

КАТАЛОГ
колекції
документів
Київської
археографічної
комісії
1369-1899

АРХІВНЕ УПРАВЛІННЯ ПРИ РАДІ МІНІСТРІВ УРСР
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІСТОРИЧНИЙ АРХІВ
УРСР У КИЄВІ

**КАТАЛОГ
КОЛЕКЦІЇ
ДОКУМЕНТІВ
КИЇВСЬКОЇ
АРХЕОГРАФІЧНОЇ
КОМІСІЇ
1369-1899**

ВИДАВНИЦТВО
«НАУКОВА ДУМКА»
КИЇВ — 1971

Документи колекції відображають економічне, політичне і культурне життя України у XIV—XIX ст., в засвоєнні між православною та уніатською церквами українських земель. Матеріали колекції стосуються, крім історії України, історії Росії, Білорусії, Литви, Вірменії, Молдавії, а також Польщі, Югославії, Італії, Пруссії, Франції, Греції, Туреччини та Кримського ханства.

Колекція містить велику кількість автографів державних діячів України, Росії та інших країн. Документи написані багатьма мовами. Таке видання України здійснюється вперше.
Книга ілюстрована.

Упорядники

кандидат історичних наук Я. Р. Дашкевич,
Л. А. Проценко, З. С. Хомуцька

Відповідальний редактор

член-кореспондент АН УРСР І. О. Гуржій

1- 6—4
1—БЗ—11—71М

Редакція історичної та археологічної літератури
Зав. редакцією Є. А. Квятковський

ПЕРЕДМОВА

Серед колекцій документів, що зберігаються в сховищах архівів та бібліотек України, збірка Київської археографічної комісії (Київська комісія для розбору давніх актів), в складі якої є 731 документ за 1369—1899 рр., займає одне з важливих місць. Збірка складається з матеріалів, зібраних Комісією протягом всього її існування з 1843 до 1917 р., а також Археографічною комісією Академії наук УРСР (1921—1935 рр.).

Прагнучи видати найцінніші матеріали з історії України, Комісія (особливо в першому десятиріччі свого існування) не лише використовувала документи архівів, а й багато робила для виявлення і збирання документів в окремих осіб та установах. Крім численних урядовців генерал-губернатора цією справою займались предводителі дворянства, земські справники, городничі, а також ентузіасти. «Були моменти, коли здавалося, нібито вся адміністрація цілого краю лише й займається збиранням матеріалів для Комісії»¹.

У Комісії документи відкладалися в зв'язку з діяльністю її голів М. Писарева, М. Судієнка, М. Юзефовича, головних редакторів професорів М. Іванишева, В. Антоновича, членів комісії М. Рігельмана, львівського історика Д. Зубрицького, члена-кореспондента Комісії В. Сивицького, П. Китицина та ін. Таким чином, у фондах Комісії зосередилася значна кількість цінних документів, особливо з архівів уніатських митрополитів, П. А. Румянцева-Задунайського та ін.

Ті документи, які зберігалися в Комісії тимчасово, лише для підготовки археографічних видань, були повернені власникам, і багато з них з часом загинуло.

Комісія підтримувала міцні зв'язки з Київським архівом давніх актів, працівники якого (І. Козловський, О. Левицький, О. Новицький, І. Каманін) були одночасно її членами. Цей архів, починаючи з 50-х років XIX ст., був основною видавничою базою Комісії. Ще в 1872 р. Комісія передала до архіву 1598 документів і 28 судово-адміністративних книг².

У 1923 р., на підставі ухвали Всеукраїнської Академії наук, збірку документів Київської археографічної комісії в кількості 256 одиниць передано до Центрального архіву стародавніх актів у Києві. Але не всі ці документи були в наявності. Це підтверджується помітками в опису — «немає». Крім цієї збірки тоді саме було передано без опису кілька в'язок документів XVII—XVIII ст. Після їх описання в 1924—1928 рр. збірка стала нараховувати 1333 одиниці. На 1941 р. вона збільшилася до 2000. Під час Великої

¹ О. Левицький, 50-летие Киевской комиссии для разбора древних актов, К., 1893, стор. 33.

² Київський міський архів з постійним складом зберігання, ф. Київського університету, оп. 407, спр. 82, арк. 1,2; оп. 408, спр. 73, арк. 1.

Вітчизняної війни ця дорогоцінна збірка залишалась у Києві. В 1942 р. вона була перевезена фашистськими загарбниками з архіву до будинку німецької адміністрації у Києві на бульварі Шевченка, № 8 (разом з матеріалами Києво-Печерської лаври).

Після закінчення війни Центральний архів стародавніх актів увійшов до складу Центрального державного історичного архіву УРСР як окремий відділ. Туди були передані і залишки збірки Київської археографічної комісії в кількості 235 одиниць. Долю основної частини збірки документів вияснити не вдалося.

Матеріали колекції були перемішані з іншими фондами. Єдиною ознакою збірки були «марки» — позначки з цифрами, які не завжди збереглися. Описи були втрачені. Визначити, до якої саме колекції належали документи, було дуже важко. Внаслідок цього відбувалося змішування матеріалів збірок, що поступили до архіву. До збірки Київської археографічної комісії потрапили матеріали збірки автографів та палеографічних зразків³. У такому вигляді цей фонд сприймався як єдина збірка Комісії до початку переупорядкування фонду в 1964 р.

Оскільки загинули довоєнні описи, зараз немає змоги повністю відокремити складові частини збірки. Виходячи з того, що збірка Київської археографічної комісії не мала певного тематичного профілю і що збірка з пізнішими додатками після війни широко використовувалась дослідниками, вирішено так і залишити ці документи у фонді під умовною назвою — збірка Київської археографічної комісії.

На сьогодні збірка включає документи за 1369—1899 рр. Хронологічно вони поділяються так: XIV ст. — I, XV—7, XVI—71, XVII—155, XVIII—348 і XIX—49 документів.

В окремих документах згадуються більш ранні документи (часом наводяться навіть їх повні тексти). Наприклад, у документі № 18 згадується документ 1523 р., № 22—1438 р., № 34—1367 р., № 63—1497, 1538, 1561 рр., № 87—1553 р., № 90—1610 р., № 91—1564 р., № 97—1540, 1546 рр., № 120—1555, 1611, 1619 рр., № 122—1605 р., № 134—1591, 1632, 1634 рр., № 152—1509, 1532, 1570, 1615, 1633 рр., № 360—1536, 1569, 1642, 1650, 1669, 1681 рр., № 430—1590 р., № 439—1547 р.

Часто на звороті трапляються записи з коротким викладом змісту документа (регест). Деколи зустрічаються написи, що не стосуються змісту, своєрідні й цікаві, особливо з історико-культурної точки зору. Такі записи є, наприклад, на документах № 50, 87, 89, 147, 177, 203, 245, 256, 260, 261, 263, 298, 324, 362, 381, 578, 629. Рідше зустрічаються інвентарні номери, проставлені Комісією.

На полях або зворотах документів є записи про внесення їх тексту до гродських, земських чи магістратських книг у пізніші роки. Наприклад, на документі № 44 є запис 1791 р., № 63—1775 р., № 97—1796 р., № 105—1642 р., № 106—1791 р., № 133—1644 р., № 143—1796 р., № 152—1780 р., № 170—1773 р., № 175—1791, 1798 рр., № 190—1673 р., № 203—1686 р., № 313—1747 р., № 393—1801 р., № 439—1796 р., № 514—1779 р., № 526—1784 р., № 564—1831 р., № 574—1831 р.

Документи збірки складені 17 мовами: російською — 244, українською — 165, польською — 116, латинською — 93, німецькою — 6, французькою — 5, старослов'янською — 5, турецькою — 3, італійською — 2, молдавською — 2, арабською, вірменською, грецькою, китайською, шведською, норвезькою, старосербською. Крім того документ № 144 писаний німецькою і латинською мовами, № 183, 184 — латинською і польською, № 616—

---

³ Центральний архів стародавніх актів у Києві, К., 1929, стор. 152—154.

французькою і польською, № 609 — грецькою і турецькою, № 622 — норвезькою, шведською, французькою і німецькою, № 623 — арабською і російською мовами.

За обсягом документи збірки переважно одноаркушеві (387 документів), 189 — двоаркушевих, 6 — триаркушевих, 18 — чотириаркушевих, 2 — п'ятиаркушевих, 2 — шестиаркушевих, 1 — семиаркушевий, 5 — восьмиаркушевих і по одному документу з 9, 11, 12, 14, 30 та 34 аркушів.

Більшість документів має розмір 20,5(21)×32(31) см; 40(39,5)×33,5 см; 64(63,5)×47(48) см. Найменший документ (№ 244) має розмір 15×19, найбільший (№ 223) — 50×168 см.

За своїм фізичним станом основна кількість документів збереглася добре, 125 реставровано. В збірці є 54 документи з дірками або розривами, що пошкодили текст, який вже не можна відновити. Текст 61 документа на пергаменті згас майже цілком. Зараз з них зняті фотокопії в ультрачервоних променях. Це найдавніші і важливіші документи (№ 4, 18, 28, 32, 37, 41, 66, 68, 78, 89, 95, 99, 140, 187, 194, 209, 241, 305, 360, 561). Вісім документів не мають початку або кінця (№ 58, 68, 122, 150, 151, 154, 155, 192).

У збірці є 141 грамота на пергаменті, решта документів на папері. Документи, крім 67 друкованих, рукописні.

Переважна більшість документів написана в Петербурзі (126) і Варшаві (84), решта документів — у Москві (31), Глухові (25), Києві (24), Вільнюсі (21), Батурині (13), Кракові (12), Чигирині (8), Львові (6), Римі (5), Парижі (3), Бендерах (2), Смоленську (2), Яссах (2), Белграді (1), Венеції (1), Відні (1), Ечміадзіні (1) та ін.

Значення збірки підвищується й тим, що майже всі її документи — оригінали. На 631 документ збірки є 27 копій (серед них половина — тогочасні копії), немає жодної копії за XIV—XVI ст., 68 документів — автографи (Єлизавети, Катерини II і Павла I). В колекції зберігається автограф листа Джузеппе Гарібальді, можливо, ще й невідомий спеціалістам.

Колекція — це одночасно унікальна збірка власноручних підписів визначних діячів України, Росії та багатьох інших країн. На документах є підписи гетьманів Б. Хмельницького, І. Самойловича, Д. Многогрішного, Д. Апостола, К. Розумовського, полковника С. Палія, ректора Київської академії Г. Кониського, київського архімандрита І. Гізеля, П. Могили, фельдмаршала О. Суворова. У фонді Комісії є також ряд універсалів гетьманів І. Виговського, Ю. Хмельницького, П. Тетері, І. Брюховецького, П. Дорошенка, І. Мазепи, які, зраджуючи український народ, ставали на шлях ганебної змови з іноземними загарбниками. Так, І. Брюховецький намагався віддати Україну під владу султанської Туреччини; І. Виговський силкувався відторгнути Україну від Росії і відновити польсько-шляхетське панування; П. Дорошенко здійснював пропольську, а пізніше протурецьку політику; І. Мазепа прагнув повернути Україну під ярмо шляхетської Польщі, а згодом — шведських загарбників; П. Тетеря запозятливо відновлював на Україні владу польських магнатів і шляхти; Ю. Хмельницький був маріонеткою козацької старшини, зв'язаної з польськими магнатами, а пізніше став слухняним виконавцем агресивних планів Туреччини щодо України.

Є також оригінали підписів російських царів і цариць, польських королів і литовських великих князів, французьких королів та римських пап.

Збірка дуже цікава з точки зору досліджень у галузі спеціальних історичних дисциплін. Майже всі документи можуть бути предметом дослідження палеографії —

чи то української (показуючи розвиток півуставу та скоропису), чи російської, польської, латинської, німецької, французької, турецької. Деякі документи цікаві з точки зору історії мистецтва. Ряд грамот зберіг мистецьке оформлення, яскравість фарб різнокольорового орнаменту. Заслужують на увагу, зокрема, документи № 288, 330, 344, 363, 369, 371, 585, 591.

Збірка викликає інтерес також різноманітністю дипломатичних форм документів, яких нараховується близько 50; це привілеї, умови, визнані листи, духовниці, купчі, декрети, дарчі записи, позови, заставні записи, універсали, мандати, свідчення, фундушеві зізнання, вінові записи, квити, статuti, брєве, охоронні листи, постанови, укази, патенти, глейти, паспорти, донесення, атестати, чолобитні, абшити, презенти, рескрипти, боргові зобов'язання, уступні записи, свідоцтва, дипломи, ордери тощо.

Для історичної географії і топоніміки особливо цікаві близько 100 документів, в яких перелічуються назви населених пунктів, подаються відомості про їх заснування та перейменування.

Сім документів дають уявлення про герби окремих осіб. Крім цього на документах змальовано більше як 20 гербів Росії і 10 гербів Польщі, досліджуючи які, можна простежити зміни в цих державних гербах. З XIX ст. є герби міст Волинської, Київської, Московської губерній.

Чи не найбагатший матеріал у збірці з сфрагістики. В первісному стані печаток було значно більше, ніж документів, бо багато грамот мало їх по кілька. Всього в збірці мало бути 765 печаток. З них 285 збереглися неповністю, 229 хоч і збереглися, але мають все або наполовину стерте зображення.

На сьогодні в збірці є 251 печатка з повним чітким зображенням, які поділяються за хронологією так: XVI ст. — 23, XVII — 65, XVIII — 146, XIX — 17. З них опубліковано в різних виданнях 124 печатки, 96 описано в даному каталозі. Це печатки російських царів, митрополитів, української старшини, польської і литовської шляхти. Особливий інтерес серед неопублікованих печаток становить печатка гетьмана К. Розумовського (документи № 375, 413).

Незважаючи на велику цінність збірки, досі (наскільки вдалося встановити) лише 63 документи опубліковано повністю у виданнях, що стали бібліографічною рідкістю. Опубліковано також факсиміле фрагментів семи документів.

Вивчення характеру збірки документів Київської археографічної комісії дозволяє визначити кілька особливостей, що впливають на джерелознавчу цінність її матеріалів. По-перше, збірка навіть у її первісному вигляді (тобто до тих значних втрат, які понесла колекція в період Великої Вітчизняної війни) формувалася без докладно окресленого плану, з матеріалів, які значною мірою випадково потрапляли до Археографічної комісії. По-друге, неодноразове впорядкування та перевпорядкування збірки, викликане об'єктивними причинами, затерло межі її складових частин, і сьогодні лише з великими труднощами вдається встановити наявність у збірці кількох первісних колекцій родинного, міського, монастирського походження⁴. По-третє, незважаючи на всю випадковість зібраних матеріалів, основне ядро збірки (близько двох третин матеріалу), без сумніву, — документи, що висвітлюють історію середньовічної України в її найрізноманітніших

⁴ Вірогідно, що в збірку попали фрагменти родинних паперів князів Четвертинських — Сангушків, Пісочинських, Тишів — Биковських, Браницьких, привілеї та інші документи міських самоврядувань Києва, Кременця, Олики, матеріали Луцького братства, Слуцької архімандрії, Києво-Пустинно-Микільського монастиря, папери з гетьманської канцелярії часів Івана Скоропадського, документи Дмитра Горленка, листування київського митрополита Самуїла.

аспектах. Документи, що стосуються минулого суміжних або далеких країн, мають випадковий характер і не вносять суттєвих деталей в історію цих країн.

Чи не найважливішу частину збірки Київської археографічної комісії становлять середньовічні державні й приватні юридичні акти, складені українською мовою. Ці документи XVI—XVIII ст. — важливе, досі повністю не використане джерело для дослідження української дипломатики — спеціальної науки, що вивчає документ як свідчення культурного розвитку народу з точки зору його (документа) виникнення, призначення, поширення, внутрішньої структури. В збірці багато різноманітних як за походженням, так і за структурою українських документів, що заслуговують на увагу як джерело для української дипломатики. Дати огляд такого типу — перше завдання джерелознавчої частини передмови.

У збірці Київської археографічної комісії налічується близько 160 українських документів XVI—XVIII ст. Хоч серед них немає деяких категорій українського документа (документів XIV—XV ст. і Запорізької Січі), а окремі з них представлені недостатньою кількістю актів (лише одна, й до того пізня українська грамота молдавського господаря — док. № 102; окремі українські документи литовських магнатів), збірка дає досить повну картину про шляхи розвитку та розповсюдження українського документа.

Державне діловодство польських королів і литовських князів щодо України представлено 36 документами Сигізмунда I, Сигізмунда Августа, Стефана Баторія, Сигізмунда III і Владислава IV. Серед них і даровизни магнатам та їх підтвердження (наприклад, док. № 13, 21), і охоронні грамоти для монастирів (док. № 14, 16), і надання міських привілеїв (док. № 20, 41), і затвердження церковної ієрархії (док. № 116). Значна кількість документів такого походження — це королівські й великокнязівські мандати (док. № 40, 43, 45, 46, 47, 50, 52, 54, 55 і т. д.) та судові позови (док. № 36, 38, 39, 42, 65, 108). В збірці налічується 59 документів гетьманів, зокрема Б. Хмельницького — 5, Д. Многогрішного — 1, І. Самойловича — 3, І. Скоропадського — 15, Д. Апостола — 6 і К. Розумовського — 5. Документи гетьманської канцелярії другої половини XVII—XVIII ст. зберігають певну специфіку, яка заслуговує на глибокий дипломатичний аналіз. Якщо український документ королівської і великокнязівської канцелярій XVI—першої половини XVII ст. значною мірою підпорядковувався західній дипломатичній традиції, то в гетьманському документі починають поводити кристалізуватися самобутні риси, які, однак, не здобули завершення в зв'язку з упадком українського державного документа і виключенням його з сфери державно-правової діяльності. В другій половині XVIII ст. з остаточною ліквідацією гетьманства український державний документ зникає. Певні спадкові його особливості прослідковуються ще короткий час в українському приватному документі, який не набагато пережив гетьманський.

Український документ другої половини XVII—XVIII ст. стосується багатьох питань. Тут і привілеї для окремих станів — шляхетського (док. № 157), міщанського (док. № 208, 221, 231, 237, 239, 249, 256, 257 і т. д.), духовенства (док. № 159), привілеї та охоронні грамоти монастирям (док. № 153, 162, 186, 189, 191, 206), даровизни старшинам (док. № 214, 217), монастирям (док. № 165, 168, 219). З'являються документи невідомих раніше категорій: паспорти для подорожей за межі України (док. № 306, 315), старшинські патенти (док. № 370, 385).

У збірці Київської археографічної комісії міститься близько 60 українських приватних актів. Серед видавців («авторів») документів періоду до першої половини XVII ст. — магнати (Семен Полозович — док. № 15, Богдана Четвертинська — док. № 27,

28, 32, 37), церковні сановники (луцький і острозький єпископ Й. Красинський — док. № 60, архімандрит Києво-Печерської лаври Є. Плетенецький — док. № 94, київський митрополит І. Борецький — док. № 111 і т. д.), братства українських міщан (в Луцьку — док. № 98, 100, 114), міські цехи (док. № 95), гродські суди (луцький — док. № 128). Ще більша різноманітність серед видавців українського документа появляється після визвольної війни українського народу 1648—1654 рр. У збірці є акти козацьких полковників (київського В. Дворецького — док. № 177, білоцерківського С. Παλιά — док. № 253, чернігівського М. Богданова — док. № 316), листи і послання сановників православної й уніатської церков. Значну цінність з дипломатичної точки зору становлять документи центральних адміністративних і судових установ Лівобережної України (Генерального військового суду — док. № 218, 317, Генеральної військової канцелярії — док. № 295), витяги з магістратських книг (Стародуба — док. № 184, Глухова — док. № 201). Те, що ще до 70-х років XVIII ст. український документ існував (правда, доживаючи останні роки) серед соціальних низів, підтверджують контракти про продаж нерухомого майна та боргові зобов'язання київських міщан (док. № 471, 514). Різні зовнішні впливи спричинили поступове витіснення українського приватного документа. Вже з другої половини XVII ст. він починає зникати з церковних установ, де заміняється російським і польським документом. З інших установ він зникає одночасно з ліквідацією залишків українського автономного адміністративно-судового устрою.

Зібрані в колекції Київської археографічної комісії документи відбивають середньовічну історію українських земель — майже всієї їх території. Основна їх частина стосується минулого Правобережжя і Лівобережжя, менша кількість висвітлює історію Галичини і Волині, лише окремі документи зв'язані з українськими придунайськими і причорноморськими землями, які були загарбані Туреччиною і Кримським ханством.

Українські землі — об'єкт тривалої експансії ряду сусідніх держав — неодноразово перекраювалися державними кордонами вздовж і впоперек, окупанти встановлювали тут свої порядки. Панування польських і литовських феодалів на українських землях охоплює проміжок часу понад чотири сторіччя. В 1369 р. так званий руський староста Отто з Пільче надав магдебурзьке право Новому Селу (док. № 1); в 1774 р. останній польський король Станіслав Август дарує коронному великому гетьманові Ф. К. Брагницькому Білоцерківське староство (док. № 485). І протягом цих чотирьох століть дано десятки документів, що повинні були гарантувати права світських і духовних феодалів, перетворювати їх землеволодіння не лише в джерело безмежного збагачення, а й в опорні пункти проти народного соціального і національного визвольного руху. Поширюються межі землеволодінь римсько-католицької церкви — королі підтверджують права на землі монастиря домініканців у Володимирі (док. № 44, 63—1561, 1578 рр.), луцького костюлу (док. № 66—1581 р.). Польські феодали дарують землі костюлу в Кам'янці-Подільському (док. № 8—1486 р.), монастирю у Жовкві (док. № 303—1727 р.), дозволяють володимирським домініканцям займатися такою прибутковою (не духовною) справою, як шинкування горілкою (док. № 106—1625 р.).

Велика група документів показує панування феодалів на українських землях. Королі дарують маєтки своїм вірним дворянам: Сигізмунд I дарує Семенові Полозовичеві конфісковані маєтки кн. Глинського (док. № 13—1514 р.), надає в довічне користування село в Перемиській землі (док. № 24—1548 р.), Сигізмунд Август підтверджує права Мартина Пешхницького, Філона Кмита, Івана Бейковського та інших на землеволодіння чи оренду маєтків (док. № 25, 48, 51, 56, 59—1552, 1565, 1571 рр.). Зростає магнатська

сваволя — посилюються суперечки за землеволодіння, скарги про наїзди на села, суперечки в зв'язку з насильницьким захопленням земель (док. № 33, 35, 36, 38, 39, 42, 54, 55, 112, 123, 124—1558, 1559, 1560, 1571, 1630, 1639 pp.). Цілий ряд документів збірки ілюструє різні юридичні питання, зв'язані з даруванням, обміном, продажем і орендою землеволодінь, введенням у володіння землею, розмежуванням земель різних власників тощо.

Документи збірки віддзеркалюють виникнення нового класу землевласників на Україні в другій половині XVII — першій половині XVIII ст. — в них перетворюється привілейована козацька старшина. Гетьман І. Мазепа підтверджує права на володіння понорницького і глухівського сотників (док. № 211, 230—1688, 1699 pp.), дарує села своїм прихильникам (док. № 214, 217—1689, 1691 pp.). Таку саму політику щодо старшинської верхівки проводять його наступники І. Скоропадський (док. № 254, 264, 291—1710, 1715, 1721 pp.), Д. Апостол (док. № 325—1734 p.), К. Розумовський (док. № 375—1755 p.). В набагато ширших масштабах політику економічного зміцнення українського дворянства і забезпечення, таким чином, його відданості самодержавству проводить царський уряд. Петро І дарує села новгород-сіверському сотникові (док. № 298—1724 p.), Анна Іванівна — стародубському полковому судді (док. 322—1732 p.).

Великим феодалом на Україні була також православна церква, що до Брестської унії 1596 р. користувалася певною опікою королів (Сигізмунд І охороняє права Києво-Пустинно-Микільського монастиря, док. № 14, 16—1514, 1515 p.), а після визвольної війни 1648—1654 pp. мала повну охорону гетьманів (Б. Хмельницький підтверджує права Києво-Пустинно-Микільського монастиря стягати податки, док. № 153—1652 p., він же охороняє Максаківський монастир, док. № 162—1656 p.; П. Тетеря дарує фільварок Києво-Межигірському монастиреві, док. № 165—1658 p. та ряд документів пізніших гетьманів, док. № 168, 180, 206, 219, 280, 285—1660, 1667, 1684, 1693, 1717, 1719 pp. і т. д.). З часом посилювся протекціонізм царизму щодо православної церкви на Україні, а взамін за економічні привілеї церква вірнопідданно підтримувала політику самодержавства. В 1660 р. Олексій Михайлович дарує два містечка Канівському Успенському монастиреві (док. № 170); в 1681 р. Федір Олексійович підтверджує землеволодіння Києво-Пустинно-Микільського монастиря (док. № 198); в 1706 р. Петро І підтверджує землеволодіння Києво-Братського монастиря (док. № 240), в 1720 р. — Києво-Печерської лаври (док. № 288). Православна церква на Україні поступово перетворюється у великого кріпосника — феодала та ретельного виконавця волі царизму. Ряд документів збірки — цінний матеріал для дослідження питання про характер монастирського землеволодіння, про повинності залежного від монастирів населення, про розмежування монастирських земель. Монастирі пильно слідкують за тим, щоб їх піддани не переходили в стан козаків (П. Тетеря забороняє старшині Київського полку записувати підданих Києво-Пустинно-Микільського монастиря в козацький реєстр, док. № 174—1664 p.).

Минуле українського середньовічного міста як специфічного економічного та суспільного організму відбилося в цілому ряді документів збірки. На першому плані — привілеї про надання і підтвердження магдебурзького права державним та приватним містам: Острожцеві (док. № 20—1528 p.), Володимирові (док. № 41, 152, 349—1560, 1652, 1744 pp.), Луцьку (док. № 61, 115, 489—1576, 1633, 1775 pp.), Олиці (док. № 91—1612 p.), Торчинову (док. № 97—1619 p.), Ковелю (док. № 120, 185—1635, 1670 p.), Межиріччю (док. № 122—1638 p.), Миколаєву (Летичівського повіту, док. № 287—1720 p.), Кременцю (док. № 360—1748 p.), Великому Мізочеві (док. № 397—1761 p.), Берестечкові

(док. № 439—1767 р.), Крилову (док. № 562—1792 р.). Документи ілюструють характерну особливість феодальної політики щодо міст. Привілейоване їх становище, що в XVI—XVII ст. проявлялося не лише в самоврядуванні, згідно з магдебурзьким правом, а й в наданні певних податкових пільг (наприклад, міщанам Гусакова, док. № 29—1554 р., Кам'янця, док. № 87—1609 р.), дозволах на організацію ярмарків (наприклад, в цьому ж Гусакові, док. № 85—1603 р.; Степані, док. № 203—1682 р.), змінюється в Речі Посполитій у XVIII ст. посиленням податкових та інших утисків (документи про Олику, док. № 284, 290—1718, 1721 рр.; про Кременець, док. № 384, 438, 495, 516, 527—1748, 1759, 1766, 1776, 1780 рр.). Порівняно детально висвітлюється становище Києва після входження його до складу Російської держави. Серед документів — матеріали, що зберігають пропінанційні (зв'язані з шинкуванням горілки) права Києва (док. № 221, 249, 300, 301, 314—1694, 1709, 1726, 1729 рр.), дають йому певну охорону від утисків царських військ, зв'язаних з обов'язком давати транспорт (док. № 231—1699 р.), утримувати гарнізон (док. № 241, 252, 258—1706, 1709, 1713 рр.), давати квартири (док. № 339, 343—1740, 1742 рр.).

Документи збірки відбивають окремі моменти внутрішнього цехового ладу таких міст, як Ковель (статут кравецького цеху, док. № 95—1618 р.), Київ (док. № 134, 142, 149—1642, 1645, 1649 рр.), Кам'янець (привілей ткацького цеху, док. 182—1669 р.).

Внутрішня політика держав, що панували на українських землях, здобула найбільш повний вираз у документах соціально-економічного змісту. Подібних документів мало. Це й зрозуміло: питання такого характеру з політичних міркувань рідко коли оформлялися державно-правовими актами. Вдумливий дослідник знайде, однак, в збірці чимало матеріалів, які висвітлюють неповноправне становище українських земель та їх населення, повну їх політичну залежність від сусідніх держав.

Документи збірки рельєфно показують, як настійно іноземні загарбники прагнули поставити в повну залежність церковну організацію України від свого державного апарату. Православні й уніатські єпископи та ігумени могли виконувати свої обов'язки лише з цілком «нецерковного» благословення польських королів (Владислав IV признає луцького і острозького єпископа, док. № 116—1633 р.; він же затверджує ігумена Києво-Золотоверхого Михайлівського монастиря, док. № 137—1643 р.; Ян III признає луцького і острозького єпископа, док. № 224—1695 р.). Гетьман Б. Хмельницький просить московського патріарха Никона звернутися до царя, щоб він підтвердив привілей Київської митрополії (док. № 155—1654 р.), російські царі і імператори Петро I і Єлизавета Петрівна призначають архімандрита Києво-Печерської лаври (док. № 265, 363, 371—1715, 1749, 1752 рр.), імператриця Катерина II — архімандрита Ніжинського монастиря (док. № 786—1775 р.). Ця політична лінія царизму немов символічно завершується документом російського імператора Миколи I, що нагороджує київського митрополита Євгенія панагією за вірність цареві під час повстання декабристів (док. № 598—1825 р.).

Документи другої половини XVII—XVIII ст., яких особливо багато в збірці, переконливо показують вторгнення царизму в різні галузі суспільно-політичного, економічного та культурного життя. Поступово обмежується економічна автономія Лівобережної України (Петро I наказує, щоб зовнішня торгівля Лівобережної України велася лише через Ригу, док. № 261—1715 р.), ліквідуються її зв'язки з рештою українських земель (Петро I забороняє торгувати з Запоріжжям та переселюватися з Лівобережжя на Правобережжя, док. № 263—1715 р.). На Україні створюється нова фортифікаційна си-

стема, численна залога (Петро І наказує І. Скоропадському брати участь у будівництві Києво-Печерської та інших фортець, док. № 266—1715 р.; він же наказує розквартирувати на Україні дев'ять драгунських полків, док. № 272—1715 р.). Виникає привілейований прошарок багатой старшини, що здобуває становище, аналогічне до становища дворянства (царі Іван і Петро Олексійовичі дарують маєтки генеральному судді С. Прокоповичеві, док. № 213—1689 р.; колишньому чернігівському судді П. Радичеві, док. № 215—1690 р.; Анна Іванівна дарує маєтки стародубському полковому судді М. Ханенкові, док. № 322—1732 р.; Єлизавета Петрівна підтверджує А. Марковичеві чин генерального обозного і його російське дворянство, док. № 354—1745 р.). Встановлюється економічна залежність гетьманської верхівки (Петро І наказує видати платню І. Скоропадському, генеральній старшині й полковникам, док. № 259—1714 р.), ту старшину, яка не викликає довір'я, замінюють старшиною некозацького походження, відданою царському уряду. (Петро І призначає серба М. Милорадовича гадацьким полковником, док. № 270—1715 р.) Скасовується київське самоврядування (Олексій Михайлович, Петро І, Анна Іванівна, Єлизавета Петрівна затверджують, а потім призначають київських війтів, док. № 156, 178, 232, 330, 377—1654, 1667, 1700, 1736, 1755 рр.), вводиться адміністрація, аналогічна до російської (Анна Іванівна, призначає київського генерал-губернатора, док. № 330—1736 р.). Посилюються податкові утиски (Д. Апостол просить Анну Іванівну відібрати від П. Шереметцова з Севська індуктивний збір на Україні, док. № 318—1730 р.). Під суворий контроль переходить не лише релігійне (див. вище), а й культурне життя України (Іван і Петро Олексійовичі, Петро І, Єлизавета Петрівна підтверджують статут Києво-братської школи, док. № 220, 234, 345—1694, 1701, 1742 рр.; префект Київської академії Г. Кониський підтверджує, що учень склав присягу вірності, док. № 367—1749 р.).

Певна кількість документів показує Україну у вогнищі політичних подій міжнародного масштабу — в зв'язку з Лівонською війною (док. № 43, 45, 46—1560, 1561, 1562 рр.), походом Лжедмитрія II на Москву (док. № 88—1609 р.), відношенням Туреччини до України (донесення польського агента С. Кенарського з Ясс, док. № 154—1654 р.), Росії до подій на Україні (Петро І дозволяє запорожцям, що емігрували до Туреччини, повернутися на Україну, док. № 260—1715 р.).

Невелика група документів (близько 20) стосується українського культурного життя. Окремі з них висвітлюють роль братства у розвитку освіти (серія документів Луцького братства, док. № 98, 100, 114—1619, 1620, 1632 рр.), друкарства (про передачу друкарні Луцькому братству, док. № 121—1635 р.). Виявляються цікаві деталі про джерела утримання шкіл (Д. Многогрішний та І. Самойлович дозволяють ситити мед для утримання Київської колегії, док. № 186—1671, 1673 рр.). Роль Києва у поширенні освіти серед південних слов'ян підкреслює док. № 327—1735 р.

З документів, що мають відношення до українських земель, загарбаних Туреччиною і Кримським ханством, лише два листи з Криму, в яких подаються скарги на напади запорізьких козаків (док. 353, 368—1745, 1749 рр.), можуть мати більш-менш високий інтерес.

Трохи більше одної четвертої загальної кількості документів пов'язано з історією суміжних з Україною держав; невелика кількість документів — з минулим Західної та Південно-Східної Європи. Серед них дуже мало таких, що можуть серйозно розширити джерельну базу досліджень.

Серед матеріалів, які стосуються Росії, значне за кількістю, але дуже вузьке за

змістом місце займають листи, розпорядження, патенти Катерини II (за 1762—1796 рр.), листи великого князя Павла Петровича (за 1776—1788 рр.), а також взірці чиновницького епістолярію сановників Катерини II — Г. Потьомкіна, П. Зубова, Г. Теплова і С. Стрекалова.

Серед документів, пов'язаних з минулим Білорусії, чималу цінність має група матеріалів про Слуцьку архимандрію та Слуцьке братство (док. № 111, 146, 147, 151, 158, 171, 193, 195, 226, 238, 246, 271, 275, 277—1629, 1648, 1655, 1661, 1676, 1679, 1696, 1707, 1715 рр. і т. д.). Документи відбивають, зокрема, релігійну боротьбу, що розгорілася навколо Слуцької архимандрії у XVIII ст.

Документи, що стосуються Литви і Латвії (про династичні справи в Курляндському князівстві, док. № 144, 196—1646, 1679 рр., підтвердження Яном III свободи протестантського віровизнання для мешканців Курляндії, док. № 204—1679 р.), поодинокі та мають значною мірою випадковий характер.

В колекції є кілька документів з історії Молдавії (наприклад, док. № 102, 355, 391, 532—1622, 1746, 1781 рр.), Сербії (док. № 327—1735 р.) та Греції (якась заплутана справа, зв'язана з «дорогоцінностями грецьких королів», мабуть, якийсь далекий відгук занепаду Візантії, док. № 129—1640 р.).

Не менш випадковий характер мають і ті окремі документи, що пов'язані з Австрією (док. № 559—1791 р.), Швейцарією (док. № 340—1740 р.), а також Італією (док. № 3, 179, 358, 518; тут цікаве доручення Дж. Гарібальді генералові Л. Мирославському на формування польських легіонів, док. № 616—1860 р.) та Францією (док. № 77, 348, 592—1594, 1744, 1815 рр.).

Слід зупинитися також на тих втратах збірки Київської археографічної комісії та збірки автографів і палеографічних зразків, що сталися внаслідок німецько-фашистської окупації Києва. Ці втрати значні й відчутні. Зник цілий ряд найдавніших документів XIV—XV ст. (зупинимось лише на оригіналах): привілей Отто з Пільче для сандомирського воєводи Миколи Нелижала на вйтівство в Черудзі й Острові (1377 р.), привілей для Луцька (1432 р.), грамота литовського великого князя Свидригайла на Кременецьке вйтівство (1438 р.), свідчення овруцького намісника Сенька Полозовича про те, що Лев Тишкевич дарував Києво-Пустинно-Микільському монастиреві чотирьох данників (1498 р.), подарування цьому самому монастиреві частини села Іваниці (1499 р.) та акт про розмежування маєтків Києво-Пустинно-Микільського монастиря (XV ст.).

З документів XVI ст. загинула грамота великого князя литовського Олександра про право Києво-Пустинно-Микільського монастиря збирати медову данину (1506 р.); грамота, що дарує цьому монастиреві мито з шести чоловіків, які мешкають у Києві (1511 р.); грамота Сигізмунда I, якою підтверджуються привілеї Вітовта, Казимира IV і Олександра про право київських митрополитів здійснювати судочинство і керувати духовними справами (1511 р.). Немає тепер в збірці також дуже цінного документа з історії української культури — грамоти Гедеона Балабана про купівлю друкарні першодрукаря Івана Федорова у Львові.

З пізніших документів зникли розпорядження київського митрополита про збір медової данини та десятини з монастирських сіл (1653 р.); грамота Олексія Михайловича Богданові Сомковичеві на довічне вйтівство в Києві (1656 р.), універсали І. Брюховецького та І. Самойловича про заборону київським міщанам продавати горілку (1663 і 1686 рр.).

З 10 універсалів Д. Апостола в колекції залишилися шість, з 10 ордерів К. Розу-

мовського — лише три. Загинула збірка привілеїв Ніжина. З трьох наказів П. Румянцева залишився один⁵. Можливо, що в зв'язку з розгортанням науково-дослідницької роботи з історії середньовічної України та активізацією архівних розшуків вдасться напасти на слід хоча б окремих з цих документів.

Каталог збірки Київської археографічної комісії — перше такого роду видання в українській археографії. Звичайно, воно не позбавлене хиб і недоліків, але, незважаючи на це, без сумніву, допоможе дослідникам орієнтуватися в документальних багатствах Центрального державного історичного архіву УРСР у Києві.

* * *

Кілька зауважень про будову каталога.

При описанні документа, в зв'язку з відсутністю задовільної дипломатичної класифікації, визначення його виду опускається, і в анотації (регесті) документа подається лише основний зміст. Роблячи опис матеріалів, упорядники дотримувались такої послідовності: місце написання документа, дата, анотація (регест) змісту, кількість аркушів, розмір, підписи, оригінал чи копія, мова, рукопис чи друк, матеріал, фізичний стан, прикраси, оформлення, водяні знаки, печатки, написи на зворотах, полях, під текстом, позначення місця, де опублікований документ.

Якщо в документі немає місця написання, дати, підписів, прикрас, водяних знаків, печатки, додаткових написів — відсутність цих елементів спеціально не позначається. Обсяг визначається лише тоді, коли він більший одного аркуша; відмічається копійність документа (оригінали не позначаються), друкарський спосіб виготовлення (рукописи не позначаються), пергамент (папір не позначається).

Написання географічних назв зберігається в основному таке, як в тексті документів, з осучасненням правопису. Адміністративний поділ зберігається тогочасний: воєводство, повіт, волость тощо.

Дати подаються так, як вони позначені в документах, без переведення датованих старих стилем на новий.

До основної частини каталога включено тільки документи. Решта матеріалів, зібраних комісією, подається в додатку.

З метою звільнення опису від повторень, слова «український гетьман», «російський цар», «польський король» і «литовський великий князь» опускаються.

Розміри документів подаються в такій послідовності: перша цифра — ширина, друга — довжина документа, третя — довжина загнutoї частини пергаменту.

Підписи переносяться з тексту документа з збереженням основних орфографічних особливостей (збережено «ять», опущено твердий знак). По можливості, скорочення в підписах розшифровуються в квадратних дужках. Нерозбірливі місця позначаються трьома крапками. В каталозі подаються підписи мовою оригіналу, але тільки українською, російською, польською, латинською, німецькою і французькою. Підписи іншими мовами не подаються, а позначається лише мова підпису.

Водяні знаки не описуються, а дається покликання на видання, де вони опубліко-

---

⁵ Огляд втрачених документів зроблено, в основному, на підставі статей В. Романовського про обидві колекції, вищені в зб.: Центральный архив стародавніх актів у Києві, К., 1929, стор. 146—154.

вані. В тих випадках, коли повторюється один і той же знак, може бути покликання на документ, де він позначений вперше.

Печатки описуються в такій послідовності: чия печатка, її форма, матеріал, кустодія, розмір, зображення і напис на печатці. Якщо печатка опублікована, то позначається тільки чия вона, форма, матеріал, кустодія, розмір і де опублікована. Коли одна і та сама неопублікована печатка повторюється в кількох документах, то робиться посилання на перший документ, де вона описана.

Тексти на зворотах, полях, в кінці документів передаються в каталозі мовою документа. В українських і російських документах надрядкові літери вносяться в рядок, скорочення розшифровуються. Нерозбірливі місця або згаслий текст позначаються трьома крапками. Позначаються помилки в датах на зворотах.

Якщо документ публікувався не один раз, а двічі і тричі, позначаються всі видання. Окремі помилки видань позначаються в каталозі. Видання в каталозі позначаються скорочено (див. додаток — перелік видань).

До каталога додається список видань, де опубліковано документи. Крім того додаються, з посиланням на номер документа, географічний та іменний покажчики, покажчики мов і документів на пергаменті, список скорочень. У географічному покажчику назви місць написання документа позначені однією зіркою, географічні назви, що зустрічаються в написах на зворотах — двома. В іменному покажчику прізвища, що є тільки в підписах, позначені однією зіркою, прізвища, що зустрічаються на зворотах — двома. Покажчик мов враховує тільки основний текст документа.

У каталозі прийнято такі скорочення: арк. — аркуш; вол. — волость; вул. — вулиця; зв. — зворот; кн. — князь; пов. — повіт; пп. — пани; р. — рік; р. — річка; с. — село; св. — святий.

Анотації до документів латинською і німецькою мовами склали Х. А. Панек та Е. Л. Ружицький, французькою — Н. П. Романець та В. А. Ольшевич, італійською — Х. А. Панек та А. П. Судомора, турецькою та арабською — А. Д. Папазян, грецькою — Г. М. Бартікян, китайською — Ян Ши.

Автори висловлюють подяку всім установам, що подали допомогу в підготовці каталога до друку.

Передмову написали Л. А. Проценко (історія і загальна характеристика колекції, схема побудови каталога) та Я. Р. Дашкевич (джерелознавче значення колекції, характеристика її частини, що залинува).

КАТАЛОГ ДОКУМЕНТІВ

XIV ст.

1. Ланцут, 1369 р., серпня 16.

Руський староста Отто з Пільче надає Йоганнові Гаустетерові та його спадкоємцям староство в Новому Селі (Нейдорфі), яке переводить на магдебурзьке право.

39,5 × 20 × 5 см.

Мова латинська, пергамент, в місцях, де документ було перегнуто, текст витертий.

На зеленому крученому шнурі висить печатка Отто з Пільче, круглої форми, діаметр 5,5 см, зображення стерте.

На зв.: «Otta Pilecki dat sculteciam in Nova villa Kraczkowa Ioanni Housteter, 1369».

XV ст.

2. Щква, 1451 р., травня 3.

Князь Мазовії та Русі Болеслав надає підконюшому Миколі з Шиманова і його спадкоємцям вийтвство в Чарноціні Варшавського пов.

40 × 33 см.

Мова латинська, пергамент, в місцях, де документ було перегнуто, текст вицвів на 20%.

Два отвори для шнура печатки, що не збереглась.

На зв.: «Przywilej Czarnoczin, 1451».

3. Вочеллі, 1453 р., березня 20.

Препозит і брати монастиря св. Христофора віддають будинок і подвір'я, що їм належать і знаходяться поблизу церкви св. Доната, в оренду за 6 грошів річного чиншу Юлію з Пенноно та Марку з Суераналле.

39 × 27 см.

Мова латинська, пергамент, стан задовільний.

Внизу зліва малюнок церкви.

На зв.: «Investitura per preposit[um] s[an]c[t]i Cristof[ori] de domuncula in vicinia s[an]c[t]i Donati in rua tharamascha pro ficto grossoru[m] sex Mti».

4. Радом, 1463 р., березня 8.

Генеральний суддя Сandomirської землі Петро і генеральний підсудок цієї ж землі Микола підтверджують, що Павло з Свињева і Земяків продав свою землю Іванові з Свињева.

19,5 × 15 × 3,5 см.

Мова латинська, пергамент, текст вицвів майже весь.

На пергаментній стрічці частина печатки, діаметр 3 см, зображення стерте. Від другої печатки залишився отвір для шнура.

5. Перемишль, 1469 р., липня 6.

Третейські судді стольник Яцько з Бібла, війський Петро з Ваповець, перемиський ловчий Адам з Ожека, Якуб Бірецький з Білобоків та інші вирішують спір між перемись-

8. Кам'янець, 1486 р., травня 5.

Суддя Подільської землі Сигізмунд з Ягельниці та підсудок Подільської землі Сигізмунд з Вишківцевої підтверджують, що орендарка Колубайвець Єлизавета записала капітулові кафедрального костюлу в Кам'янці 50 гривень, забезпечених половиною с. Колубайвиці.

29 × 15,5 × 2 см.

Мова латинська, пергамент, стан задовільний.

Дві пергаментні стрічки для печаток, що не збереглися.

На полі: «Koľubajowce». «In Camieniec fferia] 6 ipso die fferi] s[ancti] Gothardi 1646».

На зв.: «In Koľubajowcze trzeci, a[nn]o 1486».

XVI ст.

9. Київ, 1508 р., червня 24.

Намісник Софійського монастиря Антоній Крицький, за дорученням київського митрополита Йосифа, визначає межу між сіножатами Києво-Пустинно-Микільського монастиря та сіножатами підданих Київської митрополії Стефаном, Гнатом, Горностаєм та ін., що живуть біля Спаса на Берестові.

31 × 42 см.

Мова українська, текст пошкоджений.

Печатка круглої форми, паперова кустодія, діаметр 2,5 см, зображення стерте.

На зв.: «Лист митрополита і намѣстника о сеножатѣ што за Дніпром, судовый».

10. Пйотрків, 1510 р., лютого 6.

Сигізмунд I підтверджує, що Петро Прусиновський з Білобок продав сandomirському підчашому, Лянцкоронському орендареві Станіславові з Бжеза с. Білобоки, Переворського пов. Перемиської землі.

46 × 23,5 × 4,5 см.

«Math[ias] D. ep[iscop]o[p]u[s] et vicecanc[ellariu]s, s[ubscri]p[si]t», «Relatio reverendi in Chr[ist]o p[at]ris domi[ni] Mathiae episcopi Premisliensis et regni P[oloniae] vicecancellarij».

Мова латинська, пергамент, стан задовільний.

Червоний кручений шнур від печатки, що не збереглася.

На зв.: «Petrus Prusinowski Stanislaw Lanckoronski vendidit villam Białoboki. 1510, fferia 4 post Purific[ati]onis. In Conventione Petric[oviensi]». «Białoboki».

11. Пйотрків, 1510 р., березня 1.

Сигізмунд I дозволяє підсудкові Краківської землі Іванові з Бехова та його синів Іванові продати відкупний чинш 20 гривень, записаних на Плешівському Бжегу, Кокотіві і Следзевичах у Краківському пов.

38 × 15,5 × 5,5 см.

«Johannes de Lassko, coadiutor Gnes[ensis] et r[egni] P[oloniae] cancell[ar]i[us], s[ubscri]p[si]t».

Мова латинська, пергамент, стан задовільний.

Пергаментна стрічка для печатки, що не збереглася.

12. Київ, 1512 р., серпня 25.

Михайло Павша заповідає Києво-Пустинно-Микільському монастирю с. Клим'ятин Черкаського пов.

31 × 38,5 × 3,5 см.

Мова українська, пергамент, текст вицвів на 20%.

Три червоні шнури для печаток, що не збереглися.

На зв.: «Тестамент славное памети п. Михайла Павшѣ на Климьятинѣ, тепер прозывается Жовнин, 7020 року».

13. Вільно, 1514 р., травня 6.

Сигізмунд I дарує овруцькому наміснику Семену Федоровичу Полозовичу маєтки Гостомель Київського пов., Ставок Житомирського пов., Гладковичі Овруцького пов., що раніше належали опальному кн. Івану Глинському і підтверджує володіння Полозовича в Білогородській вол. Київського пов., які дарував йому король Олександр.

57 × 34 см.

«Богухвал Дмитрієвич».

Мова українська, пергамент, текст вицвів у деяких місцях.

На червоному крученому шнурі печатка великого князя, круглої форми, воскова кустодія, діаметр 4 см. Печатка розбита на 2 частини (М. Гу м о в с ь к и й, Печатки польських королів, Краків, 1910, мал. № 48).

На зв.: «Przywilej od króla jegomości Semenowi Fedorowiczowi Połoziczowi, dany r[ok]u 1540 dnia 6 Maia» «[. . .] de data w Vilnie».

14. Вільно, 1514 р., грудня 17.

Сигізмунд I, на прохання ігумена і старців Києво-Пустинно-Микільського монастиря, забороняє київському воеводі Андрію Якубовичу Немировичу брати в монастирі коней і підводи для королівських гінців, полювати в їхніх володіннях і користуватись під час походів слугами монастиря.

30,5 × 36 см.

«Ивашко Горностай».

Мова українська, текст вицвів на 15%.

Печатка великого князя, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 3,2 см, зображення не збереглося

15. Овруч, (не раніше 1514 р.)*, жовтня 17.

Овруцький намісник Семен Полозович, на прохання ченців Києво-Пустинно-Микільського монастиря, висилає на місце розслідування їх кривд свого брата Рака Полозовича і визнає слушним розгляд справи монастиря з підданими Єльців та Івана Михайловича про повернення монастиреві землі, що заповів йому Булгак Лисичонок

31,4 × 43 см.

Мова українська, в середині документа 2 дірки: 5 × 2 см і 1,5 × 2 см.

Сліди від чотирьох печаток, що не збереглися.

На зв.: «Лист судовий Семена Полозовича ремизовцов на противку елцовых людей».

16. Вільно, 1515 р., грудня 17.

Сигізмунд I, у зв'язку з тим, що київський воевода Андрій Якубович Немирович не зважив на заборону 1514 р., вдруге забороняє йому брати коней і підводи для королівських гінців у Києво-Пустинно-Микільському монастирі, полювати в його володіннях і користуватись під час походів слугами монастиря.

30 × 42 см.

«Ивашко Горностай».

Мова українська, текст пошкоджений на 10%, реставрований. Водяний знак (Л. В. Ч е р е п н и н, Русская палеография, М., 1956, стор. 224).

Печатка великого князя, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 3,2 см, зображення закриті загорнутим боком кустодії під час реставрації.

На зв.: «List króla Sygismunda do Jakubowi[cza] na sieliszce Klimiatynskie. Data w Vilnie 10 brisd[ei] 17 indykt 3».

17. Луцьк, 1522 р., травня 3.

Кн. Лев Буремський з дружиною, зятем і дочкою продає Степану Воропаєвичу за 200 кіп грошей литовської монети полугрошової лічби маєток Вільгощі, який вони викупили на прохання померлого Олехна Скорути у Михайла Руденського за 50 кіп грошів широких чеської монети.

* Документ датований на підставі док. № 13.

50 × 37 × 4 см.

Мова українська, пергамент, текст вицвів на 70%, в середині документа дірка 15×2 см.

Було 13 висячих печаток, на червоних шнурах висить 4 печатки круглої форми, воскова кустодія, діаметр 2 см, зображення стерте.

18. Краків, 1523 р., січня 17.

Сигізмунд I, на прохання хорунжого Перемиської землі Івана Боратинського, підтверджує документ судді Краківської землі Івана Пеньонжека і підсудка цієї ж землі Миколи Ташницького, виданий в Кракові 12 січня 1523 р., про те, що Себастьян Яновський, власник Яновичів, Бойовичів та Гусаковичів, подарував села Бойовичі та Гусаковичі Іванові Боратинському.

57,5 × 26,5 × 7 см.

«Cristoforus de S[chydlowycz], pal[a]t[ini] et capitaneus Cracoviensis ac r[egni] P[oloniae] cancellarius, s[ubscri]p[si]t». «R[e]l[ati]o eiusdem magnifici Chr[ist]ophori de Schydlowycz, palatini et capitanei generalis cracovien[sis] ac regni Poloni[a]e cancellarii».

Мова латинська, пергамент, текст вицвів майже весь, в середині документа дірка 14 × 2 см.

На крученому різнокольоровому шнурі печатка короля круглої форми, воскова кустодія, діаметр 7,5 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. 45).

19. Краків, 1527 р., лютого 16.

Сигізмунд I залишає королівського придворного Івана Печиховського орендарем с. Шаньова Львівського пов.

42,5 × 20,5 × 9,5 см.

«Christoforus de S[chidlowycz], pal[a]t[ini] et c[apitaneus] Crac[oviensis] ac r[egni] P[oloniae] cancellarius, s[ubscri]p[si]t». «Relacio magnifici Christophori de Schidlowycz, palatini et capitanei Cracovien[si] ac regni Poloni[a]e cancellarii et[c]».

Мова латинська, пергамент, стан задовільний.

Отвір для шнура печатки, що не збереглася.

20. Вільно, 1528 р., червня 29.

Сигізмунд I, на прохання троцького городничого кн. Петра Михайловича, дозволяє йому заснувати в маєтку Острожець Волинського воєводства місто з магдебурзьким правом. де оселити поляків, українців, євреїв і вірменів.

51 × 35 × 10 см.

«Sigismundus, rex»; «Ивашко Горностай, писар, намѣстник дорсунишский».

Мова українська, пергамент, в місцях, де документ було перегнуто, текст витертий.

На жовтому шнурі печатка великого князя, круглої форми, воскова кустодія, діаметр 3,8 см, зображення стерте.

На зв.. «Przywilej od króla Zygmunta [...] Piotrowi Michałłowiczowi, horodniczemu trockiemu, na fundowanie miasta Ostrożcia w w[o]jew[odstwie] Woll[ynskim], powiecie Łuckim i zaprowadzenie w nim targów u jarmarków. R[oku] 1528, dnia 29 junii».

(Архив Юго-Западной России, ч. 5, т. I, стор. 36—37. Далі—АЮЗР).

21. Вільно, 1535 р., березня 2.

Сигізмунд I підтверджує дарування троцьким воєводою Яном Заберезинським служебнику Семену 12 огородників, земель, лісів і сіножатей в маєтку Олитському і передає їх у володіння його сину Яну Семеновичу.

52,5 × 47 × 9,5 см.

«Sigismundus, rex»; «Иван Горностай, подскарбий зем[ський], маршалок и писар».

Мова українська, пергамент, стан задовільний.

На червоному крученому шнурі печатка великого князя, круглої форми, воскова кустодія, діаметр 3,3 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 48).

На полі: «Roku 1778, mi[esięc]a septembra dziewiętnastego. Na roczkach septembrowych

grodzkich p[owia]ttu Kowien[skiego] comparendo personaliter w sądu patron wjp Jozef Walentyłowicz, rotn[istrz] p[owia]ttu Kowien[skiego] takowy przywilej ad instantia jxx kamadulów Eremu Pożayskiego [ad] acta podaĳ.

Jozefat Siruĳ, sędzia g[rods]ki p[owia]ttu Kowien[skiego]. Jerzy Rodkiewicz, sędzia, g[rodz]ki p[owia]ttu Kowien[skiego]. Ludwik Korowa sędzia g[rodz]ki p[owia]ttu K[rzemień]skiego, pro tunc pisarz».

22. Краків, 1537 р., грудня 14.

Сигізмунд I підтверджує грамоту Владислава III, видану в Пйотркові 16 грудня 1438 р., про затвердження всіх прав, привілеїв і вольностей, наданих його попередниками всім мешканцям королівства.

64 × 41,3 × 12 см.

«Ioannes, ep[iscopu]s Cracovien[sis], regni Polo[niae] cancell[arius], s[ubscri]p[si]t». «R[e]l[at]io r[e]verendiss[im]i in Chr[ist]o p[at]ris domini Joannis Choienski, episcopi Cracoviensis et regni Poloniae cancellarii».

Мова латинська, пергамент, стан задовільний.

На пергаментній стрічці розбита печатка короля.

На зв.: «[...]tu[m] confirmationis iurium regni per Vladislaum tertiu[m], regem, sub titulo Sig[ismu]n[di] a[nn]o 1537 editum». «Universal[is] regni. N[um]er[o] 16».

(Akta grodzkie ziemskie, т. 5, стор. 93—95).

23. Краків, 1546 р., січня 12.

Сигізмунд I вирішує спір між Дмитром і Іваном Борсаковськими, з одного боку, та Михайлом Гумецьким, з другого, залишаючи Борсаковських власниками с. Божиківці поблизу Скали.

53,5 × 22,5 × 7 см.

«Samuel, ep[iscopu]s Plocen[sis] elect[us] Crac[oviensis] et vicecancell[arius], s[ubscri]p[si]t». «R[e]l[at]io in Christo p[at]ris d[omi]ni Samuelis Matzieowski, episcopi Plocen[sis] et electi Cracovien[sis], regniq[ue] n[ost]ri vic[ecancell]l[arii]».

Мова латинська, пергамент, текст вицвів на 20%.

24. Пйотрків, 1548 р., січня 19.

Сигізмунд I надає Петрові Барановському, його дружині Анні та їх дочці в довічне користування с. Кониківці Перемиської землі.

47 × 19,5 × 6 см.

«Samuel, ep[iscopu]s Crac[oviensis] et r[egni] P[oloniae] cancell[arius], s[ubscri]p[si]t». «R[e]l[at]io r[e]ver[en]di in Christo patris domini Samuelis Maczieowski, episcopi Cracovien[sis] et r[egni] P[oloniae] cancellarii».

Мова латинська, пергамент, стан задовільний.

На зв.: «Petro Baranowski et uxori eius advitalitas super villam Konykowcze, 1548 f[eria] 5 an[te] s[an]ctae Agnethis, de qua advitalitate, a Sigismundo rege Poloniae».

25. Гданськ, 1552 р., серпня 3.

Сигізмунд Август підтверджує, що Мартин Пєжхницький дарував с. Нікунковичі, частину с. Сороки і війтівство у Щирці Руського воеводства королівському секретареві, краківському віце-старості й бургграфові Петрові Боратинському.

68,7 × 38 × 12 см.

«Joannes Ocziecki, r[egni] P[oloniae] Canc[ellarius], s[ubscri]p[si]t». «R[e]l[at]io magnifici Joannis de Ocziezino, regni Poloniae cancellarii succamerarii, burgrabiiq[ue] Cracovien[sis] et Sandecen[sis] ac Olstinen[sis] capitanei».

Мова латинська, пергамент, стан задовільний.

На зв.: «Martinus Pirzchnicki filius Stanislai, donat Petro Boratinski villam Nikulkowic et sortes in Sroki. 1522 (feria) 2 post Petri vinculati».

26. Гданськ, 1552 р., серпня 23.

Сигізмунд Август надає краківському бургграфові, королівському секретареві Пе-

трові Боратинському та його синові в довічне користування вийтівство на Щирецькому передмісті Острів та мито в Щирці.

52 × 19,5 × 10 см.

«Sigismundus Augustus[s], rex». «Relatio venerabilis Joannis Przerembski, regni Poloniae vicecancellarii et praepositi Cracoviensis».

Мова латинська, пергамент, в місцях, де документ було складено, текст витертий.

На зв.: «Litterae advitalitatis p[ro] successoribus sup[er] advocatiam, theloneum et Ostrow in Sczerzec. 1552 in vigilia s[ancti] Bartholomei». «Boratynskiemu król daje dozywocie na wojtowstwo in Ostrow et theloneum in Szczyrzec».

27. Вільно, 1552 р., грудня 25.

Кн. Богдана Четвертинська та її чоловік підскарбій Іван Андрійович дарують після своєї смерті племіннику князя маршалку Петру Загоровському третю частину маєтків у Вишкові, Лукові, Четвертні, Навозі, Годомичах, Копилях, Суську, [...] на Волині.

71 × 43 × 8,5 см.

Мова українська, пергамент, текст вицвів на 50%.

На різнокольорових кручених шнурах 4 печатки, воскові кустодії, зображення стерті: 1) овальної форми, розмір 1,7 × 2,3 см; 2) овальної форми, розмір 1,7 × 2,1 см; 3) круглої форми, діаметр 2,2 см; 4) круглої форми, діаметр 2,2 см.

На зв.: «Consens od imeni pani Bogdany Fedorowny kseżny Czetwertynskiej Iwanowy Andrzejowiczowey podskarbiny nadworney jmci panu Iwanowi Andrzejowiczowi podskarbiemu nadwornemu na ustapienie [...] od siebie zapisanych jmci panu Piotrowi Zahorowskiemu marszałkowie jmci to jest trzeciej części w Lukowie, Nawozie, Kopylach. A[nn]o 1552 d[ie] 25 xbris». «Consens pani Iwanowey Andziejowiczej podskarbinej nadwornej».

(АОУЗР, ч. 8, т. IV, стор. 24—26).

28. Вільно, 1552 р., грудня 28.

Підскарбій кн. Іван Андрійович дарує своєму племіннику маршалку Петру Загоровському третю частину маєтків своєї дружини кн. Богдани Четвертинської у Вишкові, Лукові, Четвертні, Навозі, Годомичах, Копилях, Суську [...] на Волині після смерті його і дружини.

67,5 × 48 × 8 см.

Мова українська, пергамент, текст вицвів майже весь.

На різнокольорових шнурах 4 печатки, воскові кустодії, зображення стерті: 1) овальної форми, розмір 1,7 × 2 см; 2) круглої форми, діаметр 2 см; 3) круглої форми, діаметр 2 см; 4) круглої форми, діаметр 2 см.

29. Книшин, 1554 р., січня 13.

Сигізмунд Август, враховуючи заслуги краківського бургграфа і віце-старости, королівського секретаря Петра Боратинського, звільняє на 10 років його міщан м. Гусакова Руського воєводства від усіх мит, податків та зборів.

48,5 × 19,5 × 10 см.

«Sigismundus Augustus, rex, s[ubscri]p[s]i[t]».

Мова латинська, пергамент, текст вицвів на 50%.

Отвір для шнура печатки, що не зберглася.

На зв.: «L[itt]e[r]ae sup[er] libertatem a solven[do] theloneo oppidanis in Hussakow ad decursu[m] 1554 sab[ato] p[os]t Epiphaniar[um]».

30. Варшава, 1556 р., грудня 1.

Сигізмунд Август підтверджує витяг з міських актових книг Старої Варшави від 7 липня 1544 р. про те, що варшавський райця Іван Фігура дарував раді міста право опікуватися шпиталем і каплицею св. Тройці на вул. Довгіз за мурами Варшави.

45,5 × 19,5 × 6,5 см.

«Joannes Przerembski, r[egni] P[oloniae] vicecancell[arius], s[ubscri]p[s]i[t]». «Relatio reverendi Joannis Przerembski, r[egni] n[ost]ri vicecancell[ar]ii, decani Crac[oviensis] et Gnesnen[sis], Vilnen[sis] praep[ositi]».

Мова латинська, пергамент, стан задовільний.

Одна пергаментна стрічка для печатки, що не збереглася.

На зв.: «Confirmatio m[a]jesta[tis] Regiae donationis per Joannem Figura fact[a]e consulibus Varschovien[sibus] capella in hospitali ss. Trinitatis in platea Longa Varsaviae anno d[omi]ni 1556 postridie sancti Andrea[e]».

31. Вільно, 1557 р., жовтня 24.

Сигізмунд Август, враховуючи заслуги королівського секретаря і придворного Петра Бажі з Бложева в лівонській війні, залишає в його користуванні Нове Село та дозволяє рубати ліс біля маєтків Смерекова і Блищівід Руського воеводства.

39 × 27 × 10,5 см.

«Sigismundus Augustus, rex».

Мова латинська, пергамент. Зліва в документі дірка 2,5 × 4 см.

Отвір для шнура печатки, що не збереглася.

На полі: «Nowosiolo. Bazi».

На зв.: «Białobok originales dispositiones antiquae utq[ue] ad appraehensam possessionem g[enerosi] Constantini Korniakt[i] [et] aliarum eo spectantium villarum». «R[egistra]t[ae]. Nowosiolo dane od króla Barzemu. Ad Bona Nowe Siolo regalia p[er]tinet sup[er] Nowe Siolo. N[um]ero 14 to».

32. Внишів, 1558 р., січня 30.

Кн. Богдана Четвертинська дарує племінниці Федорі Загоровській частину маєтків Четвертня, Навоз, [...] на Волині.

46 × 33,5 × 5 см.

Мова українська, пергамент, текст вицвів майже весь.

Отвори для 3 печаток, що не збереглися.

На зв.: «Darowizna na pultora dworzyścza w Czetwertni. Donacya od jmcі pani Bohdany Fedorowny kszęny Czetwertynskiej Iwanowy Andrzeiowiczowej jeymosci pani Fedorownie Piotrowej Zahorowskiej marszałkowej nadwornej bratance swej polczwarty dwory, ktore na ni spadai, 1558, 30 january».

(АОЗР, ч. 8, т. VI, стор. 56, 57).

33. Вільно, 1558 р., лютого 20.

Віленський воевода, канцлер Великого Литовського князівства кн. Микола Радзивілл викликає кн. Богдану Четвертинську до королівської комісії для розгляду справи про захоплення її навозницькими підданими Боровницької землі у Луцькому пов., що належала князям Матвію, Івану та Василю Четвертинським.

Два аркуші: 20,5 × 32 см.

«Матыс Савицкый».

Мова українська, стан задовільний, реставрований.

Печатка М. Радзивілла, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 3 см, зображення нечітке.

На зв.: «Комисей кроля его мл и позвы пна Миколая Радзивилла, воеводы виленского, даный ее мл пне подскарбиной кроля его мл дворной пней Богдане Федоровне в неделю м[еся]ца февраля 27мого дня рок ма припасти стати у Вилни от 27 дня фев[раля] за чотыри недели перед его млю пим воеводою виленским. Księcia Radziwiła List komissionalny do księżny Andzejowej Czetwertynskiej, podskarbiney nadworney, w sprawie xx Czetwertynskich o wstępowanie się w grunta Borowickie, sianożęci etc. z dobr Nawoza społecznych 1558, 20 februy».

34. Пйотрків, 1558 р., грудня 16.

Сигізмунд Август, на прохання Андрія Зимницького, підтверджує грамоту Казимира, видану в Ланцуті 11 лютого 1367 р., якою свідчить, що українці брати Останко і Дереняк з Ожовниць продали села Косму і Мікуличі руському старості Отто з Пільче.

57,5 × 22,5 × 8 см.

«Joannes Ocieski, r[egni] P[oloniae] cancellarius, s[ubscri]p[si]t». «R[el]ati[o] magni-

fici Joannis de Ocziechino, regni Polonia[e] cancellarii Cracoviensis generalis ac Oszwien-
czimen[is], Zathorien[is], Sandecensis, Olsthinensisq[ue] capitanei».

Мова латинська, пергамент, стан задовільний.

На різнокольоровому крученому шнурі печатка короля, круглої форми, діаметр 9 см.
Печатка по краях пошкоджена (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 50).

На зв.: «Sigismundus Augustus approbat donatio[n]e[m] villaru[m] Kosma et Mikulicze
per h[ae]re[de]s de Vyzovice Pileckiemu factam. 1558 f[ie]r[i]a sexta post Lucia[e] conventione
regni».

35. Пйотрків, 1559 р., січня 7.

Сигізмунд Август, у зв'язку зі скаргою Федори Загоровської на захоплення кн. Матвієм Четвертинським Хребтівської землі в маєтку Четвертня, що подарувала їй дружина вуйка кн. Богдана Четвертинська в 1558 р., наказує кн. Івану Чарторийському та маршалку Петру Мильському викликати кн. Матвія Четвертинського до суду для розгляду цієї справи.

20 × 32,5 см.

«Остафей, маршалок, писар».

Мова українська, стан задовільний, реставрований.

Печатка великого князя, круглої форми, паперова кустодія, зображення стерте.

На зв.: «List króla Zygmunta do księcia Czartoryskiego, marszałka ziemi Woll[yńskoj],
w sprawie jegomci Zahorowskiego o odebranie części w Czetwertni spadkowej po j. w. Chrebtowiczu, a przez księżną Czetwertynską Zahorowskiemu zapisanej, a od księcia Czetwertynskiego odebranej. A[nn]o 1558, 7 jan[uary]».

36. Пйотрків, 1559 р., січня 7.

Сигізмунд Август, у зв'язку зі скаргою кн. Богдани Четвертинської і маршалка Петра Загоровського на захоплення кн. Матвієм Четвертинським частини мита з маєтку Четвертня у 1558 р., наказує кн. Івану Чарторийському і маршалку Петру Мильському викликати кн. Матвія Четвертинського до суду для розгляду цієї справи.

21 × 32,5 см.

«Остафей, маршалок, писар».

Мова українська, стан задовільний, реставрований.

Слід печатки великого князя.

На зв.: «List jkmcі w sprawie o myta w Czetwertni jw Zahorowskiego z księciem Czetwertynskim. A[nn]o 1559. 7 jan[uari]».

37. Луцьк, 1559 р., лютого 1.

Кн. Богдана Четвертинська позичає у племінника маршалка Петра Загоровського і його дружини Федори Сангушко 1000 кіп грошів литовських під заклад маєтків в селах Суськ, Руді Носачевичі та Петрашевичі Луцького пов.

62 × 41 × 6 см.

Мова українська, пергамент, текст вицвів майже весь.

На червоних плетених шнурах 5 печаток, воскові кустодії, зображення стерті: 1) овальної форми, розмір 1 × 1,5 см; 2) круглої форми, діаметр 1,5 см; 3) майже цілком знищена; 4) овальної форми, розмір 1 × 1,5 см; 5) круглої форми, діаметр 1,4 см.

На зв.: «Zapis zastawny od jmcі pani Bohdany Fedorowny księżny Czetwertynskiej jmcі Andzeiowiczowu podskarbiemu nadwornemu [...] panom Pietrowi Bohdanowiczowu y Fedori Fedorownie Sanguszkownie Zahorowskiem, marszałkom jemosci malzonkom. za 1000 kop groszej litt[ewskich] [...]».

(АЮЗР, ч. 8, т. VI, стор. 63—65).

38. [...] * 1559 р., березня 12.

Сигізмунд Август, у зв'язку зі скаргою житомирського старости кн. Романа Сангушка на захоплення у його сестри Федори Загоровської кн. Матвієм Четвертинським Хребтів-

* Назва місця написання документа відірвана.

ської землі в маєтку Четвертня, що подарувала їм, як дружині племінника чоловіка, кн. Богдана Четвертинська в 1558 р., наказує кн. Олександру Чарторийському та маршалку Петру Мильському викликати кн. Матвія Четвертинського до суду для розгляду цієї справи.

21 × 32,5 см.

Мова українська, стан задовільний, ліва нижня частина відірвана, реставрований. Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 3,7 см, зображення стерте.

На зв.: «List od króla jmci w sprawie księcia Sanguszka o odjęcie części spadkowej Chrebtowiczowskiej jeymci pani Zahorowskiej w Czetwertni przez księcia Czetwertynskiego. A[nn]o 1559, 12 marcys». «О вчинене справедливости до кн[я]зя Чорториского».

39. Краків, 1559 р., квітня 25.

Сигізмунд Август наказує кременецькому старості Петру Семашку і волинському зем'янину Михайлу Елу-Малинському викликати на чергові судові рочки зем'янина Михайла Боговитина Шумбарського для розгляду справи про захоплення його батьком Петром Боговитиним Шумбарським Юсківських і Татаринівських земель зем'янина Андрія Куневського.

Два аркуші: 21 × 32 см.

«Остафей, маршалок, писар».

Мова українська, стан задовільний, реставрований.

Водяний знак (І. К а м а н і н, О. В і т в и ц ь к а, Водяні знаки на папері українських документів XVI—XVII вв., К., 1923, мал. № 4).

Слід печатки короля.

На зв. друкоро арк.: «List jekm do starosty krzemienieckiego, aby pana Buczanskiego z panem Szymbarskim w gróntach Juskowskich y Tatarynowskich słusznie y sprawiedliwie rozsędzili y pogodziły. Anno 1559, d[ie] 25 april, datt w Krakowie, 1559. Do Juskowiec y Tatarynowiec».

40. Вільно, 1559 р., вересня 30.

Сигізмунд Август наказує ковельському старості Фронку Фалчевському надати жиґомирському старості кн. Роману Сангушку землі, рівноцінні тим, які були у нього відрізані до королівських земель під час «волочної помери» в маєтках Торговиші і Задоби.

19,5 × 33 см.

«Sigismundus Augustus, rex; Юрій Шимкович, маршалок, писар».

Мова українська, стан задовільний, реставрований.

Слід печатки великого князя.

На зв.: «Лист короля Жикгимонта Августа до старосты ковелского Фронска Фалчевского на отдане кгрунту Торговичского и лесу Задыбского отменою. Дата у Вилни, року 1559, м[еся]ца сентебра 30 дня». «D[ie] 30 7 bris 1559 w Wilnie. Regetiono [...] bopa villarum Tarhowiszczecz Zadyby cum Bonis et fundis capitaneatus kowiensis». «Ex Fasciculo 3 omo Titulo Zadyby, Torhowiszczce 30 7bris 1559».

41. Вільно, 1560 р., березня 6.

Сигізмунд Август надає м. Володимирі магдебурзьке право.

75 × 38 × 8 см.

«Sigismundus Augustus, rex».

Мова українська, пергамент, текст вицвів майже весь, покритий плямами, зім'ятий.

На різнокольоровому крученому шнурі печатка великого князя, круглої форми, воскова кустодія, діаметр 3,7 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 52).

42. Вільно, 1560 р., липня 18.

Сигізмунд Август доручає кн. Матвію Четвертинському та судді Луцького земського суду Гаврилі Бокію призначити розгляд справи про володіння грунтами в маєтку Рудки між волинським зем'янином Андрієм Рудецьким, його братами Антоном і Гневошем, з одного боку, та волинським зем'янином Щасним Генсинським і його дружиною Ганною,

з другого боку; одночасно віленський воевода Микола Радзивілл, троцький воевода Григорій Ходкевич, після невнесення рішення комісією з Михайла Свинюського і заступаючого маршалка Олександра Жоравницького щодо володіння тими ж особами полем і дібровою в Ліпнубоках, вирішують цю справу на користь Генсинських.

Два аркуші: $21 \times 30,5$ см.

«Ян [Ганко], писар».

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (А. А. Г е р а к л и т о в, Филиграні XVII века на бумаге рукописных и печатных документов русского происхождения, М., 1963, мал. № 754).

Печатка великого князя, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 3,7 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 52).

На зв. арк. 2: «List jekm do xcia Czetwertynskiego y sędzięo łuckiego, naznaczając jch na komisję do pp. Rudeckich y pp. Markowiczow Zorawnickich, na pomiarkowanie między niemi grętow jch Zorawnickich y Rudeckich, o które spor mieli. 1560. 23 julij w Wilniu do Lipibok». «List jekmci do xcia Czetwertynskiego».

43. Вільно, 1560 р., листопада 18.

Сигізмунд Август наказує князям Вишневецьким бути готовими до виступу на війну та зібрати і віддати податки з своїх маєтків до королівського скарбу.

Два аркуші: 21×32 см.

«Остафей, маршалок, писар».

Мова українська, стан задовільний, реставрований.

Печатка великого князя, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 3,7 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 52).

На зв.: арк. 2: «List króla jmcie do jmc-xiązat Wiszniowieckich, aby przeciwko nieprzyiacielowi na wojnę gotowi byli. R. 1560 18 9bris w Wilnie». «List k jem do jch m książat Wiszniewieckich aby przeciwko nieprzyiacielowi na wojnę gotowi byli y pobory zatrzymane z jmion swych wybrawszy, do skarbu odsyłali». «Do fragmentow nalezy. 1560 18 9bris. Fas[ciculus] 6 mane».

44. Вільно, 1561 р., січня 25.

Сигізмунд Август, на прохання магістра теології, пріора провінції домініканців у Польщі Мельхіора, в зв'язку з тим, що згоріли грамоти монастиря св. Тройці у м. Володимирі, відновлює право монастиря на земельні володіння.

$50 \times 23,5 \times 10$ см.

«Sigismundus Augustus, rex, s[ub]s[cripsi]t».

Мова латинська, пергамент, текст вицвів на 30%.

На різнокольоровому крученому шнурі печатка великого князя, круглої форми, воскова кустодія, діаметр 3,7 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 52).

На зв.: «Anno d[omi]ni 1663 dnia 23 februarii jm ks[ia]dz Wacław Koncky, zakonu ś[więtego] Dominika konwentu Włodzimierskiego ten przywilej per oblatam podał, suscepit Stefan Wyszpolski, burgrabia włodzimierski».

«R(oku 1791 d[ie] 15—ta 9bris, stanąwszy osobiście w[ielebny] ks[ia]dz Antoni Chełchowski, zakonu kaznodziejskiego reguły ś[więtego] Dominika konwentu Włodzimierskiego, ten przywilej od najasniejszego Zygmunta, króla polskiego, konwentowi Włodzimiersk[iego] w[ielebnych] ks[ięży] dominikanów z zatwierdzeniem praw dawnych przy pieczęci zawiesistej na pergaminie w r[oku] 1561 dnia 21 mensis januarii de data [...] w Wilnie wydany, i w aktach grodzkich Włodzimierskich oblatowany wraz z suscepłą akt tychże na boku zapisaną do ksiąg niniejszych ziemskich Włodzimier[skich] na papier skar[bowy] srebrogroszowy sposobem oblaty wniósł». «Przyjęliśmy: Konstanty, [...] Iwaniczach Iwanicki, Jozef M. Sumowski, podsedek ziemski włodzimierski, Michał z Kozarzewa Borzecki, secr[etarius] privilegium [...] sup[er] area[m...] r[oku] 1561 januarii d[ie] 25».

45. Вільно, 1561 р., травня 10.

Сигізмунд Август наказує князям Андрію, Костянтину та Максиму Вишневецьким з'явитися до замка Зелборк 15 травня до війська гетьмана Миколи Радзивілла в зв'язку з війною з Лівонією.

21 × 32 см.

«Остафей, писар».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка великого князя, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 3,7 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 52).

На зв.: «1561. Fas[ciculis] 6 maneo. List na pospolite ruszenie od kjm Augusta do Iflant. Roku 1561 do xxt Andzejowy Constantina bratów Wiszniowieckich. 1561 d(ie) 10 may».

46. Вільно, 1562 р., квітня 15.

Сигізмунд Август наказує князям Андрію, Костянтину і Максиму Вишневецьким з'явитися до замку Речниця до війська луцького і брацлавського старости кн. Богуша Корещького в зв'язку з війною з Московською державою.

Два аркуші: 21 × 32 см.

«Миколай Нарушевнич, писар».

Мова українська, стан задовільний, реставрований.

На зв. арк. 2: «List kjm Augusta za pospolite ruszenie do Moskwy do x. Wiszniowieckich». «Fas[ciculis] 6 maneo». «R[oku] 1562, 15 apr[ilis] w Wilnie. Nayjasnę Zygmunta Augusta, króla polskiego, do xxt Wiszniowieckich na pospolite ruszenie p[rzeciw]ko Moskwie pisanу».

47. Варшава, 1564 р., лютого 4.

Сигізмунд Август наказує Юхновичу Ярмолинському і Андрієві Чолганському припинити образи і погрози вбити слугу старокостянтинівського старости Яна Шимковича Петра [...].

20 × 31 см.

«Миколай Нарушевнич, писар».

Мова українська, текст вицвів на 70%.

Печатка короля, паперова кустодія, форму, розмір і зображення через пошкодженість встановити не можна.

На зв.: «1564 p. List je[go] k mę do jmy p. Juchnowicza Jarmolinski[go] aby kłutni z panem Szymkowiczem nie czynik. 1564 4 Februa, w Warszawie».

48. Книшин, 1565 р., липня 21.

Сигізмунд Август, на прохання Філона Кмита, підтверджує йому право володіння маєтком Метейківщина Київського воєводства, що купив його дядько Криштоф Кмит у Богдана Ласки і яке перейшло йому в спадщину після смерті дядька і батька.

50 × 20,5 × 7,8 см.

«Sigismundus Augustus, rex; Миколай Нарушевнич, писар и секретар»

Мова українська, пергамент, стан задовільний.

На різнокольоровому крученому шнурі печатка великого князя. Збереглася тільки половина печатки.

(АЮЗР, ч. 8, т. VI, стор. 158—159).

49. Книшин, 1568 р., серпня 8.

Сигізмунд Август звільняє Василя Коляду від підсудності магістрату м. Луцька і виплати податків за «службы его, которыми он, мешкаячи при дворе нашем ..., ласку нашу нам заслужовал».

Два аркуші: 21 × 32 см.

«Sigismundus Augustus, rex; Базиліус Древинский, писар».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка великого князя, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 3,7 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 52).

На зв. арк. 2: «Przywilej króla jm Zygmunta Augusta Wasilowi Kolendzie na plac y dom w miescie Lucku y libertatem onego, który nienależy do mieyskiej ale zamkowej jurisdikcyi. A[nn]o 1568 die 8 augusta 1568. Originale». «Na grunt Ladyszynski potym Kandybowski, potym Kolendowski nazwany, na którym cierkiew bracka Lucka stoi y cele. Ad Fasciculum lnum spectat».

(АЮЗР, ч. 5, т. I, стор. 63, 64).

50. Люблін, 1569 р., лютого 1.

Сигізмунд Август наказує луцькому, брацлавському і вінницькому старості кн. Богушу Корецькому віддати володимирському підкоморію Олександру Сангушку його підданих, що втекли до Голишівського маєтку князя.

21 × 32 см.

«Михайло Гарабурда, писар».

Мова українська, реставрований.

Водяний знак (Л. В. Черепнин, вказ. праця, стор. 337).

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 3,7 см, зображення стерте (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 52).

51. Люблін, 1569 р., травня 21.

Сигізмунд Август затверджує Івана Бейковського орендарем с. Конківці та війтівства в ньому, припиняючи судову справу проти Анни Барановської та інших орендарів, що не сплатили орендну плату за село і війтівство.

51 × 27,5 × 9,7 см.

«Sigismundus Augustus, rex, s[ubscript]s[i]t».

Мова латинська, пергамент, стан задовільний, в середині документа дірка 1 × 1 см.

Текст обведений рослинним орнаментом, червоною і зеленою фарбами.

На зв.: «Cassatio processum per instig[at]orem regni sup[er] Biejkowski et Baranowska occ[asi]one villae Konikowcze obten[tarum] ubi contine[n]tur approbatio privilegii anterior ipsi Biejkowski sup[er] eand[em] villam, dat 1569 d[ie] 21 mai».

52. Люблін, 1569 р., липня 16.

Сигізмунд Август, у зв'язку зі скаргою судді Кременецького земського суду Андрія Куневського на невірне вирішення в Луцькому гродському суді його справи з Ганною Острівською про виплату їй грошей за збитки в загарбаній маєтності, наказує луцькому, брацлавському і вінницькому старості кн. Богушу Корецькому розглянути цю справу самому ще раз.

Два аркуші: 21,2 × 32,5 см.

«Walenty Swybycky, r[egni] P[oloniae] canc[ellarius], на власное короля его мсти росказанье».

Мова українська, стан задовільний, реставрований.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 6,5 см. Зображення: дві фігури тримають щит з польським орлом, на грудях якого малий щит з трьома французькими ліліями, над ним — велика корона, над нею літера «S» і два ангели, що тримають два щити: з вершиником і вужем Сфорців. Довкола головного щита 9 щитів з гербами Русі, Молдавії, Куяв, Любліна, Добринської землі, Ягеллонів, Сандомира, Помор'я і Пруссії.

На зв. арк. 2: «Anno 1569 die 15 julii mandat do starosty luckiego, zeby v Luckiemu powiatu na dobrach Andzeja Kuniewskiego exequutiā czyni[li] na Kuniu». «Лист до старости на отправу».

53. Люблін, 1569 р., серпня 11.

Сигізмунд Август, враховуючи заслуги предків Івана Боратинського з Сладкович, дозволяє йому та його підданним — мешканцям Гусакова та сіл Бойовичі, Сладковичі, Тамановичі, Хамковичі, Містатичі і Буди, а також мешканцям с. Дроздівці пасти худобу і рубати ліс біля Мостиська та ряду сіл, розташованих над р. Вишнею, і в лісах Радохоня та Красного Поля Перемиського староства, з обов'язковою поставкою до Перемиського замка 20 колод вівса щорічно.

44,5 × 22 × 7,5 см.

«Sigismundus Augustus, rex, s[ubscrip]si[t]».

Мова латинська, пергамент, текст на 30% покритий темними плямами, в середині документа 2 дірки: 2 × 2,5 і 1 × 3,5 см.

На пергаментній стрічці печатка короля, збереглась тільки кустодія.

54. Варшава, 1571 р., травня 10.

Сигізмунд Август забороняє зем'янину Кременецького пов. Станіславу Лашу і його дружині Зофії Конарській забирати землі судді Кременецького земського суду Андрія Куневського в маєтках Юсківці і Татаринівці, що захопив у нього Михайло Боговитин Шумбарський — брат Зофії.

Два аркуші: 22 × 33 см.

Мова українська, зіпсований біологічними шкідниками, реставрований.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 4,5 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 54).

На зв. арк. 2: «List Sigismunda Króla do pana Laszcza, aby szkody zaprzestał robić u majątkach Juskowiczach, Tatarynowcach jmcі pana Juchnowicza sędziego Krzemienieckiego. Datt w Warszawie 1571 d[zień] 10 maj».

55. Варшава, 1571 р., травня 10.

Сигізмунд Август забороняє зем'янці Кременецького пов. Анні Шумбарській, вдові Михайла Шумбарського, забирати землі судді Кременецького земського суду Андрія Куневського в маєтках Юсківці і Татаринівці, що захопив у нього батько Михайла — Петро Боговитин Шумбарський.

Два аркуші: 22 × 33 см.

Мова українська, стан задовільний, в кількох місцях попсований біологічними шкідниками, реставрований.

Водяний знак (І. Каманін, О. Вітвицька, вказ. праця, мал. № 168).

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 4,7 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 54).

На зв. арк. 2: «List upominalny od króla jmcі Zygmonta do pani Szymbarskiey, aby w gronty jм pana Juchnowicza Kunewskiego nie wstępowała, тоіе jest Juskowskie у Tatarynowskie у poddanym krzywd у szkod nie czynіła. 1571, 10 may w Warszawie».

56. Варшава, 1571 р., травня 30.

Сигізмунд Август наказує Михайлу Жоравницькому, в зв'язку зі скаргою Яроша Вілги і його дружини Ганни Острієвської на суддю Кременецького земського суду Андрія Куневського за невиплату грошей, взятих ним ще в 1566 р., ввести Вілгих у володіння маєтком Кунів Луцького пов.

Два аркуші: 21 × 33 см.

«Walenty Swybycky, r[egni] P[olonii] cancl[ellarius]».

Мова українська, стан задовільний, реставрований.

Водяний знак (Науково-інформаційний бюлетень АУ УРСР, 1964, № 1, стор. 16. Далі — Наук.-інф. бюл.).

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 6,5 см, зображення майже стерте, описана в док. № 51.

На зв. арк. 2: «A[kt] 1571, 13 maja mandat w sprawie Kuniewskiej [...]». «Лист до дворянина».

57. Острогоз, 1571 р., вересня 14.

Київський воевода кн. Костянтин Острозький наказує білгородському державцю Самуелю Горностаю та судді Київського гродського суду Андрію Сурину розглянути скаргу київського духовництва про захоплення їх ґрунтів підданими київського підвоеводи Соколовського

19 × 21 см

«Constantin xiąże Ostroskie, wojewoda kijewski».

Мова польська, пошкоджений, реставрований.
Печатка К. Острозького, круглої форми, діаметр 3,5 см (К. Болсуновский, Сфрагистика и геральдические памятники Юго-Западного края, вып. I, К., 1899, мал. № 4).

58. Варшава, 1571 р., жовтня 8.

Сигізмунд Август, враховуючи великі заслуги доктора медицини і мистецтв, фізика Іоана Б'єдницького, відає йому в користування два лани та два городи в с. Чарноціні Ломжинського староства та усуває попередніх орендарів Станіслава, Якова, Петра, Івана, Анну і Дороту — дітей Матвія Гутовського за те, що вони фальсифікували грамоту Сигізмунда I.

53 × 31,5 × 8 см.

«Sigismundus Augustus, rex, s[ubscrip]s[i]t».

Мова латинська, пергамент, текст вицвів на 30%.

59. Варшава, 1571 р., листопада 8.

Сигізмунд Август підтверджує, що вдова сandomirського хорунжого Миколи Тарла Ядвіга уступила своєму зятєві сокальському старості Юрієві Мнішкові з Великих Кунциць та своїй дочці Ядвізі оренду маєтків Домбровець з передмістям Домбровою та селами Зажече, Бжесце, Лясн, Мащова Воля (Бечського пов.), села Рогн, Міще, Люб'ятова, Горниці Лезини, Маркуська, Залізя, Сяночок, Струже Велике і Струже Мале (Сяноцького староства), Дороговж, Устя, Розвадів, Надріччя, Дубно, Стільсько, Ілів і Верниґ та недавно заснований Миколаїв, а також села Горожану Велику, Горожану Малу і Ричків (Львівського староства).

63 × 28,5 × 10 см.

«Sigismundus Augustus, rex, s[ubscrip]s[i]t».

Мова латинська, пергамент, текст вицвів на 25%.

На зв.: «G[e]n[er]osa Hedvigis de Zmigrod, olim g[e]n[er]osi Nicolai Tarlo vexilliferi Sandomirien[sis] consors relicta, g[e]n[er]osis Georgio de Magna Konczyce Mniszech coquinae r[egis], magistro capit[ane]o Sokaliensi, genero suo et g[e]n[er]loze Hedvigi filiae suae coniugibus de bonis regalibus tenutae suae videlicet oppido Dabrowiec et suburbio Dabrowa, ac villis Zarzecze, Lasy, Maszczowa Wola in terra Cracovien[sis], districtu Biecen[sis], nec non Rogi, Mieszcze, Lubiatowa, Gorzycze, Lezyny, Markuska, Zaleze, Sanoczek, Stroze Magna, Stroze Parva in capitaneatu Sanocen[sis], tum villis Drohowisz, Uszcie, Rozwadowo, Nadrzecze, Dabno, Stolsko, Iow deserta, Weryn, oppidum noviter locatum Mikołaiow, Horozana Magna, Horozana Parva, Ryczkow in capitaneatu Leopoliens[i] sit[is] cedit. Quam cessionem Sigismundus Augustus rex approbat».

60. Рожищі, 1574 р., лютого 4.

Луцький і острозький єпископ Іона Красинський розподіляє землі між кафедральною церквою св. Михаїла і священником Андрієм в с. Рожищі.

20,5 × 30 см.

«Іона, владика луцький, острозький, рука власная».

Мова українська, текст на 70% вицвів, ремонтований.

Слід від печатки єпископа.

61. (Торунь)*, 1576 р., жовтня 22.

1560 Стефан Баторій стверджує грамоту Сигізмунда Августа, видану в Любліні 15 липня р., в якій підтверджуються та повторюються дві грамоти:

1. Великого литовського князя Олександра, видана в таборі біля Заславля 28 липня 1497 р., про переведення Луцька з руського чи валінського права на магдебурзьке і заснування в ньому вільництва.

2. Великого литовського князя Олександра, видана у Вільно 20 березня 1503 р., про підтвердження всіх привілеїв, вольностей і грамот, наданих його попередниками луцьким міщанам.

61 × 34 × 14 см.

* В грамоті зазначено, що вона видана на генеральному сеймі, який відбувся в Торуні.

«Stephanus, rex, s[ubscip]s[it]».

Мова латинська, пергамент, поповований і розірваний в багатьох місцях.

Два отвори для шнура печатки, що не збереглась.

На полі: «A[nn]o 1775, d[ie] 8 febr[uar]ii...» Józef Piotrowicz, burmistrz miasta jkmcі Lucka ten przywilej dla mieszczan łuckich od najasniejszego króla jmcі polskiego Stefana na rzecz w nim wyrazoną dany i służący z podpisem [ręki] tegoż najjasniejszego króla jmcі przy pieczęci zawieszony na wosku, na sznurkach jédwabnych wiszącym, wycisniony, ad acta castrensia Luceoriensia per oblatam podał. P[er]zyjątem Tomasz Feleński, namiestnik przyięgly grodzki burgrabstwa Luckiego».

На зв.: «Privilegiu[m] Stefani regis quo ecipiuntur a j[uribus] castrensibus», «Konfirmacja przywilejów od n[aj]asniejszego króla jmcі Stefana miastu Luckowi s[łu]żących. A[nn]od[omi]ni 1576 d[ie] 22 8bris».

(АОУР, ч. 5, т. I, стор. 12—17).

62. Мари́нбург, 1577 р., жовтня 28.

Стефан Баторій підтверджує, що отримав від Костянтина Корнякта плату за оренду мит, внесену наперед в зв'язку з війною, та залишає його орендарем мит на три роки.

55 × 18,5 × 8 см.

«Stephanus, rex, s[ubscri]p[sit]». «Matthias Bech».

Мова латинська, пергамент, в середині документа дірка 3 × 4 см.

Два отвори для шнура печатки, що не збереглася.

63. Львів, 1578 р., липня 4.

Стефан Баторій, на прохання пріора монастиря домініканців у Володимирі Миколи з Добра, підтверджує та повторює три грамоти:

1. Литовського великого князя Олександра, видану 17 липня 1497 р. в Луцьку, про надання монастиреві десятої мірки з млина на р. Лузі, півкопи широких грошів щоквартально з володимирського мита.

2. Сигізмунда I, видану 19 червня 1538 р. в Кракові, про підтвердження десятої мірки з млина, а також угоду володимирського старости кн. Федора і запису в духовниці млинаря Янушка про млин на р. Лузі.

3. Сигізмунда Августа, видану 25 січня 1561 р. у Вільно (див. док. № 43).

55,5 × 29 × 5,5 см.

«Stephanus, rex, s[ubscri]p[sit]; Matthias Chodzynski, s[acrae] r[egiae] m[aiesta]tis secret[arius]».

Мова латинська, пергамент, текст вицвів на 20%.

Пергаментна стрічка для печатки, що не збереглася.

На закладі: «Confirmatio privilegioru[m] conventus f[rat]rum ordinis praedicatoru[m] Wlodimiriensis».

На зв.: «Confirmatio privilegioru[m] con[ven]tus Wlodimirien[sis] obtenta p[er] p. s. Joan[nem] Chrisostomu[m] Romanowski de con[ventu] Crac[oviensi] praedicatore[m] ordina Leopoli act[um] 1578 d[ie] 4 iulii».

64. Луцьк, 1578 р., грудня 29.

Королівський секретар Василь Красенський продає луцькому старості, ключнику і городничому Олександру Жоравницькому війтівство в м. Луцьку за 12 000 кп грошів литовських.

73 × 36 × 9,5 см.

«Василей Красенский, секретар кор[олівської] м[и]л[ості], власною рукою»

Мова українська, пергамент, текст вицвів майже цілком.

На різнокольорових шнурах було 6 печаток, збереглося 4, воскові кустодії, зображення стерті: 1) овальної форми, розмір 1 × 1,5 см, 2) круглої форми, діаметр 1 см, 3) овальної форми, розмір 1,2 × 1,8 см, 4) круглої форми, діаметр 1,2 см.

На зв.: «Donacia na wyotwstwo Luckie od Borzobohatowicza Krasinskiego Zorawnickiemu za summe 30 t[ysia]c p[olskich]. A[nn]o 1578, 29 Xbris. [...]».

65. Берестя, 1580 р., травня 29.

Стефан Баторій викликає до Берестейського земського суду берестейського зем'янина Олехна Костомлоцького для розгляду справи про невиплату ним 340 кіп грошів пріору Берестейського монастиря св. Тройці кн. Станіславу Ендровському, що він взяв у нього в заставу частини маєтку Костомлоцьке.

21 × 32 см.

«Федор Патей, писар».

Мова українська, текст у деяких місцях вицвів.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 2,5 см, зображення стерте.

На зв.: «1580, maja 29. Reskrypt króla Stefana względem Kostomłot w sprawie jxx Augustjanow do Oléchna Kostomłockiego wydany. Pozew do Kostomłockiego, [...] kontra [...]».

66.* 1581 р., січня 8.

Стефан Баторій підтверджує та повторює витяг з тексту грамоти Сигізмунда Августа від 1545 р., якою наділяє луцький парафіяльний костьол св. Якуба та його ректора земельними угіддями та встановлює їх межі.

46,5 × 36 см.

Мова латинська, пергамент, фрагмент, 30% тексту немає, решта порвана, текст вицвів.

На зв.: «Approbatio Stephani regis supra fundationem parochiae Luceorien[sis] s[ancti] Jacobi ad quam Łyscze spectabat cuius limites hic describuntur [...]».

67. Вінниця, 1583 р., квітня 13.

Королівський повноважений Адам Потоцький повідомляє брацлавського підкоморія Лавріна Пісочинського і його дружину Магдалену Дубицьку про те, що брацлавський земський возний Дмитро Щикитинський був побитий підданими Федора Олеши і його дружини Опросимії Дубицької під час вручення їм королівського листа про закінчення опіки над Магдаленою Дубицькою і ввід її у володіння спадковим двором і селами Кам'яногірка, Жорнищі і двором у м. Вінниці.

Два аркуші: 21 × 33 см.

«Adam Pothoczku, ręka własna».

Мова українська, реставрований, текст вицвів.

Водяний знак (І. Каманін, О. Вітвицька, вказ. праця, мал. № 15).

Печатка А. Потоцького, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 1 см, зображення стерте.

68. Варшава, 1585 р., березня 1.

Стефан Баторій викликає до королівського суду суддю Київського гродського суду Івана Солтана для розгляду справи про захоплення ним у київського митрополита Онисифора Петровича Девочки збору мита з продажу худоби.

20 × 30 см.

«Joahim Wysocki».

Мова українська, в кінці документа дірка 1 × 7 см, реставрований.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 6,4 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 65).

69. Венеція, 1585 р., квітня 10.

Королівський повноважений Адам Потоцький доручає брацлавському підкоморію Лавріну Пісочинському та Миколі Суликовському діяти від його імені під час розгляду у суді справи про побиття А. Потоцького Федором Олешою.

21 × 33 см.

«Adam Pothoczku, ręka własna; Jerzy Gorzeski, ręka własna».

Мова українська, стан задовільний.

Дві печатки, овальної форми, паперові кустодії, розмір 1,3 × 1,5 см, зображення стерте.

* Нечіткі місця у тексті.

70. Ляхівці, 1587 р., квітня 14.

Лист кременецького військового Федора Сенюти Ляховецького брацлавському підкоморію Лавріну Пісочинському про лист «великого Володимира, власним єзыком руским переписаний».

21 × 30 см.

«В[ашей] м[илос]ти моему ми[лостивому] п[а]ну всег[да] добросердечне зыч[ливый] приятель и повольный служебник Федор Сенюта Ляховецкий, войский кременецкий».

Мова українська, реставрований, початок документа не зберігся.

Слід від сургучної печатки.

71. Варшава, 1589 р., березня 15.

Сигізмунд III дозволяє брацлавському підкоморію Лавріну Пісочинському вписати до книг королівської канцелярії дарчий запис його дружини Магдалени Дубицької від 1588 р. на маєток Дубники в Литві, двори і маєтки в Кам'яногірці, Жорниці, Піщане, Голочавіці, двір у м. Вінниці Брацлавського воеводства, який був внесений до книг Володимирського гродського суду в 1588 р. Наводиться текст запису.

Два аркуші: 21 × 29 см.

«Baranowski, r[egni] P[oloniae] vicecanc[ellarius]; Jan Damsky».

Мова українська, попсований біологічними шкідниками, реставрований.

Водяний знак (І. Каманін, О. Вітвицька, вказ. праця, мал. № 54).

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 4,7 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 77).

На арк. 2 справа внизу: «Справа велебного в Хрыстусе отца п[а]на Войтеха Барановского, бискупа (премыского) и подканцлерого коронного».

72. Варшава, 1589 р., березня 27.

Сигізмунд III дозволяє видати з королівської канцелярії лист короля Стефана Баторія, писаний в Городні 1585 р., про згоду смоленського воеводи Філона Кмита повернути своїй сестрі Магдалені Дубицькій після закінчення опіки спадковий маєток Овдіївку, що він назвав Шепіївкою, в Брацлавському воеводстві і ґрунти в маєтку Кам'яногірка. Наводиться текст листа.

Два аркуші: 21 × 33 см.

«Baranowski, r[egni] P[oloniae] vicecanc[ellarius]; Mikolai Waskowski».

Мова українська, стан задовільний, реставрований.

Водяний знак (І. Каманін, О. Вітвицька, вказ. праця, мал. № 151).

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 5,1 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 78).

На зв. арк. 1: «Справа велебного в Хрыстусе отца п[а]на Войтеха Барановского бискупа премыского подканцлерого коронного и пробоща плоцкого».

73. Люблін, 1589 р., травня 20.

Сигізмунд III нагадує шляхті і всім жителям Польщі, а також урядовим особам Київського, Брацлавського і Волинського воеводств про відкладення у судах розгляду всіх справ з брацлавським підкоморієм Лавріном Пісочинським до звільнення його від депутатських обов'язків по укладанню мирного договору Польщі з «домом Ракуским» [Австрією].

29 × 19 см.

«Sigismundus, rex; Jan Damski».

Мова українська, ліва верхня частина не збереглася, текст вицвів на 20%.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 5,1 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 78).

На зв.: «Documenta varia Piasoczynskiego cum varyo. Zagranicznę do Nowograd[ka]».

74. Городня, 1590 р., березня 15.

Сигізмунд III підтверджує Василю Боговитиновичу його володіння двором у м. Кременці.

21 × 23,5 см.

«Копоть, писар».

Мова українська, попсований в місцях складання, реставрований, на зв. текст заклеєно під час реставрації.

75. Луцьк, 1593 р., жовтня 11.

Луцький земський суд видає копію фундушевого запису князя на Олиці та Несвіжжю Станіслава Радзивілла на заснування костьола і парафіяльної школи в Олиці*.

62 × 46 × 15 см.

Засвідчена копія, мова українська і латинська, пергамент, текст вицвів майже цілком.

На червоно-блакитному крученому шнурі печатка, круглої форми, воскова кустодія, діаметр 1,5 см, зображення степе.

На зв.: «Fundatio eccl[es]iæ parochialis Olicen[sis] p[er] s[er]eni[ssim]m[u]m principem Stanislaum Radziwill, ducem in Olica et Nieswiez, mareschalcum Magni Ducatus Lit[huan]iæ...» in an[n]o 1593 d[ie] 8br[is].»

76. Межиріччя, 1594 р., квітня 3.

Литовський канцлер Лев Сапега викликає до свого суду Лавріна Свяцького, який, за скаргою Тимоша Маркевича Красноворського та його брата Івана, захопив маєток їх батька.

19 × 30 см.

«Leo Sapieha, s[ub]s[cripsi]t».

Мова польська, текст трохи вицвів, реставрований.

Печатка Л. Сапегі, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 3 см, зображення: геральдичний щит з 4 полями — вершник, хрест, рука, три лілії. На великому щиті — малий. Над щитом — шолом з трьома страусовими перами. Напис: «Leo Sapieha... cancella».

77. Париж, 1594 р., липня 18.

Французький король Генріх IV наказує королівському казначейству видати генеральному скарбнику Франції Йоану де [Фурі] 50 талерів з королівської каси.

25 × 16 см.

«Henry».

Мова французька, пергамент, стан задовільний.

78. Верхів, 1598 р., липня 13.

Юрій Римінський підтверджує, що села Будораж, Буше, Півче, Воля, новоосажене с. Борщівка і с. Мізоч Малий, які захопив київський воевода кн. Костянтин Острозький, належать Луцькій та Острозькій єпископії.

21 × 30 см.

«Jerzy Rzyminski, dw[or]ianin jego kro[lewskie]j mi[los]czi, ręką własną».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка Ю. Римінського, восьмикутної форми, паперова кустодія, розмір 1,2 × 1,5 см, зображення: геральдичний щит, в середині підкова і хрест в орнаментній рамці стилю барокко, зверху ініціали «IGR».

На зв.: «Atestafia na majetnosci Piwcz, Budoraz, Mizocz, Borszczowka etc do ep[iskop]ey Luckiey nalezace od Jerzego Ryminskiego ktory [...] xiazę jmsę Konstantyn Ostrogski z ludzmi swemi na to przygotowanemi wielebnego oycza Kiryła z imieniem Budorazu, Mizocza Małego, Buszczy, Borszczuwki i innych napawwszy gwałtownie w nocy i spokojne [...] wygnał [...]».

79. Варковичі, 1598 р., липня 14.

Волинський каштелян Михайло Мишко Варковський, на прохання будоразького урядника луцького і острозького єпископа Кирила Терлецького, підтверджує, що села Будораж, Буше, Півче, Воля, новоосажене с. Борщівка, с. Мізоч Малий, які захопив

* В зв'язку з тим, що текст витягу вицвів майже цілком, дату грамоти Станіслава Радзивілла не встановлено.

київський воевода кн. Костянтин Острозький, здавна належать Луцькій та Острозькій єпископії.

21 × 33 см.

«Михайло Мышко каштелян волынский».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка М. Мишка, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 2 см, зображення нечітке.

80. XV ст.*

Дмитро Порницький записує своїй дружині Гальшці частину своїх маєтків замість тих грошей, що взяв за нею у посаг.

30,5 × 12,5 × 3,5 см.

Мова українська, пергамент, текст вицвів на 30%.

Було 5 висячих печаток, що не збереглися.

XVII ст.

81. Варшава, 1600 р., квітня 26.

Сигізмунд III, за скаргою луцького і острозького єпископа Кирила Терлецького і капітулу луцької церкви св. Іоана Богослова, викликає до королівського суду київського воеводу кн. Костянтина Острозького, який відібрав у Луцької і Острозької єпископії двір в с. Точивеки і наніс їй збитки у 4000 кіп литовських грошів.

19 × 30,5 см.

«Jełowickij».

Мова українська, стан задовільний, реставрований.

Уламки печатки.

82. Люблін, 1602 р., травня 15.

Луцький староста і ключник Микола Семашко продає Яну Кашевському м. Острожець з присілками у Луцькому пов. Волинського воеводства за 12 000 кіп литовських грошів.

80 × 55 × 6 см.

«Микола Семашко, староста луцкий, власною рукою. Адам Боговитин з Козерад, подкоморий кремянецкий, власною рукою. Иван Хреницкий, подсудок луцкий, рукою, Гаврило Гостский, рукою власною. Остафій Єлович Малинский, власна рука. Ossolinski, marsalek tribu[...], mp. Andzi Skovia [...] [...] Zahodowski, d. w. wołyńskiego [...] Adam Prusinowski [...]».

Мова українська, пергамент, в деяких місцях порваний, підписи майже вицвіли.

Різнокольоровий ініціал.

Було 5 висячих печаток, що не збереглися.

На полі: «Anno d[omi]ni 1602, die 17 maj».

На зв.: «Wieczysta przedarz Ostrozca z przyległosciami przez w[ielmoznego] Siemaskę, w[ielmoznemu] Koszowskiemu».

(АЮЗР), ч. 5, т. I, стор. 100—106).

83. Вільно, 1603 р., лютого 13.

Віленський священник Григорій Жданович просить членів Луцького братства відправити жито...

Два аркуші: 20 × 32,5 см.

«Вашему братолюбию всяких благ желатель, убогий и наименший во священницех Григорий Жданович ни[жайший] ч[олом] бьет».

Автограф, мова українська, реставрований.

Печатка не збереглась.

На зв. арк. 2: «Єдино именным Ибанном и едино ревнителем и желателем граждан».

* Місце написання і дата відсутні.

ства небесного господину Ибанну строителю церкви х[ристо]вой и одушевленной в лица Х[ри]ст[ов]е здесущим и господину Иоанну житейскими вешми упражняющемуся господне им брати[е]й моей честно отдати в преподобные их руце».
(АЮЗР, ч. 1, т. VI, стор. 333—334).

Документ № 82.

84. Краків, 1603 р., березня 9.

Сигізмунд III підтверджує та повторює грамоту Стефана Баторія, видану 23 лютого 1585 р у Варшаві, згідно з якою власник Гусакова і Золочковичів Костянтин Корняк має право збирати мито в Гусакові та Золочковичах.

63 × 41,5 × 9 см.

«[Sigismundus], гех».

Мова латинська, пергамент. текст майже весь вицвів.

На різнокольоровому крученому шнурі печатка короля, круглої форми, воскова ку-
стодія, діаметр 5 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 76).

На зв.: «Sigismundus tertius approbat privilegium [...] Korniaht super theloneum in
Husakow et Zloczkowicze, Cracloviae] 9 martii».

85. Краків, 1603 р., березня 9.

Сигізмунд III підтверджує грамоту Сигізмунда Августа, видану 16 липня 1550 р. в Пйотркові на прохання краківського віце-старости Петра Боратинського, згідно з якою один ярмарок в Гусакові перенесено з дня св. Катерини на день св. Станіслава, встановлено другий ярмарок в день св. Тройці та перенесено на інший день щотижневі торги.

66,5 × 44 × 11 см.

«Sigismundus, rex; Barth Opszalski».

Мова латинська, пергамент, текст майже весь вицвів.

Отвори для печатки, що не збереглась.

На зв.: «Sigismundus tertius, rex, approbat privilegium super nundinas in Husakow per Sigismundum Augustum datum 1603, 9 martii».

86. Краків, 1604 р., серпня 11.

Сигізмунд III наказує священникам головної церкви св. Іоана Богослова та церкви св. Офанасія в м. Луцьку бути присутніми під час розмежування в с. Гнідава земель між Симоном Круневичем і м. Луцьком.

20 × 33 см.

Мова українська, стан задовільний, реставрований.

Печатка заклеєна при реставрації.

На зв.: «A[nn]o 1604, augusti 11. List królewski po duchownych wszystkich cerkwi sw. Jana Bohosłowa i świeszczenika cerkwi Luckiej sw. Athanasego, ażeby pilnowali ściany od dóbr swoich, gdy będzie przez rewizorow jkmcі pomierkowania między dóbrami królewskimi Hnidawa jmp Kruniewiczza, a dobrami do Lucka należącemi i ponowienie starych korpcow albo powych [...]». «Лист его мл по владику и по всих духовных о забране крпунтов Гнидавских».

87. Варшава, 1609 р., лютого 25.

Сигізмунд III підтверджує та повторює грамоту Сигізмунда Августа, видану 15 березня 1553 р. в Кракові, згідно з якою мешканці м. Кам'янця Подільської землі римсько-католицького, грецького та вірменського обрядів звільняються від сплати мит.

64,5 × 47 × 13 см.

«Lau[rentius], e[piscopus] Culmen[is], r[egni] Poloniae cancellar[ius]; Relatio r[everen]-[dissi]mi in Chr[ist]o p[lat]ris domini Laurentii Gembicki, e[piscopi] Culmen[is], regni Po-loniae sup[re]mi canc[ellarii]».

Мова латинська, пергамент, в середині документа дірка 6,5 × 3 см.

На закладинці: «Declar[at]io libertatis a theloneis civitatis Kamenecen[is] p[er] Si-gismundum Augustum». «Excepto tantum novo theloneo finitivo regni nostri. Wyłączaiać tylko nowe cło, któreby mało nastąpić za królestwa naszego».

На зв.: «Privilegium súper libertates theloneorum a civibus Camenecensibus non exigen-[tium] Sigismundi tertii». «Wolny od myta skarbowego».

88. 1609 р. травня 18.

Лжедмитрій II наказує київському старості Яну Петру Сапезі поставити коней для армії.

15 × 39 см.

Копія XVII ст., мова російська, фрагмент без кінця.

89. Табір під Смоленськом, 1610 р., липня 20.

Сигізмунд III, враховуючи заслуги сандецького старости Станіслава Любомирського, передає йому після смерті брата Йоахіма в довічне користування Добчицьку оренду з фільварками Гайок, Віпарі, села Кжинка, Таргошин, а також м. Тимбарк з фільварком і староством, містечко Липницю Верхню, села Липницю Долішню і Раброт Краківського воеводства.

56 × 34,5 × 10 см.

* Місце написання документа не зазначено.

«Sigismundus, rex; Joan[nes] Kucborski, praep[ositus] Crac[oviensis]».

Мова латинська, пергамент, стан задовільний.

Отвори від печатки, що не збереглась.

На зв.: «Privilegium mag[nifici] super tenutas Dobczicen[ses], Lip[nica] et Tymbark a[nn]o d[omi]ni 1610, r[e]gis[tr]at[ae] per Lesziowski», «Privilegium Sigismundi regis Poloniae a[nn]o 1610 d[ie] 20 iulii pod Smoleńskiem», «Zygmunt III zpod Smoleńska 20/7 1610 przywilej Stanisławowi Lubomirskiemu, star[ości] sandomieckiemu, za znakomite zasługi wojenne z pięknym o jego zdolnościach i czynach świadectwem nadający mu dzierżawę Dobczycką z przyległymi wsiami, miasto Tymbark z wsią i wójtostwem, miasto i wieś Lipnica i wieś Rabrot, które [...] przez śmierć Hieronima Lubomirskiego, brata jego rodzzonego, który zginął pod Smoleńskiem, wróciły pod rozporządzenie królewskie».

90. Варшава, 1611 р., грудня 19.

Сигізмунд III підтверджує і повторює умову, складену 23 серпня 1610 р. у Володимирі, між київським митрополитом Потієм, капітулом і священниками соборної церкви св. Пречистої у Володимирі, з одного боку, і пріором монастиря св. Тройці у Володимирі Габрієлем та монахами монастиря, з другого боку, про обмін ґрунтами у Володимирі в зв'язку з розбудуванням монастиря.

52 × 41,5 × 4 см.

«Sigismundus, rex; Thomas Jełowicki, wojski krzemieniecki, secret[arz] i pisarz».

Мова польська, пергамент, стан задовільний.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 10,5 см, зображення частково стерте.

91. Олика, 1612 р., червня 21.

Князі на Олиці та Несвіжу Микола-Христофор та Альберт-Станіслав Радзивілли, на прохання війта, райців, лавників і громади Олики, підтверджують і повторюють грамоту їх діда віленського воеводи, найвищого маршалка Великого князівства Литовського Миколи Радзивілла та їх батька жамойтійського старости Станіслава Радзивілла, видану 31 травня 1564 р. і затверджену Сигізмундом Августом, про надання Олиці магдебурзького права.

65 × 39 × 10 см.

«Nicolaus Christophorus Radziwiłł; Albertus Stanislaus Radziwiłł».

Мова латинська, пергамент, текст майже вицвів. Під текстом пергамент розірваний.

Отвори від печатки, що не збереглась.

На зв.: «Confirmatio od książąt ich mciów Nicolai Christophori et Alberti Stanisłai, dany miastu Ołyckiemu in anno 1612, mense junii, 21 die».

(АЮЗР, ч. 5, т. I, стор. 60—63).

92. Жицький монастир, 1614 р., травня 15.

Дозорця Сковшинської волості слонімського маршалка Григорія Тризни Дмитро Жицький встановлює кордони між землями мешканця с. Кузьмицьке ісаї Нагорного і його сябра Марка Ухареви́ча.

Два аркуші: 22 × 32 см.

«Дмитр Жицький, рукою своєю».

Автограф, мова українська, реставрований, в окремих місцях текст заклеєний, стан задовільний.

Печатка не збереглась.

93. Варшава, 1615 р., березня 16.

Сигізмунд III наказує урядникам Луцького гродського суду, згідно рішення вального сейму у Варшаві, ув'язнити Григорія Богусевича на 12 тижнів і оштрафувати на 200 гривень за образу волинського ловчого Олександра Хренницького.

Два аркуші: 21 × 33 см.

«Felix Krzyskj in Drobnin, cancell[arius] regni, m[anu] p[ro]pria; Florian Oleszko, wojsk[i] włodz[i]mierski, sekr[etarz] i pisarz».

Мова українська, стан задовільний, реставрований.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 6,8 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 74).

На зв. арк. 2: «Condemnata sejmowa od p. Chrennickiego na p. Bohuszewicza [...] 1515».

94. Київ, 1617 р., жовтня 4.

Архимандрит Києво-Печерської лаври Єлісей Плетенецький припиняє всі судові справи з Федором Ельцем і його братами після встановлення меж лаврського маєтку Чоповичі і с. Головки, що належало Ельцям.

Два аркуші: 20 × 33 см.

«Єлісей Плетенецький, архимандрит печарский киевский, рукою власною; Єромонах Киприан, рукою власною; Арсеній, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (І. Каманін, О. Вітвицька, вказ. праця, мал. № 655).

Печатка лаври, квадратної форми, паперова кустодія, розмір 3 × 3 см (К. Болсунівський, вказ. праця, мал. № 41).

95. Ковель, 1618 р., травня 30.

Статут кравецького цеху в м. Ковелі.

47 × 40 см.

Мова українська, пергамент, текст майже весь вицвів, підписи вицвіли, в окремих місцях дірки.

96. Житомир, 1619 р., березня 2.

Раїна Сум'янка Русіянова свідчить про виплату їй кн. Анною Ходкевичевою-Корецькою 2 тисяч польських злотих боргу.

20,5 × 33 см.

«Iz pissar[...] ejmci pani Rossianowa prosila o podpis ręki do tey kwitacji Teodor Myszynski, pisar zytomierski; za prozbą jmcu pani Russianowej Andzej Peresecki, ręką swą; ustnie proszony pieczetarz Jan Kiewlicz, ręką swą; za prozbą jmcі pani Russianowej Jan Halczynowski, podstarościj zytomierski; Krzysztofh Boruszkowski, wozny generał w[o]jewództwa Kijewskiegol».

Мова українська, попсований біологічними шкідниками.

5 печаток згаданих осіб, паперові кустодії: 1) восьмикутна, розмір 1,4 × 1,7 см, зображення — вирізний геральдичний щит з хрестом; 2—3) восьмикутні, розмір 1,5 × 2 см, зображення стерті; 4) восьмикутна, розмір 0,9 × 1,2 см, зображення стерте; 5) овальної форми, розмір 1,5 × 2 см, зображення стерте.

На зв.: «Oczywiste przyznanie tey kwitacji przez panią Reginę Sumianką Russianową przyiątem do ksiąg 2 martii a[nn]o 1619 z oddania 2000 złotych, księżnie Koreckiej pozycznych, kwituje. Jan Hałynowski, podstarości zytomierski».

97. Варшава, 1619 р., липня 17.

Сигізмунд III підтверджує грамоту Сигізмунда Августа, видану 28 лютого 1546 р. у Вільно, якою підтверджено грамоту Сигізмунда I, видану 10 липня 1540 р. у Вільно, про надання, на прохання луцького єпископа Юрія Пальчевського, магдебурзького права с. Торчинові з перетворення його на місто.

73 × 59,5 × 7 см.

«Sigismundus, rex; Joannes Lipski».

Мова латинська, пергамент, текст на 50% вицвів.

Отвори від печатки, яка не збереглась.

На зв.: «Roku 1790 dnia 28 miesiąca lipca, stanąwszy osobiscie, śławetni Bazyli Kuczerenda i Paweł Gabryelewicz, burmistrza miasteczka Torczyna, ten przywilej do ksiąg majdeburskich tegoż miasteczku Torczyna sposobem oblaty podali, który też do tychże akt jest wpisany. Jozefat Szwaykowski, pisarz m[ia]sta Torczyna». «Roku 1796 dnia 15 marca stawiąc

się osobiście, sławetny Jan Ossypowicz, mieszczanin torczyński, ten przywilej oryginalny przez najjasniejszego Zygmunta trzeciego, króla polskiego, wielkiej księcia litewskiego, z potwierdzeniem dawniejszych przywilejów miasteczku Torczynowi przez najjaśniejszych królów polskich nadanych, na pargaminie, przy pieczęci wiszącej, na massie wyciśnionej, nadanym z oblatą akt majdeburgskich Torczyńskich i zaświadczeniem o produkowaniu onego w czasie lustracji miasteczka Torczyna z nakazu sejmu walnego Warszawskiego odprawionej, dla wpisania do akt ziemskich Luckich sposobem oblaty podań, który natychmiast ekstraktem papieru ceny grosza srebrnego wyjęto. Przyjałem Erazm Krzewiński Korzeniowski, viceregent ziemski Lucki przysięgły».

98. Луцьк, 1619 р., вересня 1.

Волинська православна шляхта — члени Луцького братства доручають луцьким міщанам, а також членам братства нагляд за побудовою братської церкви, школи і шпиталю в Луцьку.

38,5 × 30,5 см.

«Demetri Bołyban; Jerzy Woroniecki, ręką; Aleksander Zubcewsky, mostowniczy Lucki, ręką własną; Iezekieli Kurcewicz, archimandryt terехtimirovsky, власною рукою; смиреннейший іеромонах Ісакій, Григорій Ушак Куликовський, подсудок крем'янецький, рукою; Константин Хорошко, Крыштоф Єловицький, подстолий зем[ли] Волинської; Fiłon Jełowicki, ręką; Jan [Mar]kowski, [ręką] własną; Иван Выговский, рукою [власною]; Aleksander [Puzy]na, ma[nu] prop[ria]; Jerzy Puzyra, ręką własną; Ławrenty DREWINSKI, cześnik wołyński, Abram Grabowiecki; Михайло Гулевич Воютинський, подсудок, рукою [власною]; Krzysztof Kolczycki, skarbnik wojewodstwa Czernychowskiego; Jerzy Kulczycki; [...] Вышборский; Павел Друцкий Любецкий, судя кгородский луцкий; Томаш Гуляницький, рукою власною; Иван Ісайковский, рукою власною; Jasko Hulewicz Wojutynski, ręką własną; Jan Bankowski, własną; Миколай Нападовський; Aleksander Niemierzycz z województwa Kijowskiego; Александр Волковский; Семен Гулевич Воютинський; Iwan Hulewycz, ręką [własną]; Федор Гулевич Воютинський, рукою [власною]; Jan Wołkowski [...] Григорій Черник, коморник [...] Roman Hulewicz; Piotr Hulewicz; Григорій Баконецкий, рукою власною; Михайло Мышко Холоневський; Hrehory Zabokrzycki, ręką [własną]; Adam Swischowski; Piotr Suryn [...] Михаил Судимонтович Кропивницький, подсудок; Paweł Wolgien; Юрей с месчан [...] Богдан Братковский, рукою [власною]; Andzej Zawalski, ręką własną; Grzegorz Siennicki; Федор Кузмич, власною рукою».

Мова українська, стан задовільний.

Було 39 печаток вказаних осіб, лишилися сліди 33 печаток, збереглося тільки 6:

1) І. Курцевича, круглої форми, витиснена, діаметр 3,3 см, зображення нечітке; 2) Г. Ушака-Куликовського, восьмикутної форми, витиснена, розмір 1,8 × 2,2 см, зображення: на щиті орнамент, зверху літери НУК; 3) І. Марковського, восьмикутної форми, витиснена, розмір 1,5 × 1,5 см, зображення на щиті стерте, зверху літери ИМ; 4) П. Дубинського, восьмикутної форми, витиснена, розмір 2 × 2,2 см, зображення на щиті нечітке, зверху літери Р. Д.; 5) Ф. Єловицького, восьмикутної форми, витиснена, розмір 1,5 × 1,7 см, зображення нечітке, зверху літери F. I.; 6) П. Гулевича, восьмикутної форми, витиснена, розмір 1,5 × 1,6 см, зображення стерте, зверху літери Р. Н.

(Памятники изданные Временной комиссией для разбора древних актов, т. I, К., 1846, стор. 9—12. Далі—Памятники...).

99. Варшава, 1620 р., грудня 29.

Сигізмунд III дарує Криштофу Валентовичу землі* за заслуги під час війни з Московською державою.

54,5 × 31 см.

«Sigismundus, rex».

* Назви місцевостей вицвіли.

Мова польська, пергамент, текст майже весь вицвів, частина обгоріла, дуже пошкоджений.

Отвір для печатки, яка не збереглась.

100. Луцьк, 1620 р.*

Статут братства Хрестовоздвиженської церкви м. Луцька.

Вісім аркушів: 19,5 × 30 см.

Мова українська, стан задовільний.

Перше слово, окремі слова і літери написані кіновар'ю.

Водяний знак (І. Каманін, О. Вітвицька, вказ. праця, мал. № 606).

Збоку тексту примітки польською мовою, що повторюють або коментують текст.

101. Київ, 1622 р., серпня 20.

Міщанин м. Києва Яцько Шох і його дружина Анна продають міщанинові Семену Мануїловичу дім і землю в м. Києві за 90 кіп грошів литовських.

Два аркуші: 19 × 31 см.

«Григорій Лойкович, рукою власною; Григорій Скорина, рукою власною; Яцько Грыцькович, рукою власною».

Мова українська, в тексті кілька дірок, реставрований.

3 печатки, зовсім стерті.

Під текстом: «Року 1622 м[іся]ця августа 26 дня, в пяток, очевидное признание того запису продажного през продавцов Яцка Шоха и жоны его Аннушы Карповны малжонков за 200 срібних Киевских у суд ест принято. Федор Ход[ы]ка, войт киевский, рукою».

102.** 1622 р., вересня 5.

Молдавський господар Іона Стефан підтверджує дяку Аврааму, його сестрі Оксані і всім їх спадкоємцям право власності на четверту частину с. Лукчани, що він купив у Аннасія Пісоцького за 250 срібних талярів, с. Кулишовці, що він купив у Григорія Холовка за 200 срібних талярів, села Новоселиці, Росошани і половину с. Нелиповичі Хотинської вол.

56,5 × 26 × 9 см.

Підпис господаря молдавською мовою.

Мова українська, пергамент, в окремих місцях забруднений.

Червоний кручений шнур для печатки, що не збереглась.

На зв.: «И список село Лукчан, и село Неліпов[и]ч, и село Новоселиц, и село Росошан».

103. Варшава, 1624 р., лютого 19.

Сигізмунд III наказує волинському воеводі кн. Янушу Заславському, каштеляну Миколі Фірлею, холмському підкоморію Яну Скашевському, луцькому підкоморію Юрію Гулевичу, володимирському підкоморію Роману Гостському розмежувати спірні землі між с. Смидин Яна Фірлея і м. Вижвою Ковельського староства, що належало ковельському старості Павлу Криському.

Два аркуші: 20,5 × 32 см.

«На власное его королевское м[и]л[о]сти розказане Chrophus Bakowiecki».

Мова українська, реставрований.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 8,4 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 75).

104. Варшава, 1624 р., лютого 19.

Сигізмунд III наказує волинському воеводі кн. Янушу Заславському, каштеляну Миколі Фірлею, холмському підкоморію Яну Скашевському, луцькому підкоморію Юрію Гулевичу, володимирському підкоморію Роману Гостському розмежувати спірні землі між

* Дата відсутня

** Місце написання стерте.

с. Смидин Яна Фірлея і с. Шани Ковельського староства, що належало ковельському старості Павлу Криському.

Два аркуші: 20,5 × 32 см.

«На власное его королевское м[и]л[о]сти росказане Chrophus Bakowiecki».

Мова українська, реставрований.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 8,4 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 75).

105. Київ, 1624 р., вересня 1.

Мешканка м. Києва Овдотія Путивець за дорученням свого чоловіка, запорозького козака Йосипа Путивця, що знаходився в поході, продає в присутності киевспаського священника Ієва Будоразького і друкаря Степана Беринди дім з садивою у Києві за 200 кіп грошів литовських запорозькому товаришеві Тимофію Олександровичу.

Чотири аркуші: 20 × 30 см.

«Крыштоф Шанявский з Шаняв, очевисто прошоный печатар, власною рукою; усне прошоный печатар от Овдотѣ Сидковны Путивцовое подписался Теодор Мостицкий, енерал, рукою власною; устне прошоный печатар от помененое особы Юрей Верховский, рукою (власною)».

Мова українська, дуже пошкоджений біологічними шкідниками.

Печатки вказаних осіб висипались.

Під текстом: «Року 1642 м[і]сяця ноября 3 дня тот лист вечыстое продажи дому Путивцова и малжонки его на вряде мѣском Киевском презентовано и сама малжонка очывисто стоечы на вряде тую продажу признала. Самойло Мефедович, войт киевский, рукою».

На зв. арк. 4: «До книг мѣских Киевских ест вписан и [...]».

106. Володимир, 1625 р., березня 15.

Подільський воевода і володимирський староста кн. Адам Олександр Сангушко, на підтвердження грамот королів від Олександра до Стефана Баторія, дозволяє домініканському монастирю у Володимирі тримати шинок і торгувати там горілкою, винами і пивом 44 × 23,5 × 10 см.

«Adam Alexander książę Sanguszko, wojewoda podolski, starosta włodziński, ręką swą».

Мова польська, пергамент, стан добрий.

На зв.: «R[ok]u 1791, 15 8bris, stanowszy osobiscie w[ielebny] ks[ia]dz Antoni Chet-howski, zakonu kaznodzieyskiego reguly s[wię]tego Dominika, konwentu Włodziński[ego] prokurater, ten list, nadanie wolności szynku wszelakich trunkow w sobie zawieraiący, od fjo xiążęcia jmcі Adama Alexandra Sanguszka, wojewody podolskiego, starosty włodziński[ego] konwentowi Włodziński[skiemu] wwxx Dominikanow na mocy praw od najiasnieyszych królów do funduszu służących wydany, na pergaminie pisany i pieczęcią herbowną w puszcze zawiesistej będącą, przy podpisie stwierdzony, do ksiąg ninieyszych ziemskich Włodziński[skich] na papier skar[bowy] srebrnogroszowy sposobem oblaty wnioś. Przyielismy Konstanty Józef na Jwaniczach Iwanicki [...], Jozef M. Sumowski, podsiędek ziem[ski] włodziński[ski], Michał z Kozarzowa-Borzęcki [...]»

107. Рим, 1625 р., липня 20.

Урбан VIII повідомляє костьол францисканців у Ряшеві Краківської єпархії, що віруючі, які прослухають заупокійну месу перед вівтарем св. Христа цього ж костьолу, будуть звільнені від перебування в чистилищі після смерті.

42,5 × 15 см.

«V. Beaten».

Мова латинська, пергамент, стан задовільний.

На зв.: «Cracovien[sis] altare [...] Rzeszowiam, 1625».

108. Цемерхили, 1625 р., грудня 6.

Сигізмунд III викликає до королівського суду Шимона Злоторевича, Олександра Бедерманова, Яна Носацького, Нестера Партичицева, бурмистрів і райців, Івана Полов-

ковичова, писаря, всіх лавників і присяжників, міщан і передміщан м. Луцька для розгляду справи по скарзі екзарха і єпископа луцького та острозького Ієреміяша Почапівського і ігумена луцького монастиря св. Пречистої Макарія Созанського за напад на їх підданих — міщан під час торгів, ув'язнення їх на кілька днів і стягнення з них поза мірою 50 польських злотих як королівського побору.

Два аркуші: 19,5 × 31 см.

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (І. Каманін, О. Вітвицька, вказ. праця, мал. № 611). Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 5,4 см, зображення стерте.

На зв. арк. 1: «Mieszczanie cerkwi świętej Przczystej».

На зв. арк. 2: «Mandat zadworny po miezczan. Mandat ruski po burmistrzów łuckich o branie poborów z miezczan cerkiewnych na Głuzcu mieszkających y onych więzienia. A[nn]o 1625, 6 Xbris». «Do cerkwi ś. Przczystej w Lucku na przedmieściu będącej».

(АЮЗР, ч. 5, т. 1, стор. 139—140).

109. Варшава, 1627 р., березня 2.

Сигізмунд III викликає до королівського суду ігумена Києво-Кирилівського монастиря Софронія Лабунського і всіх монахів монастиря, а також війта, бурмиистра, райців, лавників і міщан м. Києва для встановлення, кому з них належить Карпилівський грунт у м. Києві.

19,5 × 32 см.

Мова польська, реставрований.

Слід від печатки короля.

На зв.: «O Karpiłowce, 1627. Pozow po o[tca] iгумена кирилского на жалобу мешан киевских сторони Карпиловки. Тот мандат положением в монастыру Кириловском дня 15 января року 1628 Федор Прокопович, [енерал], рукою власною»

110. Варшава, 1628 р., лютого 22.

Сигізмунд III вирішує спір між старшими братства церкви св. Теодора у Львові Семеном Коронкою і Ференсом Свічарем, позивачами, і Андрієм Мидлярем, відповідачем, присуджуючи грунт, на якому А. Мидляр збудував будинок, братству і зобов'язуючи відповідача платити чинш братству.

Три аркуші: 19 × 31 см.

«Jac[obus] Zadzik, ep[iscopu]s Culm[ensis] et Pom[eraniae], cancell[arius], s[ubscrip]s[it]». «R[e]l[at]io r[e]vere[n]di in Chr[isto] p[at]ris d[omi]ni Jacobi Zadzik, ep[iscop]i Culmen[sis] et Pomeraniae regni Poloniae supremi cancellarii; Joannes Gumowski».

Мова латинська, реставрований.

Водяний знак (І. Каманін, О. Вітвицька, вказ. праця, мал. № 692). Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 8,4 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 75).

111. Київ, 1629 р., вересня 23.

Київський митрополит Іов Борецький забороняє братству Слуцької Преображенської церкви кривдити слуцького протопопа Андрія Мужилівського.

Два аркуші: 21 × 33,5 см.

«Б[о]гомолца м[и]л[о]стей в[а]ших Іов Борецкий, митрополит кievский, рукою власною, т[а]м[у] р[огор]іа».

Мова українська, стан задовільний, реставрований, текст на звороті майже вицвів. Печатка І. Борецького, овальної форми, паперова кустодія, розмір 4 × 4,8 см, зображення майже цілком стерті.

На зв. арк. 2: «Благочестивым и христоролюбивым братіам и параф[ан]ном церкве светлаго преображеніа гос[пода] н[а]шого Іе[сус]а Х[ри]ста в б[о]госпасаемом граде Слуцку церкве с[в]ятое восточное и нашего смиренія єди[н]ной в[д]у[х]ѣ наймилшм».

(АЮЗР, ч. 1, т. VI, стор. 601—602).

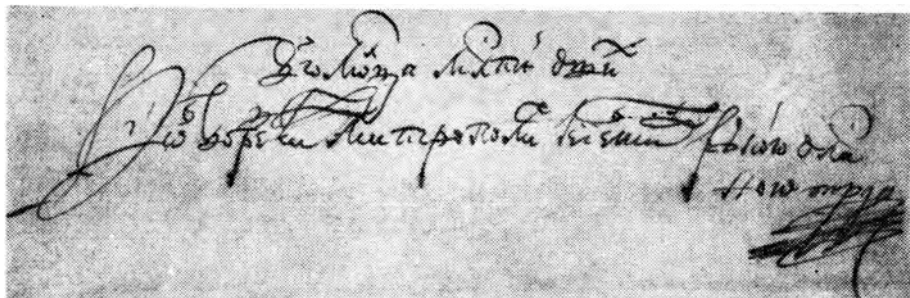
112. Варшава, 1630 р., серпня 9.

Сигізмунд III дає охоронний лист Іванові Бонк-Лянцкоронському, засудженому за напад на с. Задібську Волю, щоб він протягом шести місяців став перед судом.

31,5×20,3 см.

«Jas[obu]s Zadzik, ep[iscop]us Culm[ensis] et Pom[eraniae], r[egni] P[oloniae] cancell[ari]us, s[ubscrip]s[it]; Rel[at]io reverendi in Christo patris domini Jacobi Zadzik, episcopi Culmen[sis] et Pomeran[ensis], sup[re]mi, regni Poloniae cancellarii; Daniel Iżycki».

Мова латинська, в окремих місцях текст вицвів.

Документ № 111.

Печатка короля, круглої форми, папєрова кустодія, діаметр 8,4 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 75).

На зв.: «L[itte]rae salvi conduc[tus] pro Joanni Bąk Lanckoroński servien[tes]. Var-saviae, d[ie] 9 augusti 1630 a[n]no, [feria secu]nda post festum sancti Bar[barae] p[ro]x[im]a».

113. Варшава, 1631 р., лютого 17.

Сигізмунд III наказує ігумену Києво-Пустинно-Микільського монастиря Серапіону Бельському бути присутнім в маєтку монастиря с. Літки Київського воєводства для охорони його кордонів під час розмежування в Овруцькому старостві ґрунтів київського каштеляна Гаврила Гостєського із спадкоємцями київського підкоморія Стефана Немирича в зв'язку з тим, що с. Літки прилягає до цих володінь.

20 × 33 см.

«Na własne króla jego mci roskazanie Joannes Bendermans[ki]».

Мова польська, стан задовільний.

Водяний знак (І. Каманін, О. Вітвицька, вказ. праця, мал. № 872).
Печатка короля, круглої форми, витиснена, діаметр 8,4 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 75).

На зв.: «Mandat pjemci ojca ihumena mikolskiego, 1631, do Litkow».

114. Київ, 1632 р., березня 1.

Київський митрополит Ісайя Копинський схвалює і підтверджує статут Луцького братства.

53,5 × 41 см.

«Ісайя Копинский м[и]л[о]стю б[о]жиєю архиепископ митрополит киевский, рукою власною».

Мова українська, текст в окремих місцях пошкоджений, реставрований.

Печатка не збереглась.

На зв.: «Ісайя Копинский ми[ло]стю божею архиепископ митрополит киевский, галицкий и всяя российский».

(Памятники..., т. I, стор. 121—131).

115. Краків, 1633 р., березня 5.

Владислав IV, на прохання Шимона Злоторевича, бурмистра Івана Козацького, райші Блажея Себастьяновича від посліпльства м. Луцька, підтверджує, в зв'язку з своєю коронацією, всі привілеї місту, що давали попередні литовські князі і польські королі.
51 × 30 см.

«Władislaus, rex; Joannes B[...]».

Мова польська, пергамент, текст майже весь вицвів, дуже пошкоджений.

Отвір для висячої печатки короля, що не збереглась.

(АЮЗР, ч. 5, т. I, стор. 141—142).

116. Краків, 1633 р., березня 18.

Владислав IV признає, на прохання послів від Волинського воєводства на вальний сейм у зв'язку з його коронацією, Олександра Пузину з Козельська луцьким і острозьким православним єпископом з метою припинення релігійних міжусобиць.

77,5 × 36,5 × 10 см.

«Władislaus, rex».

Мова українська, пергамент, стан задовільний.

Місце, де кріпилась печатка, розірване.

Внизу: «Roku 1633, miesiąca augusta, siedemnastego dnia, urodzony pan Antoni Zahorowski imieniem wysocewielebnego w panu bogu jmcі ojca Aleksandra Puziny, episkopa luckiego i ostroskiego oczywiście per oblatam podał [...]».

На зв.: «Przywiłej jgo mci panu Alexandrowi z Kozielska Puzynie na episkopią lucką y ostroską od króla jgmci Władysława czwartergo».

117. Корець, 1633 р., листопада 12.

Опікуни сина і дочки кн. Кароля Корецького — волинський каштелян Микола Чарторийський і литовський канцлер Альбрехт Станіслав Радзивілл передають вуйкові сина померлого — брацлавському воєводі Станіславу Потоцькому — опіку над сином кн. К. Корецького Самуелем.

19,5 × 32 см.

«M. Czartorijski, klasztelan] w[o]łyński; Stanisław Potocki, w[o]jewoda] braciawski; Stanisław Rej Naytowicz, stolnik lubelski, ręką własną; Albricht Stanisław Radziwiłł, kanclerz m[anu]lp[ropria]; Woicieh Stanisławski, gen[er]alny w[o]znyi ziemi Luck[iej], własną ręką; Iwan Ribýński, marszałek wołyński».

Мова польська, текст в багатьох місцях вицвів або попсований.

6 печаток зазначених осіб, овальної форми, три розміром 2,5 × 2,8 см, 3 розміром 1,8 × 2 см, паперова кустодія, зображення стерті.

118. Равський замок, 1634 р., червня 10.

Коронний підскарбій Ян Микола Данилович свідчить про виплату кам'янецьким каштеляном Олександром Пісочинським кварти за с. Сулимирку.

18,5 × 32 см.

«Dobugosz Węgierskj [...] Jan Szomowski, secr[etarz] jkmci przysięgły i pisarz skarbowy».

Мова польська, реставрований.

Печатка Я. Даниловича, овальної форми, витиснена, розмір 3,2 × 3,7 см, зображення в нижній частині печатки: щит, поділений на 4 поля: корабель, сокира, тризубець, перехрещені шаблі; напис — «Jan Daniłowicz z Zurowa [...]».

Верхня частина стерта.

На зв.: «Od podskarbiego koronn[ego] Aleksandrowi Piasoczynskiemu z opłacenia [...] kwarty od nowych dzierzawców należącej za dobra wieś Sulimirką dany kwit, 1634, 10 czerw[ia] w Rawie».

119. Орининські поля, 1634 р., серпня 18.

Мирна угода між Туреччиною і Польщею.

Три аркуші: 19,5 × 31 см.

Копія XVII ст.*, мова польська, стан задовільний.

Водяний знак (І. Каманін, О. Вітвицька, вказ. праця, мал. № 529).

120. Варшава, 1635 р., березня 22.

Владислав IV, на прохання бурмістра, райців і всього поспільства м. Ковеля, підтверджує грамоти: Сигізмунда Августа від 17 липня 1555 р. на право збирання мостового податку для відбудови міських стін; Сигізмунда III від 5 листопада 1611 р. про незбирання млинового податку з ремісників міста і заборону євреям селитися у місті серед християн; Сигізмунда III від 28 листопада 1611 р. про підтвердження магдебурзького права місту; Сигізмунда III від 5 березня 1619 р. про заборону євреям орендувати побори з міщан.

50 × 29,5 × 7 см.

«Wladislaus, rex; Joannes Bederman».

Мова польська, пергамент, стан задовільний.

На червоному шнурі залізна кустодія від печатки короля, що не збереглась.

Під текстом: «Konfirmacja generalna praw i wolności do Kowla. Tu o burmistrzach opisano [...] tu o burmistrzach opisuie y wolności ich».

На зв.: «Cancellariatu Jacobi Zadzik[is] episcopi Culmen[sis] et Pomeraniae nominati episcopi Cracoviens[is] Joannes Bederman 1635 dnia 22 marca w Warszawie. Przywilej Władysława 4».

121. Чорненський монастир, 1635 р., серпня 9.

Ігумен Чорненського монастиря ієродіакон Сильвестр заповідає після його смерті передати всі церковні книги, худобу і своє майно монастирю, а друкарню, яку він заснував разом з попереднім ігуменом Павлом Мотковичем Гянцею у Луцьку, передати Луцькому православному братству.

20,5 × 32 см.

«Ієродіакон Селивестр, подписуюся на свой testament рукою своею власною; устне прошоный от отца Селивестра иеромонах Гедеон Новоставецкий, власною рукою; также устне прошоный Герасим еромонах Комчинский, мешканец м[ес]ца того, рукою; Феодфан, рукою в[ласною]; Семен Машевич, возный, очевисте прошоный отца Селевестра игумена чорненского, рукою влас[ною]; очевисто прошоный от отца Селивестра игумена чорненского Грегор Гансович Шостаковский, рукою в[ласною]».

Мова українська, стан задовільний.

Було 5 печаток, від яких лишилися тільки сліди.

На зв.: «Roku 1635 m[i]e[s]i[a]ca oktobra, osmnastego dnia, szlachetny pan Stefan Torczynski per oblatam podał. Iwan Wyhowski, namiestnik podstarostwa Luck[iego], przyjął».

«Вписано в книги кгородские Луцкие».

(Памятники..., т. I, стор. 139—145)**.

122. Варшава, 1638 р., березня 29.

Владислав IV, на прохання краківського каштеляна кн. Януша Острозького, власника м. Межиріччя Волинського воєводства, повторює і підтверджує грамоту Сигізмунда III від 18 лютого 1605 р. про надання міщанам міста магдебурзького права, затвердження ярмарків і торгів, а також вільного шинкування горілкою, вином і медом.

19 × 29 см

Копія, мова польська, текст на 70% вицвів, реставрований.

На зв.: «Konfirmacja prawa majeburskiego do mieszczan Miedzyrzeczna na Wolyniu w majętności pana [...] Joannes Gębicki, s[ecretarius] r[egni], m[anu]p[ro]pria».

(АЮЗР, ч. 5, т. I, стор. 106—108).

123. Варшава, 1638 р., квітня 16.

Владислав IV викликає до сеймового суду бобруйського міщанина Шибету, що називав себе Самуелем Скоринною, і синів померлого Адама Тишу-Биковського Єреміяша.

* Датована на підставі письма і паперу.

** У виданні дата 6 серпня неправильна.

Габрієля, Яна і Павла в справі звинувачення Теодором Тишою-Биковським у тому, що вони наважилися вважати його незаконнародженим сином Василя Тиші-Биковського.

Два аркуші: 20 × 32 см.

«Petrus Gembicki ep[iscopu]s praem[islensis] cancell[arius] regni».

Мова польська, пошкоджений біологічними шкідниками, другий аркуш відрізаний на 30%, реставрований.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 8,8 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 93).

124. Варшава, 1638 р., квітня 16.

Владислав IV викликає до сеймового суду возного генерала Київського, Брацлавського, Волинського і Чернігівського воеводств Миколу Реновського в справі звинувачення його Теодором Тишою-Биковським за фальшиве свідчення, що останній є незаконнародженим сином Василя Тиші-Биковського.

Два аркуші: 20 × 29 см.

«Petrus Gembicki, ep[iscopu]s praem[islensis], cancell[arius] regni».

Мова польська, нижня частина другого аркуша обрізана, реставрований.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 8,8 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 93).

На зв. арк. 2: «Wpisan do ksiąg grodzkich kijowskich».

125. Варшава, 1639 р., червня 16.

Владислав IV викликає до сеймового суду Єреміяша, Габрієля, Яна і Павла Тишів-Биковських в справі захоплення ними м. Ходорків у їх брата і стрия Теодора Тиші-Биковського і неправдивого свідчення, що він не є законнародженим сином Василя Тиші-Биковського.

Два аркуші: 20 × 32 см.

«Petrus Gembicki, ep[iscopu]s praem[islensis], cancell[arius] regni».

Мова польська, другий аркуш обрізаний по тексту праворуч, реставрований.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 8,8 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 93).

126. [Вепринське], 1639 р., серпня 5.

Чернігівський підкоморій Адам Кисіль віддає Юрію і Магдалені Голубам в оренду с. Вепринське Чернігівського воеводства за 20 тисяч польських злотих.

Два аркуші: 21 × 31,5 см.

«Adam z Brusłowa Kisell [...] Jerzy Hołub na ten czas będący urzędzi zamku Kijowskiego j one contenując sam od siebie j imieniem małżonki swojej Magdaleny [...]».

Мова польська, текст в багатьох місцях вицвів.

Було 4 печатки, збереглась одна, овальної форми, паперова кустодія, розмір 1 × 1,2 см, зображення: на щиті літера «J», над щитом ініціали «J. H.».

127. Луцьк, 1640 р., січня 14.

Волинський чашник Лаврентій Древинський повідомляє Луцьке православне братство про своє розпорядження відносно суми, яку він заповідає братству.

19,5 × 30,5 см.

«Брат ваш Лаврентій Древинский, чашник волинский, его к[оролівської] м[илості] покойный дворянин и секретарь».

Мова українська, реставрований.

На зв.: «На зложеню панов братие при слуханю личбы подати их м[ило]стям всим собраннм на мистце братское у монастыру братском Луцком от сполбрата их м[ил]остей».

(АЮЗР. ч. I, т. IV, стор. 756—757).

128. Луцьк, 1640 р., березня 14.

Коронний конюший кн. Владислав на Острогу і Заславлю викликає до Луцького гродського суду волинського чашника Лаврентія Древинського в справі невинправданого звинувачення київського митрополита Петра Могили, луцького і острозького єпископа Афанасія Пузини, Олександра Мозелі, Яна, Владислава і Катерини Гулевичів в нападі на с. Боголюбське.

20 × 31,5 см.

Мова українська, стан задовільний.

Збереглась половина печатки П. Могили, зображення стерте, описана у кн. «Памятники...», т. I, стор. 158.

На зв.: «Pozew po pana czesznika wolynskiego ad casandam [...]».

129. Варшава, 1640 р., грудня 21.

Владислав IV, у зв'язку з неявкою позивачів, звільняє грека Олександра Мозелю від королівського суду в справі звинувачення його князями Корецькими в привласненні дорожчинностей грецьких царів, що були у померлого монаха Корецького монастиря Афанасія, колишнього акридонського архієпископа, які потрапили до нього у Константинополі під час війни з Туреччиною.

Два аркуші: 20 × 29,5 см.

«Petrus Gembicki, ep[iscopu]s Praem[islensis]; Philippus Huhenus, secret[arius]».

Мова польська, реставрований.

Водяний знак (Л. В. Черепнин, вказ. праця, стор. 306).

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 8,8 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 93).

130. Варшава, 1640 р., грудня 22.

Владислав IV вирішує на користь Олександра Мозелі справу про оренду с. Теремне Луцького пов. з волинським чашником Лавріном Древинським у зв'язку з неодноразовою його неявкою до королівського суду.

Два аркуші: 20 × 33 см.

«Petrus Gembicki, ep[iscopu]s Praem[islensis], cancell[arius] regni; Nikolaus Krasnowski».

Мова польська, реставрований.

Водяний знак (І. Каманін, О. Вітвицька, вказ. праця, мал. № 651).

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 8,8 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 93).

На зв. арк. 2: «Mandat [...] Mozelli po p. Derewińskiego [...] z Warszawy roku 1640 w sobotę nazajutrz po święcie świętego Tomasza apostoła wydany».

131. Вінниця, 1641 р., квітня 6.

Зем'янин Брацлавського воєводства Гордій Житинський дарує сину Миколі частину Іванівського і Ярошівського маєтків над ріками Бугом і Вілавкою Вінницького пов. Брацлавського воєводства.

Два аркуші: 20 × 33 см.

«Гордѣй Житинский, рукою (власною); прошоный печатар от п[а]на Гордея Житинского Василий Оратинский; proszony świadek od j[ego]m[ości] p[ana] Hordia Żytyńskiego Jan Kopyziński; ustnie proszony pieczętarz od j[ego] m[os]cy pana Hordia Żytyńskiego Jan Komarz».

Мова польська, реставрований.

4 печатки вказаних осіб, восьмикутної форми, паперова кустодія, розмір 1,2 × 1,5 см, зображення стерті.

На зв.: «Zapis wieczystej darowizny od jmci pana Hordeja Żytyńskiego jmci panu Miłkołajowi Żytyńskiemu od ojca synowi służą na dwie części na Jaroszewską i Iwanowską, ze wszelkimi przynależnościami i przychodami do tych części należącymi».

132. Варшава, 1641 р., жовтня 1.

Владислав IV викликає на генеральний сейм Івана Студницького, сина Габріеля Студницького з Закрочинського пов., як уповноваженого Габріеля, Яна і Павла Тишів-Биковських, у зв'язку зі скаргою Теодора Тиші-Биковського за наклепницьку скаргу, внесену Г. Студницьким до Грабовецьких гродських книг та за фальсифікацію королівського декрету в справі між Т. Тишею-Биковським, з одного боку, та Єремією, Габріелем, Яном і Павлом Тишами-Биковськими, з другого боку.

Два аркуші: 20 × 31 см.

Мова латинська, реставрований.

Водяний знак (А. А. Г е р а к л и т о в, вказ. праця, мал. № 578).

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 8,8 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 93).

На зв. арк. 2: «Mandat od p. Tysze Teodora po p. Studnickiego in causa porrect[ae] p[ro]t[es]t[at]ionis famosae ad acta Grabov[ecensia feria] 3 p[os]t Michaelis 1641».

133. Варшава, 1641 р., жовтня 6.

Владислав IV наказує відкласти розгляд на вальному коронному сеймі справи по обвинуваченню Єреміяшем, Габріелем, Яном і Павлом Тишами-Биковськими Теодора Тиші-Биковського у тому, що він є незаконнонародженим сином Василя Тиші-Биковського, в зв'язку з тим, що позвані не з'явилися до суду.

Два аркуші: 21 × 33,5 см.

«Jerzy Ossoliński, podkancel[erz]; Joannes Bederman[ski]».

Мова польська, стан задовільний, реставрований.

Водяний знак (І. К а м а н і н, О. В і т в и ц ь к а, вказ. праця, мал. № 1042).

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія не збереглась, діаметр 6,2 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 95).

На зв. арк. 2: «Anno 1643, 12 augusti szlachetny Jan Pawłowski imieniem ymci p. Theodora Tysze Bykowskiego w sądu per oblata poda[ć] [...]».

134. Київ, 1642 р., жовтня 10.

Ремісники м. Києва знімають копію грамоти Владислава IV від 20 січня 1634 р. про підтвердження грамоти Сигізмунда III від 3 січня 1591 р. на привілеї ремісників м. Києва за статутом цехів і звільнення від зайвих податків за торгівлю ремісничою продукцією. Копія грамоти київського воеводи Яна Тишкевича від 23 березня 1632 р. про те ж саме.

Чотири аркуші: 20 × 30,5 см.

«Jerzy Kochanowski».

Копія засвідчена, мова польська, стан задовільний.

Водяний знак (А. А. Г е р а к л и т о в, вказ. праця, мал. № 213).

Збереглась частина червоного шнура для печатки.

135. Варшава, 1643 р., березня 2.

Владислав IV викликає на генеральний сейм Єремію Тишу-Биковського в зв'язку зі скаргою Теодора Тиші-Биковського за подання наклепницької скарги, внесеної Яном Студницьким до Грабовецьких гродських книг та фальсифікацію королівського декрету в справі між Т. Тишею-Биковським, з одного боку, та Єремією, Габріелем, Яном і Павлом Тишами-Биковськими, з другого боку.

Два аркуші: 20,5 × 32,5 см.

Мова латинська, реставрований.

Водяний знак (Н. П. Л и х а ч е в, Палеографическое значение бумажных водяных знаков, СПб., 1899, стор. 89).

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 8,8 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 93).

На зв.: «Mandat od jmcі p. Teodora Tysza po jmcі p. Jeremiasza i synowców jego ratione status nobil[is] circumscrip[t]ionis et famosae p[ro]t[es]t[at]ionis porrect[ae] dat[um] Var-saviae, 2 p[os]t reminiscere 1643».

136. Варшава, 1643 р., березня 2.

Владислав IV викликає на генеральний сейм Яна Студницького, сина Габрієля Студницького з Закрочинського пов., як уповноваженого Габрієля і Павла Тишів-Биковських, у зв'язку зі скаргю Теодора Тиші-Биковського за наклепницьку скаргу, внесену Г. Студницьким до Грабовецьких гродських книг та за фальсифікацію королівського декрету в справі між Т. Тишею-Биковським, з одного боку, та Єремією, Габрієлем, Яном і Павлом Тишами-Биковськими, з другого боку.

Два аркуші: 20,5 × 32 см.

Мова латинська, текст в окремих місцях вицвів, реставрований.

Під текстом слід від печатки короля.

На зв.: «Mandat po p. Studnickiego od jmcі Teodora Tyszy in causa circumscriptae honoris porrectae ad acta Grabov[ecensia] p[ro]t[es]t[at]ionis famosae 1642 2 post reminiscere».

137. Вільно, 1643 р., грудня 17.

Владислав IV затверджує Філофея Кизаревича ігуменом Києво-Золотоверхого Михайлівського монастиря і закріплює за монастирем всі його володіння.

32 × 29 см.

«Wladislaus rex; Thom[asz] Rzeyski, r[e]g[ni] secr[etarius]».

Мова польська, в кількох місцях розірваний.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 8,8 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 93).

На зв.: «Thilotheju Kizarewiczowi od króla Władysława na ihumenstwo ś[wię]to Michałowskie przywilej»; «На всѣ добра м[о]н[ас]т[н]пские, 1643, декабрія 17».

138. Вільно, 1644 р., січня 29.

Владислав IV призначає комісарів для розгляду справи між київським каштеляном Олександром Пісочинським і Миколою Шенським за володіння королівським с. Бобрік Новгородського пов.

Два аркуші: 21 × 32 см.

«Jerzy Ossolinski, kanclerz w[ielki] koron[ny]».

Мова польська, текст майже весь вицвів.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 8,8 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 93).

На зв. арк. 2: «Roku 1644 w piątek p[o] święcie [...] sw. Pawła w sądzie rellacyinym królewskim między Aleksandrem Piasoczyńskim a Mikołajem Szęskim w sprawie o własicielstwie derewni Bobryka, w powiecie Nowogr[odskim] leżacej, z przyczyn w nim wyrażonych dla dojsčia przez inkwizycję istoty urzędników ziemskich czerniechowskich y sekretarza królewskiego przeznaczaiący u od [...] na powrot zebrane dowody do tego sądu polecający. Dekret».

139. Варшава, 1644 р., квітня 27.

Владислав IV видає охоронний лист на 6 місяців Марціану Арцишевському і його синам Івану та Миколі для підготовки реабілітації у справі звинувачення їх у вбивстві їх дружини і матері, що має розбирати Головний трибунальський суд.

30 × 20 см.

«Alex[andr] Trzebienski, epi[scopus] Praem[islensis], vicesanc[ellarius] regni; Andreas Burilski, secr[etarius] r[egni], m[anu]p[ro]pria».

Мова польська, стан задовільний.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 6,2 см (А. Гумовський, вказ. праця, мал. № 95).

140. Вінниця, 1644 р., вересня 12.

Шляхта Брацлавського воєводства приймає на сеймику постанову про подання Миколою Житинським переконливих доказів свого шляхетського походження.

П'ять аркушів: 21 × 32 см.

«Janusz Swiatopłk-Czetwertensky [...], ręką własną; Mikołaj Mieleszko, stolnik nowogrodzki; Mikołaj Swiatopłk-Czetwertenski; Maciej Rohozinski, ręką swą; Mikołaj Rohozinski; Szymon Rohozinski, ręką swą; Jerzy Blyzynski; Jan Łastowiecki; Stanisław Zastowiecki; Semen Rostolinski, ręką [...]».

Мова польська, текст майже весь вицвів.

Сліди від печаток осіб, що підписались.

141. Варшава, 1644 р., жовтня 26.

Владислав IV видає охоронний лист ще на 6 місяців Марціану Арцишевському і його синам Івану та Миколі для підготовки реабілітації у справі звинувачення їх у вбивстві їх дружини і матері, що має розбирати Головний трибунальський суд.

31,5 × 19 см.

«Jerzy Ossolinski, kanclerz w[ielki] kor[onny]; Thom[asz] Rzejski, sekret[arz] je[go] k[rólewskiej] m[ości]».

Мова польська, стан задовільний.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 8,8 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 93).

142. Київ, 1645 р., листопада 12.

Ремісники шевського цеху м. Києва за завданням цехмістра Дениса Павловича знімають копію з грамоти Владислава IV від 20 січня 1634 р., виданої в таборі на Богдановій околиці під Смоленськом, в якій він повторює і підтверджує грамоту Сигізмунда III від 3 січня 1591 р. про надання привілеїв всім ремісникам м. Києва.

59 × 43,5 см.

Мова польська, текст в деяких місцях вицвів, реставрований.

Слід від печатки цеху.

143. Варшава, 1645 р., грудня 11.

Владислав IV дозволяє Олександру Мозелю, враховуючи його заслуги перед державою у ліфляндських, волинських і пруських війнах, заснувати на Зубцевському ґрунті в Луцьку шпиталь при церкві св. Христа Луцького братства.

31,5 × 19 см.

«Wladislaus rex; Albs. Kadziołowski, secr[etarius] regni».

Мова польська, стан задовільний.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 6,2 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 95).

Під текстом: «Consens na przeniesienie szpitala bratstwa miłosierdia od Łucku urodz[ol]-nemu Muselliej do cerkwiej Podniesienia Krzyża s[wię]tego». «R[oku] 1796, 17 9bris produc-tum w Łucku na sessyi kommissyi p. o. w. p. i. zaswiadczam [...] na Rohoznie Rohozinski [...] kommissarz [...]».

На зв.: «A[nn]o 1693, 16 januarij comparens [...] wielebny w p. bogu ojciec Jtaryon Waniczewski zakonnik s. Basilii magni D[om]linis Graci z monasteru Łuckiego brackiego ten przy-wi[ę] od najjasniejszego s. pamięci króla jmcі Władysława czwartego ra[ti]one in wo-contin [...] benigniter konferowany ad acta p[rae]sen[tia] c[la]strensia] Łucceor[tiensia] per oblatam podat. Suscepi[t] Michał Bilinski [...]».

(Памятники..., т. I, стор. 159—162).

144. Варшава, 1646 р., квітня 20.

Владислав IV підтверджує шлюбну умову від 19 жовтня 1645 р. між князем Лівонії, Семигалії та Курляндії Якубом та дочкою бранденбурзького електора Людовіка Каролотою про посаг нареченої в коштовностях і передачу з боку нареченого дружині замків та префектури Шрунден, Дюрбен, Гробин, міст Лібава, Верхній і Нижній Бартів, Рудів та Гейлігенах.

Чотири аркуші: 29 × 40 см.

«Wladislaus, rex; Joannes Gembickj, secr[etarius] regni maior».

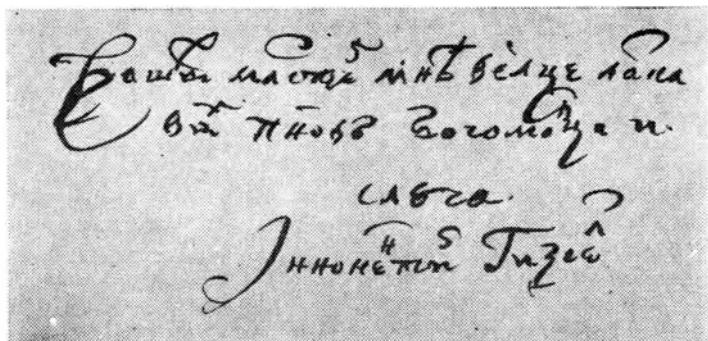
Мови латинська та німецька, пергамент, текст майже весь покритий плямами.

Ліворуч імені короля польський герб під короною, обведений фігурною рамкою. На чорному і червоному кручених шнурах дві печатки короля і великого князя, круглої форми, дерев'яні кустодії, діаметр 8,8 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 93, 97).

Праворуч: «Confirmatio pactorum dotalici[um] inter ill[ustrissi]mos Jacobus et Ludovicam Carolottam Curlandiae principes coniuges constitutorum».

На зв.: «Die 20 april[is] 1646. Cancellariatu ill[ustrissi]mi ducis Radziwił r[egistra]tae».

Документ № 146.

145. Варшава, 1647 р., червня 3.

Владислав IV підтверджує виписаний з Луцьких гродських книг заповіт Олександра Мозеля, що помер 27 березня 1647 р., про передачу всіх його маєтків, рухомого і нерухомого майна та грошових капіталів Луцькому братству.

33 × 20 см.

«Wladislaus, rex; Thomas Rzeyskij, r[e]g[is]trarius».

Мова польська, текст в окремих місцях вицвів, реставрований.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 8,8 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 93).

Під текстом: «Konfirmat[i]a testamentu niegdy Aleksandra Masella».

На зв.: «Roku 1647 m[i]e[s]i[ac]a junii dnia dziewiętnastego wielebny w panu bogu j[m]sc ojciec Leon [. .] Zaleski archimandryta owrucki, i humen monastera brackiego Luckiego podniesienia s. Krzyza, oczewiście do akt per oblatam podať. Adam Lasko Czerczycki, namiesnik podstarostwa zamku Łuckiego, przyioł, m[anu] p[ro]pria».

«Вписано до книг кгородских Луцких [...]».

146. Дятлівський монастир, 1648 р., червня 25.

Архімандрит Києво-Печерської лаври Інокентій Гізель повідомляє Слуцькому братству про від'їзд митрополита до Варшави і дозволяє священику Якову правити службу до повернення митрополита.

Два аркуші: 19,5 × 30 см.

«Вашых м[и]л[ос]тей мнѣ велце ласкавых п[а]нов богомолца и слуга Інокентій Гизель»

Автограф, мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (І. Каманін, О. Вітвицька, вказ. праця, мал. № 753).

Печатка не збереглась.

На зв.: «Благочестивым и х[ри]столюбивым п[а]ном братиям при церкви Преображения г[оспо]дня мнѣ велце ласкавым п[а]ном и добродѣиом належит». «В Слуцку». «Ненужное» (АЮЗР, ч. 1, т. IV, стор. 1).

147. Дятлівський монастир, 1648 р., червня 26.

Лист київського митрополита Сильвестра Косова міщанам і православному братству Слуцька про ще більші старання у служінні богу.

19 × 30,5 см.

«Милостем вашим спасения зычачый пастыр Сильвестр Косов, митрополит киевский, галицкий и всяя России».

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, Филіграні и штемпели на бумаге русского и иностранного производства XVII—XX века, М., 1959, мал. № 860).

Печатка митрополита, овальної форми, паперова кустодія, розмір 4 × 5 см, зображення не збереглося.

Під текстом: «Стороны замордованого дитяти выразный лист писалем до его мл пана подстолого».

На зв.: «Благочестивым и х[рист]олюбивым их мл паном мешаном и кр[е]стоносному брацству Слуцкому сыном, мнѣ в д[у]ху с[вя]том возлюбленным належит».

148. Варшава, 1649 р., березня 27.

Ян Казимир, на прохання гетьмана Богдана Хмельницького, дарує Іліашу і Яцьку Таранським за особисту хоробрість в битвах з татарами звільнення мешканців їх хуторів від усіх повинностей, крім несення військової служби.

29,5 × 19 см.

«Joannes Casimirus, rex».

Мова польська, реставрований.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 9 см (М. Г в м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 107).

На зв.: «Przywilej królewskie».

149. 1649 р., квітня*.

Ян Казимир підтверджує статuti київських цехів: кравецького, чоботарного, слюсарного, шорного, ковальського, встановлених Київським магістратом 18 лютого 1649 р. 59 × 28 × 7,5 см.

«Thomas Rzieyski, sek[retarz], m[anu] p[ro]pria».

Мова польська, пергамент, текст на 50% вищів, ліва нижня частина відрізана.

На червоній стрічці залізна кустодія з печатки короля, що не збереглась.

150. Москва, 1649 р., вересня 23.

Олексій Михайлович наказує Федору Івановичу Лаптеву їхати в маєток Дмитрієве Галицького пов. для затвердження в правах на володіння маєтком удови Пелагії Блудової та її другого чоловіка Спиридона Сноксарєва.

16 × 57 см.

Копія тогочасна**, мова російська, нижня частина документа відірвана.

Водяний знак (А. А. Г е р а к л и т о в, вказ. праця, мал. № 193).

На зв.: «На Уст[ю]жну Железополскую Федору Івановичу Лаптеву 1649 сентября 23 государя грамоту Спиридон Сноксарев 37 алтын с полтиной взято».

151. Київ, 1650 р., вересня 12.

Київський митрополит Сильвестр Косов дозволяє Слуцькому православному братству вибрати нового ігумена Слуцького монастиря замість священника Пацевського. 19 × 30,5 см.

«Милостем вашим спасения зычачый пастыр Силевестер Косов, митрополит Киевский, галицкий и всяя России».

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (А. А. Г е р а к л и т о в, вказ. праця, мал. № 213).

Печатка митрополита, овальної форми, паперова кустодія, розмір 4 × 5 см, зображення стерте.

* Місце написання і дата відрізні.

** Визначена за діловодством.

На зв.: «Благочестивим і хр(и)столюбивим их м(и)л[о]стям паном братни братства крестосного Слуцкого нам в д[у]ху возлюбленным сыном».
(АЮЗР. ч. 1, т. IV, стор. 2, 3).

152. Варшава, 1652 р., березня 7.

Ян Казимир на прохання міщан м. Володимира і для того, щоб вони не приєднувались до козаків Богдана Хмельницького, повторює і підтверджує три документи:

1. Владислава IV від 10 березня 1633 р. про підтвердження грамоти Сигізмунда I від 17 липня 1509 р. про надання м. Володимиру магдебурзького права; Сигізмунда I від 30 червня 1532 р. про право збору мостового податку міщанами міста; Сигізмунда Августа

Документ № 153.

від 12 жовтня 1570 р. про дозвіл війту залишати кожного року сумлінних членів магистрату на другий рік, збудувати ратушу, мати різні ремісничі цехи, три ярмарки на рік; Сигізмунда Августа від 12 жовтня 1570 р. про дозвіл оселяватись прийшлим людям на пустих площах з вимогою побудуватися за 6 тижнів; Сигізмунда III від 15 лютого 1615 р. про те, що всі, хто мешкає в місті, повинні сплачувати податки нарівні з міщанами.

2. Владислава IV від 20 березня 1633 р. про збір і порядок зберігання подушного податку з міщан міста.

3. Постанову бурмістра, радців, лавників і цехмістрів від 13 вересня 1632 р. про виплату ремісниками податку на користь міста.

Шість аркушів: 20 × 30 см.

«Jan Kazimierz, król».

Мова польська, пергамент, стан задовільний, перша сторінка забруднена.

Під текстом: «A[nn]o 1780, d[ie] 3 augusti stanąwszy osobiście szlachetny Wiktor Nowicki, burmistrz miasta jkmci Włodzimierza, ten przywilej od najjaśniejszego Jana Kazimierza, króla polskiego, dawniejsze przywileja od najaśniejszych monarchów polskich miastu Włodzimierowi nadane, utwierdzający, w Warszawie, na pergaminie wydany, ręką własną najjaśniejszego króla podpisany, w księgi niniejsze grodzkie Włodzimierskie do obłaty podał, przyjąłem. N. Przmowski, regens cancellariae. Jozef Koriatowicz-Kurcewicz, namiestnik grodzki burgrabstwa Włodzimierskiego. Inductum ad eadem acta».

(АЮЗР, ч. 5, т. I, стор. 142—150).

153. Чигирин, 1652 р., травня 30.

Богдан Хмельницький підтверджує Києво-Пустинно-Микільському монастирю право на стягнення десятини і покотельщини з козаків, що живуть на монастирських землях.

20 × 30,5 см.

«Богдан Хмельницький, рука власна».

Мова українська, реставрований.

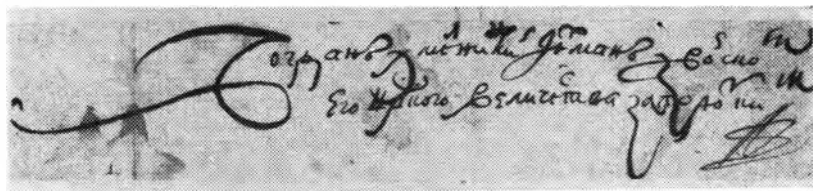
Печатка гетьмана, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 3,2 см (Записки Наукового товариства ім. Шевченка, 1917 р., т. 123—124, № 1. Далі-ЗНТШ).

На зв.: «Univerſal p. Bohdana Chmelnickiego aby kozacy dziessiacinę i oczkowe dawali z dobr i gruntów cerkiewnych monastyrskich».

Памятники..., т. III, стор. 166—167; АЮЗР, ч. 1, т. IV, стор. 9* (Документи Богдана Хмельницького, упорядники І. Крип'якевич, І. Бутич, К., 1961, док. № 176) (далі—Документи Богдана Хмельницького).

154. Ясені, 1654 р., лютого 2.

Станіслав Кенарський, який знаходився при молдавському господарі, повідомляє коронного мечника, снятинського старосту Лянцкоронського про те, що при Богдані Хмель-

Документ № 155.

ницькому не лишилось жодного татарина, всі кримські і буджацькі татари припинили військові дії і готуються до наступу на Річ Посполиту; про підготовку Туреччини до війни з Венецією і призначення Мурат-Паші головнокомандуючим турецьких військ, а також про переговори Туреччини з Францією в зв'язку з війною з Венецією.

Два аркуші: 22,5 × 29,5 см.

«Wmm papa cale zycliwy y unizony sługa Stanisław Kienarski».

Автограф, мова польська, стан задовільний, другий аркуш обрізаний на 30%.

На зв. арк. 2: «Jasnie wielmożnemu a mnie wielce mscmu panu a panu jgo msci panu miecznikowi koronnemu Lantskorońskiemu sniatynskiemu etc staroscie panu momu wielce mscmu».

155. Чигирин, 1654 р., травня 25.

Богдан Хмельницький просить московського патріарха Никона звернутися до царя для підтвердження привілеїв Київської митрополії.

39 × 13,5 см.

«Тебѣ великому г[оспо]д[и]ну нашему твоєму великому с[вя]т[и]тел[ь]ству во всем по-вольные слуги Богдан Хмельницкий, гетман з войском его ц[а]рского величества запорож-ким».

Мова українська, збереглась тільки нижня частина документа.

Печатка гетьмана не збереглась.

(Документи Богдана Хмельницького, док. № 255).

156. Москва, 1654 р., липня 16.

Олексій Михайлович затверджує київським війтом Богдана Сомковича.

40 × 51 см.

Мова російська, реставрований.

Печатка царя закрита конденсаторним папером.

На зв.: «Божею милостию великий государь царь і великий князь Алексей Михайлович, всея великія і малыя Росіи самодержец».

* У виданні 4 травня, дата неправильна.

157. Рокитне, 1654 р., жовтня 14.

Богдан Хмельницький звільняє жителів с. Насташки від військових постоїв.

30 × 18,5 см.

«Богдан Хмельницький, рука власна».

Мова українська, реставрований.

Печатка гетьмана не збереглась.

На зв.: «Libertacia Chmelnickiego obywatelom nastaskim od impetycyi wojzkowych.

Roku 1654».

(Документи Богдана Хмельницького, док. № 285).

158. Могилів, 1655 р., березня 15.

Конюший Великого князівства Литовського Богуслав Радзивілл просить слущкого архімандрита терміново приїхати у важливих справах до Могильова.

Два аркуші: 19 × 31,5 см.

«Jemci zyczliwy prz[yacze]l y rad s[ł]użę B. Radziwi[ł], koniuszy w[ielkiego] ks[ięstwa] Lit[ewskiego]».

Мова польська, стан задовільний.

Водяний знак (І. Каманін, О. Вітвицька, вказ. праця, мал. № 648).

На зв. арк. 2 печатка Б. Радзивілла, восьмикутна, сургучна, розмір 0,8 × 1 см. Зображення: на щиті одноголовий орел, увінчаний короною, зверху ініціали В. R.

На зв. арк. 2: «Jego m[ie]ści ojcu archimandrytowi s[ł]uckiemu, przyjacielowi memu, od Bogusiawa Radziwilla, w[ielkiego] ks[ięstwa] Lit[ewskiego] koniuszego w[ielkiego]. 1655, 15 marca».

159. Чигирин, 1655 р., квітня 6.

Богдан Хмельницький дозволяє київським священикам ситити мед.

20 × 32 см.

«Богдан Хмельницький, рука власна».

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (Л. В. Черепнин, вказ. праця, стор. 335).

Печатка гетьмана, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 3,5 см (ЗНТШ, 1917 р., т. 123—124, № 1).

На зв.: «Попум на сычене меду. Унѣверсал Богдана Хмелницкого, року 1655».

(Акты, относящиеся к истории Западной России, т. V, стор. 92, 93. Далі—Акты ЗР; Документи Богдана Хмельницького, док. № 305).

160. Львів, 1656 р., квітня 3.

Ян Казимир передає війтівство в с. Гнойниці Сандомирського воєводства ротмістрові Іванові Валеріанові Хлебовському.

20 × 32 см.

«Ad mandatum s[acrae] r[egiae] m[ajestatis] proprium Hieronymus Pinoccius».

Мова латинська, текст вицвів на 30%, реставрований.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 9 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 107).

Під текстом: «Mandatum ad nullo iure poss[essores] advocatiae in villa [Gnojnice]». На зв.: «Przywilej na wójtowstwo Gnojnice, w województwie Sandomierskim p. Chlebowskiemu».

161. Львів, 1656 р., квітня 16.

Ян Казимир надає брацлавському підстольникові Стефанові Пісочинському війтівство у Брянську, якщо йому вдасться відібрати це війтівство з рук теперішніх власників.

Два аркуші: 32 × 20 см.

«Joannes Casimirus, rex; Alb[inu]s Gorajski, Crac[oviensis], Posn[anensis] praep[ositus], regni vicecancell[arius]».

Мова латинська, стан задовільний.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 6,3 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 109).

На полі: «Exemptio advocat[iae] de manibus modernoru[m] po[sse]ssoru[m] gl[ori]e[n]te[r]-oso Stephano Piaszczynski, subdapifero Braclavien[si]».

На зв.: «Na wójtowstwo Branskie».

162. Чигирин, 1656 р., червня 5.

Богдан Хмельницький забороняє козакам і старшині користуватись землями, лісами та сіножатями, що належать Максаківському монастиреві Чернігівського полку. 31 × 29 см.

«Богдан Хмельницький, рука власна».

Мова українська, в деяких місцях текст видтів, нижня частина відірвана.

Печатка гетьмана, круглої форми, діаметр 3,5 см (ЗНТШ, 1917, т. 123, 124, № 1).

На зв.: «Универсали на маестности и инние Богдана Хмельницкого».

(Документи Богдана Хмельницького, док. № 375).

163. Київ, 1656 р., вересня 19.

Київський митрополит Сильвестр Косов наказує нестановицькому і волосовицькому отаманам не перешкоджати Видубицькому монастирю збирати медову данину і десятину. 32 × 19 см.

«Ижеи вышей, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка митрополита.

(АЮЗР, ч. 1, т. IV, стор. 14)*.

164. Чигирин, 1658 р., січня 7.

Іван Виговський забороняє ігуменові Києво-Пустинно-Микільського монастиря Олексію Турові захоплювати землі Києво-Михайлівського монастиря. 20,5 × 32,5 см.

«В[ашій] м[ило]с[ти] во всем цале жичливый пан и рад служу Иоан Виговский, гетман вой[ска] его ц[ар]ского величества запорозкого».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 3,5 см (ЗНТШ, 1917, т. 123—124, № 1).

На зв.: «Велебному в богу отцу Алексею Турови, ігуменови монастира свято Миколского Киевского, приятелеви нашому»; «List ten nie należy do tych spraw».

165. Київ, 1658 р., травня 18.

Павло Тетеря дарує Києво-Межигірському монастиреві фільварк в с. Попівцях над р. Трубіж, Калитинський гай під с. Циблі та сіножать за с. В'юниці.

21 × 31,5 см.

«Павел Тетера, рукою власною; Oczewisto proszony pieczętarz dla swiadectwa podpisuje się Gryhory Komoniecky; именем пана Феодора Ивановича, писать неумеющего, прошенный подписуюся иеромонах Iсаіа Печер [...]».

Мова українська, стан задовільний.

Печатки вказаних осіб, восьмикутної форми, витиснені, розмір 1,5 × 2 см, зображення стерті.

На зв.: «Року 1658, м[іся]ца мая, 19 дня, за очевистым признанем през его мл п[а]на Павла Тетеру тот лист запис его мл вечистое даровизны фолварку svojого на монастыр общежителный Межигорский для вписания в книги мѣския принялом. Богдан Сомкович, войт киевский».

«До книг мѣских киевских уписан і скорыгован». «Справка от Тетери на фолварк на Попувцях з сѣножатою и нивям и на лѣс Калитинский з займищем под Циблями монастыровъ Межигорскому служачая».

---

* У виданні дата 1657 помилкова.

166. Торунь, 1658 р., листопада 13.

Ян Казимир, враховуючи прихильність Івана Виговського до Польської корони, додає нові емблеми до його герба «Абданк».

58 × 40 см.

«Joannes Casimirus, rex; Stephanus Hankiewicz, secretarius et notarius Russia[e], s[acrae] r[egiae] m[aies]t[at]is, m[anu] p[ro]pria».

Мова латинська, пергамент, текст в деяких місцях вицвів.

Багато слів виділені золото-зеленою фарбою літерами більшого розміру, над текстом зображення орла, левів, вершників. В середині — герб І. Виговського.

На різнокольоровому шнурі печатка короля, круглої форми, залізна кустодія, діаметр 9,1 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 107).

На зв.: «Przywilej z nadaniem herbu linii Eustachego Wyhowskiego»

167. Варшава, 1659 р., травня 4.

Ян Казимир дозволяє Рєгіні Горчинській передати право володіння селами Порубинці або Вітанці та Лелота Лєтичівського пов. Подільського воеводства своїм синам Станіславу і Яну Горчинським.

33 × 20 см.

«Joannes Casimirus, rex; And[rea]s Olszowski, regens cancell[ariae] regni».

Мова латинська, реставрований.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 6,3 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 109).

Під текстом: «Consensus cedendi de bonis villaru[m] Porubince et Lelotha in pall[at]ina[tu] Podoliae cap[ita]neatu Laticzovien[s]i sit[is] g[e]n[er]osae Gorkczyńska in personas g[e]n[er]osorum Stanisłai commilitonis hastatae cohortis magnifici mareschalci regni, et Joannis Gorkczyński fratrum».

На зв.: «Sabbatho post festa sollennia sacr[ae] Pentecostes p[ro]ximo anno d[omi]ni 1659 ad acta castren[sia] capitanealia Leopoliensia circa cessionem iuris [...] porrect[um], suscept[um] et induct[um], «Consensus Reginae [...] Gorkczyńska cedendi vill[is] Szeliszczu seu Witance, seu Kierdanowcē, seu Porubince et Lelotha in person[as] g[e]n[er]osor[um] Stanisłai Gorkczyński et Joan[nis] Gorkczyński, dat[um] Varsaviae, d[ie] 4 mai 1659».

168. Чигирин, 1660 р., лютого 8.

Юрій Хмельницький затверджує за Києво-Пустинно-Микільським монастирем с. Ішнічі Мозирського пов.

31 × 19 см.

«Юрый Хмелницкий, рукою власною».

Мова українська, реставрований.

Печатка гетьмана, круглої форми, діаметр 3,5 см (ЗНТШ, 1917, т. 123—124, № 1).

На зв.: «Univerſat na sielie Jszyczy w powiecie Mozyrskim». «До Шепелицких». (АЮЗР, ч. I, т. IV, стор 20—21)*.

169. Чигирин, 1660 р., лютого 8.

Юрій Хмельницький підтверджує вдові київського війта Катерині Сомкович право володіння грунтами, будинками, городами, коморами на ринку у Києві, що належали її чоловіку.

19 × 31,5 см.

«Юрый Хмелницкий, рукою власною».

Мова українська, документ розірваний в місцях згину.

Печатка гетьмана, круглої форми, діаметр 3,5 см (ЗНТШ, 1917, т. 123—124, № 1).

Під текстом: «Сомковичовой войтовой киевской на [пляци] власнын в Киевѣ».

На зв.: «Третій Юрася Хмелницкого даный панѣи Сомковичовой войтовой кїевской на грунта подолские, м[о]н[а]ст[ы]реви н[а]шему принадлежащіе. 1660, февраля 8»

* У виданні рік 1661 неправильний.

170. Москва, 1660 р., серпня 12.

Олексій Михайлович, на прохання Юрія Хмельницького і ігумена Канівського Успенського монастиря Ієва Зайончковського, дарує монастиреві містечка Бубнів і Межирічка $39,5 \times 51,5$ см.

Мова російська, реставрований.

Слід від печатки царя.

Під текстом: «A[nn]o 1773 d[ie] februarii comparens [...] przewielebny w bogu imię ksiądz Antyn Lejczewicz zakonu s[witego] Jerzego męczennika, dla zapisania do ksiąg ziem[skich] ten przywilej confirmationis od najjasniejszego Aleksia Michajłowicza, cara moskiewskiego, przy pieczęci wielkiej, na wosku czerwonym wyciśnionej, monastysiowi archimandry [...] kaniow [...] na dobra Bubnow, Mieżyryczka dany i konferowany ad acta [...] per oblatam podał. Przyjąłem Jakób Korzeniowski, locum camerari[us].»

(АЮЗР, ч. 1, т. IV, стор. 18—19)*.

171. Варшава, 1661 р., червня 24.

Великий гетьман литовський, віленський воевода Павло Ян Сапега забороняє офіцерам свого війська стягувати військові податки, займатися реквізицією харчів та чинити будь-яку кривду підданим случького православного капітулу.

$31,5 \times 20$ см.

«Paweł Sapieha, w[o]jewoda wileńs[ki], hetman w[ielki] w[ielkiego] ks[ięstwa] L[itewskiego], m[anu]p[ro]pria».

Мова польська, стан задовільний.

Водяний знак (І. Каманін, О. Вітвицька, вказ. праця, № 689).

Печатка гетьмана, овальної форми, паперова кустодія, розмір $4,2 \times 4,8$ см. Зображення: подвійний хрест з накриттям в овальній рамці з орнаментом і твариною [лис], звернувши напис у два рядки: «Paulus Joannes Sapieha [...] palatinus vilnensis MDL supremus belli dux Slonim. Rosl. Borc. [...] Aeconomiae Szaul. Kobryn. administrator»

Під текстом: «Ochorona dóbr kapituły Słuckiej».

На зв.: «Универсал гетманский [...] добр духовных княз[ів]ства Слуцкого и [...]».

172. Почаїв, 1663 р., серпня 1.

Львівський єпископ Йосип Шумлянський звертається до духовництва Київської митрополії в зв'язку з смертю митрополита Діонісія Балабана.

Два аркуші: $20,5 \times 33$ см.

«Недостойный [...] и раб многорешный Иосиф, е[п]ископ л[ьвовський] [...]»

Мова українська, другий аркуш наполовину відрізаний, реставрований.

Водяний знак (І. Каманін, О. Вітвицька, вказ. праця, мал. № 651).

(АЮЗР, ч. 1, т. IV, стор. 23—25)**.

173. Табір під Новими Млинами, 1664 р., січня 13.

Ян Казимир, на прохання ігумена Макошинського монастиря Віктора Боблецевича і гетьмана Павла Тетері, підтверджує монастиреві права на острови Вадків і Пастухів, даровані київським воеводою Адамом Киселем і чернігівським єпископом Лазарем Барановичем.

33×21 см.

«Jan Kazimierz, król; Stephan Hankiewicz, secr[etarius] s[acrae] r[egiae] m[ajest]at[is].»

Мова польська, в деяких місцях порваний.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 9 см (М. Гумовський і, вказ. праця, мал. № 107).

На зв.: «Року тысяча шестсот шестдесят четвертого м[іся]ца апреля двадцатого дня тот лист его кор[олівської] мл пана нашого м[и]лостивого консервацийны в бозе велебный его милость отец Виктор Боблецевич, игумен монастыря Макошинского, на враде кгородском минском до книг ку актыкованю покладал. Александер Танаевский писар кгородский и наместник минский». «Привилей от короля КазимѢра на добра монастыру даный и побор брат з Макошина в монастыр зтвержано».

* У виданні дата 15 серпня не зазначена.

** У виданні дата 13 неправильна.

174. Корсунь, 1664 р., 20 [...]».

Павло Тетеря забороняє старшині Київського полку записувати до козаків підліських і острівських підданих Києво-Пустинно-Микільського монастиря.

19 × 23,3 см.

«Павел Тетера, рука власна».

Мова українська, дві дірки по тексту: 2,5 × 1,5 см; 6 × 3 см, реставрований.

Печатка гетьмана, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 4,3 см (Пам'ятники..., т. II, табл. V, № 6).

На зв.: «Uniwersał, aby w kozactwo poddanych cerkiewnych i kozakow z Ostapow i [...] inszych cerkiewnych majetności nieprzymuszali. A[nn]o 1664 pisany».

(АЮЗР, ч. 1, т. IV, стор. 21)**.

175. Москва, 1665 р., листопада 17.

Олексій Михайлович за великі військові заслуги перед Російською державою надає прилуцькому полковнику Лазареві Горленкові дворянство і дарує йому с. Ольшане Прилуцького полку.

Два аркуші: 21 × 33 см.

Засвідчена копія 1798 р., мова українська і російська, стан добрий.

Печатка Прилуцького повітового суду, круглої форми, сургучна, червоного кольору, діаметр 3,5 см. Зображення: на щиті простроплена шаблею голова бика, напис: «Печатъ Прилуцкого уѣздного суда».

На зв.: «Сія копія с подлинною высочайшею грамотою в губернском здѣшнем архивѣ хранящюся свидѣтельствованна и во всем с оригиналом вѣрна, и по опредѣленію черниговскаго намѣстническаго правленія по прошенію г[ос]п[од]и[н]а маіора Ивана Андреева сына Горленка состоявшемуся ему г[ос]п[од]и[н]у Горленку за подписом и с утверждѣніем печати выдана: 1791-го года февраля 27 д[н]я. На помѣтѣ тако. Совѣтник Яков Вольватъев, секретарь Петр Красиловецъ». «Сія копія грамоты с таковою свидѣтельствованною в бывшем Черниговском намѣстническом правленіи читана и в том, что вѣрна Прилуцкій повѣтовый земскій суд подписом присутствующих и казенною печатью завѣряет юнця 30 дня 1798-го года. Судья Алексѣй Свирскій, подсудок Иван Юскевич, земскій писар Андрей Юзефович, подписок земскій Максим Сухенко».

176. Варшава, 1666 р., травня 18.

Ян Казимир відкладає розгляд справи Єреміяша, Габріеля і Михайла Тишів-Биковських з Юхимом, Михайлом і Олександром Єзлицями про володіння м. Ходорковом до з'ясування всіх обставин.

32 × 19,5 см.

«Nicol[us] Prazmowski, ep[iscopu]s Luceovien[sis], cancell[arii] regni secr[etarius]».

Мова польська, реставрований.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 9 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 107).

На зв.: «Roku 1666, m[ie]s[i]a[ca] maia, dnia 25, stanąwszy oczewiście urodzony jm pan Alexander Tutkowski te prerogatia glejtu z pieczęcią koronną większej kanceljarji przyciśnięoną a z podpisem ręki jasnie przewielebnego w bogu jm księdza kanclerza koronnego ich mm panom Tyszom-Bykowskim w prawach różnych konferowany od jkm gratiose dla wpisania do ksiąg niniejszych per oblata podał i wożny szlachetny Jozeph Klimowski publikował ad relationem fecit suscepit [...] namiesnik burgrabstwa Włodz[imierskiego]. Inductum ad acta castren[sia] capitanealia [...]».

177. Київ, 1666 р., червня 28.

Київський полковник Василь Дворецький передає в оренду Мишкові Потурченкові і Яцьку Стрільченкові старі бортні дерева на Бирківській землі церкви св. Василя Кесарійського у м. Києві з тим, щоб вони віддавали церкві по 3 белці меду на рік.

30,5 × 20 см.

* Місяць в документі відсутній.

** У виданні рік 1663 неправильний, слово «місяць» прийнято за «июнь», дата 30 — неправильна.

«Его царского пресвѣтлого величества дворянин и полковник, рукою. Ничипор Скочко, атаман киевский, рукою власною».

Мова українська, документ дуже пошкоджений.

Печатка полковника, восьмикутної форми, витиснена, розмір 2,3 × 2,6 см. Зображення стерте. Сліди від двох інших печаток.

На зв.: «Оуниверсал Василя Дворецкого, полковника к[иївського] на Бырковецкий бур и на стрѣлники з ограничением его м[о]н[а]с[ты]ру Бр[а]тскому данный».

178. Москва, 1667 р., лютого 20.

Олексій Михайлович затверджує Дмитра Полоцького війтом м. Києва.

44 × 65 см.

Мова російська, стан задовільний. В верхній частині документа рослинний орнамент золотом фарбою.

Водяний знак (А. А. Г е р а к л и т о в, вказ. праця, мал. № 200).

Печатка царя збереглася наполовину.

179. Монастир св. Петра в Перуджі, 1667 р., травня 7.

Публічний нотарій Варфоломій у 1667 р. під час понтифікату папи Олександра VII списав 12 пунктів угоди між аббатом Кастрокатинського монастиря у Великому князівстві Литовському Пляцитом Васненським та аббатом Монтекасинського монастиря, за якою Кастрокатинський монастир, заснований полоцьким воєводою Йосифом Карлом Коpecом, приєднується до Монтекасинського монастиря.

41 × 63 см.

«Bartolomey iz Ciezens [...]».

Мови латинська та італійська, неграмент, стан задовільний.

Внизу: «Anno 1687 die vero veneris 29 augusti praesens unionis instrumentum productum coram ill[ust]r[issim]o et re[ve]re[n]dissim]o legato ap[osto]lico visitatore. Constantinus Casimirus Brzostowski, nominatus episcopus vilnensis, delegatus apostolicus, m[anu] p[ro]pria».

180. Гадяч, 1667 р., жовтня 8.

Іван Брюховецький на прохання ігумена Києво-Пустинно-Микільського та Півського монастирів Олексія Тура дозволяє реставрувати знищений татарами Півський монастир і оселити на його землях слободи.

39,5 × 32 см.

«Звышменованый боярин гетман, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (А. А. Г е р а к л и т о в, вказ. праця, мал. № 1479).

Слід від печатки гетьмана.

На зв.: «Од Брюховецкого, гетмана, лист, позволяющий на реставрацию Пивского м[о]н[а]с[т]и[ра], слободы и потвержающий, абы надлежащие грунта до того ж м[о]н[а]с[т]и[ра] в цѣлости захаванны булы».

181. Москва, 1668 р., лютого 19.

Олексій Михайлович дякує атаманові, старшині й мешканцям Лебедина за відмову підтримати Івана Брюховецького.

Два аркуші: 22 × 36 см.

Копія кінця XIX ст.* Мова російська, стан задовільний.

182. Краків, 1669 р., жовтня 26.

Михайло Вишневецький підтверджує привілей Сигізмунда III, виданий кам'янецькому ткацькому цеху 22 березня 1600 р., а також підтверджує і повторює рішення цехмістрів цього ж цеху (затверджені кам'янецьким бурмістром і радниками 19 лютого 1669 р.) про боротьбу з партачами й вірменськими купцями, які порушують цеховий привілей.

---

* Датується за папером і написанням.

61,5 × 22,5 × 5,5 см.

«Michael, rex; Stanislaus Lipski, Cracov[iensis], Plocen[sis] can[onicus], regens cancell[arie] regni».

Мова латинська і польська, пергамент, текст вицвів на 50%.

Зліва корона, зеленою фарбою, під нею шестикутна зірка і півмісяць.

На зеленій стрічці висить печатка короля, круглої форми, залізна кустодія, діаметр 6,9 см. Печатка збереглася дуже добре (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 120).

Під текстом: «Confirmatio articulorum contubernii pell[e]ae textoru[m] civitatis Camenecen[sis] in Podolia».

183. Варшава, 1670 р., травня 10.

Михайло Вишневецький підтверджує і повторює витяг з книг Скажеценського гродського уряду від 2 червня 1665 р. з текстом грамоти Яна Казимира, виданої у Варшаві 30 липня 1661 р., якою підтверджується і повторюється договір, складений в Зайончкові Великому 7 квітня 1661 р. марієнбурзьким підкоморієм, зайончківським орендарем Іоаном Гейденштейном про передачу Зайончкова Великого на 60 років в оренду старостам і мешканцям цього ж села.

42 × 31 × 3 см.

«Michael, rex; Hieron[ymus] Pinocci, reg[i]ae m[aiesta]tis sec[retariu]s, m[anu] p[ro]p[ri]a».

Мова латинська і польська, пергамент, стан задовільний.

На закладі: «Confirmatio decreti villae Zaiączkowo h[one]stis Adriano Vogo et Cornelio Frese».

На зв.: «Privilegium confirmationis iurium tenutae Zaiączkow et Montawy».

184. Стародуб, 1670 р., вересня 19.

Магістрат Стародуба дає бурмистру магістрату Івану Михайловичу витяг з магістратських книг запису про продаж йому Іваном Шалудяком з с. Гриденки дому з городами та сіножатями за 60 кіп грошів литовських.

Два аркуші: 20 × 32 см.

«Константин Ларионович, войт стародубский зо всим магистратом. Вне бытности писара мѣского стародубского на мейсцу застаючи Іосиф Мартынович, подписок стародубовский меский».

Мова українська, реставрований.

Водяний знак (Л. В. Ч е р е п н и н, вказ. праця, стор. 341).

Слід від печатки магістрату.

185. Варшава, 1670 р., грудня 16.

Михайло Вишневецький повторює і підтверджує привілеї Сигізмунда III від 5 березня 1619 р., Владислава IV від 13 березня 1635 р., а також підтверджує привілеї королеви Бони від 13 серпня 1547 р., Сигізмунда Августа від 28 листопада 1611 р. про надання магдебурзького права м. Ковелю.

Чотири аркуші: 34 × 40 см.

«Michał, król; Stefan Hankiewicz, je[go] kr[ólewskiej] mci sekret[arz] i pisarz, m[anu] p[ro]p[ri]a».

Мова польська, пергамент, стан добрий.

На різнокольоровому крученому шнурі залізна кустодія від печатки короля.

На зв. арк. 4: «Przywilej naj[jasniejszego] Michała, króla polskiego, przywileje dawniejsze królów polskich miastu Kowlowi nadane potwierdzający, w Warszawie 16 grudnia, roku 1670».

186. Київ, 1671 р., березня 28.

Дем'ян Многогрішний дозволяє Києво-братському монастиреві ситити мед для збільшення коштів Києво-Могилянської академії.

32 × 20 см.

«Демян Ігнатович, гетман, з войском его щ[а]рського пресвѣтлого велич[е]с[тва] за-порозкым».

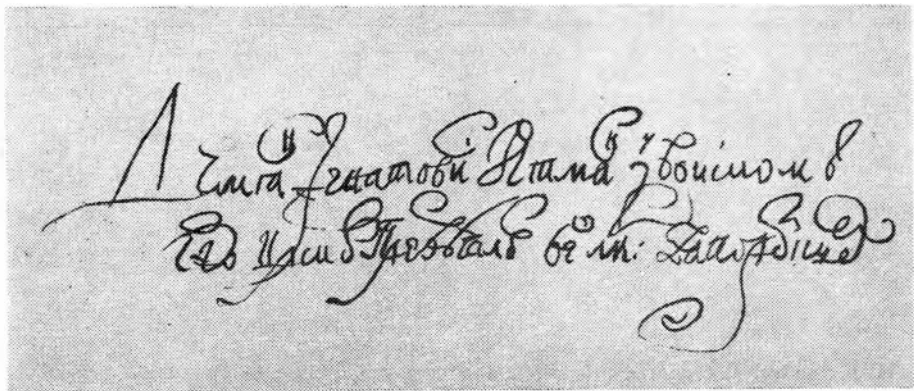
Мова українська, реставрований.

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4 см (Памятники..., т. II, табл. VI, № 8).

На зв.: «Универсал м[о]настира братского Киевского на сычене меду от его мл пана гетмана Деміана Ігнатовича».

187. Львів, 1671 р., жовтня 30.

Михайло Вишневецький підтверджує Києво-Михайлівському монастиреві права на володіння маєтками Глеваха, Юр'івка, Вета, Березівка та ін.

A photograph of a handwritten document in Polish script. The text is written in a cursive hand on parchment. It appears to be a confirmation or grant of rights, mentioning various locations and the rights of a monastery. The ink is dark, and the parchment shows some texture and slight discoloration.

Документ № 186.

52 × 25 × 7,5 см.

«Michał, król; Steph[anu]s Hankiewicz, reg[iae] m[aiestat]is secr[etarius], m[anu] p[ro]p[ri]a».

Мова польська, пергамент, третина документа спалена, текст вицвів майже весь.

На звичайному шнурі висить залізна поржавіла кустодія з печаткою короля, круглої форми, діаметр 6,9 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 120).

188. Варшава, 1673 р., березня 15.

Михайло Вишневецький затверджує статут ремісничих цехів м. Великі Очі.

«Michał, rex. Steph[anu]s Hankiewicz, regnis secr[etariu]s, m[anus]p[ro]p[ri]a».

Мова польська, пергамент, стан задовільний.

На звичайному шнурі залізна кустодія з печаткою короля, круглої форми, діаметр 6,3 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 120).

На зв.: «Przywiłęj na miasteczko Wielkie Oczy i cechy w nim będące».

189. Батурин, 1673 р., квітня 24.

Іван Самойлович підтверджує грамоту царя про дозвіл ректору Києво-Могилянської колегії та ігумену Києво-братського монастиря Сильвестру Головичу 6 разів на рік сити мед для збільшення коштів колегії.

32,5 × 20 см.

«Іван Самойлович, гетман войска его царского пресвѣтлого величества зап[оро]зкого».

Мова українська, реставрований.

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4 см (Памятники..., т. II, табл. VI, № 8; ЗНТШ, 1917, т. 123—124, № 6).

На зв.: «Универсал монастирю братскому Киевскому на сычение канунов, Самуиловича».

190. Варшава, 1673 р., липня 10.

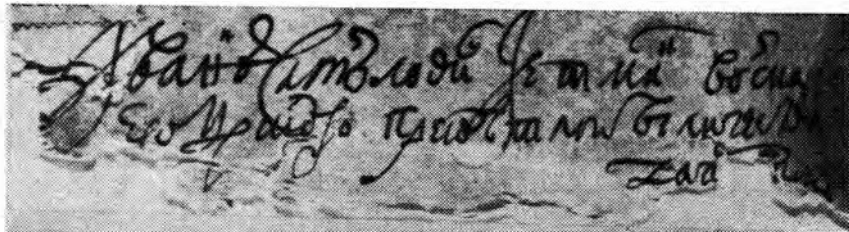
Михайло Вишневецький дає каштелянові Холмської землі Яну Пісочинському та його дружині Олені Гулевичівні, засудженим на вигнання рішенням Луцького гродського суду від 10 червня 1673 р., охоронний лист на шість місяців.

33 × 22 см.

«And[reas] Olszowski, e[pi]scopus Culmen[sis] et Pome[ran]iae, v[ice]cancellarius-regni».

Мова латинська, реставрований.

Печатка короля, круглої форми, витиснена, діаметр 6,3 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 120).

Документ № 189.

Під текстом: «Relatio ill[ustrissi]mi et reverend[issi]mi in Christo patris domini Andree Olszowski, episcopi Culmen[sis] et Pomeraniae, vicescancell[arii] regni, abbatae Andreioviens[is] administratoris»; «Salvus conductus magnifico Piaszecinski castellano et consorti ip[s]ius in p[ro]p[ri]a blannitio[n]is perpetuae ex instigato[re] gle[n]erlosi Pietroszewski [...]».

На зв.: «A[nn]o 1673, dnia pierwszego m[iesi]a[ca] augusta, stanawszy personaliter urodzajny pan Theodor Korzenkowski ten glejt od jkm ratione introcontentorum ad acta praesent[is] capit[al]ia castren[sia] Luceorien[sia] podał per oblatam, a wozny szlachetny Sydor Omelski obwołał na miejscach zwyczajnych i tego obwołania relację zeznał suscept[um] Maciej Kazimierz Jastrzębski, namiesnik burgrabstwa i zamku Luckiego. Inductum ad acta castren[sia] capit[al]ia Luceorien[sia] et correctum».

191. Чигирин, 1673 р., грудня 16.

Петро Дорошенко дозволяє підданам Півського монастиря рубати ліс в Чигиринській сотні.

20 × 27,5 см.

«Петро Дорошенко, гетман, рука власна».

Мова українська, ліва частина до середини документа відірвана.

Печатка гетьмана, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 4 см (ЗНТШ, 1917, т. 123—124, № 5).

На зв.: «О позволене дров Пивскому намѣстникови и подданым».

192. [...]*, не пізніше 1673 р.

Князь Олександр Януш Острозький, син краківського воєводи, дозволяє новогрудському старості Яну Пісочинському побудувати дім в м. Дубні.

31,5 × 19,5 см.

«Aleksander Janusz xiąże Ostrozski».

Мови польська і латинська, дуже попсований, права частина документа відсутня.

Печатка О. Я. Острозького, овальної форми, паперова кустодія, розмір 2,5 × 3 см, зображення нечітке, зверху ініціали.

* Місце написання в документі відсутнє.

На зв.: «Consens na dwur w Dubne od xiezencia jego mosci Ostrogskiego jmcі p. Pieso-
czynskiemu na budowanie dworku w Dubnie».

193. Вільно, 1676 р., жовтня 1.

Старший Віленського братства при церкві св. Духа Климентій Вижка та братчики Іван Білмацевич-Жичевський і Лукаш Кучарський повідомляють Слуцьке братство про рішення сейму ліквідувати залежність православних братств від константинопольського патріарха і підкорити їх владі єпископів.

20,5 × 32 см.

«Waszych mościów cale zyczliwa bracia i do usług godny Klementy Wyżka, starszy Wileńskiegо conventu, z bracią przy cerkwi świętego Ducha, m[anu] p[ropria]; Joan Biel-macewicz Zyczewski, jako brat i sługa; Lukasz Kuczarski, jako brat i sługa bractwa imciów papów».

Мова польська, реставрований.

Слід від печатки.

На зв.: «Wielmożnym ich msciom pp. braci bractwa Słuckiego nam wielce mścwym pp. i w Chrystusie miłey bratii».

(АЮЗР, ч. 1, т. IV, стор. 29).

194. (Рим), 1677 р.*

Фрагмент папської булли.

36 × 38,5 см.

Мова латинська, пергамент, документ обрізаний з двох боків, текст вицвів майже весь.

Зліва рослинний орнамент.

195. Заблудів, 1679 р., квітня 12.

Київський митрополит Антоній Вінницький призначає своїм намісником у Великому князівстві Литовському слуцького архимандрита Феофана Креховецького.

32,5 × 19 см.

«Антоний, митрополит».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка митрополита, овальної форми, витиснена, розмір 3,5 × 4 см. Зображення: шит, на ньому стріла, 2 зірки і півмісяць, довкола них орнамент, німб з двома хрестами. Напис в 2 рядки: «Антоний митрополит архи[...] киев. галиц. всея России [...]».

На зв.: «Унѣверсал в[елебному] отцу архимандритѣ слуцкому на наместничество [...]».

(АЮЗР, ч. 1, т. IV, стор. 30).

196. Гродно, 1679 р., квітня 13.

Ян III на прохання кн. Лівонії, Курляндії і Жемайтії Якуба підтверджує шлюбний контракт, складений 27 вересня 1678 р. між кн. Лівонії, Курляндії і Жемайтії Фрідріхом-Казимиром та княжною Насау Софією-Емілією.

53 × 30 × 10 см.

«Joannes, гех».

Мова латинська, пергамент, текст наполовину забруднений.

Довкола грамоти 18 гербів земель, що входили до складу Польщі.

На різнокольорових стрічках 2 печатки короля, в залізних кустодіях, круглої форми. Перша — діаметр 9,9 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 129); друга — діаметр 7 см, зображення зовсім стерте.

На закладниці: «Pro cancellariatu ill[ustrissi]mi [...] Casimiri Radziwiłł principis in Olyka et Nieswiez campiducis m[agni] d[ucatus] L[ithuaniae] receptis, correxit Gabriel Matheus Hołownia, sec[retarius] r[egiae maiestatis]».

---

* Дата в документі відсутня.

197. Яворів, 1679 р., жовтня 9.

Ян III пропонує Луцькому братству прийняти участь в колоквіумі для розгляду спорів між православними і уніатами, який має відбутися в Любліні 24 січня 1680 р.

20 × 31,5 см.

«Jan, król».

Мова польська, стан задовільний.

Слід від печатки короля.

(АЮЗР, ч. I, т. IV, стор. 31; Памятники..., т. I, стор. 201—203).

198. Москва, 1681 р., березня 20.

Федір Олексійович на прохання ігумена Києво-Пустинно-Микільського монастиря Варлаама Ясинського підтверджує грамоту Олексія Михайловича про закріплення за монастирем всіх земель і володінь, дарованих польськими королями і руськими князями.

53 × 74 см.

Мова російська, реставрований.

Верхня частина грамоти прикрашена рослинним орнаментом золотом, червоною і блакитною фарбами.

Печатка царя, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 9 см (Памятники..., т. II, стор. 276—280).

199. Варшава, 1681 р., березня 31.

Ян III звільняє маєтки Шепеличі, Ворохобовичі, Дранки, Зубковичі, Літки, Остапи та Радогоща в Овруцькому повіті Київського воєводства, що належать Києво-Пустинно-Микільському монастиреві, від зборів на утримання війська і від постойв.

32 × 20 см.

«Jan, król; Stanisław Szczuka, jkmci sekr[etarz]».

Мова польська, реставрований.

Печатка короля, круглої форми, витиснена, діаметр 6,9 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 130).

Під текстом: «Uniwersał ochronny od żołnierzy na dobra monast[yrskie] [...] Kijowskiego».

(АЮЗР, ч. I, т. IV, стор. 52, 53).

200. Черськ, 1681 р., серпня 16.

Черський гродський уряд дає витяг з своїх книг з копіями трьох документів, поданих для внесення священиком Симеоном Пакальським:

1. Договору про продаж с. Жабенця підкоморієм Черської землі Теофілем Гжибовським черському священикові Андрієві Хавлосу, складеного 1 липня 1641 р. перед Варшавським гродським урядом;

2. Витягу з духовниці варшавського каноніка Андрія Хавлоса, складеної 27 травня 1643 р. у Варшаві, згідно з якою він записав 3000 злотих священикам черського парафіяльного костьолу;

3. Рішення познанського єпископа Андрія Шолдрського від 9 червня 1645 р. про підтвердження згаданого запису А. Хавлоса.

Чотири аркуші: 21,5 × 33 см.

«Ex actis castren[sibus] capitan[ealibus] Cernen[sibus] rescr[ipt]um. Correx[it] Szlachtownicz, m[anu] p[ro]pria».

Мова латинська, стан задовільний.

Водяний знак (І. К а м а н і н, О. В і т в и ц ь к а, вказ. праця, мал. № 1052).

На зв.: «Oblata inscr[ipt]ionis originalis tum testamenti puncti ol[i]m ad m[odum] r[e]verend[i] Chawlos parochi cernen[sis] ac erectionis ex eisdem factae veneris 22 maj 1662».

«Do sprawy z zakonnicami. In aree Cernen[si]».

201. Глухів, 1682 р., березня 9.

Уряд Глухівського магістрату видає з книг магістрату екстракт запису про продаж ігуменею Глухівського Спаського монастиря Анастасією греблі на р. Івоть. рудні, двох млинів на р. Буда гетьманові Івану Самойловичу за тисячу польських злотих.

Два аркуші: 19,5 × 31 см.

«До сего екстракту, виписаного з книг мѣських Глуховских, что есмы в книгах мы, уряд глуховский, выдаючи требующого сторонѣ его мсти пну Михайлу Кондратеву, руки свои при печати урядовой приписуем. Иван Манулович, сотник глуховский; Федор Омелянович, атаман городской; Александр Гуревич, войт, з бурмистрами; Максим Оникѣвич, писар ратуша Глуховского».

Мова українська, документ в деяких місцях попсований.

Водяний знак (І. К а м а н і н, О. В і т в и ц ь к а, вказ. праця, мал. № 1422).

На зв. арк. 1 печатка ратуші цілком стерта.

202. Москва, 1682 р., квітня 16.

Патріарх Іоаким призначає ієромонаха Іларіона суздальським митрополитом.

44,5 × 65 см.

Мова російська, документ в окремих місцях порваний.

Текст обрамлений рослинним орнаментом. Грамота покрита шовковою темно-зеленою тканиною, внизу якої фігурні червоні хрести.

Золотий шнур від печатки патріарха, що не збереглась.

На зв.: «Адріан м[и]л[о]стїю б[о]жїєю архїєп[и]скоп ц[а]рствующаго великаго града Москвы и всея Россїи и всѣх сѣвѣрных стран патріарх».

203. Яворів, 1682 р., травня 17.

Ян III, на прохання міщан м. Степані, що належало дружині гетьмана Радзивілла Катерини, дозволяє влаштовувати два ярмарки на рік.

57 × 28,5 × 10 см.

«Joannes; rex; Stanisław Szczuka, podczaszy [...]».

Мова польська, пергамент, стан задовільний.

Отвори для печатки, що не збереглись.

На зв.: «Początek mądrości bojaźń boża. Synu, z młodości nabywaj mądrości, abyś napotym nie był w żałości. Gdziekolwiek jest we dworze piwnica na kołku, trudno tam się pożywić chudem pacholku. Piersza jest cnota nad cnotami trzymać język za zębami. Jak będziesz gadać wiele — będzie karbacz chodzić po twojm ciele». «Dwuniedzielne jarmarki postanowiono 1. w piątek dziesiąty po wielkiej nocy; 2 w niedzielę szóstą po wielkiej nocy według kalendarza ruskiego. 1686».

Приндіє ко мнѣ вси труждающіися і аз упокою вас. Вещ нѣкая бѣ [...] анѣ птица лѣтающая на [...].

(АЮЗР, ч. 5, т. I, стор. 165—167).

204. Варшава, 1683 р., березня 25.

Ян III на прохання князя Лівонії, Курляндії і Жемайтії Фрідріха Казимира підтверджує, згідно з привілеями попередніх королів, право князя та його підданих вільно визнавати протестантську релігію аугсбурзького обряду.

50 × 26, 5 × 10,5 см.

«Joannes, rex; Nicolaus Szulc, reg[ia]e m[ai]es[t]r[at]is secr[etari]us, m[anu] p[ro]p[ri]a».

Мова латинська, пергамент, стан задовільний.

На жовто-рожевих стрічках дві залізні кустодії від печаток короля, що не збереглись. На закладці: «Cancellariatu ill[ust]r[iss]i[m]i domini Joannis comitis in Pieskowa Skala et Zywiec Wielopolski sup[re]mi reg[ni] cancell[ar]ii minor[is] Polon[iae] g[e]n[er]alis Cracov[iensis] Dolinen[sis] Neofor[ensis] Bochnen[sis] cap[ita]nei sus[ce]ptae et ind[uc]tae in acta metricae reg[ni] can[cellariae] m[ai]n[or]is d[ie] 29 martii a[n]no 1683 Nicolaus Szulc, reg[ia]e m[ai]estatis secr[etarius], m[anu] p[ro]p[ri]a, Gabryel Matheus Holownia, sek[retarz] k[ro]la j[lego] m[lo]sc[i]».

205. Москва, 1683 р., серпня 4.

Іван і Петро Олексійовичі дарують стольнику Василю Лаговчину, за особливу хоробрість у війні з Туреччиною, маєток в с. Макарів Речицького стану Кромського пов. 47 × 53,5 см.

«А подписал царей великих князей Иоанна Алексеевича Петра Алексеевича всяя великая и малая и белая Росіи самодержцев діак Дмитрей Федоров».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, документ розірваний в деяких місцях.

Грамота покрита шовковою тканиною, внизу якої фігурний трикутник з парчі, до якого була прикріплена на червоному шнурі печатка царів, що не збереглася.

Під текстом: «Пошлины взял по уложению 8 алтин две деньги взято в книгу записано».

206. Батурин, 1684 р., березня 12.

Іван Самойлович на прохання ігумена Антонія Радивіловського і братії Києво-Пустинно-Микільського монастиря, дозволяє користуватись млиновими землями, які у 1656 р. гетьман Петро Дорошенко купив за 85 кіп грошів литовських у чигирин-дубровського мірошника Андрія Ілляшенка на р. Сулі, поблизу Чигирин-Дуброви і згодом передав монастиреві.

19,5 × 32 см.

«Звышменованый гетман, рука власна».

Мова українська, лівий верхній ріг відірваний.

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4 см (ЗНТШ, 1917, т. 123—124, № 6).

На зв.: «Привилей гетмана Самойловича на наданий млин на Суль от Петра Дорошенка монастиреви Николскому. На млын на рѣцѣ Суль».

207. Москва, 1684 р., серпня 8.

Іван і Петро Олексійовичі дарують новгородцю Якову Воронову землі в Новгородському пов. за особливу хоробрість у війні з Туреччиною.

42 × 55,5 см.

«А подписал царей великих князей Иоанна Алексеевича, Петра Алексеевича всяя великия и малая и белые России самодержцев діак Михайло Волков».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, документ в окремих місцях порваний.

Під текстом фігурний трикутник з срібної парчі, до якого прикріплена на червоному шнурі печатка царів, круглої форми, діаметр 5,2 см. Зображення: на лицевій стороні — вершник, що вбиває змія, напис стертий, на звороті — двохголовий орел з короною над головами і продовження напису титулу царів. Печатка збереглась добре.

208. Табір під Хомутцем, 1684 р., вересня 24.

Іван Самойлович за скаргою Київського магістрату забороняє київському сотникові і отаману шинкувати горілкою і вписувати без дозволу гетьмана людей до козацького реєстру.

19,5 × 22 см.

Мова українська, третя частина документа в кінці відрізана.

На зв.: «Року 1684 септев[рія] 24, з табура под Хомутцем, унѣверсал Івана Самойловича, позволене до часу козакам пивом и медом а горѣлкою нѣкогда не шинк[ували]».

209. Жовква, 1686 р., березня 24.

Ян III призначає Федора Калину довічно священиком церкви в с. Добрушині з правом користування церковними землями.

43 × 24 × 8 см.

«Jan, król; ks. Adam Sarnowski [...]».

Мова польська, пергамент, текст вицвів майже цілком.

210. Табір на р. Коломак, 1687 р., липня 25.

Статті, що були видані Іваном, Петром і Софією Олексійовичами гетьману Івану Мазепі і всьому Запорозькому війську.

11 аркушів: 21 × 32,5 см.

Копія XVIII ст.*, мови українська та російська, стан задовільний.
Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 26 [а]).

211. Батурин, 1688 р., січня 10.

Іван Мазепа підтверджує колишньому понорницькому сотникові Андрію Нестеренку власність на Османівський млин на р. Верба під с. Верба і млин на р. Рогожці під с. Дирчином Седнівської сотні.

32,5 × 20,5 см.

«Звышменованый гетман, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (І. К а м а н і н, О. В і т в и ц ь к а, вказ. праця, мал. № 704)

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4 см, зображення стерте.

На зв.: «П. Нестеренку потвержене на млыны два в Чернѣговщинѣ. Лист ведлуг стороны сотника понурицкого; унѣверсал гетманский на млины потверженем данный».

212. Москва, 1688 р., червня 15.

Іван, Петро і Софія Олексійовичі, на прохання переяславського полковника Радіона Райча, підтверджують грамоту царя Олексія Михайловича від 1674 р. і універсал гетьмана Івана Мазепи від 4 липня 1687 р. про дарування йому м. Березані і млинів на р. Недрі Переяславського полку.

Два аркуші: 21,5 × 34 см.

Копія поч. XIX ст. ** Мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 382).

213. Москва, 1689 р., вересня 20.

Іван і Петро Олексійовичі дарують генеральному судді Саві Прокоповичу, на його прохання, с. Кудрівку Сосницької сотні, двір Бражин у Воронежі, млини на р. Ясмань і займище Борове за військові заслуги під час чигиринського та кримських походів.

45,5 × 53 см.

«Діак Борис Михайлов».

Мова російська, пергамент, стан задовільний.

Довкола грамоти рослинний орнамент золотою фарбою, зверху — державний герб.

Отвори для печатки царів, що не збереглась.

На зв.: «Божиею м[и]л[о]стїю пресветлѣйшие и державнѣйшие [г]осу[д]арі ц[а]рі і великие кн[я]зї Иоанн Алексеевич, Петр Алексеевич всеа великия и малыя и белые Россіи самодержцы. Правил подячей Иван Бирин».

214. Батурин, 1689 р., грудня 29.

Іван Мазепа, на прохання Іллі Жиленка, дарує йому, враховуючи його військові заслуги, с. Держанівку Козелецької сотні.

32 × 20,5 см.

«Звышменованый гетман, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (І. К а м а н і н, О. В і т в и ц ь к а, вказ. праця, мал. № 661).

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4,5 см.

На зв.: «П. Іліи Жиленку на село Держановку унѣверсал».

215. Москва, 1690 р., березня 3.

Іван і Петро Олексійовичі, на прохання гетьмана Івана Мазепи, дарують колишньому чернігівському судді Пантелеймону Радичу, за особисту хоробрість у війнах з Туреччиною участь у кримських походах, с. Буянки Ройської сотні, с. Сахнівку Седнівської сотні, млин на р. Стрижні під Черніговом, хутір Москалі.

51,5 × 67 см.

* Визначена по написанню і паперу.

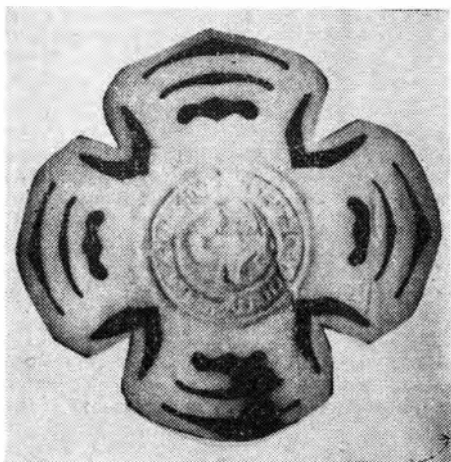
** Визначена за папером і письмом.

«Великих государей их царского величества государственного Посольского приказа
діак Борис Михайлов».

Мова російська, пергамент, стан задовільний.

Довкола грамоти рослинний орнамент золотою фарбою, зверху корона над компасом.
Внизу фігурний трикутник з червоної парчі, до якого кріпилась печатка царів, що не
збереглась.

На зв.: «Б[о]ж[ію] м[и]л[о]стю пресветлѣйшіе и державнѣйшіе великіе г[осу]-
д[а]ри ц[а]ри і великіе кн[яз]и Иоанн Алексеевич, Петр Алексеевич всеа великія и малыя
и бѣлыя Росіи самодержцы. Правил подячей Иван Бирин».

Документ № 218.

216. Варшава, 1690 р., квітень.

Ян III призначає возного Київського,
Волинського і Брацлавського воеводств [при-
звище не проставлено].

32 × 20 см.

«Jerzy Albracht Denhoff, biskup przemy-
ski, kanclerz wielki koronny».

Мова польська, в середині документа
дві дірки: 2 × 6,5 см і 3 × 4 см.

Печатка короля, круглої форми, витис-
нена, діаметр 9,3 см (М. Гу м о в с ь к и й,
вказ. праця, мал. № 129).

217. Батурин, 1691 р., грудня 17.

Іван Мазепа дарує Стефану Петровсько-
му с. Ждани Сенчанської сотні.

32 × 19,5 см.

«Звышменованый гетман, рукою влас-
ною».

Мова українська, документ в окремих
місяцях порваний.

Водяний знак (Л. В. Ч е р е п н и н,
вказ. праця, стор. 341).

Печатка гетьмана, круглої форми, ви-
тиснена, діаметр 4,5 см.

На зв.: «Унѣверсал небожчику дѣду Стефану Петровскому на село Ждани».

218. Батурин, 1692 р., травня 6.

Генеральний військовий суд ділить згідно з заповітом Антона Левитченка, його
двір і рухоме майно між дружиною Марією та сестрою Олександрєю.

Два аркуші: 20 × 30,5 см.

«Андрей Василевич, писар судов войсковых енералних».

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (А. А. Г е р а к л и т о в, вказ. праця, мал. № 1479).

Печатка суду, круглої форми, паперова кустодія фігурна, діаметр 2,7 см, зображення
стерте, напис: «Печать судей его цар [...] запо.»

219. Батурин, 1693 р., червня 16.

Іван Мазепа на прохання ігумена Києво-Пустинно-Микільського монастиря
Іоасафа Кроковського дозволяє на місці спустілого містечка Максимівки Миргородського
полку оселити слободу і підтверджує право володіння містечком Городище того ж полку і
всіма володіннями Півського монастиря, об'єданого з Києво-Пустинно-Микільським
монастирем.

45,5 × 33,5 см.

«Звышменованый гетман, рукою власною».

Мова українська, реставрований.

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4,5 см.

220. Москва, 1694 р., січня 11.

Іван і Петро Олексійовичі на прохання київського митрополита Варлаама Ясинського та Івана Мазепи підтверджують ігумену Києво-братського монастиря і ректору Києво-братської школи Іоасафу Кроковському статут школи, заснованої митрополитом Петром Могилою.

80 × 57 × 10 см.

«Великих государей их царского величества діак Василий Бобинин».

Мова російська, пергамент, стан задовільний.

Довкола грамоти рослинний орнамент золотою фарбою. зверху державний герб. Грамота прикрита рожевою шовковою тканиною.

На зв.: «Божиею м[и]л[о]стию пресветлейшие и державнейшие великие г[о]с[у]д[а]ри щ[а]дри и великие кн[я]зи Иоанн Алексеевич Петр Алексеевич всеа великия и малыя и ббл[ы]я Росіи самодержцы. Правил Кондрат Никитин». (Памятники..., т. II, стор. 317—324).

221. Батурин, 1694 р., червня 6.

Іван Мазепа за скаргою війта і всього Київського магістрату суворо забороняє київському сотнику і отаману таємне, без сплати військового податку, шинкування горілкою і попереджує, що в разі продовження цього шинок буде конфіскований на користь магістрату, а власник шинку буде заарештований.

Два аркуші: 20 × 32 см.

«Звышменованый гетман, рукою власною».

Мова українська, реставрований.

На зв. арк. 2: «Ясне велможного его м[и]л[о]сти п[а]на гетмана унѣверсал, в котором смертним грозит каранем козаков, за не повстягнене от шинков горѣлчалних, которий дан року 1694».

222. Львів, 1694 р., жовтня 26.

Польний коронний гетьман, краківський воевода Щенсний Казимир Потоцький підтверджує, що отримав з коронного скарбу юргельт у 8800 польських злотих гетьманської платні за 1694 р.

19,5 × 30 см.

«Szcześny Potocki, w[o]jewoda k[rakowski] h[etman] p[olny] koronny».

Мова польська, стан задовільний.

Печатка Потоцького, круглої форми, сургучна, діаметр 1,7 см. Зображення: на щиті подвійний хрест, зверху корона з перамн, літери «sp».

223. Москва, 1695 р., травня 7.

Іван і Петро Олексійовичі дарують стольнику Василю Лаговчину маєток в с. Баламутове Тульського пов. за військові заслуги під час війни з Польщею.

50 × 168 см.

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, документ в багатьох місцях пошкоджений.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 26 [ас]).

Грамота покрита зеленою з білим шовковою тканиною, внизу фігурний червоний трикутник з парчі, на якому висіла печатка царів, що не збереглась.

224. Варшава, 1695 р., травня 12.

Ян III призначає писаря Луцького земського суду Дмитра Жабокрицького луцьким і острозьким єпископом.

67,5 × 34 × 6 см.

«Jan, król; Nikolaј Tomisławski. kan[onik] wars[zawski], j. k. m. s[e]k[r]letarz».

Мова польська, пергамент, стан задовільний.

Навколо тексту рамка з рослинним чорно-золотим орнаментом. На шовковому крученому шнурі печатка короля, круглої форми, залізна кустодія, діаметр 6,8 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 129).

На зв.: «A[nn]o 1695, die 6 ta junij. Comparens [...] urodzony jm pan Mikołaj Grodecki imieniem jaśnie przewielebnego w bogu jegomci ojca Dyonizego na Żabokrzykach Żabokrzyckiego, nominata, episkopa łuckiego i ostrogskiego, prototroniego metropolii Kijowskiej wuja swego ten przywilej jego królewskiej mości pana naszego miłosciwego, temu jaśnie przewielebnemu w bogu jegomci ojcu nominatowi in recompensam heroiczych czynow, dzieł rycerskich i godnych de Republica zasług gratiose konferowany ad acticandum per oblatam podał. Et hic subinde wożny generał województwa Wołyńskiego i innych opatrny Kondrat Kotodka in vim suae verae ac fidelis relationis publice ac per expressum zeznał, iż on roku i miesiąca teraz idących dnia dzisiejszego, na akcie wyrażonego, ex requisitione juridica jaśnie przewielebnego w bogu jegmci ojca Dyonizego na Żabokrzykach Żabokrzyckiego, nominata, episkopa łuckiego i ostrogskiego, za wysz inserowanym jkmc przywilejem był w miasteczku Rozyszczach ab aeno immemorabili episkopom łuckim ritus graeci nadanym dobrach pryncypalnych, tegoz wiadactwa łuckiego, gdzie zastawczy poddanych jak z samego miasteczka Rozyszcza, jako i ze wszystkich dóbr do tej ze episkopii a saeculo należących, to jest wsiów Dubiszcz, Topolnego, Żołobowa, Pozarek, Kotczyna, Liplan, Teremnego, Połonki, Siedmiarek, Woderad, Ternek, Podberezia, Żabcza, Kołodez, Hubina, Falimicz i Wólki Falimickiej i innych do gromady zebranych, i onym o nowym panie jaśnie przewielebnym w bogu jego mci ojcu nominacie opowiedziawszy, wszelkie postuszenstwo pełnić rozkazał, jakoz poddani zaraz wszyscy, postuszenstwo wszelkie, pełnić i do robot sobie należytych aplikowac się zaczęli. I tak intromitowawszy przerzeczonego jaśnie przewielebnego jegomci ojca nominata absquella cajusuis contra dictione w całą episkopię dobra i poddanych wszystkich i wszelkie generaliter przynależności tą swoją intromissią zeznaie. Relację suscepi Jeży Stanisław na Markowiczach Hulewicz, sędzia grodzki i burgrabia łucki. Indictum ad acta castren[sia] capitan[alia] Łucaeriaen[sis] et correctum».

225. Москва, 1695 р., травня 24.

Іван і Петро Олексійовичі дарують Григорію Афанасієвичу Трегубову маєток с. Же-
ребей Суздальського пов. за військові заслуги під час війни з Польщею.

43 × 141 см.

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, реставрований.

226. Варшава, 1696 р., вересня 26.

Великий гетьман литовський Казимир-Ян Сапега звільняє духівництво і монастирі
Слуцької архімандрії від утримання військ.

19 × 30,5 см.

«Kazi[mije]r[zy] Sapieha, wiel[iki] lit[ewski] het[man], m[anu] p[ropria].

Мова польська, стан задовільний.

Печатка Сапегі, круглої форми, витиснена, діаметр 5 см, зображення майже стерте.

227. Гродно, 1697 р., жовтня 27.

Великий гетьман литовський Казимир-Ян Сапега звільняє духівництво і монастирі
Слуцької архімандрії від утримання військ.

20 × 30,5 см.

«Kazim[ierz] Sapieha, wiel[k]i lit[ewski] het[man], m[anu] p[ropria].

Мова польська, стан задовільний.

Печатка Сапегі, круглої форми, витиснена, діаметр 5 см, зображення наполовину
стерте.

На зв.: «Ochrona dóbr archimandrii Słuckiej».

228. Батурин, 1698 р., березня 18.

Іван Мазепа наказує прилуцькому полковнику Дмитру Горленкові почати ремонт
старих суден і будувати нові.

19 × 31 см.

«Іван Мазепа, гетман войска его ца[р]ского пресв[ітло]го запор[озького].

Мова українська, стан задовільний.

Воляний знак (Л. В. Черепнин, вказ. праця, стор. 341).

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4,5 см.

На зв.: «Его царского пресвѣтлого величества войска запорожского полковникови прилучному пану Димитрію Горленку моему ласкавому приятелю».

229. Табір над р. Саксаганом, 1698 р., серпня 29.

Іван Мазепа дозволяє пірятинському сотникові Семену Вакуленкові брати частину прибутків з млина на р. Удаї.

20 × 32 см.

Копія тогочасна*, мова українська, стан задовільний.

На зв.: «Оборонный унѣверсал на каплицкие [...] три от бывшего антицесора данный на рѣци Удаи ж».

230. Глухів, 1699 р., липня 5.

Іван Мазепа підтверджує право глухівського сотника Олексія Туряньського на володіння млинами на ріках Шостці і Ясмані.

19,5 × 31,5 см.

«Звышменованый гетман, рукою власною».

Мова українська, реставрований.

Водяний знак (І. Каманін, О. Вітвицька, вказ. праця, мал. № 678).

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4,5 см.

231. Батурин, 1699 р., листопада 8.

Іван Мазепа звільняє міщан м. Києва від підводної повинності.

32,5 × 20 см.

«Звышменованый гетман рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (Л. В. Черепнин, вказ. праця, стор. 341).

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4,5 см.

На зв.: «Унѣверсал на подводы. Дан року 1699, ноеврия 8 дня».

XVIII ст.

232. Москва, 1700 р., лютого 29.

Петро І затверджує Дмитра Полоцького війтом Києва.

52 × 63 см.

«По указу пресвѣтлѣйшаго и державнѣйшаго великого [осударя] его царского величества сію его царского величества грамоту во свидетельство вѣдущим подписал государственный Посольского приказа діак Михайло Родостамов».

Мова російська, пергамент, стан задовільний.

Довкола тексту рамка з різнокольоровим рослинним орнаментом, шириною 8,5 см. В центрі орнаменту над текстом державний герб.

Печатка царя, круглої форми, паперова кустодія фігурна, діаметр 9 см. Зображення: герб Російської держави, зверху корона, внизу дві групи людей, між якими лежить меч. Напис: «бж. мл. м. пр. м. ве. гдрь. црь. і в. ки. Петр Алексеевич вс. ве. і м. і б. рс. см. і м. гд. із. кс. із. іс. оч. ід. ін. і гдрь. і обл».

На зв.: «Грамота на войтовство п[а]ну Димитрию Полоцкому».

233. Батурин, 1701 р., червня 14.

Іван Мазепа забороняє прилучному полковникові Дмитру Горленкові захоплювати його березовицьким підданам землі новопоселених підданих Новицького.

20 × 32,5 см.

«Іван Мазепа, гетман войска его царского величества запор[озького]».

Мова українська, стан задовільний.

На зв. слід від печатки гетьмана.

На зв.: «Его царского пресвѣтлого величества войска запорожского полковникови

* Встановлено за папером і письмом.

прилуцкому пану Димитрію Горленку моему ласкавому пріятеливи подати». «Сторона пана Новѣцкого июня 1 1701 г.»

234. Москва, 1701 р., вересня 26.

Петро І підтверджує ректору Києво-братської школи Прокопію Калачинському свою грамоту від 11 січня 1694 р. про затвердження статуту школи.

62 × 77 см.

«Государственного Посольского приказа діак Михайло Родостамов».

Мова російська, пергамент, стан задовільний.

Довкола тексту—рамка з різнокольоровим рослинним орнаментом, шириною 12 см. В центрі орнаменту над текстом державний герб.

Внизу фігурний трикутник з парчі, до якого була прикріплена печатка, що не збереглась.

На зв.: «Правил Федор Рогов».

(Памятники..., т. II, стор. 325—334).

235. Батурин, 1701 р., жовтня 15.

Іван Мазепа наказує київському і ніжинському полковникам розшукати заарештованого Власа, що втік з батуринської в'язниці.

20 × 31,5 см.

«Звышменованый гетман, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка гетьмана, круглої форми, діаметр 4,5 см.

На зв.: «В полк Киевский и Нѣжинский, 1701 году».

236. Олика, 1702 р., травня 24.

Канцлер Великого князівства Литовського кн. Карл-Станіслав Радзивілл забороняє євреям м. Олики наймати служниць християнок, в разі порушення цього магістрат повинен карати винних шеститижневим ув'язненням, а при повторенні — виганяти з міста.

32 × 20 см.

«Karol Stanisław książę Radziwiłł, kanclerz wielki W[ielkiego] ks[ięstwa] L[itewskiego]».

Мова польська, реставрований.

Печатка К. С. Радзивілла, круглої форми, витиснена, діаметр 8 см. Зображення: фігурний щит, розподілений на 4 поля: 1) хрест з півмісяцем і зіркою, 2) вершник, 3) лук з стрілою, 4) підкова з 2 хрестами. В середині малий щит на одноголового орлі, щит поділений на 4 поля: 1) стерлось, 2) якір, 3) вершник, 4) лук з стрілою. Над великим щитом корона, на ній одноголовий орел, по боках пегас і звір, мантия. Довкола печатки в 2 рядки напис: «Karol Stanisław Radziwiłł dei gra. dux. in Ołyka Nieswiz Stuck Kopył et Kleck S. p. J. princeps comes in Szydłowiec [...]».

Під текстом: «Universał do miasta Ołyki żeby żydzi nie chowali chrześcianok».

На зв.: «Universał do ksęcia jmcі miłosciwego, żeby dziewczek chrześcianek nie chowali. A[nn]o 1702, die 24 may».

(АЮЗР, ч. 5. т. I, стор. 197—198).

237. Київ, 1704 р., жовтня 20.

Іван Мазепа забороняє київському полковнику і старшині втручатись у справи музичного цеху Києва і повертає його у відання магістрату.

31,5 × 20 см.

«Звышменованый гетман и кавалер, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4,5 см.

На зв.: «Унѣверсал на музики року 1704».

238. Київ, 1705 р., січня 19.

Київський митрополит Варлаам Ясинський дозволяє ієромонаху Слущкого братського монастиря Феодосію Волковичу сповідати прихожан.

31 × 19 см.

«Вышеименованный Варлаам, митрополит кievский».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка митрополита, овальної форми, витиснена, розмір 4,3 × 5,5 см. Верхня частина зображення стерлась, внизу видно постаті святих.

На зв.: «Варлаама Ясинского объявление, что дана власть Феодосію Волковичу рѣшить совѣстныя надежи чelовѣческія».

239. Батурин, 1705 р., квітня 25.

Іван Мазепа дозволяє Київському магістратові збирати побережний податок для ремонту ратуші.

Два аркуші: 19,5 × 31,5 см.

«Звышеименованный гетман и кавалер, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 1422).

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4,5 см.

На зв. арк. 2: «Унiверсал на побережное. Данный року 1705 апреля 25».

240. Москва, 1706 р., серпня 5.

Петро I підтверджує Києво-братському монастиреві право на володіння с. Мостище на р. Ірпінь.

60 × 71,5 см.

«Діак Михайло Родостамов. Правил Иван Петров».

Мова російська, пергамент, текст майже весь вицвів.

Орнамент довкола тексту вицвів.

На фігурному з парчі трикутнику, на зеленому плетеному шнурі висить залізна кустодія з печаткою царя, круглої форми, з червоного воску, діаметр 9 см, зображення: на щиті герб Росії, зверху корона, напис: «Петр Алексеевич црь и самодержец всероссийский». Збереглося тільки 2/3 печатки.

241. Київ, 1706 р., вересня 22.

Царський постельничий гр. Гаврило Головкін забороняє російським військам обтяжувати Київський магістрат військовими повинностями і брати коней у мешканців міста без дозволу губернатора Андрія Гулиця.

40,5 × 32,5 см.

«Гаврило Головкин».

Мова російська, стан задовільний.

Печатка Г. Головкина, круглої форми, сургучна, діаметр 2 см. зображення: на щиті лев з мечем і короною, довкола орнамент, зверху кинджал.

242. Москва, 1706 р., жовтня 30.

Петро I дарує стольнику і полковнику Івану Конишеву маєтки в Можайському пов. Гуревської волості, в селах Тулигузове, Свиридове, в пустощі Павликовій, Кожиній, Ігнатіївській, Іванівській, Бакаревій, Собакинній, Киселевій, Бобовій, Шишивневій, Гребінкинній за військові заслуги під час кримських походів.

46 × 59 см.

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, реставрований. Грамота покрита шовковою тканиною, внизу блакитний фігурний трикутник з парчі, до якого прикріплено на срібному крученому шнурі печатку царя (залишки).

На зв.: «По указу великого го[о]с[уд]а[р]я ца[р]я і великого кн[я]зя Петра Алексѣевича всея великия и малыя и бѣлыя Росіи самодержца. Подписал діак Петр Вяземский. Справил Иван Титов». «Конишева в книгу записано ноября в 1 числѣ 1706 году».

243—244. Пйотрків, 1707 р., лютого 27.

Генерал-майор кн. Михайло Голіцин звільняє маєтки нейбурзької княжни в Слуцькому князівстві від утримання військ.

31,5 × 19 см.

«Голицын, генерал майор».

Мова російська, реставрований.

Печатка М. Голицина, круглої форми, сургучна, червоного кольору, діаметр 2,5 см, зображення стерте.

245. Табір під Києвом, 1707 р., серпня 30.

Іван Мазепа забороняє Київському магістрату і Києво-Кирилівському монастирю порушувати земельні володіння одне одного між р. Сирцем і Преваркою (передмістя Києва). 38,5 × 59,5 см.

«Звышменованый гетман и кавалер, рукою власною».

Мова українська, реставрований.

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4,5 см.

На зв.: «[Універс]ал розграничалный ясне велможного его милости [Ио]анна Стефановича Мазепы, данный в року 1707». «Перевел».

246. Слуцьк, 1707 р., грудня 3.

Київський митрополит Сильвестр Святополк-Четвертинський наказує писареві Слуцького капітулу Григорієві Михневичу вести докладний облік прибутків церкви св. Миколи у Слуцьку.

20,5 × 15,5 см.

«Selwestrz Swatopolk książ[ę] Czetwertński E B G M K J M».

Мова українська, стан задовільний.

247. (Київ), не раніше 1707 р.

Білоруський єпископ Сильвестр Святополк-Четвертинський дає обітницю на Київській митрополичій кафедрі на вірність православної релігії.

Два аркуші: 20,8 × 32,4 см.

«Яко истинное сіе ест обещаніе изьявляю подписаніем руки моея. Іосаф Кроковский, митрополит киевский, рукою власною».

Мова українська, реставрований.

Водяний знак (Л. В. Ч е р е п н и н, вказ. праця, стор. 339).

Печатка Й. Кроковського, овальної форми, витиснена, розмір 4,4 × 5,5 см. Зображення: в хмарах над амвоном бог Саваоф і святий дух, що благословляють, по боках отці церкви, напис навколо печатки: «Премудрость созда себѣ храм и утверди столп седмъ. (АЮЗР, ч. 1, т. IV, стор. 277—280).

248.* 1708 р., квітня 30.

Омельян Олешкович продає Мартину Киселю поле за 19 кіп.

20 × 22,5 см.

Мова українська, реставрований.

249. Ніжин, 1709 р., січня 28.

Іван Скоропадський, за скаргою Київського магістрату, забороняє київському сотнику і козакам шинкувати горілкою.

20 × 31,5 см.

«Звышменованый гетман, рукою власною».

Мова українська, текст вицвів на 30%.

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4,7 см (ЗНТШ, т. 123—124, 1917).

250. Глухів, 1709 р., травня 19.

Іван Скоропадський підтверджує лист прилуцького полковника від 1702 р. про дарування срібнянському сотнику Антону Трохимовичу с. Карпилівки Срібнянської сотні Прилуцького полку.

* Місце написання в документі відсутнє.

32 × 19,5 см.

«Звышменованый гетман, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (І. Каманін, О. Вітвицька, вказ праця, мал. № 682).

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4,7 см (ЗНТШ, т. 123—124, 1917, № 8).

На зв.: «Не был представлен в собраніи на Корпиловку».

251. Глухів, 1709 р., травня 19.

Іван Скоропадський, на прохання срібнянського сотника Антона Трохимовича, дозволяє йому збирати десятину з срібнян, поволян і харитонівців, що заволоділи с. Карпилівкою Срібнянської сотні Прилуцького полку в зв'язку з тим, що сорок років воно було пустирем.

31 × 19,5 см.

«Звышменованый гетман, рукою власною».

Мова українська, реставрований.

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4,7 см (ЗНТШ, т. 123—124, 1917, № 8).

На зв.: «Універсал на село Карпиловку».

Документ № 253.

252. Київ, 1709 р., серпня 4.

Петро І забороняє російським військам самочинно стягувати податки для армії з київських міщан.

40 × 32 см.

«Граф Гаврило Головкин».

Мова російська, стан задовільний.

Печатка царя, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір 2,7 × 3 см. Зображення: герб Росії, з боків якого літери: «У. І. В. К. П. А. П. В.», печатка пошкоджена.

253. Фастів, 1709 р., жовтня 14.

Білоцерківський полковник Семен Палій дарує Онуфріївському Спаському монастиреві (м. Жаботин Черкаського пов.) млин на р. Стугні поблизу с. Мала Салтанівка.

19,5 × 31,5 см.

«[Вашим] милостем во всем зич[ливий] вышменованый полковник і охочокомон[ный] и белоцер[ковський]».

Мова українська, реставрований.

На зв. печатка С. Палія, восьмикутна, витиснена, розмір 1,8 × 2 см. Зображення: лук з стрілою, перехрещені шаблі, зверху хрест, по боках літери СП ВПС.... зображення наполовину стерте.

На зв.: «Універсал Палія о наданю в Малой Солтановцѣ з млына размѣровой войсковой части 1709 октобрія 14»

254. Глухів, 1710 р., січня 12.

Іван Скоропадський підтверджує срібнянському сотнику Антону Трохимовичу володіння с. Карпилівкою Срібнянської сотні Прилуцького полку.

31,5 × 20 см.

«Звышменованний гетман, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка гетьмана, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 4,7 см (ЗНТШ, т. 123—124, 1917, № 8).

На зв.: «На село Карпиловку»

255. Глухів, 1710 р., березня 28.

Іван Скоропадський дає генеральному судді Олексію Турянському право насипати греблі на ріках Улиці, Черні, Змінці, Знобівці Новгородської сотні за довголітню службу у Запорозькому війську.

39 × 32 см.

«Звышменованный гетман, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 1422).

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4,7 см (ЗНТШ, т. 123—124, 1917, № 8).

На зв.: «Универсал на засипанѣ грѣбли Знобовской».

256. Глухів, 1713 р., січня 16.

Іван Скоропадський наказує київському полковнику з старшиною не чинити перешкод вйту м. Києва Дмитру Полоцькому і магістрату у зборі помірною податку, прибутків від горілки, а також звільняє київських різників від виплати індукти за худобу, що привозиться у місто.

19,5 × 31,5 см.

«Звышменованный гетман, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4,7 см (ЗНТШ, т. 123—124, 1917, № 8).

На зв.: «Переведен. Унѣверсал о skutnom и померном тажке и от бидла в Киевѣ продающогося аби индукти небирано. 1713, яну[аря] 16. Іван Скоропадский».

257. Табір під Києвом, 1713 р., серпня 22.

Іван Скоропадський вдруге забороняє військовому екзактору і його факторам стягувати індукту з київських різників при придбанні ними рогатої худоби на ярмарках.

20 × 32 см.

«Звышменованный гетман, рукою власною».

Мова українська, реставрований.

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4,7 см (ЗНТШ, т. 123—124, 1917, № 8).

258. Київ, 1713 р., жовтня 8.

Фельдмаршал Борис Шереметєв забороняє російським військам без його дозволу, а також дозволу фельдмаршала кн. Меншикова, великого канцлера гр. Головікіна, київського губернатора кн. Голіцина переобтяжувати київських міщан військовими повинностями.

30,5 × 20 см.

«Борис Шереметєв».

Мова російська, стан задовільний.

Печатка Б. Шереметєва, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір 2,4 × 2,8 см. Зображення: щит, квадратний, до низу закруглений, в середині малий щит, прапори і зброя виходять з-під великого щита, інші зображення нечіткі.

259. Петербург, 1714 р., січня 27.

Петро І наказує секретареві Пётру Курбатову виплатити платню гетьману Івану Скоропадському, генеральній старшині і полковникам Лівобережної України.

64 × 42,5 см.

Мова російська, реставрований.

Водяний знак (А. А. Г е р а к л и т о в, вказ. праця, мал. № 192).

На зв. печатка царя, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 6,2 см (К. Каменцева, М. Устюгов, Русская сфрагистика и геральдика, М. 1963, стор. 157).

На зв.: «Принесенна через его милости г[ос]п[од]и[н]а Петра Курбатова, царского величества секретара, з присилкою жаловання. Фев[раля] 21. Року 1714». «Н[аш]его ц[ар]ского величества подданому войска запорожского обонх сторон Днепра гетману Івану Ільичу Скоропадскому і всему войску запорожскому».

260. Петербург, 1715 р., лютого 1.

Петро I повідомляє Івана Скоропадського, що він дозволяє старшині і запорозьким козакам, які втекли до Туреччини разом з Мазепою, повернутися на Україну.

64,5 × 49 см.

«Секретарь Василий Степанов».

Мова російська, реставрований.

Водяний знак (А. А. Герасимов, вказ. праця, мал. № 192).

На зв. печатка царя, опис див. док. № 232.

На зв.: «Н[а]шего ц[а]рского величества подданному войска запорожского обонх сторон Днепра гетману Ивану Ильичу Скоропадскому и всему войску запорожскому». «Прислана чрез п[а]на Савицкого писара полкового лубенского о вислице к Москвѣ пришедших з Турецкой области малоросіан п[а]на Горленка з товарищи, и о запорожцах, к сторонѣ царского в[е]л[и]ч[е]ства прихилитис попрежнему хотящих, отвѣт. Февр[аля] 25 року 1715». «Отпущена из Санктпитебурха 1715 году февраля 1 д[ня]».

261. Петербург, 1715 р., лютого 6.

Петро I наказує гетьману Івану Скоропадському стежити за зовнішньою торгівлею України, щоб українські товари вивозились за кордон тільки через порт Ригу.

63,5 × 47,5 см.

«Секретарь Петр Курбатов».

Мова російська, реставрований.

Отвори для печатки царя, що не збереглась.

На зв.: «Н[а]шего ц[а]рского величества подданному войска запорожского обонх сторон Днепра гетману Ивану Ильичу Скоропадскому и всему войску запорожскому». «О торговом промысле». «Принесена через п[а]на Стефана Савицкого писара полкового лубенского, з таковым указом, абы купеческіе торговіе люди з малоросійских и великоросійских городов за промыслом своим з заповѣдними товарами, в Ригу запускаячіеся, свѣдѣтельствующии реиментарскии при нарочном пристапу брали подорожнии листи. Февраля 25 д[ня] року 1715». «Отпущена з Санкт Питербурха 1715 году, февраля 6 дня».

262. Петербург, 1715 р., лютого 7.

Петро I наказує гетьману Івана Скоропадському перевести новгородського сотника в іншу сотню в зв'язку з призначенням ним на цю посаду гадяцького протопопа Федора Лисовського, який не підтримав гетьмана Івана Мазепу.

55 × 39,5 см.

«Секретарь Василий Степанов».

Мова російська, реставрований.

Водяний знак (А. А. Герасимов, вказ. праця, мал. № 1283).

На зв.: «Н[а]шего ц[а]рского величества подданному войска запорожского обонх сторон Днепра гетману Ивану Ильичу Скоропадскому и всему войску запорожскому». «Через Федора Лисовского о постановленю его сотником новгородским и о перевед[е]ню тамошного сотника в такой же чин или вышший. Под[а]но в Глуховѣ марта 3, року 1715, отпущена з Санкт Питербурха 1715 году, февраля 7 дня».

263. Петербург, 1715 р., лютого 10.

Петро I повідомляє гетьмана Івана Скоропадського про дозвіл торгівлі України з Кримом і заборону торгівлі з Запорожжям у зв'язку із зрадою цареві, забороняє гетьманові мати зносини з іноземними державами без відома царя, забороняє переселення мешканців Лівобережної України на правий берег Дніпра.

46,5 × 63,5 см.

«Секретарь Василий Степанов».

Мова російська, реставрований.

На зв. печатка царя, збереглась лише четверта частина.

На зв.: «Н[а]шего ц[а]рского величества подданному войска запорожского обоих сторон Днепра гетману Ивану Ильичу Скоропадскому и всему войску запорожскому». «Позволено в Крым за промыслом гостити, а до Сѣчи отнюд нѣ з якими запасами не ездити и за добычу звѣринною и рыбною в полевие рѣчки не входити. Принесена чрез п[а]на Савиц-

кого, писара пол[кового] лубенського февр[аля] 25, року 1715». «Отпущена з Санкт Питербурха февраля 10 д[ня], 1715 году».

264.. Глухів, 1715 р., лютого 11.

Іван Скоропадський підтверджує універсал прилуцького полковника про закріплення за срібнянським сотником Антоном Троциною млинів на рр. Лисогорі, Галці і біля с. Харитонівки Прилуцького полку.

20,5 × 32 см.

«Звышменованный гетман, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4,7 см (ЗНТШ, т. 123—124, 1917, № 8).

На зв.: «На всѣ млины потвержательный».

265. Петербург, 1715 р., лютого 17.

Петро І повідомляє гетьмана Івана Скоропадського про те, що з трьох кандидатур на архимандрита Києво-Печерської лаври він вибрав ігумена Києво-Михайлівського монастиря Іоанкія Сенютовича і наказує гетьману відправити його через Глухів до Москви.

46 × 64 см.

«Секретарь Петр Курбатов».

Мова російська, стан задовільний.

На зв. печатка царя, опис див. док. № 232.

На зв.: «Н[а]шего ц[а]рского величества подданному войска запорожского обоих сторон Днепра гетману Ивану Ильичю Скоропадскому и всему войску запорожскому». «Елекція на архимандрію Кієвопечерскую трох законников». «Чрез поддьячего Поселского приказу Алексѣя Протопопова подана марта 8 д[ня] року 1715». «Отпущена з Санкт Питербурха февраля 17 д[ня], 1715 году». «О новоизбраніи в Кієво-Печерскую лавру архимандрита».

266. Петербург, 1715 р., квітня 2.

Петро І наказує гетьману Івану Скоропадському надавати допомогу київському генерал-губернатору кн. Голіцину у будіванні Києво-Печерської фортеці і нових фортець на Україні.

47,5 × 62 см.

«Секретарь Василий Степанов».

Мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (А. А. Г е р а к л и т о в, вказ. праця, мал. № 204).

На зв. печатка царя, опис див. док. № 232.

На зв.: «Н[а]шего ц[а]рского величества подданному войска запорожского обоих сторон Днепра гетману Ивану Ильичю Скоропадскому и всему войску запорожскому». «О достроению фортецы Кієво-Печерской и протчих, а инніе вновь дѣлать з общего согласія з сіятельнѣйшим кн[язем] Галіцином кгубернатором киевским». «Отпущена 1715 года, априля 2 д[ня] з Санкт Питербурха».

267. Петербург, 1715 р., квітня 5.

Петро І повідомляє гетьмана Івана Скоропадського про амністію, за відмову підтримати І. Мазепу, полтавському полковникові Івану Черняку, що звинувачувався в обтяженні податками козаків і посполитих.

46,5 × 63 см.

«Секретарь Петр Курбатов».

Мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (А. А. Г е р а к л и т о в, вказ. праця, мал. № 204).

На зв. печатка царя, опис див. док. № 232.

На зв.: «Н[а]шего ц[а]рского величества подданному войска запорожского обоих сторон Днепра гетману Ивану Ильичю Скоропадскому и всему войску запорожскому». «О полковнику полтавскому Черняку 1715». «Отпущена из Санкт-Питербурха 1715 году, апреля 6 дня».

268. Глухів, 1715 р., травня 1.

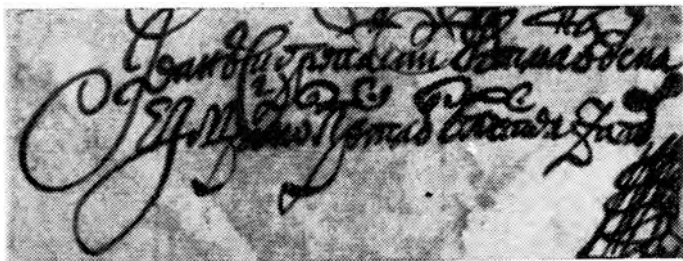
Іван Скоропадський повідомляє військового товариша Дмитра Горленка про виклик його з дружиною і дітьми до Москви в зв'язку з посилкою ним чолобитної цареві.

20 × 32 см.

«В[ашей] м[илос]ти зичливий пріател Іван Скоропадский, гетман войска его ц[а]р-ского пр[е]све[т]лого в[е]л[и]чества запоро[зького]».

Мова українська, текст трохи вицвів.

Водяний знак (Л. В. Черепнин, вказ. праця, стор. 338).

Документ № 268.

На зв. печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4,7 см (ЗНТШ, т. 123—124, 1917).

На зв.: «Моему ласкавому пр[и]ятелеви п[а]ну Дмитрію Горленку, знатному товаришеви войсковому подати», «Виездити к Москвѣ».

269. Глухів, 1715 р., травня 23.

Іван Скоропадський повідомляє військового товариша Дмитра Горленка про повторний виклик його до Москви.

20,5 × 32,5 см.

«В[ашей] м[и]л[ости] зичливий пріятель Іван Скоропадский, гетман войска его ц[а]р-ского пр[е]све[т]лого величества запо[рьского]».

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (Л. В. Черепнин, вказ. праця, стор. 338).

На зв. печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4,7 см (ЗНТШ, т. 123—124, 1917).

На зв.: «Моему ласкавому приятелевѣ пану Дмитрію Горленку, знатному товаришовѣ войсковому». «О виезду к Москвѣ».

270. Петербург, 1715 р., липня 10.

Петро І повідомляє гетьмана Івана Скоропадського про призначення серба Михайла Милорадовича гадяцьким полковником за заслуги в війні з Туреччиною.

44 × 63 см.

«Секретарь Петр Курбатов».

Мова російська, розірваний.

Водяний знак (А. А. Герасимов, вказ. праця, мал. № 204).

На зв. печатка царя, опис див. док. № 232.

На зв.: «Н[а]шего ц[а]рского величества подданому войска запорожского обоим сторонам Днепра гетману Ивану Ильичю Скоропадскому і всему войску запорожскому». «Подана септембріа девятого з объявленіем Михаила Милорадовича на вряд полковництва гадяцкого 1715 году». «Отпущена з Санкт Питербурха 1715 году июля 10 дня».

271. Інсбрук, 1715 р., липня 30.

Рейнський курфюрст, генерал-фельдмаршал Карл-Філіп разом з дочкою Єлизаветою-Августою затверджують Федора Волковича случким і копильським архимандритом замість дуже старого Йосипа Лапицького.

33,7 × 22,5 см.

«Carolus Philippus, comes palatinus Rheni[...], Elisabetha Augusta, comes palatina Rh[eni]. Ad mandatum serenissimi domini ducis, proprium A. E. de Kober, suae serenitatis consil[iarius], m[anu] p[ro]p[ri]a».

Мова латинська, в деяких місцях плями.

Дві печатки: 1) рейнського курфюрста, круглої форми, паперова фігурна кустодія, діаметр 5,3 см, зображення стерте, напис: «Carol Phil. D. G. com. palatin Rheni. gubern. provi. Aust. sup. et ant»; 2) дочки курфюрста, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір 1,5 × 1,7 см, зображення стерте.

На зв.: «Producta est infra scripta serenissime principi collatio coram s[acrae] r[egiae] m[aiestatis] commissione, recognita ac approbata est a nobis subscriptis s[acrae] r[egiae] m[aiestatis] commissariis Schlucia die 23 octobris a[nn]o 1715, Jacob[us] Eccam de Wobese, s[acrae] r[egiae] m[aiestatis] consil[iarius] Com. et commissarius; Joannes Stanislaus Leszynski, dapifer cam. s[acrae] r[egiae] m[aiestatis] commissarius. Prezenta [...] на archimandris s[ic]u-cką [...] Teodorowi Wołkowiczowi, d[ie] 30 julii a[nn]o 1715 wydana».

(АЮЗР, ч. 1, т. IV, стор. 376—377).

272. Петербург, 1715 р., жовтня 17.

Петро І наказує гетьману Івану Скоропадському розквартирувати на зиму російські драгунські полки генерала Рена — 5 полків в Київській губ., 2 — в Слободських полках Київської губ., 2 — в Слободських полках Азовської губ. — для захисту України від можливого вторгнення турків і татар.

46 × 52 см.

«Секретарь Петр Курбатов».

Мова російська, реставрований.

На зв. печатка царя, опис див. док. № 232.

На зв.: «Отпущена з Санкт Питербурха 1715 году октября 17 дня, получена ноября 11. О станци армейских полков сколько где будет оних найдоватися, подана через п[а]на Кутневского м[еся]ця ноембріа 11 року 1715». «Нашего царского величества подданному войска запорожского обоих сторон Днепра гетману Івану Ільичу Скоропадскому і всему войску запорожскому».

273. Петербург, 1715 р., жовтня 17.

Петро І дозволяє мешканцям України давати поштових коней росіянам, що проїздить Україною, тільки по подорожних і за власні гроші.

41 × 32 см.

«Граф Гаврило Головкин».

Мова російська, трохи пошкоджений.

Печатка царя, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 6,7 см (К. Каменцев а, М. Устюгов, вказ. праця, стор. 157).

На зв.: «Отпущена з Санкт Питербурха 1715 году, октября 17 дня».

274. Петербург, 1715 р., жовтня 30.

Петро І повідомляє гетьмана Івана Скоропадського про народження царевича Петра.

49 × 64,5 см.

«Граф Головкин».

Мова російська, реставрований.

На зв. печатка царя, опис див. док. № 232.

На зв.: «О рождении г[осу]д[а]ря царевича Петра Петровича подана через секр[ет]аря г[осу]д[а]ря Василя Василіевича Степанова року 1715 ноября 24 по екстр[акту] № 99. Отпущена з Санкт Питербурха октября 30 д[ня] 1715 году о разр[ешенн]и г[осу]д[а]рин[и] ц[а]рицы». «Нашего царского величества подданному войска запорожского обоих сторон Днепра гетману Івану Ільичу Скоропадскому і всему войску запорожскому».

275. Київ, 1715 р., листопада 15.

Київський митрополит Іосаф Кроковський призначає грозовського ігумена Федора Волковича архимандритом Слуцького троїцького монастиря.

39,5 × 32,5 см.

«Звышменованый митрополит киевский, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка митрополита, опис див. док. № 246.

На зв.: «Universal metropolitański do archimandrii Słuckiej dany. A[nn]o 1715, 9 br[is]is za F. Wolkowiczem».

276. Петербург, 1715 р., грудня 14.

Петро І наказує гетьману Івану Скоропадському не давати російським офіцерам драгунських полків, що стоять на зимових квартирах на Україні, для їхньої кухні провіанту понад їх платню.

40 × 58 см.

«Секретарь Петр Курбатов».

Мова російська, реставрований.

Водяний знак (А. А. Г е р а к л и т о в, вказ. праця, мал. № 1283).

На зв. печатка царя, майже не збереглась.

На зв.: «Нашего ц[а]рского величества подданному войска запорожского и обонх сторон Днепра гетману Ивану Ильичу Скоропадскому і всему войску запорожскому». «О неймани на кухнѣ енеральске на штапи и обер офицерам даних стравних рѣчей. Под. януар. 7, року 1716. По екстр[акту] № 100. Отпущ[ена] дек[абря] 14, 1715».

277. Слуцьк, 1716 р., липня 26.

Члени Слуцького православного братства скаржаться київському митрополиту [Тимофію] на захоплення Слуцької архимандрії білоруським єпископом Сильвестром Святополк-Четвертинським.

Два аркуші: 19,3 × 33 см.

«Stefan Lapicki; Gabriel Sierkiewicz; Jan Lapicki; Theodor Wolkowicz; Piotr Gutowski; Trafim Wasilewicz; Maciej Osipowicz; Theofan Buncewicz; Symon Denezka; Jakub Lapicki; Jan Fiedorowicz; Chryścinić; Aleksandr Dzyrko; Jan Wołkowicz; Stefan Lapicki, pisarz; Jakub Wolkowicz».

Мова польська, стан задовільний.

На зв.: «List do j. p. metropolity kijowskiego od bratstwa s[więtego] spaskiego Słuckiego suplika na баламута ep[iskopa] białoruskaho».

(АЮЗР, ч. 1, т. IV. стор. 384—386).

278. Прилуки, 1716 р., листопада 6.

Іван Скоропадський дозволяє надворному таємному радникові Саві Рогозинському збирати індукту і евекту на Україні.

40 × 30,5 см.

«Звышменованый гетман, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

На зв.: «Полк Нѣжинский».

279. Слуцьк, 1717 р., квітня 21.

Мозирський маршалок Антон Оскерка, радник Андрій-Ернест Кобер, ошм'янський чашник Томаш Волан і слуцький підскарбій Михайло Бенський дають від імені нейбурзької княгині охоронний лист колишньому слуцькому архимандритові Йосипові Липицькому від наїздів і знущань білоруського єпископа Сильвестра Святополк-Четвертинського.

35,5 × 22,5 см.

«Antoni Oskierka, m[anu] p[ro]pria; And. Ernest Koberz; Thomasz Wołan; Michał Beń[ski]».

Мова польська, стан задовільний.

Чотири печатки згаданих вище осіб, сургучні, червоного кольору: 1) овальної форми,

розмір $1,3 \times 1,5$ см. Зображення: півмісяць з хрестом і шестикутною зіркою, увінчани корonoю, яку оточують 2 гілки. Літери А. О. М. М. Р.; 2) круглої форми, діаметр 1,7 см. Зображення: на вирізному щиті — крила, над ним шолом з надшоломником у вигляді крил; 3) овальної форми, розмір $1,2 \times 1,5$ см. Зображення: на овальному щиті хрест, щит увінчаний короною; 4) круглої форми, діаметр 1,5 см. Зображення: щит круглої форми, поділений на 2 поля, на лівому — стріла, на правому — схрещені сокири, щит увінчано короною.

На зв.: «*Protekcja od białoruskiego ep[isko]pa czyniącej się krywdy archy[mandrii] Słuckiej od j. o. ks. nejburgskiej, żeby tego białoruskiego ep[isko]pa nie słuchali a dependowaliby od Kijowa. 1717 a[nn]o 17 aprili [...]*».

280. Глухів, 1717 р., квітня 23.

Іван Скоропадський підтверджує ігуменові Рихлівського монастиря Діонісію Домбровському права монастиря на володіння с. Будище Чернігівського полку.

$20,5 \times 30,5$ см.

«Звышменованый гетман, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (І. Каманін, О. Вітвицька, вказ. праця, мал. № 690).

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4,7 см (ЗНТШ, т. 123—124, 1917, № 8).

На зв.: «Ясне велможного універсал, выданный монаст[ирю] Рыхловскому, абы будищане на сторону не продавали своих кgrundтов, а если бы кто предлагает с стороны купил в будиского хоча ж козака, то и гроши тратит и кgrundта купленного не имѣтимъ».

281. Плоцьк, 1717 р., вересень.

Голова генерального капітулу ордену бенедиктинців у Польщі, пріор Сецеховського монастиря Йосип Курдвановський надає кн. Йосипові Друцькому-Любецькому право користуватися всіма привілеями ордену.

$39 \times 32,5$ см.

«*Josephus Kurdwanowski, monasterii Sieciech[oviensis] prior, praesidens capituli g[e]n[er]alis, m[anu] p[ro]pria; Vincentius Cedrowicz s[ac]rae th[e]ologiae d[oc]tor et act. p[ri]losophi[ae] professor, definitor et secretarius capituli g[e]n[er]alis, m[anu] p[ro]pria*».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова латинська, в окремих місцях попсований.

Печатка генерального капітулу, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 4,8 см. Зображення: в центрі хрест, ангели по боках і слово «рах». Напис довкола печатки: «*Sigillum congregationis sanctae crucis Benedictio Poloniae*».

На зв.: «*Litterae gratiosae var[i]orum ordinum ill[ustrissim]o Joanni Carolo Kopec, castellano trocensi datae**». «*Litterae gratiosae congregationis Benedictio Polonie ill[ustrissim]o Josepho Lubecki dapifero orsensi datae*».

282. Нейбург, 1717 р., жовтня 22.

Рейнський курфюрст, головний скарбник Римської імперії Карл-Філіп разом з дочкою, княгинєю на Біржах, Дуб'єнку, Слуцьку і Копилі, Єлизаветою Августою наказують прогнати з Слуцького монастиря насильників, що захопили його від імені Білоруського єпископства та відновити в монастирі владу Федора Волковича, підпорядкованого Київській митрополії.

$33,5 \times 21$ см.

«*Carlus, elector palatinus; Elisabetha, comes palatina*».

Мова латинська, стан задовільний.

Дві печатки: 1) печатка курфюрста, овальної форми, фігурна паперова кустодія, розмір $5 \times 5,5$ см. Зображення: під короною щит, по боках якого овальні щити, внизу орден на стрічці, довкола печатки напис: «*D. G. C. P. C. P. R. S. R. I Archt. El. B. I. C. M. D. [...]* C. U. S. M. R. D. I. R.»; 2) печатка Єлизавети-Август, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір $2 \times 2,5$ см, зображення стерте.

* Напис не відповідає текстові документа.

На зв.: «Instrument księcia jmci elektora przeciwko księdzu] jmci episkopowi białoruskiemu. 1717, 22 octobr[is]».

(АОЗР, ч. 1, т. IV, стор. 388—389).

283. Біла, 1718 р., січня 31.

Канцлер Великого князівства Литовського Кароль-Станіслав Радзивілл повідомляє бурмистрів, лавників і поспільство Олики про те, що всі ті мешканці міста, які не побудуються на вільних площах до червня місяця, втратять право на ці площі.

31,1 × 19,2 см.

«Karol Stanisław książę Radziwiłł, kanclerz wielki W[ielkiego] księstwa L[itewskiego]».

Мова польська, реставрований.

Водяний знак (А. А. Гер а к л и т о в, вказ. праця, стор. 154—155).

Печатка К. С. Радзивілла, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір 2,5 × 3 см. Зображення: 2 овальних щити з нечітким зображенням; щити підтримуються крилатими левими, над щитами — корона з мантиєю.

Внизу праворуч: «Uniwersał do miasta Ołyki na zabudowanie pustych placów».

(АОЗР, ч. 5, т. I, стор. 273—274).

284. Біла, 1718 р., січня 31.

Канцлер Великого князівства Литовського Кароль-Станіслав Радзивілл повідомляє бурмистрів, лавників і поспільство Олики про сплату податків тими мешканцями міста, що мають будівлі на магістратському ґрунті.

31,5 × 19,5 см.

«Karol Stanisław książę Radziwiłł, kanclerz wielki W[ielkiego] księstwa L[itewskiego]».

Мова польська, стан задовільний.

Водяний знак (А. А. Гер а к л и т о в, вказ. праця, стор. 154—155).

Печатка К. С. Радзивілла, опис див. док. № 283.

Внизу праворуч: «Uniwersał do miasta Ołyki, aby wszyscy t[ę]cy podatki zarówno płaćili».

285. Глухів, 1719 р., липня 13.

Іван Скоропадський підтверджує права Києво-Печерської лаври на земельні володіння в Ніжинському полку.

39,5 × 32,2 см.

«Звышменованый гетман, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4,7 см (ЗНТШ, т. 123—124, 1917, № 8).

286. Глухів, 1720 р., травня 25.

Іван Скоропадський наказує стародубському полковому обозному Захареві Іскрі повернути Погарській ратуші частину млина, що їй належить на погарській греблі.

20,2 × 31,5 см.

«В[а]шний зичливий Іван Скоропадский, гетман, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4,7 см (ЗНТШ, т. 123—124, 1917, № 8).

На зв.: «Моему ласкавому п[а]ну Захарію Іскрѣ, обозному полковому стародубовскому, подати».

287. Сатанів, 1720 р., червня 22.

Великий коронний гетьман Адам Сенявський надає відбудованому після турецького руйнування м. Николаеву Летичівського повіту магдебурзьке право.

84 × 62 см.

Копія XIX ст.*, мова польська, стан задовільний, реставрований.
(АЮЗР, ч. 5, т. 1, стор. 282—285).

288. Петербург, 1720 р., жовтня 16.

Петро I підтверджує привілеї Києво-Печерської лаври, надані грамотами, що згоріли під час пожежі лаври в 1718 р., а саме: київського князя Андрія Боголюбського 1159 р., константинопільського патріарха Максима 1481 р., константинопільського патріарха Ієремії 1597 р., константинопільського патріарха Рафаїла 1603 р., патріарха єрусалимського і палестинського Феофана 1620 р., єрусалимського патріарха Паїсія 1649 р., константинопільського патріарха Парфенія 1657 р., константинопільського патріарха Іоанікія 1659 р., московського патріарха Іоанікія 1688 р., на ставропігію лаври, а також підтверджує свої власні грамоти: від 12 червня 1697 р. про обрання архімандритом лаври ректора Києво-братського монастиря Іоасафа Кірюковського, від 7 березня 1711 р. про обрання архімандритом лаври Афанасія Мисловського, від 17 жовтня 1715 р., про обрання архімандритом лаври Іоанікія Сенютовича. Петро I також підтверджує грамоти царів Олексія Михайловича, Федора Олексійовича, Івана і Петра Олексійовичів на всі володіння лаври.

Вісім аркушів: 29 × 37,5 см.

«Петр; канцлер граф Гаврило Головкин».

Мова російська, пергамент, стан задовільний.

Кожний аркуш обведений рамкою 3,5 см ширини з різнокольоровим з золотом рослинним орнаментом. На кожному аркуші інші квіти. Фарби збереглися дуже добре. На аркуші I над текстом — герб Росії. Документ оправлений в парчеву обкладинку, зеленого кольору, форзаци з червоної шовкової тканини. Дві широкі парчеві стрічки для зав'язки.

289. Варшава, 1720 р., грудня 20.

Уповноважений рейнського курфюрста Карла-Філіпа і його дочки Єлизавети-Августи надзорний радник Генріх-Вільгельм Крамер де Кляуспрус дозволяє случькому капітулові, монастиреві та случьким міщанам відбудувати церкву св. Тройці в Слуцьку.

34,5 × 20 см.

«Henricus Wilhelmus Cramer de Clauspruch».

Точасна копія, мова латинська, стан задовільний.

На зв.: «Hanc copiam cum suo originali concordare sub conscientia testor Józef Orański. archimandryta słuński Nmka».

290. Олика, 1721 р.**, квітня 19.

Кн. Анна Радзивілл забороняє мешканцям Олики ухилятися від міських і замкових повинностей.

33,5 × 20,5 см.

«Anna księżna Radziwiłłowa».

Мова польська, стан задовільний.

Печатка А. Радзивілл, круглої форми, витиснена на папері, діаметр 7 см. Зображення: в середині коло, поділене на 4 поля, на них вершник з мечем, одноголовий орел. Коло увінчане короною, з-під якої спущена мантия.

На зв.: «Uniersa[ł] od jas[ni]e[go] o[świe]conej] księżny j[mci] dobrodziejki, aby do czterech niedziel na grunty mieskie wybierali się».

(АЮЗР, ч. 5, т. 1, стор. 451—452).

291. Глухів, 1721 р., липня 9.

Іван Скоропадський підтверджує срібнянському сотнику Антону Троцині право на володіння сіножаттю Пологи, захоплену прилуцьким полковником Гнатом Галаганом.

Два аркуші: 20 × 30,6 см.

«Звышменованный гетман. рукою власною».

* Датована за папером.

** У виданні рік помилково позначено 1781.

Мова українська, реставрований, попсований біологічними шкідниками.
Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4,7 см (ЗНТШ. т. 123—124, 1917, № 8).

На зв.: «Унѣверсал рейментарский на сѣножать лебединскую».

292. Переяслав, 1721 р., липня 16.

Луцький, острозький і переяславський православний єпископ Кирило Шумлянський призначає священника Романа Козюлича настоятелем церкви св. Варвари в м. Слуцьку Слуцької архимандрії. 39,5 × 32 см.

«Кирил Шумлянський, е[п]іскоп, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка єпископа, овальної форми, розмір 6,2 × 4,8 см, слід від печатки. (АЮЗР, ч. 1, т. IV, стор. 405—407).

293. Києво-Печерська фортеця, 1721 р., липня 29.

Київський губернатор кн. Петро Олексійович Голицін оголошує указ Петра I 1712 р. про заборону купцям бракувати срібну і мідну монету, що має пошкоджену печатку монетного двору.

34,2 × 43,5 см.

«Кн[и]зь Петр Голицин; секретарь Иван Ермолаев; справил Василий Налетов».

Мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (І. Каманін, О. Вітвицька, вказ. праця, стор. 111, 112).

Печатка губернатора, круглої форми, сургучна, червоного кольору, діаметр 3,7 см. Зображення: вирізаний щит, поділений на 4 поля, на них — перехрещені стріли, хрест, півмісяць з шестикутною зіркою, одноголовий орел. В середині щита малий щит з вершином, що підніс меч. Щит підтримують два ведмеді, які стоять на задніх лапах. Над щитом корона, з-під якої опущена мантия.

На зв.: «Голицин».

294. Петербург, 1722 р., квітня 17.

Петро I наказує урядовим особам обов'язково дотримуватись указів Сенату при прийнятті рішень.

Копія XIX ст.*, мова російська, реставрований.

295. Глухів, 1722 р., липня 6.

Генеральна військова канцелярія повідомляє київського війта, магістрат і поспільство про смерть Івана Скоропадського і тимчасову передачу влади чернігівському полковникові Павлові Полуботку.

Два аркуші: 19,5 × 31,5 см.

«Семен Савич, писар войсковый енеральный; Василий Жураковский асаул енеральный; Павел Полуботок, полковник чернѣговский; Иван Чарниш, судія енеральный; Андрей Маркевич, полковник лубенский».

Мова українська, стан задовільний.

296. Стародуб, 1723 р., березня 3.

Петро Корецький просить наказного гетьмана Павла Полуботка дозволити йому ярмарковий збір у Стародубі разом з Жиливцем.

Два аркуші: 20 × 32 см.

«Вашим велможностям мнѣ велце м[и]л[о]стивым п[а]нам и добродѣем нежайший слуга Петр Корецкий [...]».

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (І. Каманін, О. Вітвицька, вказ. праця, мал. № 651).

Печатка П. Корецького, восьмикутної форми, сургучна, червоного кольору. розмір 1,3 × 1,5 см, зображення майже стерлось.

На зв. арк. 2: «Его императорского всепресвѣтлѣйшого в[е]л[и]ч[ес]тва войска запо-

* Датована за папером і письмом.

рожского полковникови чернѣговскому и гетману наказному велможному его м[и]л[ос]ти п[а]ну Павлу Полуботку з старшиною енеральною, мнѣ велче м[и]л[ос]тивим добродѣем. Покорне». «Получен марта 7, року 1723, от п[а]на Корецкого з прошеніем себѣ зборнического ярмарку».

297. Слуцьк, 1724 р., грудня 24.

Македонський архієпископ Стефан-Юстиніан повідомляє про призначення константинопольським патріархом Єремією слуцького архімандрита Федора Волковича ігуменом Слуцького братського монастиря.

45 × 35 см.

Підписи грецькою мовою.

Мова польська, реставрований.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 1077).

На зв.: «Збыло ненужное», «1724, 29 xbris w Siucku».

(АЮЗР, ч. 1, т. IV, стор. 420—421).

298. Петербург, 1724 р., грудень.

Петро I дарує новгород-сіверському сотникові Семенові Галецькому с. Михайлівку Бакланської сотні, с. Витомль Погарської сотні, млин на р. Судості коло Погар.

47 × 59,5 см.

Точочасна копія*, мови українська і польська, реставрований.

Під текстом: «У подлинной его императорского величества жалованной грамоты на третвѣтном шнурѣ привишена в позлащенном ящикѣ императорского величества г[осу]-д[а]рственная печать».

299. Київ, 1725 р., квітня 25.

Київський генерал-губернатор кн. Іван Трубецький оголошує київському війту Дмитру Полоцькому і членам магістрату наказ Катерини I про створення поштового двору в Києві, на Подолі.

31 × 39,3 см.

«Князь Ів[ан] Трубецкой, генерал; управляющей за секретаря канцелярист Никифор Наковальнин; смотритель Иван Мелинков».

Мова російська, стан задовільний.

Печатка генерал-губернатора, овальної форми, сургучна, чорного кольору, розмір 2,8 × 3,1 см. Зображення: вирізаний щит, поділений на 4 поля, на них одноголовий орел, голова бика, воїн, два леви, що стоять і підтримують корону.

На зв.: «Подан року 1725, априля 24».

300. Київ, 1726 р., травня 31.

Київський генерал-губернатор кн. Іван Трубецький забороняє козакам м. Києва шинкувати горілкою.

46 × 61 см.

«Князь Ів. Трубецкой, генерал; управляющей, за секретаря, канцелярист Никифор Наковальнин; справил Василий Налетов».

Мова російська, стан задовільний.

Печатка генерал-губернатора, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір 2,8 × 3,1 см, опис див. док. № 299.

На полі: «№ 942 в протокол записан».

301. Київ, 1726 р., травня 31.

Київський генерал-губернатор кн. Іван Трубецький забороняє козакам м. Києва шинкувати горілкою.

46 × 61 см.

---

* Датована на підставі паперу і письма.

«Князь Ів. Трубещкої, генерал; управляющий, за секретаря, канцелярист Никифор Наковальнин; справил Василий Налетов».

Мова російська, стан задовільний.

Печатка генерал-губернатора, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір $2,8 \times 3,1$ см, опис див. док. № 299.

На полі: «№ 943».

302. Олика, 1727 р., червня 17.

Князь Михайло-Казимир Радзивілл забороняє євреям м. Олики брати на роботу християнок.

$36,5 \times 23,2$ см.

«Michał Kazimierz książę Radziwiłł».

Мова польська, стан задовільний.

Печатка М. К. Радзивілла, круглої форми, витиснена на папері, діаметр 8,5 см. Зображення: на мантиї великий щит, поділений на 4 поля, на них зображені лук з стрілою, підкова з хрестом, вершник і півмісяць з восьмикутною зіркою. В середині щита — бляха, на ній орел, на грудях якого малий щит, поділений на 4 поля, зображення нечіткі. Над великим щитом 3 шоломи з надшоломниками, над ними в середині орел і по боках лев з короною і пегас, що стоять на задніх лапах. Довкола печатки напис в 2 ряди: «Michael Casimirus Radziwiłł dei gratia dux in Olyca, Nieswież Bierze Dubienki Śluck Kleck et Kopył princeps comes in Mirz Szydłowicz Kroze et Biała Premisliensis Sluchoviensis etc cr[...]aneus».

На зв.: «Universał [jaśnie] o[świeconego] księcia j[mci] Michała Kazimierza Radziwiłła, którym nakazuje ażeby chryścianki u zydów nie[ś]użyły pod winami i karami w nim wyrażonemi, r[ok]u 1727, junii 17 wydany».

303. Золочів, 1727 р., липня 12.

Королевич Якуб-Людвиг Собеський дарує Жовківському жіночому монастиреві 4 дворні—Горголівське, Примичове, Сеніне і Яремківське в с. Глинську Жовківської волості.

$45,3 \times 31,2$ см.

«Jakub Ludwik, królewicz p[olski]».

Мова польська, реставрований.

Печатка Я.-Л. Собеського, круглої форми, витиснена на папері, діаметр 5,5 см. Зображення: щит, поділений на 4 поля, на них вершник і одноголовий орел, на протилежних полях в середині — бляха. Над щитом корона, від якої йде довкола щита ланцюг. Навколо печатки напис: «Jacobus Ludowicus regius princeps Poloniae i D. Lit».

Під текстом: «Feria tertia in c[ra]stino festi exaltationis s[an]c[t]ae Crucis a[n]no d[omi]ni 1750. Privilegium p[rae]sens ad acta capit[ane]alia Leopoldiensia p[er] oblat[am] porrect[um] suscept[um] et ingrossat[um]». «Intabuletur ex sessione Leopoli die 24, martii 1784. Praesens privilegium apud regni tabulas in lib[ro] fundat[i]onum tom[o], 44, pag[ina] 44 ingrossatum atq[ue] in lib[ro] [...] prae[n]otat[um] tom[o] 15, pag[ina] 188, num. 2 prae[n]otatum est. Actum Leopoli die 29 martii 1784 a[n]no, Josephus Janosza Załuski, loco regist[rator]».

304. Королівська канцелярія у Великому князівстві Литовському, 1727 р., липня 28.

Август II дає Мацею Шуйському охоронний лист на 6 місяців від наїздів кн. Людвика з Вагнів.

Два аркуші: 21×34 см.

«Augustus, rex; Andrzej Zawadzki, jenerał j[ego] k[ró]lewskiej m[i]łosci w[i]ielki».

Мова польська, текст виділів більше, як наполовину, реставрований.

Водяний знак (Л. В. Черепнин, вказ. праця, стор. 340).

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 6,7 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 145).

На полі арк. 1: «Roku 1727 m[iesię]ca augusta, 20 d[nia] stanąwszy personaliter jm pan Maciej Szujski ten glejt ad iure agendum et comparendum sobie s[łu]żący oczewisto ad acta grodu Brzeskiego podał. Theodor Antoni Mielezko, jkm namiesnik grodzki brzeski».

Під текстом на арк. 2: «Roku 1727 m[іesią]ca augusta 20 d[nia] stanąwszy personaliter jenerał wyszyrazony kwit swój relacyjny oczewisto zeznał. An[ton] Mielezsko [...]».

На зв. арк. 2: «Glejt w sprawie jmć pana Macieja Szujskiego na kondemnatę [...]».

305. Королівська канцелярія у Великому князівстві Литовському, 1727 р., липня 28. Август II дає Мацею Шуйському охоронний лист на 6 місяців від наїздів кн. Людвика з Варгів.

Два аркуші: 21,5 × 34,5 см.

«Augustus, гех».

Мова польська, текст видів майже весь.

Водяний знак (Л. В. Черепнин, вказ. праця, стор. 340).

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 6,7 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 145).

На полі арк. 1: «Roku 1727, m[іesią]ca augusta, 20d[nia] stanąwszy personaliter jm pan Maciej Szujski ten glejt ad iure agendum et comparendum sobie s[і]użący oczewisto ad acta grodu brzeskiego podał. Theodor Antoni Mielezsko, jkm namiesnik grodzki brzeski».

Під текстом: «Roku 1727 m[іesią]ca augusta 20d[nia] stanąwszy personaliter jenerał wyszyrazony kwit swój relacyjny publikacyjny oczewisto zeznał. Theodor Antoni Mielezsko».

На зв. арк. 2: «Glejt w sprawie M[aceja] Szuyskiego na kondemnatę trybunalską [17] 27 augusta, 20 d[nia]. 3tio glejt na trybun[ai]».

306. Глухів, 1727 р., грудня 22.

Данило Апостол видає паспорт київському війтові Дмитрові Полоцькому на проїзд до Москви для подачі чолобитних цареві.

20 × 32 см.

«Звышменованный гетман, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка гетьмана, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 5 см. Однакова з печаткою гетьмана Скоропадського (ЗНТШ, т. 123—124, 1917, № 9).

307. Дрезден, 1728 р., квітня 30.

Август II наказує жемайтійському старості Заранкові скликати сеймик в Жемайтійському князівстві.

Два аркуші: 20 × 32,5 см.

«Augustus, гех».

Мова польська, стан задовільний.

На зв. арк. 2: «Wielmożnemu Zarankowi, staroście ks[ię]stwa Żmudzkiego, uprzejmie pam miłemu».

308. Глухів, 1728 р., липня 11.

Бунчуковий товариш Павло Тарасович, стародубський полковий осаул Семен Березовський і срібнянський сотник Антон Троцина просять київського війта Дмитра Полоцького сприяти перевезенню вина для гетьмана з Києва до Глухова.

20 × 31,5 см.

«В[ельможн]ому п[а]ну всего добразичливие [...] бунчуковій товариш Павел Тарасович, асаул полковий стародубовский Семеон Березовский, сотник с[р]ѣбранский Антон Троцина».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка Генерального суду, овальної форми, витиснена на папері, розмір 3,6 × 4 см. Зображення: посередині спис, по його боках по хресту і шестикутній зірці. Довкола печатки напис: «печат суда его цркаго прслага млтъ войска запорокаго [...]».

На зв.: «E[r]го імператорского всепресвѣтлѣйшого величества прародителной отчины б[о]гом хранима града Кіева упривілованному войту его м[и]л[ос]т[и] п[а]ну Димитрію Полоцькому н[а]шему велце м[и]лос[т]ьвому п[а]ну и ласкавому бл[а]годѣтелю».

309. Глухів, 1728 р., листопада 23.

Данило Апостол повідомляє Київський магістрат про наказ Петра II від 1728 р., яким забороняється козакам і населенню продавати або закладати свої землі монастирям і духовництву.

Два аркуші: 20,5 × 33 см.

«Звишменованний гетман, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка гетьмана, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 5 см, однакова з печаткою Скоропадського (ЗНТШ, т. 123—124, 1917, № 9).

На зв. арк. 2: «1728, декабра 5, в вечор. Унѣверсал о козацкихх грунтах дабы нѣхто не покупал».

310. Глухів, 1729 р., березня 29.

Данило Апостол підтверджує універсал Івана Скоропадського від 12 лютого 1712 р. про заборону факторам і військовим екзакторам стягувати з київських купців більше 15 злотих з воза з товарів, що вони продають на ярмарках.

41,5 × 33,2 см.

«Звишменованний гетман, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка гетьмана, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 5 см. Однакова з печаткою Скоропадського (ЗНТШ, т. 123—124, 1917, № 9).

311. [Глухів], 1729 р., квітня 29.

Князь Олександр Шаховський повідомляє гетьмана Данила Апостола про заборону стягувати надмірну індухту з українських товарів.

Два аркуші: 20 × 27,6 см.

«В[а]шого высокородия і ясновельможности всегдашні слуга князь Александр Шаховский».

Мова російська, реставрований.

312. [Глухів], 1729 р., травня 6.

Князь Олександр Шаховський повідомляє гетьмана Данила Апостола про порядок збору і розмір індухти з українських товарів.

Чотири аркуші: 19,3 × 31,5 см.

«В[а]шого высокородия і ясновельможности всегдашний слуга князь Александр Шаховский; за секретаря Михайло Новоторжцов; канцелярист Семен Шляхов».

Мова російська, стан задовільний.

313. Варшава, 1729 р., липня 13.

Генерал ордену босих кармелітів Філіп надає маршалкові Йосипу Мнішкові, його дружині Констанції та їх дітям право користуватися всіма привілеями ордену.

35,7 × 47 см.

«Fr[ater] a s[ancto] Nicolao, praepositus generalis; fr[at]er Michael Ang[el]lus a s[ancto] Joseph, secretarius».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова латинська, стан задовільний.

Печатка генерала, овальної форми, паперова кустодія вирізна, розмір 5 × 5,8 см. Зображення: богоматір з немовлям, довкола печатки напис: «Praep. gener. carmelit. discalc. congr. s. Eliae».

На зв.: «Patent ordinis carmelitarum discalceat[orum] admissionis ad participationem meritorum». «Predicta participatio meritorum ordinis nostri remonstrata est. nobis sevens ill[ustrissimis] excell[entissimis] d[ominis] Josepho et Constantiae Mniszchom protunc supremis — mareschall[cis] regni post castellanis cracoviens[ibus] et ill[ustrissimis] filiis ac consortibus eorum. Ideo de defunctis ill[ustrissimis] et excell[entissimis] d[ominis] Josepho et Constantia castellanis cracoviens[ibus] ac ill[ustrissima] Bilchilda mareschall[cide] regni benefactor[um] nostrorum non pridem defunctorum; curabo per conventus nostrae provinciae Polon[iae] de fatis carmelit[orum] notificare et ad notitiam deferre ut suffragia absolvantur seu applicentur tanquam pro confratribus et consoriorib[us] nostrae sacrae religionis. In quorum

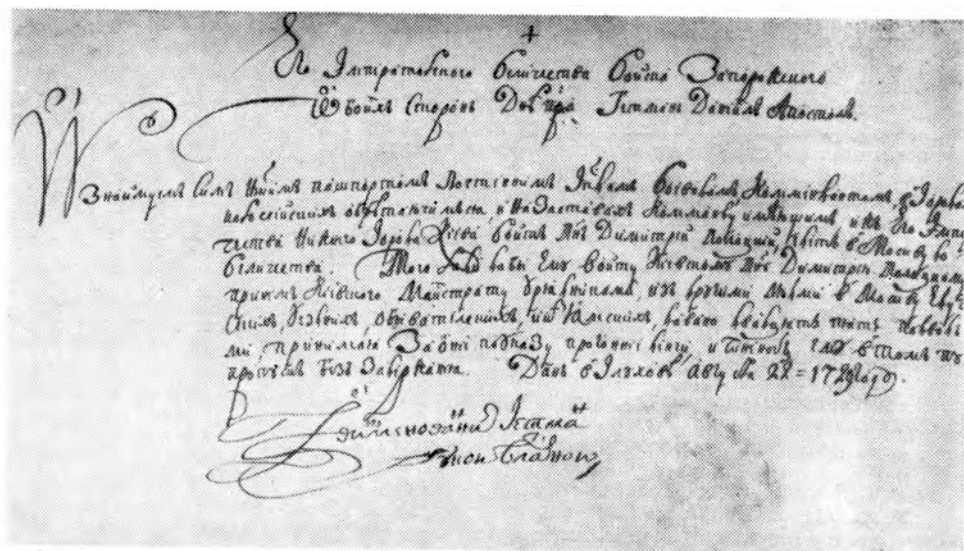
fidem me subscribo Varaviae d[ie] 15 mensis novembris anno 1747. Fr[at]er Theodor[us] a sancto Augustino, prior carmel[itarum] Discal[ceatorum] clone[n]t[us] Varaviensis, m[anu] p[ro]pria».

314. Глухів, 1729 р., серпня 3.

Данило Апостол забороняє київським козакам шинкувати горілкою.

Два аркуші: 20 × 32,5 см.

«Звишменований гетман, рукою власною».

Документ № 315.

Мова українська, стан задовільний.

Печатка гетьмана, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 5 см. Однакова з печаткою Скоропадського (ЗНТШ, т. 123—124, 1917, № 9).

315. Глухів, 1729 р., серпня 22.

Данило Апостол видає паспорт київському війтові Дмитрові Полоцькому та урядникам магістрату на проїзд до Москви.

32,5 × 20,5 см.

«Звишменованний гетман, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (Л. В. Черепнин, вказ. праця, стор. 341; А. А. Герасимов, вказ. праця, мал. № 1479).

Печатка гетьмана, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 5 см (ЗНТШ, т. 123—124, 1917, № 9).

316. Глухів, 1729 р., вересня 10.

Чернігівський полковник Михайло Богданов повідомляє гетьмана Данила Апостола про розмір індукти, що збиралась з товарів в Чернігівському полку до 1729 р.

Три аркуші: 21,5 × 33,5 см.

«Вашей іасне велможности милостивому добродѣю слуга Михайла Богданов; судія полковий черниговскій Василий Каневскій; Иван Янушкович, писар полковий черниговскій; Михаил Мокриевич, асаул полку Черниговского; Марко Чечил, хоружий полковий черниговскій».

Мова українська, реставрований.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 39).

317. Глухів, 1729 р., листопада 25.

Генеральний військовий суд визнає право власності на Нечаївський плац біля р. Почайни у Києві за ієромонахом Досифеєм і зобов'язує магістрат виплатити йому куничні гроші за 5 років, з часу, коли захопили цю землю.

Вісім аркушів: 20,2 × 33,5 см.

«Афанасій Арсениев; Дмитрий Полоцкий; судія войсковой еeneralний Михайло Забѣла; асаул войсковий еeneralний Иван Мануйлович; бунчуковый товариш Федор Чуйкевич; Петр Роговский».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка суду, овальної форми, витиснена на папері, розмір 4 × 4,7 см. Зображення стерте.

318. [Глухів], 1730 р., жовтень.

Данило Апостол просить Анну Іванівну не віддавати індуктний збір на Україні на відкуп севському мешканцю Петру Шереметцову, який збирав індукту понад міру з українських, грецьких і єврейських купців.

44,5 × 61 см.

Чернетка, мова українська, реставрований.

Слід від печатки гетьмана.

319. Глухів, 1731 р., липня 20.

Данило Апостол підтверджує Київському магістратові права на володіння селами Преварка, Стрельники, Бирковець, передмістями Кожем'яки, Біскупщина, островами Осетщина, Труханів і Муромець.

66 × 46,5 см.

«Звишенований гетман и кавалер, рукою власною».

Мова українська, реставрований.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 26).

Слід від печатки гетьмана.

320. Глухів, 1731 р., липня 20.

Данило Апостол підтверджує обрання київським війтом Дмитра Полоцького.

59,5 × 46 см.

«Звишенований гетман и кавалер, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Слід від печатки гетьмана.

321. [Глухів], 1732 р., липня 17.

Данило Апостол повідомляє київського війта Дмитра Полоцького про повернення Київському магістратові 15 універсалів гетьманів, копії яких були зроблені в Генеральній військовій канцелярії.

22,5 × 33 см.

«В[ашей] м[илости] ласкавій пр[иятель] ея імператорского в[е]л[и]ч[е]ства войска запорожского обоих сторон Днѣпра гетман и кавалер Данило Апостол».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка гетьмана, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 5 см. Однакова з печаткою Скоропадського (ЗНТШ, т. 123—124, 1917, № 9).

На зв.: «Ея імператорского величества прародительной отчини б[огом] хранима града Кіева упривіліюванному войтовѣ п[а]ну Димитрію Полоцкому моему ласкавому прія-телевѣ з магістратом».

322. Петербург, 1732 р., грудня 13.

Анна Іванівна дарує стародубському полковому судді Миколі Ханенкові села Перегони і Дешковичі Погарської сотні.

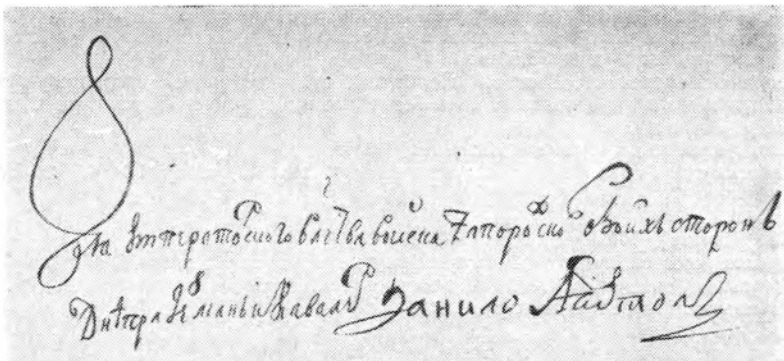
45 × 57 см.

«Канцлер граф Головкин».

Мова російська, реставрований.

Довкола грамоти бароковий кольоровий орнамент, над текстом герб Росії.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 26 [к.]).

Документ № 321.

323. Петербург, 1733 р., лютого 16.

Анна Іванівна наказує Данилові Апостолові розслідувати разом з київським генерал-губернатором Шереметьєвим спори за земельні володіння між київськими монастирями і магістратом.

36,4 × 45,3 см.

«Канцлер граф Головкин».

Мова російська, реставрований.

Слід від печатки імператриці.

На зв.: «Нашего імператорского величества подданному войска запорожского обоих сторон Днепра гетману Данилу Апостолу и всему войску запорожскому». «О землях».

324. Петербург, 1733 р., лютого 16.

Анна Іванівна повідомляє Київський магістрат про порядок надання поштових коней мешканцями України.

40,7 × 31,6 см.

Мова російська, стан задовільний, правий нижній ріжок документа відрізаний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 26 [а]).

Печатка імператриці, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 7,8 см. Зображення: герб Росії, оточений гербами частин держави, довкола напис: «Анна божією милостію імператрица и самодержица всероссийская».

Під текстом: «Печать оказалась сломанною, подпись вырезанною».

325. Глухів, 1734 р., березня 22.

Данило Апостол підтверджує універсал Івана Скоропадського від 19 травня 1709 р. про дарування срібнянському сотникові Антону Троцині с. Карпилівки Срібнянської сотні Прилуцького полку.

32,5 × 20,7 см.

«Звишменованный гетман и кавалер, рукою власною».

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (І. Каманін, О. Вітвицька, вказ. праця, мал. № 692).

Печатка гетьмана, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 5 см. Однакова з печаткою Скоропадського (ЗНТШ, т. 123—124, 1917, № 9).

На зв.: «На Карпиловку потверждателный, 1732».

326. Горський монастир, 1735 р., березня 20.

Гнезінський, познанський і варшавський канонік, ловицький кустош, ксьондз Вільгельм Робертсон складає акт обстеження ним, за дорученням познанського єпископа Станіслава, Горського жіночого домініканського монастиря.

28 сторінок: 20 × 33 см.

«Ks[ędz] Guilhelm Robertson, gn[ieznieski], poz[nański], war[szawski] kanonik, [...], insu[ł] kamien[ski], audytor g[en]eralny u sędza, wizytator od jmci biskupa poz[nańskiego] deputowany».

Мови польська і латинська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. № 39).

Печатка В. Робертсона, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір 1,8 × 2,1 см, зображення нечітке.

На стор. 28 познанський єпископ Станіслав Іозеф підтверджує акт обслідування і погоджується з ним.

«Stanisław, biskup poznański».

Печатка єпископа, овальної форми, паперова кустодія, розмір 3,5 × 3,8 см, зображення стерте.

327. Белград, 1735 р., вересня 20.

Белградський митрополит Вікентій Іводинович призначає Мануїла Козачинського префектом слов'янських і слов'яно-латинських шкіл.

Два аркуші: 20,5 × 32 см.

«Вікентій Іводинович».

Мова старосербська, реставрований.

Печатка митрополита, круглої форми, сургучна, чорного кольору, діаметр 3,5 см. Зображення пошкоджене.

328. Глухів, 1735 р., грудня 29.

Канцелярія міністерського правління розподіляє с. Студенку та слободу Сліпорід Ніжинського полку між спадкоємцями Петра Уманця.

54 × 40 см.

«Князь[ь] Алексей Шаховский; кн[язь] Андрей Барятинский; Василей Гурьев; Андрей Маркович; Феодор Лисенко».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка канцелярії, круглої форми, паперова вирізна кустодія, діаметр 4,8 см. Зображення стерте. Довкола печатки напис: «Печать Малой Росіи войска его царского пресветлого величества запорожского».

329. Петербург, 1736 р., серпня 19.

Анна Іванівна надає сержантові Григорієві Полозову чин підпоручика.

39 × 24,5 см.

«Анна».

Друкований бланк, заповнений рукою, російська мова, пергамент, стан задовільний. Довкола тексту друкована рамка з зображенням зброї, шириною 2,8 см. Над текстом вензель імператриці.

На зв.: «При запечатаніи в коллегіи Иностранных дѣл № 463».

430. Петербург, 1736 р., вересня 7.

Анна Іванівна призначає Павла Войничу київським війтом замість померлого війта Дмитра Полоцького.

57 × 69 см.

«Генерал фелмаршал і кавалер князь Іван Трубецкой; тайной действительной совѣтник сенатор и кавалѣр князь Юрій Трубецкой; генерал и гвардії подполковник и генерал от евант[ерии] Ушаков; тайной дѣйствительной совѣтник сенатор и кавалер барон Петр Шафиров; тайный советник и сенатор и кавалер с. апостола Андрея граф Головкин; тайной совѣтник сенатор и кавалер Александр Нарышкин; действительной камергер и сенатор князь Борис Юсупов; обер секретарь Матвѣй Козмин; секретарь Михайло Новоторжцов».

Мова російська, пергамент, стан задовільний.

Довкола тексту рамка з різнокольоровим рослинним орнаментом, шириною 7 см. Над текстом герб Росії.

На зв.: «При запечатанни в коллегіі Иностранных дѣл № 556».

331. Рим, 1737 р., квітня 27.

Генерал ордену францисканців Вінцентій надає великому підкоморієві Великого князівства Литовського Георгієві Мнішкові та його синові право користуватися всіма привілеями ордену.

66,5 × 49 см.

«[Frater] Vincentius de comitibus, minister generalis; fr[ater] Bonaventura Daverius de Varisio, sec[retarius] et assistens ord[inis] ac prov[inci]ae Angliae».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова латинська, реставрований.

Довкола тексту друкована рамка з зображенням святих. Під текстом друковане зображення печатки генерала.

На зв.: «Patent ordinis frat[rum] minor[um] convent[us] s[an]cti Francisci serafici admisionis ad participationem meritorum. An[no] 1737».

332. Петербург, 1737 р., червня 23.

Анна Іванівна надає капітану гвардії Івану Павлову чин полковника.

39 × 28,7 см.

«Анна; генерал-лейтенант Велгелм Геннин».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний.

Довкола тексту друкована рамка з зображенням зброї, шириною 2,8 см. Над текстом вензель імператриці.

Під текстом: «В Военной коллегіі в книгу записано № 306». «Ревельского гарнизона».

333. Нова Сербія, Петроварадинський шанець, 1737 р., грудня 8.

Православний єпископ бацький, сегединський і ергаський Вісаріон Павлович признає Симеона Синаїта священником церкви св. Дмитра в с. Богоеве.

49,5 × 72,7 см.

«Висаріон Павлович, собственною рукою».

Церковнослов'янська мова, пошкоджений плямами.

Печатка єпископа, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір 3 × 3,7 см, зображення стерте.

На зв.: «Сингелино свещеноерея Симеона Синаита в Богоеве селе».

334. Петербург, 1738 р., березня 6.

Анна Іванівна признає генерал-лейтенанта Михайла Леонтьєва київським генерал-губернатором.

Два аркуші: 20,3 × 31,5 см.

«По ея императорского величества указу Андрей Остерман; к[нязь] Алексей [...]».

Мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 786).

На зв.: «Получен марта 23-го дня 1738 году чрез киевского рейтара Семена Плеушина».

335. Краків, 1738 р.

Генерал ордену францисканців Вінцентій надає Більгільді з Шембеків Мнішек, дочці великого канцлера, право користуватися всіма привілеями ордену.

50,5 × 39,9 см.

«Fr[ater] Bonaventura Szembek, m[i]n[iste]r p[ro]v[incia]lis et comm[issariu]s g[e]n[era]lis, m[anu] p[ro]p[ri]a; fr[ater] Josephus Nidecki, secretarius et assistens p[ro]v[inci]ae Poloniae, m[anu] p[ro]p[ri]a».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова латинська, стан задовільний.

Довкола тексту рамка з зображенням святих.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 1396).

Печатка провінціала, овальної форми, паперова вирізна кустодія, розмір 3,4 × 5,3 см, зображення стерте, довкола печатки напис: «S. ministri frm. miorm. per[...]».

На зв.: «Patent ord[i]n[i]s Bernardinorum s[ancti] Francisci serafici admissionis ad p[ar]ticipat[i]onem meritorum».

336. [...]*, 1739 р., лютого 1.

Велика княгиня Єлизавета Петрівна просить київського митрополита Рафаїла надати парафію священникові Лубенської протопопії Федору Касьянову, син якого знаходиться при дворі.

16 × 20,3 см.

«В[и]шого преосвященства желателная м[о]л[и]тв Елисавет».

Мова російська, стан задовільний.

На полі: «Подано 25 дня іюня отписано 28 іюня».

337. Петербург, 1739 р., лютого 21.

Анна Іванівна надсилає київському митрополиту Рафаїлу готовальню з діамантовим перснем і просить відправити молебні біля ікони св. Варвари.

16,2 × 20,5 см.

«Анна».

Мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 955).

На конверті печатка імператриці, круглої форми, сургучна, червоного кольору, діаметр 2,5 см. Зображення: на вирізаному щиті герб Росії, над щитом корона з мантиєю.

На конверті: «Преосвященному архиерею Рафаилу, киевскому. От ея императорского величества получено 20 дня марта и послѣнное исполнено 21 марта и писаніе отправленно чрез аютанта превосходительного г[оспо]д[и]на Івана Івановича Неплюева».

338. Варшава, 1739 р., березня 25.

Август III дає паспорт королівському купцеві Янові Ваковському, звільняючи його від мит під час поїздки до Персії через Росію.

38 × 23 см.

«Augustus. rex; ks[ię]dz Theodor Howel, Scholastyk [...] Inland[ski] [...], koronny sekretarz».

Мова польська, верхня частина розірвана і вицвіла.

Печатка короля, круглої форми, витиснена на папері, діаметр 10,5 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 166).

Під текстом: «Paszport szlachetnemu Janowi Wakowskiemu, kupcowi jkm, na stolicę dla towarów idacemu»

На зв.: «Cancellariatu illustrissimi excellentissimi et reverendissimi domini d[omi]ni Andreae Stanislai Kostka comitis in Załuskie Załuski, episcopi Lucerensis et Brestensis, nominati episcopi Culmensis et Pomeraniae, abbatis Czernensis, supremi regni cancellarii sigillatum».

339. Київ, 1740 р., лютого 5.

Генерал-фельдмаршал гр. фон Мініх наказує офіцерам російської армії не розквартировуватись без дозволу в будинках київського війта, бурмистрів і райців на Подолі.

33,3 × 21 см.

---

* Місце написання в документі відсутнє.

«Ея імператорського величества генерал фелтмаршал г[осу]д[а]рственной Военной коллегії президент и разных орденов кавалер граф фон Минних — Munnich»

Мова російська, стан задовільний.

Печатка Мініха, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір 2,5 × 3 см. Зображення: щит овальної форми, поділений на 4 поля, на них лебідь і людина на протилежних полях. Зверху голова звіра, над ним корона з мантиєю.

340. Тунштеттен, 1740 р., жовтня 16.

Ульрих Гігав Амтман з Тунштеттена і Даніель Трош приймають до тунштеттенської громади годинникаря Самуеля Квозіга.

44,5 × 35 см.

«Dan. Steiger, noth[arius], Landschreiber und Herrschaffschreiber zu Thunstetten».

Мова німецька, пергамент, стан задовільний.

Печатка на пергаментній стрічці, круглої форми, дерев'яна кустодія. Зображення стерте.

341. Варшава, 1741 р., червня 15.

Провінціал ордену реформатів Франциск Ковальський надає підкомореві Великого князівства Литовського Георгієві Мнішкові титул апостольського синдика та опікуна варшавського монастиря і дає право користуватися всіма привілеями ордену.

48,5 × 37,3 см.

«Fr[ater] Franciscus Kowalski, m[i]n[iste]r provincialis, m[anu] p[ro]pria».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова латинська, стан задовільний.

Печатка провінціала, овальної форми, вирізна паперова кустодія, розмір 4,5 × 5,5 см. Зображення св. Франциска та святих, довкола печатки напис: «Sigil. p. ministri provincial reformatorum. S. Antonii. in maior. Polonia».

На зв.: «Super sindicatu[m] generalem patent drukowany ordin[i]s Reformat[orum] s[ancti] Francis[ci] serafici cum admissione ad participat[i]onem meritorum. An[no] 1741».

342. Варшава, 1741 р., вересня 27.

Генерал ордену францисканців капучинів Йосиф-Марія надає кн. Мнішкові та його дружині право користуватися всіма привілеями ордену.

45,7 × 29,3 см.

«Fr[ater] Joseph[us] min[ister] gen[er]alis».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова латинська, стан задовільний.

Довкола тексту рамка з зображеннями релігійного змісту.

Печатка генерала, овальної форми, паперова кустодія, розмір 3,3 × 4,5 см. Зображення: 2 поля. у верхньому богоматір, у нижньому св. Франциск. Довкола печатки напис: «Sig. min. gener. fratrum. MIN. S. Franc. capucinor».

На зв.: «Patent ad parti[ci]pat[i]onem meritor[um] ordinis capucinor[um] s[ancti] Francisci serafici».

343. Київ, 1742 р., вересня 19.

Київський генерал-губернатор Михайло Леонт'єв звільняє членів Київського магістрату від постойу військ і поставки провіанту військовим частинам взимку.

37 × 23,3 см.

«Михайла Леонт'єв».

Мова російська, стан задовільний.

Печатка генерал-губернатора, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір 3 × 3,5 см. Зображення: на щиті рицар з щитом і мечем, щит увінчаний короною з наметом. Печатка тріснута в кількох місцях.

На полі: «№ 985 записаний».

344. Москва, 1742 р., листопада 3.

Єлизавета Петрівна підтверджує київському митрополитові Тимофію грамоти патріарха Іоакима від 1688 р., Петра I від 1720 р., Петра II від 1728 р. про надання Києво-Печерській лаврі ставропігії.

Чотири аркуші: 34,3 × 46 см.

«Єлисавет; князь Алексей Черкасский».

Мова російська, пергамент, стан задовільний.

Грамота оправлена в золоту квітчасту парчу. Кожний аркуш перекладений шовковою рожевою тканиною. Кожний лист оточений рамкою 3,5 см ширини з яскравим різнобарвним з золотом рослинним орнаментом. На арк. 1, на золотому фоні, оточений орнаментом, кольоровий герб Росії. Фарби зберегли яскравість.

Через грамоту протягнений кручений різнокольоровий з золотою ниткою шнур, що закінчується двома китицями, художньо зробленими з золотої парчі.

На шнурі печатка імператриці, круглої форми, срібна позолочена кустодія, діаметр 10,2 см. Зображення: герб Росії, оточений гербами частин держави. Довкола печатки напис: «Єлисавет божею милостию імператрица і самодержица всероссійская».

345. Москва, 1742 р., грудня 11.

Єлизавета Петрівна, на прохання київського архієпископа Рафаїла, підтверджує грамоту Івана і Петра Олексійовичів від 1701 р. про правила прийому і навчання у Києво-братській школі та утримання її на гроші з військового скарбу.

Два аркуші: 38,2 × 53,2 см.

«Фелтмаршал князь Долгорукий; князь Ив. Трубецкой, генерал-фелтмаршал, кавалер; генерал граф Григорий Петров сын Чернышев; генерал и подполковник гвардии Андрей Ушаков; оберштаймейстер и кавалер князь А. Куракин; вице-канцлер, действительной тайной советник и кавалер граф Алексей Бестужев-Рюмин; действительной тайной советник и кавалер Александр Нарышкин; генерал-лейтенант и сенатор князь Михайла Голицын; генерал-лейтенант и сенатор князь Григорий Урусов; генерал-лейтенант сенатор и кавалер Иван Бахметьев; тайной советник и кавалер Василий Новосилцов и сенатор Алексей Голицын; обер-секретар Павел Севергин; секретар Михайло Новоторжцов».

Мова російська, пергамент, стан задовільний, підписи майже вицвіли.

Грамота оправлена в червону квітчасту парчу, що вицвіла.

(Памятники..., т. II, стор. 363—367).

346. [Рим], не раніше 1742 р.

Голова ордену камедулів надає надворному маршалкові* кн. Георгію Мнішкові право користуватися всіма привілеями ордену.

52,5 × 38,5 см.

«D. Blasius, def[inito]r et sec[retariu]s».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова латинська, стан задовільний.

Довкола тексту дві рамки — друкована в бароковому стилі і мальована різнокольорова рамка з рослинним орнаментом.

На зв.: «Patent ordinis s[an]cti Pauli primi eremite Camaldulensium pro participat[i]o[n]e merit[orum]».

347. Краків, 1743 р., липня 16.

Генерал ордену францисканців Йоан-Батист Мінуччі надає надворному маршалкові Георгієві Мнішку, його дружині Більгільді та родичам першого і другого ступеня право користування всіма привілеями ордену.

57,5 × 43,2 см.

«Fr[ater] Ludovicus Miske, minister provincialis et commissarius generalis, m[anu] p[ro]p[ri]a».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова латинська, стан задовільний.

Довкола тексту друкована рамка з зображенням святих і друкованою печаткою генерала.

На зв.: «Patent ordinis frat[rum] min[orum] convent[ualium] s[an]cti Francisci s[er]a[ti]ci admissionis ad participationem merit[orum]. An[no] 1743».

* Став надворним маршалком у 1742 р.

348. Бордо, 1744 р., серпня 15.

Канцлер Академії в Бордо Петро Йосиф Доманж Дел'є де Соле підтверджує, що Арнольд Дарбен отримав ступінь магістра мистецтв.

33 × 14,3 см.

«Carolus Xaverius [...] Societ[atis] Jesu procancellarius; Boyssat secretarius».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова латинська, пергамент, посередині тексту 2 дірки: 3 × 3, 3 × 5 см.

Від печатки залишилась залізна кустодія, діаметр 5,5 см.

349. Варшава, 1744 р., серпня 24.

Август III підтверджує і повторює привілеї Сигізмунда I від 30 червня 1532 р., Сигізмунда Августа від 12 жовтня 1570 р., Сигізмунда III від 15 лютого 1615 р., Владислава IV від 10 і 20 березня 1633 р., Яна Казимира від 12 березня 1680 р. про надання магдебурзького права м. Володимиру.

Чотири аркуші: 31 × 41,5 см.

«August, rex».

Мова польська, пергамент, стан задовільний.

На сірому крученому шнурі висить залізна кустодія з печатки короля, діаметр 10 см.

Під текстом на арк. 4: «Konfirmacja generalna wszystkich praw miastu Włodzimierzowi służących. A[nn]o 1744, die 12 ma septembris. Comparens personaliter stawetny Jan Daszko, burmistrz i radca miasta jego królewskiej mci Włodzimierza, dla zapisania do akt niniejszych grodzkich włodzimirskich tę approbatę dawnych przywilejów od najjasniejszych regnantów polskich, miastu Włodzimierzowi nadanych, od najjaśniejszego króla j[mci] Augusta trzeciego z podpisem ręki własnej tegoz i z pieczęcią wielką koronną w puszcze blaszanej przyciśnioną konferowaną gratiose miastu Włodzimierzowi ad acta praesentia castrensia capitanealia Włodzimiriensia per oblatam podat, suscepit Piotr Lipawski, burgrabia nurzki, namieśnik grodzki starostwa Włodzimirskiego, m[anu] p[ropria]; Jacek Ogrodzki, regent kancelarii w[ielkiej] k[oronnej], m[anu] p[ropria]».

350. Варшава, 1744 р., вересня 14.

Август III наказує Кременецькому магістратові негайно відселити в інші райони міста євреїв з домів, розташованих поблизу єзуїтського колегіуму і костьолу.

25,2 × 39,5 см.

«Augustus, rex; Jacek Ogrodzki, regent kancelarii wielkiej kor[onnej]».

Мова польська, права частина тексту пошкоджена, верхній ріжок відірваний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 26 [и]).

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 9,5 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 166).

На зв.: «Przywilej królewski, aby się żydzi blisko kościoła naszego krzemienieckiego nie budowali»

351. Гродно, 1744 р., жовтня 6.

Август III призначає писаря Бузького гродського суду Івана Пенковського підчашим Нурської землі Мазовецького воеводства.

34,5 × 20,7 см.

«Augustus, rex; pocillatura terrae Nuren[sis] post obtentum notariatum t[er]r[est]rem et castr[ens]em Nuremensem per g[e]n[er]osum Franciscum Budziszewski vacans g[e]n[er]oso Joanni Pienkowski confertur; Hyacinthus Ogrodzki, regens majoris cancellariae r[eg]ni, m[anu] p[ropria]».

Мова латинська, реставрований.

Печатка короля, круглої форми, витиснена, діаметр 10 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 166).

На зв.: «Cancellariatu illustrissimi excellentissimi et reverendissimi domini d[omi]ni Andrae Stanisłai Kostka, comitis in Żatuskie Żatuski, episcopi culmensis abbatis Cervenensis et Paradisicensis, supremi regni cancellarii sigillatum» «Susceptum hocce privilegium [ad acta] cast[rensia] Zamb[r]ensia sabbatho post festum sancti Francisci confessoris p[ro]xim[a],

anno domini 1744 to ad p[e]r[so]n[a]lem oblationem m[agn]i[fici Joannis Pienkowski, nofarii cast[rensis] Buscen[sis] in (...) eiusdem serviens».

352. Рим, 1745 р., березня 19.

Генерал ордену домініканців Томас Риполль надає кн. Георгієві Мнішкови і його дружині Більгільді право користуватися всіма привілеями ордену

67 × 49,2 см.

«Fr[ater] Thomas Ripoll, mag[istris] ord[inis]; fr[ater] Emericus Langenwalter»

Друкований бланк, заповнений рукою, мова латинська, стан задовільний.

Печатка генерала, овальної форми, паперова кустодія, розмір 3,7 × 5 см. Зображення стерте, довкола печатки напис: «Fr. Thoma Ripoll magister generalis ord. praed».

На зв.: «Patent dominikanski ordinis praedicat[orum] admissionis ad participat[ionem] meritorum».

353. (...)*, 1745 р., липня 22.

Кримський хан Селім Гірей скаржиться київському генерал-губернаторові Михайлу Івановичу Леонтьєву на прикордонні сутички запорозьких козаків з ногоайськими татарами.

51,5 × 69 см.

Мова турецька, реставрований.

Над текстом тугра хана.

Печатка хана, копчена, овальної форми, розмір 2 × 2,4 см

354. Петербург, 1745 р., жовтня 17.

Єлизавета Петрівна підтверджує дарування Андрієві Марковичу російського дворянства і чину генерального обозного.

Два аркуші: 22 × 35,7 см.

Копія ХІХ ст., мова російська, стан задовільний.

Під текстом арк. 2: «Сія копія высочайшей грамоты с таковою подлинною вЪрна и не подлежит никакому сомнѣнію. Депутат дворянства Лев Новаковский; депутат дворянства Петр Ширай; депутат дворянства и кавалер Николай Коритенский; депутат дворянства Степан Лайкович; депутат дворянства Егор Ловцов; депутат дворянства Егор (Ясимонтовский); секретарь дворянства Борзаковский».

355. Ясси, 1746 р., жовтень.

Молдавський господар Георгій Кантакузен вимагає від київського генерал-губернатора Михайла Івановича Леонтьєва розглянути справу про шкоди, які Григорій Костенко заподіяв Григорієві Белявському.

Два аркуші: 20 × 30,5 см.

«[...] Georgius Cantacuzenus, hattmanus Moldav[iensis]»

Мова латинська, стан задовільний.

На зв.: «В Кіеве получено декабря числа 1746 года при репорте от поручика Кирилы Афонсева».

356. [...]*, 1747 р., травня 17.

Єлизавета Петрівна наказує київському митрополиту Рафаїлові постригти у монахині Києво-Фролівського монастиря трьох жінок: Мотрю Іванову, Ірину Дем'янову, Анну Андрієву і дівку Наталію.

20 × 32,5 см.

«Єлисавет».

Мова російська, реставрований.

Під текстом: «Получен 21 дня юнія».

---

* Місце написання документа не зазначено.

357. Петербург, 1748 р., січня 2.

Єлизавета Петрівна відхиляє прохання київського митрополита Тимофія про звільнення його від Київської митрополії.

Два аркуші: 19 × 28 см.

«Єлисавет».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 1330).

Печатка імператриці, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір 2,4 × 2,6 см. Зображення стерте.

На зв. арк. 2: «1748 года, генваря 15 получил сіе высокоименованнѣйшее писаніе всеподданнѣйшій раб архимандрит Тимофей в 11 часу по полуночи».

На конверті: «Преосвященному Тимофію митрополиту киевскому «Письмо ея императорского величества Елисавет Петровны за рукою собственною».

358. Флоренція, 1748 р., квітня 12.

Князь Венеції Петро Грімані дозволяє священникові Йосифові Вігесновському з ордену єзуїтів проїхати через територію держави до Сирії з реліквіями.

37 × 25,5 см.

«Girolamo Marchesimi, sec[re]t[ar]io».

Мова латинська та італійська, пергамент, стан задовільний.

359. Петербург, 1748 р., квітня 28.

Єлизавета Петрівна наказує київському митрополиту Тимофію передати дві повітки з цегляних заводів Києво-Софійського монастиря для виготовлення цегли на будівництво Андріївської церкви в Києві.

Два аркуші: 19 × 31,5 см.

«Єлисавет».

Мова російська, стан задовільний.

Під текстом: «На пути под Сѣвском мая 7 дня получено со всеподданнѣйшим почтеніем».

360. Варшава, 1748 р., листопада 15.

Август III підтверджує і повторює грамоту Сигізмунда I від 31 березня 1536 р. про магдебурзьке право Кременцю і підтверджує також грамоти Сигізмунда Августа від 7 липня 1569 р., Владислава IV від 9 березня 1642 р., Яна Казимира від 20 січня 1650 р., Михайла від 20 листопада 1669 р., Яна III від 8 березня 1681 р. про ствердження грамоти Сигізмунда I.

Чотири аркуші: 29,2 × 38,3 см.

«Augustus, rex; Ignacy Ludwik Nowicki, jkmci sekretarz».

Мова польська, пергамент, текст вицвів майже цілком.

Шнур від печатки короля, яка не збереглась.

(АЮЗР, ч. 5, т. I, стор. 38—45).

361. Варшава, 1748 р., листопада 15.

Август III дає охоронний лист міщанам Кременця до часу вирішення судового процесу між ними і кременецьким старостою в зв'язку з стягненням податку ленунга.

36,5 × 22,8 см.

«Augustus, rex; Ignatius Ludovicus Nowicki, s[ac]r[ae] r[egi]ae m[ai]est[atis] secretarius».

Мова латинська, текст неясковий, реставрований.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 10 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 166).

Під текстом: «Salvus conductus a vi et potentia m[agni]f[i]ci cap[it]anei Cremenecensis incolis et communitati eiusd[em] oppidi Cremenec[ensis] datur».

На зв.: «Oryginał listu protekcyjnego od n[aj]jäsniejszego k[ró]la mci pana mitosciwego Augusta 3go miastu Krzem[iencu] danego. Salvus conductus. A[n]no 1749 die 15 9bris».

362. Москва, 1749 р., лютого 17.

Великий князь Петро дякує київському митрополитові Тимофіїві за новорічні побажання.

Два аркуші: 17,8 × 22 см.

«Петр, великий князь».

Мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 1334).

Над текстом: «1749 года, марта 14 дня в одиннадцатом часу по полуночи, сіе всепочтеннѣйшее писаніе с подданнѣйшим благодареніем и с великою радостію получил смиренный Тимофей М. К. На Шулявщинѣ».

363. Москва, 1749 р., лютого 20.

Єлизавета Петрівна затверджує призначення архімандрита Слуцького православного монастиря Йосифа Оранського архімандритом Києво-Печерської лаври.

П'ять аркушів: 30 × 39 см.

«Елисавет; канцлер граф Алексей Бестужев-Рюмин».

Мова російська, пергамент, стан задовільний.

Грамота оправлена золотою парчею з парчевими стрічками для зав'язок, кожний аркуш перекладений шовковою жовтою тканиною. Грамота має таке ж оформлення, як док. № 344.

364. Бендери, 1749 р., липня 6.

Бендерський сераскер-паша просить київського генерал-губернатора Леонтьєва прислати до Бендер купця з соборними хутрами.

22 × 33,5 см.

Над текстом підпис паші арабськими літерами.

Мова польська, реставрований.

Під текстом: «Tych zaś kozaków odsyłam назад, którzy byli z tym perewodczykiem»

365. *1749 р., липня 10.

Волковинський підкоморій Михайло Хлусович викликає до підкоморського суду ректора Слуцького єзуїтського колегіуму Юзефа Обромпальського і всіх єзуїтів колегіуму в справі захоплення ними маєтків у слуцького архімандрита Михайла Козачинського і монастиря св. Тройці.

Два аркуші: 20 × 32 см.

«Na pozew ziemski podkomorski p[owia]tu Wołkowyskiego Michał Chłusowicz pod[komorzij]».

Мова польська, реставрований.

На зв. арк. 2: «1749, julii 10, przed sąd podkomorski. Załoba przyncypalna. Позов на езунтов в подкоморській суд».

366. Строків, 1749 р., серпня 3.

Провінціал ордену реформаторів-францисканців в Угорщині Стефан Новак надає надворному маршалкові, сяноцькому, любачівському, грудзвонзькому старості Георгієві-Августові-Вандалинові Мнішкові право користуватися всіма привілеями ордену.

40 × 50,5 см.

«Idem qui supra, frater Stephanus Novak, minister provincialis, m[anu] p[ropria]».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова латинська, стан задовільний.

Над текстом зображення монахів і розп'яття, довкола тексту друкована рамка.

Печатка провінціала, круглої форми, паперова вирізна кустодія, діаметр 3 см. Зображення: хрест, по боках якого символи ордену. Довкола печатки напис: «Sigil. provinciae s. salvatoris in Hungaria».

На зв.: «Patent provinciae Hungariae ordinis reformat[orum] s[ancti] Francisci sera[ffici] admissionis ad participat[ionem] meritorum».

---

* Місце написання документа не зазначено.

367. Київ, 1749 р., вересня 2.

Префект Київської академії Георгій Кониський підтверджує, що учень школи філософії Іоаким Стефанович склав присягу на вірність великому князю Петру.

33,3 × 20,2 см.

«Академін Киевской префект философін учитель ієромонах Георгій Конѣскій, m[anu] p[ro]f[ess]or[is]».

Мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (Л. В. Черепнин, вказ. праця, стор. 341).

Печатка овальної форми, витиснена на папері, розмір 3,6 × 4,5 см, зображення стерте.

368. [...]*, 1749 р.

Син кримського хана Давлат-Гірея Арслан-Гірей скаржитися київському генерал-губернатору Михайлу Леонтьєву відносно прикордонних сутичок з запорозькими козаками.

36 × 63 см.

Підпис арабськими літерами.

Мова турецька, права частина документа не збереглась.

Печатка сина хана, копчена, конусної форми, розмір 2 × 2,5 см.

369. Петербург, 1751 р., листопада 25.

Єлизавета Петрівна надає поручикові Федору Мокієвичу дворянство і герб.

Чотири аркуші: 26,5 × 34,8 см.

«Єлисавет; канцлер граф Алексей Бестужев-Рюмин».

Мова російська, пергамент, стан задовільний.

Грамоту оправлено в квітчасту парчу. Кожний аркуш обведений тонкою золотою рамкою. На першій сторінці на золотому фоні різнокольоровий герб Росії.

На арк. 3 зображення герба Мокієвича: щит, поділений на 2 поля, на лівому — на чорному фоні срібні зірки, золоті крокви, на них 3 гранати; на правому — зеленому фоні хрести і розкриті срібна книга. Над щитом рицарський шолом з надшоломником, від якого йдуть два чорних крила з трьома срібними зірками. Внизу девіз — «За вѣрность и ревность».

На зв. арк. 4: «При запечатаніи в коллегіи Іностранних дѣл № 1148».

370. Козелець, 1752 р., липня 28.

Кирило Розумовський призначає хорунжого Переяславського полку Михайла Лукашевича полковим осавулом цього ж полку.

47,5 × 29 см.

«Гетман граф К. Разумовскій».

Мова українська, реставрований.

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена, діаметр 4,7 см (ЗНТШ, т. 123—124, 1917, № 8). (Така ж як у Скоропадського).

371. Петербург, 1752 р., серпня 10.

Єлизавета Петрівна призначає намісника лаври Луку архімандритом Києво-Печерської лаври.

Чотири аркуші: 32 × 39 см.

«Єлисавет; канцлер Алексѣй Бестужев-Рюмин».

Мова російська, пергамент, нижня частина попсована вогкістю.

Кожний аркуш оточений рамкою з срібним бароковим орнаментом, над кожною рамкою кольорові мініатюри. На арк. 1 в рамку вписані герби: Росії, Києва, Ярославля, Казані, Сибірського приказу та ін. Грамота оправлена в білу квітчасту парчу.

Через грамоту протягнутий різнокольоровий з золотою парчевою ниткою кручений шнур, що закінчується двома художньо виробленими парчевими китицями. На шнурі печатка імператриці, круглої форми, срібна позолочена кустодія, діаметр 14 см. Зобра-

* Місце написання в документі відсутнє.

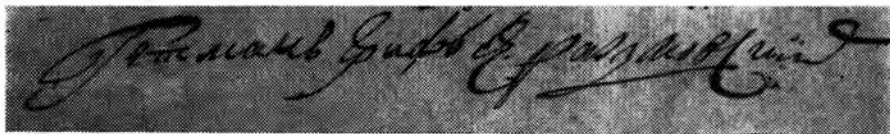
ження стерте, довкола печатки напис: «Єлисавет І божео милостию імператрица и само-держица всероссийская».

372*, 1754 р., липня 20.

Август III викликає до трибунальського суду Великого князівства Литовського у Новогрудку підскарбія гр. Юрія Флемінга за наїзд і побиття чаусовських євреїв Новогрудського повіту.

Два аркуші: 20,5 × 35 см.

«Mikołaj Rudomiński, podstol[ia] brasi[awski], pisarz Wielkiego x[ie]stwa Lit[ewskiego]». Мова польська, реставрований.

Документ № 375.

373. Рожищі, 1754 р., грудня 23.

Луцький і острозький єпископ Сильвестр Лубенецький-Рудницький висвячує Василя Поржицького і призначає його священником церкви с. Шили Острозької єпархії. 31,7 × 40 см.

«Силвестер, еп[иско]п; Иван Верхрацкий, в. права луценциат надвор[ний] его пре-ос[вящен]с[т]ва и консисторский луцкий и остроский писарь».

Друкований бланк, заповнений рукою, церковнослов'янська мова, реставрований.

Печатка єпископа, овальної форми, витиснена на папері, розмір 5,5 × 6,5 см. Зображення: вирізаний щит, на ньому стріла, під нею півмісяць, на різках якого п'ятикутні зірки. Над щитом корона, над нею німб. Довкола печатки напис: «Sylwestr Lubieniecki Rudnicki exar. metro. tot. Rus. episcop. Luceor. ostrogensis».

374. Дубно, 1755 р., січня 2.

Луцький та острозький єпископ Сильвестр Лубенецький-Рудницький призначає Василя Поржицького священником церкви в с. Чернелівці Острозької єпархії.

20 × 34,5 см.

«Sylwestr, biskup, m[anu] p[ro]pria»; J. Werchratski, nadworny i wiel[kiego] exarch[a] i konsystorza luckiego i ostrońskiego pisarz».

Мова польська, стан задовільний.

Печатка єпископа, овальної форми, витиснена на папері, розмір 4,7 × 5,7 см. Зображення: вирізаний щит, на ньому стріла, під нею півмісяць, на різках якого п'ятикутні зірки. Над щитом корона, над нею німб. Довкола печатки напис: «Sylwestr Lubieniecki Rudnicki exar. metro. tot. Rus. episcop. Luceor. ostrogensis».

375. Петербург, 1755 р., січня 9.

Кирило Розумовський дарує глиньському сотникові Антону Крижанівському сіножать під м. Лукомлем Лубенського полку.

47 × 57 см.

«Гетман граф К. Разумовский».

Мова українська, реставрований.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 954).

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена на папері, діаметр 8,3 см. Зображення: озброєний козак в напівповороті. Довкола печатки напис: «Ея императорскаго величества малороссійского запорожского войска печать».

Зліва від тексту: «Записан в книгу под № 16».

• Місце написання відсутнє.

376. Рожищі, 1755 р., березня 18.

Луцький та острозький єпископ Сильвестр Лубенецький-Рудницький призначає Василя Поржицького священником церкви св. Михайла в с. Чернелівці Острозької єпархії.

38,5 × 23,8 см.

«Сильвестер епископ; Михаил Малявский, его преосвященства вместо писара»
Мова українська, реставрований.

Печатка єпископа, опис див. док. № 373.

377. Петербург, 1755 р., грудня 31.

Єлизавета Петрівна затверджує поручика Івана Сичевського київським війтом.

73,2 × 81 см.

Підпис вирізаний.

Мова російська, пергамент, стан задовільний.

Печатка імператриці, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 7,8 см. Зображення: герб Росії, оточений гербами частин держави. Довкола печатки напис: «Єлисавет божою милостию императрица і самодержица всероссійская». (Український археографічний збірник, т. 1, К., 1928, стор. 47.)

378. Петербург, 1755 р., грудня 31.

Єлизавета Петрівна звільняє корнета Івана Павлова від військової служби в чині прем'єр-майора.

55 × 40 см.

«Єлисавет; подполковник М. Волконской».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний. Довкола тексту різнокольорова рамка з зображенням зброї.

Під текстом: «При запечатаніи в коллегіи Иностранных дѣл. № 1029».

379. Слуцьк, 1756 р., січня 12.

Великий хорунжий Великого князівства Литовського Єронім-Флоріан Радзивілл затверджує призначеного київським митрополитом Тимофієм Андрія Рибку священником Христовоздвиженської церкви м. Слуцька.

32,9 × 20,5 см.

«Н. ks[ie]żę Radziwiłł, chor[ą]zy w[ielki] W[ielkiego] ks[ie]stwa Lit[ewskiego]».

Мова польська, стан задовільний.

Водяний знак (Л. В. Черепнин, вказ. праця, стор. 459).

Печатка Є. Ф. Радзивілла; круглої форми, витиснена на папері, діаметр 6 см. Зображення: на щиті вирізної форми одноголового орла, оточений зброєю, щит увінчаний короною з наметом. Довкола печатки в 2 ряди напис: «Heronim Florian. Radziwill. sac. rom. im. princ. dux in Olika. Nies. Birze. Dub. Sluck. Kopil. Kozek. com. in Mir. Szidl. Koin. Kopr. zare. Zdow. Kiedan. Kroz. Bialla. domin hrabia in New. Sien. Slawia. et pocolator. M. D. L. prim[...] sgill».

380. Ганкішл, 1756 р., квітня 5.

Секретар сераскер-паші Якуб повідомляє летицького стольника Варденського про відправку йому фруктів, чубуків і люльок від паші і просить добути для султана бурку і черкеську сукню.

Два аркуші: 21,5 × 30,5 см.

«wwwmsciu panu y dobrodzieiu szczyrozyczliwy przyacielem y najniszym slugo Jakub Aga, sekretarz najas. soł. [...]».

Мова польська, реставрований.

На зв.: «Wielmoznemu jnci panu podzembię Wardenskiemu, stolnikowi latyczewskiemu, staroście wiszniowieckiemu, mwmcia panu i najosobliwszemu dobrodziejowi [...] w Pa-synkach».

381. Петербург, 1756 р., травня 18.

Сенат посилає Кирилові Розумовському «Статут малоросійських прав» для перегляду його до затвердження урядом.

47,5 × 57,7 см.

«Сенатор, действительной тайной совѣтник, действительной камергер князь Б. Юсупов; сенатор, тайной совѣтник и кавалѣр князь Иван Щербатов; сенатор, тайной совѣтник и кавалер князь Иван Одоевский; обер-секретар Иван Ермолаев; секретарь Алексѣй Пуговишников».

Мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Получена мая 20, 1756 году. З присилкою статута сочиненного із трех малоросійских прав для разсмотренія довольно ль будет того, что в нем поставлено, или что вновь прибавить надлежит и о прочем. 18 мая 56 г. № 26».

382. Київ, 1758 р., грудень.

Київський магістрат передає крамницю київського міщанина Дем'яна Логвинова в кушнірському ряді на Подолі райці магістрату Кузьмі Кулішу за несплату боргу.

Чотири аркуші: 21 × 35 см.

«Ея імператорскаго величества секунд-маіор и опредѣленный Кіевскаго магистрата войт Иван Сычевский; бурмистр Петр Тихонович; Яков Давидовский; канцелярист Михаил Лукьянович».

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (Л. В. Ч е р е п н и н, вказ. праця, стор. 464).

На полі арк. I: «в к[ниги] под 1148 записан».

383. Рожищі, 1759 р., квітня 26.

Луцький і острозький єпископ Сильвестр Лубенецький-Рудницький доручає базалійському благочинному Євстафію Стебельському освятити нову церкву в с. Чернелівці.

31,3 × 20 см.

«Sylwester, biskup. m[anu] p[ropria]; ks[ia]dz Jof. Rogoszewski. sądow [...] Źuc[ki] i ostrog[ski] pisarz, m[anu] p[ropria]».

Мова польська, стан задовільний.

Печатка єпископа, овальної форми, витиснена на папері, розмір 6 × 6,5 см. Зображення: вирізаний щит, на ньому стріла, під нею півмісяць, на різках якого п'ятикутні зірки. Над щитом корона, над нею німб. Довкола печатки напис: «Sylwestr Lubieniecki Rudnicki exar. metro. tot. Rus. episcop. luceor. ostrogiensis».

384. Петербург, 1759 р., липня 14.

Кирило Розумовський присвоює звання військового товариша келермейстеру гетьманського дому Василю Романовському.

«Гетман граф К. Разумовскій».

Мова українська, реставрований.

Печатка гетьмана, опис див. док. 375.

385. Варшава, 1759 р., жовтня 11.

Август III призначає берестейського воєводу Кароля Сапегу, львівського каштеляна Юзефа Шемєнського, волинського каштеляна Михайла Ледуховського, вишегородського каштеляна Бартоломея Гіжицького до комісії для розгляду спору між кременецьким старостою Йосифом Сангушком і магістратом та міщанами м. Кременця за земельні володіння, за збирання і стягнення поборів, для перевірки прав і привілеїв міщан і ремісників міста та його передмість.

Два аркуші: 24 × 38 см.

«Augustus, rex».

Мова польська, реставрований.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 6,8 см (М. Г у м о в - с ь к и й, вказ. праця, мал. № 166).

На зв. арк. 2: «Reskrypt superadditionis commissariorum w sprawie między urodzonym

książęciem Sanguszkim, starostą krzemienieckim i Malinowskim, wójtem krzemienieckim, tak sław[etnymy] Zacharezykami i Strachowskim, przedmieszczanami i mieszczanami zapotockimi i tyneckimi, tudzież niewiernymi zydami krzemienieckimi».

386. [...]*, 1760 р., березня 11.

Агафія Стахович позичає у Михайла Єнки 1500 крб. для викупу нерухомого майна у свого сина, військового канцеляриста Івана Стаховича.

Два аркуші: 22 × 35 см.

«По велѣнію матки моеї, Агафії Івановнѣ Стаховичевой, подписуюсь войсковий канцелярист Іван Стахович и печат приложил. Будучи вѣдом тех занятых тысячи пятсот рублей денег в вышепоказанной персони и в отбори оних по прошенію г[ос]п[о]жи Григоріевой Стаховичовой на сем данном от нея в приеми тех вышепоказанных денег в оном писмѣ подписался и печат приложил обозный полковій чернѣговскій Іван Сахновскій».

Мова українська, стан задовільний.

Дві печатки: 1) Івана Стаховича, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір 1,3 × 1,5 см. Зображення: круглий щит, увінчаний короною, по боках дві гілки, що перехрещуються; 2) Івана Сахновського, шестикутної форми, сургучна, червоного кольору, розмір 1,5 × 1,7 см. Зображення: чотирикутний щит, на ньому серце з стрілою і мечем. Над щитом корона і ініціали І С.

387. Варшава, 1760 р., червня 12.

Август III оголошує шляхті Волинського воєводства про скликання передсеймового сеймика в Луцьку 25 серпня 1760 р.

58 × 48 см.

«Augustus, rex; Wojciech Rakowski. podczaszy ziemi Wiskiej. pieczęci wielkiej koronnej sekretarz, m[anu] p[ro]pria».

Друкований текст, підписаний рукою, мова польська, реставрований.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 192).

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 9,8 см (М. Г у м о в - с ь к и й, вказ. праця, мал. 166).

Під текстом: «Anno 1760 is 24 iulii comparens Pliter [...] jm pan Lewandowski, ten uniwersał od najjaśniejszego króla jmści Augusta trzeciego na sejmik przedsejmowy w Lucku agitować się inaczej z podpisem ręki królewskiej i pieczęci koronnej przycisnionej także z podpisem wiel[możnego] Rakowskiego, podczaszego ziemi Wiskiej, sekretarza pieczęci w[ielkiej] koronnej, retione [...] wydany ad acta p[rae]sentia castre[nsia] capit[aneatus] Cremen[ecensis] per oblatam podał, suscepi Antoni Mcecieniowski [...]». «Uniwersał na sejmik przedsejmowy poselski województwa Wołyńskiego do grodu Krzemienieckiego».

388. Київ, 1760 р., вересня 12.

Іереї Миколаївської Києво-Подільської церкви Яків Жураківський і Роман Антонов підтверджують вдові київського бурмистра Михайла Яшенка Катерині право на пляц за Воскресенською брамою на Подолі.

Два аркуші: 20 × 32 см.

«Іерей Яков Жураковскій с[вя]то Николскій притискій; церкви с[вя]то притиско Миколаевской Києво-Подолской іерей Роман Антонов Тихонович; бурмистр Петр Тихонович; шафар Іван Равич; прихожанин Ілля Скребѣцкій; прихожанин Яков Рыбалскій».

Мова українська, реставрований.

Водяний знак (Л. В. Ч е р е п н и н, вказ. праця, стор. 462).

389. Петербург, 1761 р., лютого 15.

Великий князь Петро надає українському полковнику Хризановському чин бригадира.

20,5 × 32,2 см.

«Peter [...]».

---

* Місце написання документа відсутнє.

Мова німецька, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, № 51).

Печатка Петра, круглої форми, вирізна паперова кустодія, діаметр 7,2 см. Зображення: двоголовий орел, увінчаний короною, на грудях якого 2 щити: на одному герб Росії, другий поділений на 6 полів, на них три корони, вершник, хрест, прапор, вершник, лев. Довкола печатки напис: «Petrus d. g. magnus dux totius Russ. Haer. [...] Norw. dux Slesv. Hols. Storm. Ditmars. com. i holden delmeih».

390. Слуцьк, 1761 р., лютого 24.

Віденський воевода кн. Михайло-Казимир Радзивілл рекомендує київському архієпископу призначити Теодора Лісовського священником Ізраїлівської церкви св. Покрови Слуцької архимандрії.

35,5 × 20,5 см.

«М. K. Radziwiłł, wojewoda wileński, hetman wielki WZL».

Мова польська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 39).

Печатка М.-К. Радзивілла, круглої форми, витиснена на папері, діаметр 7 см. Зображення: на щиті одноголовий орел, за яким видно прапори і зброю, над щитом корона і намет. Довкола печатки в чотири ряди напис латинською мовою майже стертий.

391. [...]*, 1761 р., квітня 28.

Молдавський митрополит Даній надає сан священнику Теодорові.

33 × 24,7 см.

«Даній, митрополіт молдав[с]кій».

Мова молдавська, реставрований.

Печатка митрополита, круглої форми, копчена, чорного кольору, діаметр 2,5 см., в центрі якої напис турецькою мовою. Довкола печатки напис слов'янськими літерами, який не можна розібрати.

Поруч з печаткою — чорний хрест.

392. Варшава, 1761 р., вересня 8.

Август III на прохання власника новозаснованого на місці с. Глинники Луцького пов. Волинського воеводства міста Аннопіль, познанського воеводи Антонія Прус-Яблонівського, дозволяє влаштувати в місті ярмарки двічі на рік.

53 × 33 × 5 см.

«Augustus, rex; Wojciech Rakowski, podczaszy ziemi Wiskiej, pieczęci wielkiej koronnej sekretarz»

Мова польська, пергамент, стан задовільний.

На червоній шовковій стрічці печатка короля, круглої форми, залізна кустодія. діаметр 10 см. (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 166).

На зв.: «Jucidium praesens ordinarius generale tribunalis regni Lublinensis ad personalem magistrum Josephi Molski illustrissimi Antonii Chrisostoi Barnabae in Krzywim Pluzne Bohuszowce et Nizniów de Prussio principis Jabłonowski palatini poznaniensis, buscen[sis], swiecen[sis], miedzyrzeczensis etc. capitanei rothmagistri exercitus sacrae regiae maiestatis reipublicae equitis aquilae Albae tribunalis regni mareschalci secretarii suo coram iudicio factam comparitionem privilegii praesentis per sacram regiam maiestatem benigniter collati oblationem hoc idem iudicium ad acta sui per modum oblatae suscepit. isdemque actis inscribi ingrossaque mandavit».

(АЮЗР, ч. 5, т. 1, стор. 400—401).

393. Варшава, 1761 р., вересня 23.

Август III дозволяє коронному регентові, королівському полковникові Йосифу-Каєтанові Дуніну-Карвицькому заснувати місто Великий Мізоч в Луцькому повіті і надає магдебурзьке право цьому місту.

* Місце написання в тексті відсутнє.

Два аркуші: 33 × 41 см*.

«Augustus, rex; Wojciech Rakowski, podczaszy ziemi Wiskiej, j. królewskiej m[oi]ści i pieczęci w[ie]kiej kor[on]nej sekretarz, m[anu] p[ro]pria».

Мова польська, пергамент, текст видвітає.

Над текстом на арк. I одноголовий орел з мечем в кігтях, під ним стрічка з текстом: «W imie p[an]skie amen na wieczną rzecz[ę] pamiątka».

В текст вписаний герб міста, круглої форми, діаметр 4,9 см. Зображення: вирізної форми щит, на якому переплетені літери WM, над щитом корона, довкола герба напис: «Herb miasta, miasta Mizocza».

Документ № 393.

47,5 × 39 см.

«Pater Cyprianus Kozłowski, reformatus, diffinitor prov[inc]i[ae], m[anu] p[ro]priae; pater Jacobus Wolski, reform[atus] d[i]ffinitor p[ro]vinci[ae], m[anu] p[ro]priae; pater Aloysius Piachecki, exprovincialis, m[anu] p[ro]pria; p[ate]r Jakobus Suwalinski, exprovincialis et custos, m[anu] p[ro]pria; p[ate]r Basilius Malinowski, reform[atus] exprovincialis et d[i]ffinitor provi[n]ciae, m[anu] p[ro]pria; p[ate]r Franciscus Kowalski, reform[atus] exprovincialis et d[i]ffinitor provi[n]ciae, m[anu] p[ro]pria; pater Dionysius Sydry, reformatus provi[n]ciae majoris Polo[n]iae minister provincialis, m[anu] p[ro]pria».

Мова латинська, стан задовільний.

Печатка, овальної форми, паперова кустодія, розмір 4,3 × 5,4 см. Зображення: біблійська сцена, кругом напис: «Sigill. ministri provinc. [...] reformatorum s. Antonii in major».

На зв.: «Syndicatus generalis totius provinciae s[an]cti Antonii Padoani in Majori Polonia ordinis minorum s[an]cti p[atr]iarchi francisci reformatorum».

395. [Петербург], 1762 р., червня 27.

Кирило Розумовський доносить Петрові III про покарання бунчукового товариша Федора Костенецького за затримку у себе указу Єлизавети Петрівни від 26 серпня 1741 р. і про відправку указу до Сенату.

46,5 × 58,3 см.

«Вашего императорскаго всепресвѣтлѣйшаго величества вѣрный подданный и нижайшій раб, гетман граф К. Разумовский».

Мова російська, реставрований.

На зеленому шнурі печатка короля, круглої форми, залізна кустодія, діаметр 10 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал № 166).

На зв.: «Roku 1801, dnia 19 iulii przyszedłszy osobiscie ur[od]zony Jozef Kulikowski ten przywilej od Augusta miasteczka Mizocza w[i]elmożnemu Józefowi Dunin—Karwickiemu, regentowi koronnemu i pułkow[nikowi] zapisany, podpisem reki królewskiej i pieczęci przy taśmie jedwabnej w puszcze blaszanej za przyłączeniem papiera stemplowanego ceny kopijek trzydzieści i opłatę pieczętnego do [...] przyjąłem Michał Jaworowski, pi[sarz] [...]».

(АЮЗР, ч. 5, т. 1, стор. 401—405).

394. Калиш, 1762 р., червня 25.

Провінціал ордену францисканців-реформаторів Великопольщі Діонісій Сідрі надає надворному маршалкові Георгієві Мнішкові титул генерального апостольського синдика і дає йому право користуватися всіма привілеями ордену.

* Напевно був ще лист, де йшло продовження тексту, тому що у виданні всі місця крапок заповнені текстом.

396. Петербург, 1762 р., серпня 26.

Катерина II призначає сенатора І. І. Неплюєва головним командиром у Петербурзі під час її від'їзду до Москви.

20 × 31 см.

«Єкатерина».

Мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 1044).

397. Петербург, 1762 р., вересня 16.

Катерина II наказує сенатору І. І. Неплюєву відзначити день її коронації 22 вересня в Петербурзі.

20 × 31 см.

«Єкатерина, болей двух тысяч не употребите».

Мова російська, стан задовільний.

398. Москва, 1762 р., жовтня 12.

Катерина II дякує сенатору І. І. Неплюєву за відзнаку її коронації і за виправдання вчинку гренадера Брускова.

20 × 31 см.

«Єкатерина».

Мова російська, стан задовільний.

399. Славатичі, 1762 р., листопада 12.

Віленський воевода Карл-Станіслав Радзивілл оголошує всім своїм підданим про вилучення з обігу саксонських шостаків і зміну курсу пруських шостаків згідно постанови королівських підскарбіїв.

38 × 24 см

«Karol, książę Radziwill, w[ojewoda] wil[eński]»

Мова польська, стан задовільний

Водяний знак (Л. В. Ч е р е п н и н, вказ. праця, стор. 459).

Печатка К.-С. Радзивілла, круглої форми, витиснена на папері, діаметр 7,2 см. Зображення: на щиті одноголовий орел, над щитом корона з наметом. Довкола печатки в два ряди напис латинською мовою майже стертий.

Під текстом: «Universal o monetę do dóbr koronnych»

400. Москва, 1762 р., листопада 18.

Катерина II дякує сенатору І. І. Неплюєву за службу і повідомляє про передачу 75 000 крб. митних зборів на зберігання статському раднику, секретареві її кабінету Бахиреву.

20 × 31 см.

«Єкатерина».

Мова російська, стан задовільний.

401. Москва, 1762 р., листопада 19.

Катерина II наказує сенатору І. І. Неплюєву, разом з сенатором Корфом і статським радником Ємме, описати цінні папери і грошові документи в шкатулці генерал-майора гр. Тотлебена.

20 × 31 см.

«Єкатерина».

Мова російська, стан задовільний.

402. Москва, 1762 р., листопада 20.

Катерина II наказує сенатору І. І. Неплюєву відправити до Сенату прибулі на її ім'я три кіпи з дамським вбранням з Франції для взяття з них необхідного мита.

20 × 31 см.

«Єкатерина».

Мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 1044).

403. Москва, 1762 р., листопада 26.

Катерина II дякує сенаторові І. І. Неплюєву за порядок у Петербурзі.

20 × 31 см.

«Єкатерина».

Мова російська, стан задовільний.

404. Москва, 1762 р., грудня 9.

Катерина II повідомляє сенатора І. І. Неплюєва про дозвіл раднику митної комісії Козміну провідати хворого батька в Москві.

20 × 23,5 см.

«Єкатерина, у Козміна отец болен».

Мова російська, стан задовільний.

405. Москва, 1762 р., грудня 20.

Катерина II повідомляє сенатора І. І. Неплюєва про дозвіл приїхати інспектору Шем'якіну до Москви і заборону йому передавати прохання через слуг Катерини II, яких він може підкупити.

20 × 22 см.

«Єкатерина».

Мова російська, стан задовільний.

406. Москва, 1763 р., січня 6.

Катерина II наказує сенаторові І. І. Неплюєву впорядкувати пропуск іноземних товарів через митниці.

20 × 22 см.

«Єкатерина».

Мова російська, стан задовільний.

Внизу дописка рукою Катерини II: «Из полицейских репортов усмотрела я, что множество воров отосланы в губернскую и в Сисной приказ, постарайтесь, чтоб оные дѣла скарея там окончали и не безконешными дѣлались».

407. Москва, 1763 р., березня 5.

Катерина II наказує сенатору І. І. Неплюєву покарати канцеляриста Василя Михайлова за подання їй необгрунтованого доносу на тамбовського секретаря і нотаріуса Струкова.

20 × 31 см.

«Єкатерина».

Мова російська, стан задовільний.

408. Москва, 1763 р., березня 12.

Катерина II наказує сенатору І. І. Неплюєву підібрати до Вотчинної контори службовця замість померлого асесора Петра Лукіна.

20 × 22 см.

«Єкатерина».

Мова російська, стан задовільний.

409. Москва, 1763 р., квітня 6.

Катерина II наказує сенатору І. І. Неплюєву ремонтувати її літній палац.

20 × 23,5 см.

«Єкатерина».

Мова російська, стан задовільний.

Внизу під текстом рукою Катерини II: «Генерал поручик Бецкой просит, чтоб оныя комнаты скарея очищены были».

410. Москва, 1763 р., квітня 24.

Катерина II повідомляє сенатора І. І. Неплюєва про завершення судової справи про крадіжку діамантів обер-секретарем Брянчаніновим і секретарем Веймаром.

21 × 31 см.

«Єкатерина».

Мова російська, стан задовільний.

Внизу дописка рукою Катерини II: «Я получила при том и другую вашу реляцію и весьма вашим распоряжением довольна, сожалею, что вы не можете».

411. Москва, 1763 р., червня 10.

Катерина II наказує сенатору І. І. Неплюєву розібрати в Сенаті скарги митних відкупщиків.

20 × 31 см.

«Єкатерина».

Мова російська, стан задовільний.

412. [Москва], 1763 р., липня 25.

Катерина II наказує сенатору І. І. Неплюєву подати свою думку про створення комісії для розгляду комерції.

Два аркуші: 20 × 22 см.

«Єкатерина».

Мова російська, стан задовільний.

Автограф.

На зв. арк. 2 печатка імператриці, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір 1,4 × 1,8 см. Зображення: вензель імператриці під короною.

На зв. арк. 2: «Івану Івановичу Неплюєву».

Документ № 413.

413. Глухів, 1763 р., жовтня 4.

Кирило Розумовський звільняє зі служби монастирського сотника Івана Романовича в чині полкового судді.

48 × 33 см.

«Гетман граф К. Разумовскій».

Мова українська, стан задовільний.

Печатка гетьмана, круглої форми, витиснена на папері, діаметр 8,3 см. Зображення: озброєний козак у напівповороті. Довкола печатки напис: «Ея імператорського величества малороссійскаго запорожскаго войска печать».

414. Петербург, 1764 р., червня 20.

Катерина II призначає сенатора І. І. Неплюєва головним командиром у Петербурзі на час її від'їзду до Ліфляндії.

20 × 31 см.

«Єкатерина».

Мова російська, стан задовільний.

415. [...]*, 1764 р., липня 4.

Удова бунчукового товариша Івана Ханенка Анна продає полковому осавулу Стефану Барановському Пустовойтівський та Саливонівський городи в с. Заворичі за 4 крб.

Два аркуші: 21,7 × 19,2 см.

«К сему купчому запису умершого бунчукового товариша Івана Ханенка жена Анна

* Місце написання документа не зазначено.

Максимовна, а вместо ей с ея велѣнія син ея Игнат Ханенко руку приложил; при сем был выборный козак курена Заворицкого Дмитро Труш и своеручно подписано».

Мова українська, стан задовільний.

416. Абій, 1764 р., липня 6.

Катерина II повідомляє сенатора І. І. Неплюєва про свою подорож до Риги і висловлює надію на ліквідацію «шалостей» під Петербургом.

Два аркуші: 20 × 22 см.

«Екатерина».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

417. Катеринодар, 1764 р., липня 29.

Катерина II повідомляє сенатора І. І. Неплюєва про відправку йому затвердженої доповіді підполковника Ватківського.

15,5 × 20 см.

«Екатерина».

Мова російська, стан задовільний.

Внизу під текстом дописка рукою Катерини II: «Я завтра водою отсель отправляюсь в Балтиский порт».

418. Царське Село, 1764 р., грудня 6.

Катерина II наказує сенатору І. І. Неплюєву дати поради новому оренбурзькому губернаторові.

Два аркуші: 20 × 22 см.

«Екатерина».

Мова російська, стан задовільний.

На зв. арк. 2: «Івану Івановичу Неплюєву».

419. Петербург, 1764 р., грудня 17.

Сенатор Григорій Теплов повідомляє петербурзького архієпископа Гавриїла про заборону Катериною II призначати архімандрита до Троїцько-Сергіївського монастиря без її дозволу.

Два аркуші: 20 × 31,5 см.

«Вашего преосвященства моего милостиваго архипастыря покорнѣйшій слуга Григорей Теплов».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Над текстом: «Получено декабря 17 д[ня], в вечер, 1764 года».

420. [...]*, 1764 р.

Катерина II повідомляє сенатора І. І. Неплюєва про своє швидке повернення.

15,5 × 20 см.

«Екатерина».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

421. [Петербург], не раніше 1764 р.**

Катерина II просить у сенатора Івана Івановича [Неплюєва] поради відносно пересилки справи про страту за хабарі воеводи Мясоєдова до Юстиц колегії, а потім на затвердження до Сенату.

20 × 26,5 см.

«Екатерина»

Автограф, мова російська, дуже пошкоджений, текст в деяких місцях не зберігся. Водяний знак (Л. В. Ч е р е п н и н, вказ. праця, стор. 133).

422. Петербург, 1765 р., січня 1.

Катерина II дякує сенатору І. І. Неплюєву за новорічні побажання.

* Місце написання документа не зазначено.

** 1764 р. Неплюєв став сенатором.

20 × 22 см.

«Екатерина».

Мова російська, стан задовільний.

Внизу дописка рукою Катерини II: «Невести Ваши сколько их есть тужать, что Вы их покинули, а мнѣ кажется будто Вы в деревны лучше видите нежели в городѣ. Імя Ваше в писмѣ ко мнѣ так хорошо писана, как Вы в трицать лѣт не писывали».

423. [Петербург], 1765 р., січня 31.

Сенатор Григорій Теплов повідомляє петербурзького і ревельського архієпископа Гавріїла про наказ Катерини II освятити йому церкву, побудовану в Воскресенському дівочому монастирі.

Два аркуші: 19,8 × 26,3 см.

«Вашего преосвященства моего милостиваго архипастыря покорнѣйшій слуга Григорей Теплов».

Мова російська, стан задовільний.

Під текстом арк. 1: «1765 году, генваря 31 получено».

424. Варшава, 1765 р., лютого 4.

Папський нунцій в Польщі та Литві архієпископ ефезький Антоній-Євгеній викликає до духовного трибуналу у Варшаві парафіяльного священика с. Грабове Григорія Логвиновича в зв'язку із скаргою економа Клеванських маєтків кн. Августа Чарторийського Себастьяна Іллокевича.

Два аркуші: 19,3 × 33,5 см.

«Paulus Aloysius Sylva, auditor gen[er]alis et iudex; Jastrzemski, cancellar[ius]».

Мова латинська, текст вицвітає.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 956 [а]).

Печатка нунція, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 5 см. Зображення: щит вирізної форми, на ньому змії. Над щитом німб. Довкола печатки напис: «Anton. Eugen vicecom. archieper. [...] nuntius apostol».

На зв.: «Ego infrascriptus praesentium copias reddidi cum obtestatione familiae domesticae omni[que] intro contenta ac mihi demandata fideliter executus sum. Die 8 mensis februarii an[n]o 1765. Michael Lucenski, [...] praepos[itus] Klevan[ensis]».

425. Варшава, 1765 р., березня 11.

Папський нунцій в Польщі Антоній-Євгеній передає справу грабовського священика Григорія Логвиновича на повторний розгляд луцькому і острозькому єпископу.

Два аркуші: 20,5 × 35 см.

«Petry Jastrzemski public [...] nunciat [...] regno Poloniae cancellar».

Мова латинська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 39).

Печатка нунція, опис див. док. № 424.

426. Луцьк, 1765 р., квітня 9.

Екзарх київський, галицький і всієї Русі, луцький та острозький єпископ Сильвестр Лубенецький-Рудницький забороняє клеванському духовництву карати сина грабовського священика Логвиновича до рішення суду екзарха.

20 × 32,5 см.

«Teodozy Brodowicz, subst[it]u[t]us, pisarz, m[anu] p[ro]pria».

Мова польська, стан задовільний.

Печатка єпископа, овальної форми, паперова кустодія, розмір 4,7 × 5,7 см. Опис див. док. № 374.

427. Рожище, 1765 р., квітня 22.

Екзарх київський, галицький і всієї Русі, луцький та острозький єпископ Сильвестр Лубенецький-Рудницький викликає до свого суду грабовського священика Григорія Логвиновича в справі сплюндрування клеванської церкви його сином.

20,5 × 14,8 см.

«X. I. Brodowicz. subst[itutus], pisarz, m[anu] p[ro]pria».

Мова польська, стан задовільний.

Над текстом печатка єпископа, овальної форми, паперова кустодія, розмір 3,7 × 4,4 см. Зображення: вирізний щит, на ньому стріла, під нею півмісяць, на різках якого п'ятикутні зірки. Над щитом корона, над нею німб. Довкола печатки напис: «Sylwestr Lubieniecki Rudnicki exar. metro. tot Rus. episcop. luceor. ostrogiensis».

428. Рожищі, 1765 р., квітня 25.

Екзарх київський, галицький і всієї Русі, луцький та острозький єпископ Сильвестр Лубенецький-Рудницький доручає луцькому канонікові Себастьянові Коцьоровському, олицькому деканові Іванові Новаковському та іншим розслідувати взаємні позови економа клеванських маєтків Себастьяна Іллюкевича та грабовського священика Логвиновича про переховування останнім в церкві свого сина, що втік з-під арешту, та напад С. Іллюкевича на церкву.

32 × 20 см.

«Jozephus Rogoszeski, curiae eius excelle[nt]iae aud[itor] index, m[anu] p[ro]pria».

Мова латинська, стан задовільний.

Печатка єпископа, опис див. док. № 374.

429. Царське Село, 1765 р., квітня 28.

Катерина II дякує І. І. Неплюєву за поздоровлення з днем народження і бажає йому вилікувати зір.

15,5 × 20 см.

«Екатерина».

Мова російська, стан задовільний.

430. Варшава, 1765 р., червня 27.

Станіслав Август видає з книг Коронної метрики копію польською мовою запису від 2 серпня 1590 р., складеного українською мовою, про продаж за 60 кіп грошів литовських Іваном Загоровським брацлавському воеводі кн. Янушу Збаразькому городища Володарське, селища Розволосзя, названого Великою Слободою Київського воєводства.

П'ять аркушів: 20,5 × 33 см.

«Ant. Stan. Młodziewski, cancellarius regni; Joannes Sionimski, m[et]ricae r[egni] P[oloniae] s[acrae] r[egiae] m[aiesta]tis secretarius, m[anu] p[ro]pria».

Мова польська, реставрований, правий край в усіх аркушах обрізаний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 39).

Печатка короля. круглої форми, витиснена на папері, діаметр 7,5 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 184).

Під текстом: «Z akt roku 1590. Prawo na kupno Horodyszczza Wołodareckiego i sieliszczza Rozwółozia od Jana Zahorowskiego książęciu Zbarazkiemu, wojewodzie braciławskiemu, słu-
żące»

431. Петербург, 1765 р., серпня 30.

Катерина II звільняє з військової служби капітана Івана Полозова в чині секунд-майора.

39,7 × 26,2 см.

«Екатерина; генерал граф Захар Чернышев».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний. Текст оточений друкованою рамкою з зображенням зброї.

Під текстом: «При запечатаніи в коллегіи иностранных дѣл, № 126». «В Военной коллегіи записан под № 401», «отставного от службы».

432. [Петербург], 1765 р., вересня 25.

Сенатор Григорій Теплов повідомляє петербурзького архієпископа про те, що Катерина II змінила термін постриження в монахині дівчини невідомого імені.

Два аркуші: 19,8 × 26,3 см.

«Вашего преосвященства покорнѣйшій слуга Григорей Теплов».
Мова російська, стан задовільний.

433. Рожищі, 1766 р., лютого 22.

Екзарх київський, галицький і всієї Русі, луцький та острозький єпископ Сильвестр Лубенецький-Рудницький повторно викликає грабовського священика Григорія Логвинича до свого суду.

21 × 16,2 см.

«Theodosius Brodowicz curiae eius excellenti[ae] cancellari[us]».

Мова польська, стан задовільний.

Над текстом печатка єпископа, опис див. док. № 374.

434. Варшава, 1766 р., квітня 11.

Станіслав Август забороняє священику Йосифу Млодзевському шинкування в Люцинському замку Інфляндського князівства.

23,5 × 39 см.

«Stanisław Augustus, król; Klemens Kozłowski, pieczęci w[ielkiej] koronnej sekretarz. m[anu] p[ropria]; Józef Duleba j. e. k. m[os]ci pieczęci w[ielkiej] W[ielkiego] ks[ie]stwa L[itewskiego] sekretarz, m[anu] p[ropria]».

Мова польська, реставрований, текст вицвів.

Дві печатки короля, круглої форми, паперові кустодії, діаметр 10 см (М. Гуновський, вказ. праця, мал. № 182, 186).

435. Бендери, 1766 р., квітня 23.

Бендерський паша Хаджі Ібрагім просить кн. Любомирського подарувати йому дві зграї гончих псів.

Два аркуші: 21 × 31,5 см.

«Chadzy Ibraim, pasza benderski».

Мова польська, в окремих місцях поповований вогкістю, стан задовільний.

Над текстом тугра паші, там же печатка паші, овальної форми, копчена, чорного кольору, розмір 1,5 × 1,2 см.

На зв. арк. 2: «Do ks[ie]cia Lubomirskiego, aby paszę obdarował dwiema sworami psow. a xze w. stolnikowi przysłał aby swoich dał».

436. Рожищі, 1766 р., червня 27.

Екзарх київський, галицький і всієї Русі, луцький та острозький єпископ Сильвестр Лубенецький-Рудницький втретє викликає грабовського священика Григорія Логвинича до свого суду.

16,5 × 19 см.

«Theodosius Brodowicz, curiae eius excellentiae cancellarius, m[anu] p[ropria]».

Мова польська, стан задовільний.

Над текстом печатка єпископа, опис див. док. № 374.

437. [Петербург], 1766 р., жовтня 19.

Князь Микола Голицін оголошує [петербурзькому архієпископу Гавриїлу] наказ Катерини II про присилку ієромонаха з Троїцького Олександрівського монастиря до Пажеського корпусу для навчання учнів катехизису.

Два аркуші: 20 × 31,2 см.

«Вашего преосвященства милостивого [осу]д[а]ря і отца всепокорнейшій слуга князь Николай Голицын».

Мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. № 1145).

Над текстом арк. 1: «1766 году, октября 19 д[ня], получено».

438. Варшава, 1766 р., жовтня 27.

Станіслав Август видає мешканцям передмістя Кременця глейт до вирішення процесу про надмірні повинності, що вимагали з них війт, староста і економ міста.

Два аркуші: 20 × 34 см.

«Stanisław August. król; Klemens Kozłowski, pieczęci w[ielkiej] koronnej sekretarz, m[anu] p[ro]pria».

Мова польська, реставрований.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 10 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 182).

Під текстом: «Gleyt od mocy i gwałtu urodz[onego] starosty, wojta i ekonoma krzemienieckich przedmieszczanom krzemienieckim dany».

439. Варшава, 1767 р., січня 17.

Станіслав Август підтверджує і повторює привілей короля Сигізмунда Августа, від 7 липня 1547 р. київському воеводі кн. Фрідріху Глібовичу Пронському про надання міського права його маєткові Берестечку та влаштування в ньому двох ярмарків на рік.

Три аркуші: 24,3 × 38,4 см.

«Stanisław August. król; Klemens Kozłowski, pieczęci w[ielkiej] koronny sekretarz, m[anu] p[ro]pria».

Мова польська, реставрований.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. № 1180).

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 10 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 182).

Під текстом: «Potwierdzenie przywileju na jarmarki miastu Beresteczkwowi nadane słuzącego».

На полі арк. I: «Ad p[er]sonallem oblationem g[enero]si Andreae Chylinski, subdelegati c[ast]ren[sis] capitan[eat]i Lublinen[sis] officiu[m] p[rae]s[en]s c[apitane]ale c[ast]rense Lublinense introcontentas literas confirmationis privilegii super celebrandas mundinas in bonis oppid[i] Beresteczko p[er] s[acrae] maiestatem d[omi]ni n[ost]ri clementissimum benigniter collat[as] ad acta sue per oblatam suscepit[...] de verbo ad verbum sub[...] in passiro, ingrossari mandarit. Sabb[atho] post f[estum] Matheae ap[osto]li proximo. Anno 1767 suscept[um]».

На зв. арк. I: «R[oku] 1796, 16 julia, stawając osobiście w. Piotr Kobylinski ten ekstrakt z akt [met]ryk koronnych z wpisaniem w nim potwierdzenia przywileju na jarmarki w miescu Beresteczko przez najjaśniejszego Stanisława Augusta krola polskiego z p[odpise]m ręki jegoz y sekretarską przy pieczęci wielkiej koron[nej] na masie wycisnionej i susceptę grodu Lubel[skiego] na marginesie pierwszej fascycuły zapisaną do akt [nyniej]szych ziem[skich] luc[kich] w sposob oblaty podał z przeniesieniem na papier skarbowy ceny 20 kopijek».

(АЮЗР. ч. 5, т. I, стор. 47—49).

440. Радомишль, 1767 р., січня 27.

Київський митрополит Феліціан Філіп Володкович дає право священникові п'ятигірської церкви св. Миколи Павлові Малому збирати пожертвування для ремонту церкви.

33,6 × 20,5 см.

«Grzegorz Mokrzycki, official, m[anu] p[ro]pria».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова польська, стан задовільний.

Печатка митрополита, овальної форми, витиснена на папері. розмір 6,5 × 7,2 см. зображення нечітке.

Під текстом: «Za tym paszportem i ja, nizej wyrazony, jako paroch miejsca tamecznego i wspomozenie pomienionego miejsca s[wi]ętego [...]».

441. Радомишль, 1767 р., серпня 31.

Київський митрополит Феліціан Філіп Володкович призначає Івана Качановського священником церкви с. Пугачівки Сухоліської парафії.

21,5 × 33,5 см.

«Mokrzycki, official, m[anu] p[ro]pria».

Мова польська, текст в окремих місцях вицвів.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 21).

442. Варшава, 1768 р., лютого 4.

Львівський та кам'янецький єпископ Лев Шептицький, призначений листом київського митрополита Феліціана Філіпа Володковича від 20 грудня 1767 р. генеральним вікарієм Київської єпархії та Польщі, зобов'язується виконувати вказівки митрополита та видавати йому третю частину прибутків з митрополичих маєтків.

Три аркуші: 21 × 32,2 см.

«Leo Szeptycki, ep[iscop]us Lepolie[nsis], metropolit[anus] kijovien[sis] et tot[ius] Russiae necnon archimandriae Kijovipieczar[ensis] cum futura successione coadiutor atque locumtenens generalis, m[anu] p[ro]pria».

Мова латинська, стан задовільний.

Мова латинська, стан задовільний.

Печатка єпископа, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір 2,2 × 2,4 см, зображення стерте.

(АЮЗР, ч. 1, т. IV, стор. 611—613).

443. Петербург, 1768 р., серпня 21.

Сенатор Григорій Теплов повідомляє ректора Києво-братського монастиря архімандрита Самуїла про виклик його до Синоду за розпорядженням Катерини II.

18,2 × 22,7 см.

«Вашего преподобія покорный слуга Григорей Теплов».

Мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 1143).

Під текстом: «Получено 1768 года, сентября 12 дня] по полудни, в четвертом часу».

444. Петербург, 1768 р., вересня 17.

Катерина II надає генерал-поручикові графу Петру Румянцеву чин повного генерала.

42,5 × 33 см.

«Екатери́на; генерал-поручик барон фон [...]».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний.

Під текстом: «Прі арміи», «В Военной коллегии записан № 293».

На зв.: «При запечатаніи в коллегии Иностранных дѣл, № 2599 [а]».

445. [Петербург], 1768 р., листопада 19.

Сенатор Григорій Теплов повідомляє петербурзького архієпископа Гавриїла про розпорядження Катерини II призначити для проповіді архімандрита Києво-братського монастиря Самуїла в день св. Андрія Первозванного

Два аркуші: 19,3 × 23 см.

«Вашего преосвященства милостиваго государя моего покорный слуга Григорей Теплов».

Мова російська, стан задовільний.

446. [Петербург], 1768 р., грудня 9.

Сенатор Григорій Теплов повідомляє петербурзького архієпископа Гавриїла про розпорядження Катерини II, щоб архімандрит Києво-братського монастиря Самуїл виступив з проповіддю у придворній церкві.

Два аркуші: 19 × 27 см.

«Вашего преосвященства милостиваго моего [осу]д[а]ря покорнейшій слуга Григорей Теплов».

Мова російська, стан задовільний.

Під текстом рукою Теплова: «Прошу меня увѣдомить о дни, в котором говорена будет проповѣдь».

447. Петербург, 1768 р., грудня 21.

Сенатор Григорій Теплов просить архімандрита Самуїла прислати для Катерини II текст його проповіді, яку він виголосив у придворній церкві 21 грудня 1768 р., в зв'язку з тим, що імператриці не було на проповіді.

Два аркуші: 18,2 × 22,7 см.

«Вашего высокопреподобія покорный слуга Григорей Теплов».

Мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 1143).

Під текстом: «Получено того ж декабря 21, послѣ полудни, во втором часу».

448. [Петербург], 1769 р., лютого 1.

Сенатор Григорій Теплов повідомляє петербурзького архієпископа Гавриїла про відправку до нього в монастир божевільного камергера Івана Злотницького за розпорядженням Катерини II.

Два аркуші: 19 × 27 см.

«Вашего преосвященства покорнѣйшій слуга Григорей Теплов».

Мова російська, стан задовільний.

449. [Петербург], 1769 р., липня 15.

Сенатор Григорій Теплов повідомляє петербурзького архієпископа Гавриїла про відправку додому, за розпорядженням Катерини II, придворного служителя, що лікувався в монастирі від пияцтва.

Два аркуші: 18,2 × 23,2 см.

«Вашего преосвященства милостиваго моего государя покорнѣйшій слуга Григорей Теплов».

Мова російська, стан задовільний.

450. Петергоф, 1769 р., липня 17.

Катерина II наказує петербурзькому архієпископу Гавриїлу відправляти урочисті молебні по всіх церквах Петербурга на честь перемоги російських військ у битві з турецькими військами 2 липня 1769 р.

Два аркуші: 18,2 × 23,2 см.

«Екатерина».

Мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 1042).

451 [Петербург], 1769 р., липня 18.

Сенатор Олександр Вяземський повідомляє петербурзького архієпископа Гавриїла, що від імені Сенату на молебні в Петропавлівському соборі буде присутній гр. Петро Іванович Панін.

Два аркуші: 19,2 × 29,5 см.

«Вашего преосвященства милостиваго государя моего покорнѣйшій слуга князь Алѣксандр Вяземской».

Мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 1044).

452. Прилепи, 1769 р., липня 19.

Київський митрополит Феліціан Філіп Володкович посвячує Григорія Фурсевича в сан священника і призначає до Київської архієпископії.

33,7 × 19,5 см.

«Фелициан. архи[манд]р[и]т. митрополит. Даниил Онуфри Пашковский. писар m[apu]p[goria]».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова церковнослов'янська, реставрований.

Печатка митрополита, овальної форми, витиснена на папері розмір 5 × 5,5 см. Зображення: шит вирізної форми, на ньому тризубець з хрестом, над шитом митрополіча митра, внизу ланцюг з хрестом, довкола мантия. Довкола печатки напис: «Felician Wolodkiewicz arch [...] Russi».

453. [Петербург], 1769 р., липня 24.

Сенатор Григорій Теплов повідомляє петербурзького архімандрита Гавріїла про затримання в монастирі, за розпорядженням Катерини II, за пияцтво придворного служителя.

Два аркуші: 19,3 × 23,2 см.

«Вашего преосвященства милостивого моего государя покорнѣйшій слуга Григорій Теплов».

Мова російська, стан задовільний.

454. Царське Село, 1769 р., вересня 11.

Катерина II наказує петербурзькому архієпископу Гавріїлу відправити урочистий молебен на честь перемоги російських військ у битві з турецькими військами 29 серпня 1769 р.

Два аркуші: 18,2 × 23,2 см.

«Екатерина».

Мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. 1042).

455. Петербург, 1769 р., жовтня 15.

Сенатор Степан Стрекалов повідомляє петербурзького архієпископа Гавріїла про відправлення, за розпорядженням Катерини II, урочистого молебну на честь вступу російських військ в Ясси і Молдавське князівство.

Два аркуші: 18,5 × 23,3 см.

«Вашего преосвященства милостиваго г[осу]д[а]ря моего покорный слуга Степан Стрекалов».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

456. Петербург, 1770 р., лютого 26.

Катерина II наказує петербурзькому архієпископу Гавріїлу відправити урочистий молебен по всіх церквах Петербурга на честь перемог російських військ в битвах з турецькими військами взимку 1770 р.

Два аркуші: 18,2 × 23,2 см.

«Екатерина»

Мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 1042).

457. Петербург, 1770 р., лютого 26.

Сенатор Степан Стрекалов повідомляє петербурзького архієпископа Гавріїла про розпорядження Катерини II відправити урочистий молебен в наступну неділю.

Два аркуші: 18,5 × 23,3 см.

«Вашего преосвященства всепокорный слуга Степан Стрекалов».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

458. Люблін, 1770 р., березня 16.

Полковник Олександр Суворов вимагає покарати підданих, які побили чотирьох російських солдат на ярмарку в Білгорай.

19 × 23 см.

«Alexandre de Souwogow».

Мова польська, стан задовільний.

459. Люблін, 1770 р., травня 13.

Олександр Суворов висловлює доброзичливість невстановленій особі.

19,2 × 23,3 см.

«Alexander Suwogow»

Мова польська, стан задовільний.

460. Петергоф, 1770 р., липня 18.

Сенатор Степан Стрекалов повідомляє петербурзького архієпископа [Гавриїла] про розпорядження Катерини II поховати кн. Прозоровського з усіма знаками пошани.

Два аркуші: 18,5 × 23,3 см.

«Вашего преосвященства милостивого г[осу]д[а]ря моего покорнѣйший слуга Степан Стрекалов».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

461. [Царське Село], 1770 р., серпня 1.

Сенатор Степан Стрекалов повідомляє петербурзького архієпископа [Гавриїла] про розпорядження Катерини II відправити урочистий молебен у Казанській церкві на честь перемог російських військ над турецькою армією під командою візира.

Два аркуші: 18,5 × 23,3 см.

«Вашего преосвященства милостивого г[осу]д[а]ря моего покорнѣйший слуга Степан Стрекалов».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

462. Царське Село, 1770 р., серпня 6.

Сенатор Степан Стрекалов повідомляє петербурзького архієпископа [Гавриїла] про згоду Катерини II на прохання матері покійної кн. Прозоровської поховати тіло дочки в Москві.

Два аркуші: 18,5 × 23,3 см.

«Вашего преосвященства милостивого г[осу]д[а]ря моего покорнѣйший слуга Степан Стрекалов».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

463. Петербург, 1770 р., вересня 13.

Сенатор Степан Стрекалов повідомляє петербурзького архієпископа [Гавриїла] про розпорядження Катерини II відправити в морській церкві Петербурга урочистий молебен на честь розгрому російським флотом турецького флоту в Леванті і в Петропавлівському соборі панахиди по Петру I як засновнику російського морського флоту.

Два аркуші: 18,5 × 23,3 см.

«Вашего преосвященства милостивого государя моего покорнѣйший слуга Степан Стрекалов».

Мова російська, стан задовільний.

464. [Петербург], 1770 р., грудня 13.

Сенатор Григорій Теплов повідомляє петербурзького [архієпископа] Гавриїла про дозвіл Катерини II не виїздити йому поки що до єпархії.

Два аркуші: 19 × 22,4 см.

«Вашего преосвященства милостивого государя моего покорнѣйший слуга Григорей Теплов».

Мова російська, стан задовільний.

465. Петербург, 1771 р., січня 21.

Великий князь Павло Петрович висловлює білгородському єпископу Самуїлу бажання й надалі продовжувати з ним листування.

Два аркуші: 17,8 × 21,5 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Получено 1771 года, февраля 17 дня». Конверт скріплений печаткою Павла, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір 2,3 × 2,8 см, зображення стерте.

На конверті: «Преосвященному епископу Самуилу бѣлгородскому».

466. Себеш, 1771 р., лютого 25.

Віленський воевода кн. Карл-Станіслав Радзивілл надає Антонію Літухові чин поручика гусарів.

37 × 24 см.

«Karol wiąże Radziwiłł, w[o]jewo[da] wil[eński]».

Печатка К.-С. Радзивілла, опис див. док. № 399.

Мова польська, реставрований

467. Петербург, 1771 р., травня 7.

Великий князь Павло Петрович запевняє білгородського єпископа Самуїла в тому, що він назавжди буде його другом.

Два аркуші: 17 × 21 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

На зв.: «1771 год, маія 26 дня получено».

Конверт скріплений печаткою Павла, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір 2,3 × 2,8 см. Зображення: двоголовий орел, увінчаний короною. на грудях орла два щити, зображення на яких нечіткі.

468. Петербург, 1771 р., вересня 24.

Катерина II повідомляє крутицького і можайського єпископа Самуїла про призначення його московським архієпископом.

Два аркуші: 20 × 24 см.

«Екатерина».

Мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. № 955).

Під текстом рукою Катерини II: «Бога для, преосвященной, поспешайтѣ своим приездом в Москву».

На зв.: «Получен 1771 года, октября 9 дня».

469. Петербург, 1771 р., вересня 29.

Великий князь Павло Петрович висловлює крутицькому і можайському єпископу Самуїлу своє задоволення з приводу призначення його московським архієпископом.

Два аркуші: 17,7 × 23 см.

«Павел».

Мова російська, стан задовільний.

На зв. арк. 2: «1771 года, окт[ября] 11 дня, в дорогѣ».

Конверт скріплений печаткою Павла, опис див. док. № 467

На конверті: «Преосвященному Самуилу, епископу крутицкому и можайскому».

470. Петербург, 1771 р., грудня 15.

Сенатор Григорій Теплов повідомляє про розпорядження Катерини II сприяти крутицькому і можайському єпископу Самуїлу

21,7 × 15,8 см.

Копія XVIII ст., мова російська, стан задовільний.

471. Київ, 1772 р., травня 10.

Дочка померлого київського бургомистра Михайла Яшенка Анастасія позичає у військового товариша Антона Олександровича 400 крб. під заставу будинку з садибою.

Два аркуші: 21,5 × 32,5 см.

«К сему облѣку умершого бурмистра кievского Михайла Яшенка доч Анастасия Михайловна своеручно подписалась и печать приложила; при дачи сего облика и прописаних в нем денег били и во свѣдѣтельство по прозбѣ помянутой Анастасіи Яшенковой подписалися и печать приложили бунчуковый товариш і земскай кievской комисар Михаила Добрянский; войсковий товариш и Кіевского комисарства кассир Павел Маслович».

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. № 449).

Три печатки підписаних осіб:

1) овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір 1,5 × 2 см, зображення нечітке; 2) овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір 2,3 × 2 см, зображення

стерте; 3) шестикутної форми, сургучна, червоного кольору, розмір $1,6 \times 1,9$ см. зображення нечітке.

472. Царське Село, 1772 р., травня 30.

Великий князь Павло Петрович вітає крутицького і можайського єпископа Самуїла та запевняє в дружбі.

Два аркуші: 18×23 см.

«Павел».

Мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Получено іюня, 28 д[ня]».

473. Петергоф, 1772 р., червня 30.

Катерина II доручає крутицькому і можайському єпископу Самуїлу нагляд за розписом Успенського та Архангельського соборів у Москві.

Два аркуші: $20 \times 30,5$ см.

«В прочем пребываем к вам со всегдашнем нашим благоволением Екатерина».

Мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. № 1046).

На зв.: «Получен 1772 года, июля 9 дня, в осмом часу по утру».

474. Переяслав, 1772 р., жовтня 28.

Переяславський і бориспільський єпископ Іов призначає священника Авраама Кислівського протопресвітером православних церков Тетіївської протопоії.

$54,5 \times 72,5$ см.

Мова російська, реставрований.

Текст оточений рамкою шириною 5,5 см з різнокольоровим орнаментом, у верхню частину якого вписані слова: «Бжією млстю».

На полі: «Записанна в книгу протоколную под № 609».

475. Петербург, 1772 р., жовтня 29.

Катерина II асигнує крутицькому і можайському єпископу Самуїлу гроші на внутрішнє оздоблення Архангельського собору у Москві і дозволяє освятити його.

Два аркуші: 20×30 см.

«Екатерина».

Мова російська, стан добрий.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. № 955).

На зв.: «Получен 1772 года, ноября 3 числа, чрез нарочную штафету».

476. Петербург, 1772 р., листопада 12.

Катерина II надає секунд-майору Андрію Венцелю чин прем'єр-майора.

$41 \times 29,2$ см.

«Екатерина; генерал граф Захар Чернышев».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, дуже пошкоджений, в деяких місцях текст вицвів.

Під текстом: «Санкт-Петербургского пехотного», «В Военной коллегии записан под № 4 [...]».

477. Петербург, 1773 р., січня 21.

Великий князь Павло Петрович дякує крутицькому і можайському єпископу Самуїлу за поздоровлення з Новим роком.

Два аркуші: $23 \times 35,7$ см.

«Пребываю вашим благосклонным Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Конверт скріплений печаткою Павла, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір $2,3 \times 2,8$ см, зображення стерте.

На конверті: «Преосвященному Самуилу, епископу крутицкому и можайскому».

478. Петербург, 1773 р., квітня 9.
Великий князь Павло Петрович вітає крутицького і можайського єпископа Самуїла з минулими святами.

Два аркуші: $23 \times 35,6$ см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Получено апреля 18 дня 1775 года».

Конверт скріплений печаткою Павла, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір $2,3 \times 2,8$ см, зображення стерте.

На конверті: «Преосвященному Самуилу, епископу крутицком, и можайскому».

479. Варшава, 1773 р., квітня 10.

Станіслав Август надає полковникові кн. Казимиру Сапезі чин генерала артилерії.
 39×24 см.

«Stanisław August, król; Józef Duleba, horodniczy brzeskański, j. k. m. pieczęci w[iel-
kiej] W[ielkiego] ks[ięstwa] Lit[ewskiego] sekretarz, m[anu] p[ro]pria»

Мова польська, текст починає вицвітати.

Печатка короля, круглої форми, витиснена, діаметр 10 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 186).

480. Аргентина, 1773 р., червня 3.

Віленський воевода кн. Карл-Станіслав Радзивілл рекомендує невідомому єпископові затвердити Павла Усарського парафіяльним священиком в м. Жмігроді.

$39,5 \times 18,3$ см.

«Celsissimae ac reverendissimae dominationis vestrae obsequentissimus servus Carolus
dux Radziwiłł, palatinus vilmensis».

Мова латинська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. № 1396).

Печатка К.-С. Радзивілла, круглої форми, витиснена на папері, діаметр 7,4 см. Зображення: на вирізному щиті одноголовий орел, щит оточений зброєю і прапорами, внизу—орден, щит увінчано короною з наметом. Довкола печатки в три ряди напис: «Carolus Stanislaus Radziwiłł dux in Olyka, Nieswiez, Birze, Dubinki, Sluck, Kopyl, Czartorysk, Kleck et S. R I princeps comes in Szydlowiec, Kroze, Kopys, Koydanow, Żabudow, Kieydany, Białkamien, Bialla nec non in Żółkiew, Złoczow, Pomarżany, Nowel, Siebiez etc. dominus et haeres palatinus vilmensis ordinum Aquilae Albae, S. Andreae et s. Huberti Eques».

481. Петербург, 1773 р., серпня 7.

Катерина II дозволяє і доручає крутицькому та можайському єпископу Самуїлу освятити Успенський собор у Москві після реставрації.

Два аркуші: $19 \times 25,7$ см.

«Екатерина».

Мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. № 1046).

На зв.: «Получен 1773 года, август 12 дня, в первом часу по полудни, с нарочной шафетою».

482. Тетнанг, 1773 р., листопада 4.

Монтфорський князь, великий магістр рицарського ордену Божого провидіння Франциск-Ксаверій вручає гр. Іванові Волянському хрест другого класу ордену.

Два аркуші: $21,5 \times 29$ см.

«Franciscus Xaverius comes de Montfort; Joannes Christophorus de Gritsch, protocancellarius ordinis s[acrae] Regiae maiestatis Orthodoxae et Incae reipublicae Polon[iae] cons[iliarius] actualis intimus»

Друкований бланк, заповнений рукою, мова латинська, стан задовільний

На арк. 1 друкована мініатюра з зображенням герба магістра.

На арк. 2 різнокольоровий герб І. Волянського: на щиті серце з стрілою Над

щитом рицарський шолом з пір'ям, внизу орден. Над гербом напис: «Dulce est patria mori».

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 953).

Дві печатки, круглої форми, сургучні, червоного кольору: 1) магістра, діаметр 4 см, зображення: герб магістра; 2) протоканцлера, діаметр 4,4 см, зображення: рицарський шолом з митрою, оточені прапорами, довкола ланцюг з одноголових орлів.

483. Львів, 1773 р., грудня 8.

Львівський, галицький і кам'янецький єпископ Лев Шептицький призначає Тита Татаринського священником церкви св. Юрія в с. Махнівці Бердичівської протопопії.

41 × 33,5 см.

«Леон; Даниїл Верхратський, писар».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова церковнослов'янська.

Печатка єпископа, круглої форми, витиснена на папері, діаметр 5,5 см. Зображення: щит, на ньому підкова з хрестом. Над щитом корона з наметом і у верхній частині німб. Довкола печатки напис: «Leon episcopus leopol. eo».

(АЮЗР, ч. I, т. IV, стор. 626—628).

484. Переяслав, 1774 р., листопада 12.

Переяславський і бориспільський єпископ Іов призначає Петра Станкевича священником церкви св. Михайла в с. Вороному Животівської протопопії.

47,5 × 60,3 см.

Мова російська, реставрований.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 912).

На полі: «Записана в книгу протоколную под № 1136».

485. Варшава, 1774 р., грудня 13.

Станіслав Август дарує великому коронному гетьманові Франціскові-Ксаверієві Браницькому та його спадкоємцям Білоцерківське староство.

Шість аркушів: 25 × 38,5 см.

«Stanislaus Augustus, rex; Antonius Sikorski, s[acrae] r[egiae] m[ajestatis] et sigilli majoris r[eg]ni secretarius, m[anu] p[ro]pria».

Мова латинська, стан задовільний.

Документ оправлений в сап'ян, темно-червоного кольору, оточений золотою рамкою з рослинним орнаментом. Через документ протягнуто кручений шнур для печатки.

Печатка короля, круглої форми, залізна кустодія, діаметр 10 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 183).

Під текстом арк. 4: «Diploma donationis perpetuae capitaneatus seu bonorum Bialo-cerkiev cum omnibus attinentiis in palatinatu Kioviae sitorum magnifico Fransisco Xawerio Branicki, supremo exercituum regni duci datur».

486. Братовщина, 1775 р., травня 27.

Катерина II повідомляє київського митрополита Гавріїла про призначення архімандрита волоського Фокшанського монастиря св. Іоана Варлаама архімандритом Ніжинського монастиря.

Два аркуші: 19,8 × 31,5 см

«Екатерина».

Мова російська, стан задовільний.

487. Київ, 1775 р., червня 8.

Київський митрополит Гавріїл повідомляє Катерину II, що отримав указ про призначення архімандрита Фокшанського монастиря св. Іоана Варлаама архімандритом Ніжинського монастиря.

Два аркуші: 20 × 33 см

Тогочасна копія, мова російська, стан задовільний.

488. [...]*, 1775 р., червня 14.

Граф Григорій Потьомкін пересилає петербурзькому архієпископу [Гавриїлу] пана-гію, якою його нагородила Катерина II.

Два аркуші: 18,7 × 23,5 см.

«Г. Потемкин».

Мова російська, стан задовільний.

Над текстом: «Получен в придворной церкви на пречистенскъ. 1775 года, июня 14 дня».

489. Варшава, 1775 р., серпня 8.

Станіслав Август повторює і підтверджує грамоти великого князя литовського Олександра від 1503 р., короля Сигізмунда Августа від 25 грудня 1552 р., а також підтверджує грамоти Сигізмунда III від 18 жовтня 1617 р., Михайла від 18 вересня 1670 р., Владислава IV від 15 березня 1633 р. про надання м. Луцьку магдебурзького права.

Чотири аркуші: 27,5 × 39 см.

«Stanislaus Augustus, rex; Joannis Karnicki, praefectus [...] s[acrae] r[egiae] m[ajestatis] etc. minoris j[ur]is regni secretarius, m[anu] p[ro]pria».

Мови польська і латинська, пергамент, текст вицвів у багатьох місцях.

Печатка короля, круглої форми, залізна кустодія, діаметр 7,8 см, зображення стерте. На зв. арк. 4: «Pro cancellariatu illustrissimi do excell[entissimi] domini Joannis in Warklany preto comitis a Borch pro cancellarii regni [...] capitanei sigillatur est in actis. Confirmatio jurium et [...] civitati [...]».

490. Королівська канцелярія у Великому князівстві Литовському, 1776 р., квітня 13.

Станіслав Август видає з книг Генеральної конфедерації Литовського князівства витяг з контумаційного декрету від 7 березня 1775 р. в справі Мацея Щебловського і Базилія Соколовського про володіння маєтком Пелище Вількомірського повіту.

Чотири аркуші: 20,5 × 35 см.

«Joachim Chreptowicz, podkanclerzy W[ielkiego] Ks[ięstwa] L[i]t[ewskiego]; Felix Szubert, metrykant lit[ewski], m[anu] p[ro]pria».

Мова польська, стан задовільний.

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 7,8 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 187).

Під текстом: «Ekstrakt dekretu kontumacyjnego w sprawie j[ur]a Szczebłowskiego z szlachetnym panem Bazylim Sokołowskim w roku 1775 ferowanego».

На зв. арк. 4: «[Mędzy] p. Szczebłowskim a szlachetnym Sokołowskim z drugiey strony na sądach Generalney obojga narodow konfederacyi na sessyi dnia 7 marca roku 1775 u Warszawie ferowany dekret, ktorym to dekretem widocznie się dowodzi, iż o. Adam Łodzia księze poniński koronny i Michał księgie Radziwiłł, litewski Generalnej konfederacji marszałkowie wraz z konsyliarzami, dnia tegoz 7-ma martii roku 1775 na sessji się znajdowali y tak dekret wyzey rzeczony jako y sancitum w-o Worcella, kasztellana halić[kiego], na tejsze sessji die 7 martji et [...] istotnie nastąpiło».

491. Царське Село, 1776 р., квітня 26.

Великий князь Павло Петрович повідомляє ростовського архієпископа Самуїла про смерть своєї дружини Наталії Олексіївни.

Два аркуші: 23 × 37,5 см.

«Вашего преосвященства благосклонной Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний. Лист в траурній рамці.

На зв.: «Получено 1776 года, мая 4 числа».

Конверт скріплений печаткою Павла, овальної форми, сургучна, чорного кольору, розмір 2,7 × 3 см, зображення стерте.

На конверті: «Преосвященному Самуилу Ростовскому».

* Місце написання відсутнє.

492. Петербург, 1776 р., травня 16.
Обер-прокурор Сергій Акчурин повідомляє Синод про розпорядження Катерини II бути присутнім в Московській синодальній конторі ростовському архієпископу Самуїлу.
Два аркуші: 16,8 × 21,5 см.
Точасна копія, мова російська, стан задовільний.
493. Царське Село, 1776 р., травня 17.
Великий князь Павло Петрович дякує ростовському архієпископові Самуїлу за співчуття з приводу смерті його дружини Наталії Олексіївни.
Два аркуші: 23 × 37,5 см.
«Павел».
Автограф, мова російська, стан задовільний.
Лист в траурній рамці.
На зв.: «Получено маія 25 дня, 1776 года».
Конверт скріплений печаткою Павла, овальної форми, сургучна, чорного кольору, розмір 2,7 × 3 см, зображення стерте. На конверті: «Преосвященному Самуилу Ростовскому».
494. Петербург, 1776 р., травня 18.
Катерина II звільняє зі служби сержанта Семенівського полку Миколу Карташова в чині прапорщика.
38,5 × 24,5 см.
«Екатерина; подполковник Федор Вадковский».
Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, забруднений.
Текст оточений друкованою рамкою з зображенням зброї.
Печатка імператриці, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 8 см (К. Каменцев, М. Устюгов, вказ. праця, мал. № 42).
На зв.: «При запечатаніи в коллегіи Иностранных дѣл, № 499».
495. Варшава, 1776 р., липня 22.
Станіслав Август забороняє кременецькому старості Йосифу, війту Янушу та князям Сангушкам примушувати міщан і передміщан м. Кременця до панщини, стягувати надмірні податки та перебезувати їх землі.
Два аркуші: 21,5 × 36,5 см.
«Stanisław August, król; Jan Karnicki, horodniczy ks[ie]stwa Inflantskiego, jkmc i pieczęci niniejszej koronnej sekretarz».
Мова польська, реставрований.
Водяний знак (Л. В. Черепнин, вказ. праця, стор. 459).
Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 7,7 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 184).
496. Петербург, 1776 р., жовтня 11.
Великий князь Павло Петрович повідомляє ростовського архієпископа Самуїла про свій від'їзд до Берліна.
Два аркуші: 23 × 37,5 см.
«Павел».
Автограф, мова російська, стан задовільний.
На зв.: «Получено 1776 года, октября 28 дня».
497. [Петербург], 1776 р., жовтня 12.
Велика княгиня Марія висловлює ростовському архієпископу Самуїлу свою прихильність.
Два аркуші: 23 × 37,5 см.
«Марія, великая княгиня».
Автограф, мова російська, стан задовільний.
Водяний знак (А. А. Герасимов, вказ. праця, мал. № 1089).

На зв.: «Получено 1776 года, октября 24 дня».

На конверті: «Его преосвященству Самуилу, епископу ростовскому в Москвѣ».

498. Петербург, 1776 р., листопада 15.

Великий князь Павло Петрович повідомляє ростовського архієпископа Самуїла про своє одруження на вюртемберзькій принцесі Марії Федорівні.

Два аркуші: 23 × 37,5 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Получен 1776 года, декабря 2 дня и прислан из Ростова».

499. Петербург, 1777 р., січня 3.

Великий князь Павло Петрович запевняє ростовського архієпископа Самуїла в своїй дружбі.

Два аркуші: 22,5 × 37,8 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

«Получено 1777 года, генваря 10 дня, во вторник, в полудни».

500. Петербург, 1777 р., лютого 29.

Великий князь Павло Петрович дякує київському митрополиту Гавріїлу за лист.

Два аркуші: 19 × 23 см.

«Павел».

Мова російська, стан задовільний.

501. Петербург, 1777 р., квітня 9.

Катерина II дозволяє ростовському архієпископу Самуїлу об'їхати єпархію.

Два аркуші: 18,5 × 22,7 см.

«Екатерина».

Мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Получен с нарочною штафетою апрѣля 13 дня в третіем часу по полудни, 1777 году».

502. Царське Село, 1777 р., червня 10.

Великий князь Павло Петрович повідомляє ростовського архієпископа Самуїла про вагітність своєї дружини Марії Федорівни.

Два аркуші: 22,5 × 37,8 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 1396).

На зв.: «Получено 1777 года, іюня 26 дня».

503. Царське Село, 1777 р., серпня 12.

Великий князь Павло Петрович висловлює ростовському архієпископу Самуїлу задоволення з приводу їх дружби.

Два аркуші: 22,5 × 37,8 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 1396).

На зв.: «Получено 1777 года, сентября 11 дня».

504. Рожищі, 1777 р., жовтня 11.

Екзарх київський, галицький та всієї Русі, луцький і острозький єпископ Кіпріян Стецький дає базалійському деканові Василеві Порницькому право приймати сповіді в особливих випадках, коли їх може приймати лише єпископ.

34,8 × 21,5 см.

«Cyprianus, episcopus; Nicolaus Lubowicz, s[acr]a ut[horita]te ap[osto]lica publicus,

curiae ep[iscop]alis [...] q[ue] g[e]n[era]lis luceor[iensis] ostr[ogiensis] n[ota]rius, m[anu] p[ro]pria».

Мова латинська, стан задовільний.

Печатка екзарха, овальної форми, витиснена на папері, зображення стерте.

505. Петербург, 1777 р., жовтня 14.

Великий князь Павло Петрович дякує ростовському архієпископу Самуїлу за поздоровлення з днем народження.

Два аркуші: 22,5 × 37,8 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 1396).

На зв.: «Получено 1777 года, ноября 11 дня».

506. Петербург, 1777 р., жовтня 17.

Катерина II дозволяє ростовському архієпископу Самуїлу бути присутнім при відкритті Ярославського намісництва.

Два аркуші: 18,5 × 22,7 см.

«Екатерина».

Мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Получено 1777 года, октября 26 дня, по утру, с нарочным курьером от князя Михаила Никитича Волконского, главнокомандующего в Москвѣ, присланным».

507. [...]*, жовтня 30.

Заворицький житель Назар Шафаренко продає київському полковому судді Стефану Барановському землю за 9 карбованців з полтиною.

Два аркуші: 21 × 34,5 см.

«К сему добровольному купчому запису Назар Шафаренко, а вмѣсто его неграмотного, по его рукодайнму прошенію, дяк заворицькій Семен Забудскій руку приложил; при сем добровольном купчом запису били и во свидѣтельство подписалися: атаман куреня Заворицького Васил Васечко, козаки Олифера Биба; Грицко Отрох; Федор Сенко. А за неграмотных, по их рукоданному прошенію, поповыч заворицькій Васил Заворський руку приложил».

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 705).

508. Петербург, 1778 р., січня 20.

Великий князь Павло Петрович дякує ростовському архієпископу Самуїлу за поздоровлення в зв'язку з народженням сина і з Новим роком.

Два аркуші: 15,8 × 19,3 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 1041).

На зв.: «Получено 1778 года, генваря 28 дня, в Москвѣ».

509. Петербург, 1778 р., січня 24.

Велика княгиня Марія дякує ростовському архієпископу Самуїлу за поздоровлення з народженням сина.

Два аркуші: 18,7 × 20 см.

«Ваша благосклонная Марія, великая княгиня».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 1041).

На зв.: «Получено 1778 года, генваря 31 дня».

510. Петербург, 1778 р., березня 21.

• Місце і рік написання відсутні.

Великий князь Павло Петрович дякує ростовському архієпископу Самуїлу за поздоровлення з народженням сина.

Два аркуші: 17,8 × 20,3 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. № 1041).

511. Петербург, 1778 р., квітня 17.

Великий князь Павло Петрович дякує ростовському архієпископу Самуїлу за поздоровлення з великоднем.

Два аркуші: 15,8 × 19 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. № 1041).

На зв.: «Получено 1778 года, апрѣля 24 дня».

512. Царське Село, 1778 р., липня 31.

Великий князь Павло Петрович дякує ростовському архієпископу Самуїлу за поздоровлення з іменинами.

Два аркуші: 18,7 × 21 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. № 1041).

На зв.: «Получено 1778 года, августа 8 дня».

513. Петербург, 1778 р., вересня 23.

Великий князь Павло Петрович дякує ростовському архієпископу Самуїлу за поздоровлення з іменинами сина.

Два аркуші: 15,7 × 19 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. № 1041).

На зв.: «Получено 1778 года, октября 1 дня».

514. Київ, 1778 р., жовтня 8.

Менський возний Костянтин Сичевський продає київському міщанину Степанові Розлачу крамницю у Києві на Подолі, в Холстинному ряді, за 150 крб. російською срібною монетою.

Два аркуші: 23 × 35 см.

«К сему купчему добровольному запису полку Чернѣговского возный сотнѣ Менской Константин Сичевскій руку приложил; при даче сего купчего запису были и по персональной прозьбе вышеписанного продавци возного сотнѣ Менской Константина Сичевского во свидѣтельство при печатех подписалис: киевского комисарства комиссар Федор Горкавенский; при сей купчей был и во свидѣтельство при печати подписался киевскій мѣщанин Кирилл Прохорович Крупов; киевского комисарства писар Иван Новакович; писар суда подкоморского повета Менского Кодрат Катуревский».

Мова українська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. № 534).

Купча засвідчена 5 печатками осіб, що її підписали: 1) круглої форми, червоного сургуча, діаметр 2,2 см. Зображення: щит, на ньому серце з стрілою, півмісяць. Довкола щита рослинний орнамент, увінчаний короною; 2) овальної форми, червоного сургуча, розмір 2,2 × 2,7 см. Зображення: щит, на ньому озброєна людина; 3) овальної форми, червоного сургуча, розмір 2,3 × 2,6 см. Зображення: роздвоєне серце з хрестом над ним, напис: «Кир...ла Прохор...»; 4) шестикутної форми, червоного сургуча, розмір 1,8 × 2 см. Зображення: серце з стрілою і шаблею, зверху — хрест, літери Н. П. 5) круглої форми, червоного сургуча, діаметр 1,8 см. Зображення: щит, на ньому серце з стрілою, півмісяць.

Під текстом: «Вышеписанной купчей запис в магистрат Киевскій при доношеніи

полку Чернѣговского от возного сотнѣ Менской Константина Сычевского через повѣренного его суда подкоморского повѣта Менского писаря Кондрата Натуревского персонально был представлен и до слова в книгу вписан, из сею конфирмацією к спокойному и беспрепятственному показанною лавкою покупщику Розлачу женѣ и наслѣдникам их владѣнію за подписом в магистратѣ Кіевском присутствующих и приложеніем обыкновенной печати, обратно ему Розлачу выдан декабря 16 д[ня] 1779-го году. Ея императорскаго величества прародителной отчины богом хранима города Кіева войт коллежскій советник Григорій Пивоваров; бурмистр Герасим Кувичинскій; раица Роман Чишинич Власенко; писар Данило Слюсарскій; реент Василей Максимович; канцелярист Кирилло Смирницкій.

Печатка Кіева, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір $2,7 \times 3,2$ см. Зображення: на вирізаному щиті куша з стрілою, над щитом шолом з пір'ям, довкола напис: «Печать магистрата кіевского 1762».

515. Петербург, 1778 р., грудня 23.

Великий князь Павло Петрович дякує ростовському архієпископу Самуїлу за по-здоровлення з днем народження сина і повідомляє про вагітність дружини.

Два аркуші: $15,6 \times 19,3$ см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Получено 1778 года, дек[абря] 30 дня».

516. Варшава, не раніше 1778 р.*

Станіслав Август скликає комісію для розгляду утисків кременецьких міщан старо-стю кн. Йосифом Сангушком.

23,2 × 37,5 см.

Мова польська, реставрований, є тільки один аркуш, закінчення не збереглось.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 951).

517. Петербург, 1779 р., березня 17.

Великий князь Павло Петрович дякує ростовському архієпископу Самуїлу за книги на німецькій мові.

Два аркуші: $15,6 \times 19,2$ см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Получено 1779 г., марта 28 дня».

518. Рим, 1779 р., квітня 30.

Папський генеральний вікарій, суддя римської курії кардинал Марко-Антоній Колумна засвідчує автентичність мощей Люцида, Вінцентія, Гавдіоза і Модеста, взятих з Присцильського кладовища в Римі, та дозволяє вивезти їх з Риму.

33 × 22 см.

«Z. A. [piscop]us [...]; Jo. M. Tojetti, custos»

Друкований бланк, заповнений рукою, мова латинська, стан задовільний.

Печатка генерального вікарія, овальної форми, витиснена на папері, розмір $4 \times 4,7$ см. Зображення: на вирізаному щиті колона, над щитом хрест, над ним німб, від якого відходять по боках стрічки з китицями. Довкола печатки напис: «M. Ant. tit. S. M. de pace S. R. E. pres. car. Column. SS. D. N. P. p. vic. generalis».

На зв. запис, складений 15 вересня 1779 р. в Житомирі, про дозвіл київського і чернігівського єпископа гр. Франціска-Кандида Оссолінського відкрити доступ до мощів.

«Michael Patucki, canonicus cathedralis, ju[r]is] d[oc]tor] ac jidex surrogatus gl[e]n[e]r[a]-lis Kioviensis, Polonnensis praepositus, m[anu] p[ro]pria».

Печатка єпископа, круглої форми, витиснена на папері, діаметр 5,8 см. Зображення стерте. Довкола печатки в 2 ряди напис: «Franciscus Candidus comes de Tenczyn Ossolinski dei et apostolicae sedis gratia episcopus Kioviae et Czernichoviae».

* В тексті згадуються події 1778 р.

519. Царське Село, 1779 р., травня 14.

Великий князь Павло Петрович повідомляє ростовського архієпископа Самуїла про народження сина Костянтина.

Два аркуші: 18 × 21,2 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. № 911).

На зв.: «Получено 1779 года, маія 21 дня, с нарочною штафетою. в Ростовѣ, по полудни 1 часа».

520. Царське Село, 1779 р., травня 27.

Велика княгиня Марія дякує ростовському архієпископу Самуїлу за лист.

Два аркуші: 16,8 × 19,3 см.

«Ваша благосклонная Марія, великая княгиня».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. № 1077).

Внизу: «Получено 1779 года, іюня 8 дня».

521. Петергоф, 1779 р., липня 10.

Великий князь Павло Петрович дякує ростовському архієпископу Самуїлу за поздоровлення з іменинами і висловлює здивування з приводу змісту листа Самуїла до кн. Куракіна.

Два аркуші: 16,4 × 20 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Получено 1779 года, іюля 17 дня».

522. Царське Село, 1779 р., серпня 4.

Великий князь Павло Петрович дякує ростовському архієпископу Самуїлу за поздоровлення з іменинами.

Два аркуші: 16,5 × 20,5 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Получено 1779 года, августа 15 дня»

523. Петербург, 1779 р., жовтня 17.

Великий князь Павло Петрович дякує ростовському архієпископу Самуїлу за побажання і поради.

Два аркуші: 15,8 × 19,8 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. № 1077).

На зв.: «Получено 1779 года, октября 28 д[ня]».

524. Петербург, 1780 р., лютого 3.

Великий князь Павло Петрович дякує ростовському архієпископу Самуїлу за поздоровлення з Новим роком.

Два аркуші: 19 × 20,5 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. № 1077).

На зв.: «Получено 1780 года, февр[аля] 16 дня»

525. Царське Село, 1780 р., травня 2.

Великий князь Павло Петрович дякує ростовському архієпископу Самуїлу за дружні поради.

Два аркуші: 19 × 21 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. № 1077).

На зв.: «Получено 1780 году, мая 10 дня».

526. Пінськ, 1780 р., червня 5.

Пінський і турівський єпископ Гедеон Дашкович-Горбацький висвячує архієпископа Федора Креховського і призначає його священником до Паволоцької протопопії Київської митрополії.

34,5 × 21 см.

Друкований бланк, заповнений рукою, мова церковнослов'янська, стан задовільний.

Печатка єпископа, овальної форми, паперова кустодія, розмір 5 × 5,4 см. Зображення: хрест на вирізаному щиті, довкола його китиці. Напис: «Gedeon Gorbaccki dei et spe. sedis gratia eppis pīnsc. [...]».

На зв.: «Грамота поставленія от степен[ного] іерейя за чест[ного] отца Феодора Креховского архієпископа метроп[олії] Київскія. Яков Селецкій пресвитер катедралний и консистора ієнєрал[ьного] лин[ського] и туров[ського] актуальный писар». «Die 9 9bris, 1784 anno. Sub actu visitationis g[ene]r[alis] product[um]. B. Jaworowski, D. K.[...]. Productum sub tempus visitationis generalis. Die 30 9bris 1789 a[nn]o. And. Jenicki, decanus et par[ochus] chodor[kiewski], visit[ator] gener[alis]».

527. Варшава, 1780 р., липня 27.

Станіслав Август скликає комісію для розгляду справи про переобтяження кременецьким староствою кн. Янушем Сангушом військовими постоями кременецьких міщан.

Два аркуші: 23,3 × 37 см.

«Stanisław August, król».

Мова польська, реставрований.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. № 1061 [А]).

Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 10 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 182).

Під текстом: «Reskrypt na rozządzenie sprawy o nastanie żołnierzy nadwornych w starosty krzemienieckiego do miasta Krzemienca i onych po domach mieszczan rozstawienie tudzież szkod i przykrości czynienie. Jan Karnicki, podstoli księstwa Jnfłantskiego jkmcі y pieczęci wielkiej koronnej sekretarz».

528. Варшава, 1780 р., серпня 8.

Станіслав Август звільняє від військової служби поручика кавалерії Лентовського.

39 × 23,5 см.

«Stanisław August, król; Jan Karnicki, podstoli księstwa Jnfłantskiego, j. k. mci i pieczęci wielkiej koronnej sekretarz, m[anu] p[ro]pria».

Мова польська, лівий нижній і правий верхній ріжок відірвані.

Печатка короля, круглої форми, витиснена на папері, діаметр 10 см (М. Гумовський, вказ. праця, мал. № 183).

Під текстом: «Dymisja urodz[onem]u Łętowskiemu, porucznikowi kawalerii narodowej wojska koronnego, chorągwi u[rodzone]go Małachowskiego, starosty sandeckiego, od dalszej służby wojskowej dana».

На зв.: «Cancellariatu ill[ustrissi]mi excell[entissi]mi domini Joannis in Warklany prele comitis a Borch supremi regni cancellarii [...] etc. capitanei. Sigillatum»

529. Петербург, 1780 р., вересня 25.

Великий князь Павло Петрович дякує ростовському архієпископу Самуїлу за поздоровлення з днем народження.

Два аркуші: 15,8 × 19,2 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. № 1077).

На зв.: «Получено 1780 году, окт[ября] 5 дня».

530. Петербург, 1780 р., грудня 17.

Великий князь Павло Петрович скаржиться ростовському архієпископу Самуїлу на труднощі у вихованні дітей в придворному оточенні.

Два аркуші: 15,5 × 19,2 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. № 1077).

На зв.: «Получено 1781 года, ген[варя] 3 дня».

531. Петербург, 1780 р., грудня 31.

Великий князь Павло Петрович дякує ростовському архієпископу Самуїлу за новорічне поздоровлення.

Два аркуші: 15,5 × 19,2 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. Клепиков, вказ. праця, мал. 1077).

На зв.: «Получено 1781 года, генв[аря] 10 д[ня]».

532. [...]*, 1781, р., лютого 4.

Молдавський господар Костянтин Димитру Муруз підтверджує боярину Кості Кириловичу права на с. Бабаєшти.

Два аркуші: 35,5 × 50 см.

Мова молдавська, стан задовільний.

Печатка господаря, овальної форми, червона, розмір 3 × 3,3 см. Зображення: голова бика, над нею корона, літери «ДМ КС [...] 1777»

533. Петербург, 1781 р., квітня 2.

Великий князь Павло Петрович дякує ростовському архієпископу Самуїлу за поздоровлення з наступним святом.

Два аркуші: 15,8 × 19 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Получено 1781, апреля 17 дня».

534. Павлівське, 1781 р., червня 10.

Великий князь Павло Петрович дякує ростовському архієпископу Самуїлу за поздоровлення з іменинами і повідомляє про намір подорожувати.

Два аркуші: 15,5 × 19 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Полу[чено] 1781, іюля 25 дня».

535. Царське Село, 1781 р., серпня 16.

Великий князь Павло Петрович дякує ростовському архієпископу Самуїлу за побажання з приводу подорожі.

Два аркуші: 15,5 × 19 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Получено 1781 года, августа 28 дня».

536. Варшава, 1782 р., травня 22.

Станіслав Август повідомляє шляхту Подільського воєводства про скликання сеймика для виборів послів на черговий сейм.

44,2 × 37 см.

«Stanisław August, król; Antoni Sikorski, j. kr mci i pieczęci w[ielkiej] kor[onnej] sekretarz, m[anu] p[ro]pria».

* Місце написання невідоме.

Друкований бланк, заповнений рукою, мова польська, реставрований.
Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 953).
Печатка короля, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 10 см (М. Г у м о в-
с ь к и й, вказ. праця, мал. № 183).
Під текстом: «Universał na sejmik przedsejmowy poselski do grodu Kamienieckiego».

537. Петербург, 1782 р., грудня 5.
Великий князь Павло Петрович дякує ростовському архієпископу Самуїлу за поба-
жання.

Два аркуші: 20,3 × 33 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Получено 1782, дек[абря] 11 дня».

538. Петербург, 1782 р., грудня 8.

Велика княгиня Марія дякує ростовському архієпископу Самуїлу за лист.

Два аркуші: 18 × 29,5 см.

«Ваша благосклонная Мария».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Внизу: «Получено 1782, декаб[ря] 19 дня».

539. Петербург, 1783 р., січня 11.

Великий князь Павло Петрович дякує ростовському архієпископу Самуїлу за ново-
річні побажання.

Два аркуші: 16,5 × 20,5 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 1077).

На зв.: «Получено 1783 года, генв[аря] 22 д[ня]».

540. Царське Село, 1783 р., серпня 19.

Великий князь Павло Петрович дякує ростовському архієпископу Самуїлу за по-
здоровлення з народженням дочки.

Два аркуші: 15 × 17,7 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 1077).

На зв.: «Получено 1783 года, сен[тября] 3 дня».

На конверті: «Прѣосвященному Самуилу Ростовскому в Москвѣ или Ростовѣ».

541. Царське Село, 1783 р., вересня 4.

Велика княгиня Марія дякує ростовському архієпископу Самуїлу за поздоровлення
з народженням дочки.

Два аркуші: 11,5 × 14 см.

«Ваша благосклонная Мария».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Получ[ено] 1783, сент[ября] 18 д[ня]».

542. Петербург, 1783 р., вересня 23.

Великий князь Павло Петрович поздоровляє київського митрополита Самуїла з
переміщенням його до Київської митрополії.

Два аркуші: 18 × 30,5 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Получено 1783 года, сент[ября] 29, по полудни, в 10 часу, во исходе оногo».

На конверті: «Преосвященному Самуилу митрополиту кievскому в Ростовѣ».

543. Петербург, 1784 р., січня 4.
Великий князь Павло Петрович дякує київському митрополиту Самуїлу за новорічні побажання.

Два аркуші: 16,5 × 20 см.

«Ваш вѣрной Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

На зв.: «1784 года, генваря 22 дня, получено».

На конверті: «Преосвященному Самуилу, митрополиту кievскому, в Кieвѣ».

544. Царське Село, 1784 р., липня 3.

Великий князь Павло Петрович дякує київському митрополиту Самуїлу за поздоровлення з іменинами і вітає його з новим саном.

Два аркуші: 15 × 18 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Получено 1784, іюля 21 дня».

545. Петербург, 1784 р., грудня 14.

Великий князь Павло Петрович повідомляє київського митрополита Самуїла про народження дочки Олени.

Два аркуші: 16,5 × 20 см.

«Павел».

Мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Получено 1785 года, генв[аря] 3 дня».

546. Петербург, 1785 р., січня 3.

Великий князь Павло Петрович вітає київського митрополита Самуїла з Новим роком.

Два аркуші: 18 × 31,3 см.

«Ваш благосклонный Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Получено 1785, генв[аря] 23 дня».

547. Петербург, 1785 р., січня 28.

Велика княгиня Марія повідомляє київського митрополита Самуїла про народження дочки Олени.

Два аркуші: 18 × 31,3 см.

«Ваша благосклонная Мария».

Мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Получено 1785. фев[раля] 14 дня».

548. Костюхнів, 1785 р., квітня 10.

Полковник і володимирський підстолій Стефан Леопольд Аксак рекомендує луцькому і острозькому єпископові Кіпріану Стецькому призначити Іллю Метельського священником костюхнівської церкви св. Михаїла.

33,4 × 20,1 см.

«Stefan Aksak, m[anu] p[ro]p[ri]a».

Мова польська, на 30% попований вогкістю.

Печатка С.-Л. Аксак, круглої форми, сургучна, червоного кольору, діаметр 2,3 см, зображення стерте.

549. Петербург, 1785 р., серпня 11.

Катерина II надає гр. Олександру Браницькому чин прапорщика лейб-гвардії Преображенського полку.

38,7 × 28,3 см.

«Екатерина; князь Потемкин».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент. Довкола тексту друкована рамка з зображенням зброї.

Печатка імператриці, круглої форми, паперова кустодія; діаметр 7,5 см, зображення стерте. Довкола напис: «Екатерина II божиею милостию императрица и самодержца все-российская».

На зв.: «Alexander Branicki, syn hetmana, nominacja na praporszczyka gwardii, 1785, 12 lutego». «При запечатані в коллегіи Иностранных дѣл, № 1887».

550. Гатчина, 1785 р., вересня 27.

Великий князь Павло Петрович підтримує думку київського митрополита Самуїла про призначення попечителя православних церков поза Росією.

Два аркуші: 21,2 × 36,2 см.

«Ваш благосклонный Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (А. А. Гер а к л и т о в, вказ. праця, мал. № 1089).

На зв.: «Получено 1785 года, октяб[ря] 24 дня».

551. Петербург, 1786 р., січня 2.

Великий князь Павло Петрович дякує київському митрополиту Самуїлу за лист.

Два аркуші: 10,8 × 11,7 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 911).

На зв.: «Получено 1786 года, генв[аря] 16 дня».

552. Петербург, 1786 р., лютого 7.

Великий князь Павло Петрович повідомляє київського митрополита Самуїла про народження дочки Марії.

Два аркуші: 8 × 9,7 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Получено 1786 * года, февр[аля] 26 дня, по полудни, в 4 часу».

553. Петербург, 1786 р., березня 16.

Великий князь Павло Петрович дякує київському митрополиту Самуїлу за поздоровлення з народженням дочки Марії.

Два аркуші: 8 × 9,7 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

На зв.: «Получено 1786 года, апреля 3 дня».

554. Петербург, 1786 р., березня 28.

Велика княгиня Марія дякує київському митрополиту Самуїлу за поздоровлення з народженням дочки.

Два аркуші: 10,8 × 11,7 см.

«Марія».

Мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 911).

Під текстом: «Преосв[ященному] Самуилу, митрополиту кievскому».

На зв.: «Получено 1786, апр[еля] 17 дня».

555. Петербург, 1787 р., січня 4.

Великий князь Павло Петрович дякує київському митрополитові Самуїлу за новорічні побажання.

Два аркуші: 9,6 × 1,7 см.

---

* Помилка, треба 1786.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

Під текстом: «Получено 1787 года, гевн[аря] 21 дня».

556. Київ, 1787 р., березня 15.

Катерина II асигнує гроші на утримання Київської академії, наказує відкрити при ній цивільну друкарню в Києво-Печерській лаврі, дозволяє кращим учням академії вступати до університетів і направляти їх у закордонні університети для поповнення академії кваліфікованими вчителями.

Два аркуші: 19 × 22,5 см.

«Екатерина».

Мова російська, стан задовільний.

Документ оправлений в зелений шовк, на якому кольоровий герб Росії і напис: «Рескрипт Екатерины II для Киевской академии 1787 года марта 15 дня в Киевѣ».

На полі арк. 1: «Получен 1787 года, марта 15 дня, в шестом часу по полудни».

(Памятники. ., т. II, стор. 368—371).

557. Петербург, 1788 р., січня 4.

Великий князь Павло Петрович вітає київського митрополита Самуїла з Новим роком.

Два аркуші: 9,8 × 9,3 см.

«Павел».

Автограф, мова російська, стан задовільний.

558. Рим, 1789 р., вересня 30.

Кардинал Франціск Ксаверій де Зелада повідомляє київського єпископа Каспера Цецішевського про поширення його повноважень у галузі канонічного права (звільнення від анафеми, покарань за приховану ересь, поєдинки, порушення клявзури).

Два аркуші: 19,5 × 27 см.

«F[ranciscus] X[averius] card[inalis] de Zelada, m[ajor] p[oenitentarius] i Phil. Cane-gari S. P. sec[re]tari[us]».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова латинська, стан задовільний.

Печатка Ф. К. де Зелада, овальної форми, паперова кустодія, розмір 3,3 × 3,8 см. Зображення: богоматір з Ісусом-немовлям, оточені сьйвом, під ними герб з перехрещеними ключами. Довкола напис: «Sigillum officii sacrae poenitentiarie aplicae».

559. Відень, 1791 р., липня 28.

Австрійський цісар Леопольд II надає міщанину Іоану Данієлю Вульнюсу шляхетство і дарує йому герб.

Дев'ять аркушів: 26 × 35,8 см.

«Leopold, m[anu] p[ropria]; Colicredo Mannefeld, m[anu] p[ropria]; Peter Anton Frank, m[anu] p[ropria]».

Мова німецька, пергамент, стан задовільний.

Документ оправлено в оксамит червоного кольору. Текст кожного аркуша оточений червоною рамкою.

На арк. 5 зображення герба: у золотій квадратній рамці 16,5 × 21,5 см на фоні кольорового пейзажу герб: геральдичний щит з синіми і золотими широкими діагональними смугами, зверху рицарський шолом, на якому сидить лис. У верхній частині рамки 8 гербів, над рамкою — герб Австрії.

На крученому жовтому шнурі печатка цісаря, круглої форми, діаметр 12,8 см. Зображення: щит з двоголовим орлом, двома коронами і мечем, в середині велика і мала квадратні бляхи, по боках грифони. Щит увінчаний короною. Довкола печатки напис в 2 ряди: «Lepoldus II».

Печатка вміщена до металевої кустодії, на якій герб Леопольда з ініціалами «L II».

560. Петербург, 1791 р., грудня 4.

Катерина II надає підпоручикові лейб-гвардії Преображенського полку Владиславу Браницькому чин поручика.

40 × 28 см.

«Екатерина; пример-маіор Николай Татищев».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний.

Печатка імператриці, опис див. док. № 549.

На зв.: «При запечатаніи в коллегіи Иностранных дѣл, № 225, 1792 года»

561. Варшава, 1792 р., березня 22.

Станіслав Август стверджує розпорядження коронного гетьмана Франціска Ксаверія Браницького управлінням його маєтків про неутручання їх у вибори білоцерківськими міщанами магістрату.

Два аркуші: 19,5 × 35,5 см.

«Cyprian Sowinski, kancelarii większej ko-
ponney metrykant».

Мова польська, дуже пошкоджений, текст майже цілком вицвів.

Печатка короля, круглої форми, діаметр 7,7 см (М. Г у м о в с ь к и й, вказ. праця, мал. № 184).

На зв. арк. 1, на полі: «R[ok]u 1792, 31 mar-
ca stawiać się osobiście [...] pan Jozefat Solar-
ski, Zieman, [...] ten ekstrakt z akt metryk koron-
[nych] Warszaw[skich] wyrażeniem w nim istoty
zalecenia W. Branickiego, hetmana wiel[kiego]
kor[onnego] rządcom i oficjalistom ekonomicznym
dóbr białocerkiewskich [...] magistratowi i sądów
miejskich miejscowych tegoż miasta Białocerkwi
danego autentycznie wyjęty i pieczęcią kancelarū
większej stwierdzony do ksiąg niniejszych ziem-
skich powiatu Włodzimiersko-Czerniechow[skiego]
sposobem oblaty wniósł. Przyiołem Dezyderiusz
Felix Sliwowski, r[el]g[en]t ziemski p[oj]w[ia]tu
Włodzimir[sko]-Czer[niachowskiego], miejsce pod

ten czas wpisarza aktowego [...]». Під текстом арк. 2: «R[ok]u 1792. Oblata zalecenia
W [ielmoznego] Branickiego rządcom dobr Białocerkiewskich danego».

(АОУР, ч. 5, т. I, стор. 547—548).

562. Варшава, 1792 р., березня 30.

Станіслав Август підтверджує привілей Сигізмунда Августа від 4 квітня 1557 р. і 1 липня 1564 р., Сигізмунда III від 1 травня 1589 р. і 15 жовтня 1592 р. та повторює свій привілей від 28 вересня 1791 р. про надання м. Крилову Київського воєводства магдебурзького права.

Чотири аркуші: 28 × 40,5 см.

«Stanisław August, król».

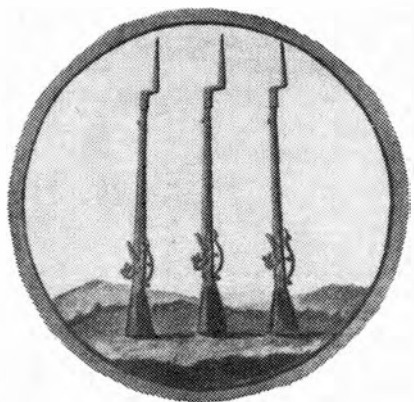
Мова польська, пергамент, стан задовільний.

Документ оправлений в шкіру, по краях рослинний орнамент, в середині напис: «Przywilej miasta Rz[eczy] p[ospo]l[it]ej Kryłowa 1792» і стертий сунепрекслібрис.

Текст кожного аркуша обведений тонкою зеленою рамкою.

На зв. арк. 3 герб Крилова: в круглій сірій рамці, діаметр 10 см, на фоні кольоро-
вого пейзажу три кремінні рушніці з штиками.

Під текстом арк. 4: «Roku tysiąc siedemset dziewiędziesiąt drugiego, dnia trzynastego
nowembris osobiscie stawający ur[odzony] Jan Stebłowski diploma prawa i przywileju miasta
wolnego Kryłowa ukraińskiego w w[ojewództwie] Kijowski[m] dotąd leżącego odnawiające od
najjaśniejszego Stanisława Augusta, króla polskiego pana naszego mił[os]ciwego temuz miastu
Kryłowowi łaskawie konferowane, ręką tegoż najjaśniejszego pana i sekretarza pieczęci wiel-
[kiej] koron[nej] przy tejże pieczęci na massie czerwonej w puszcze blaszanej zawartej wy-

Документ № 562.

cisnionej, podpisane z herbem temuz miastu s̄luzącym na papierze ceny czerwonych złotych trzech pergaminowym napisane do akt grodzkich] Kijo[wskich] oblatą podat. Przyjątem Onufry Lubicz-Sadowski, regent grodzki kijowski, do ksiąg grodzkich] Kij[owskich] zapisano. Dyploma prawa i przywileja miasta wolnego Kryłowa ukraińskiego, w wojewodstwie Kijowskim dotąd leżące, odnawiające. Ignacy Janiszewski, pieczęci wielkiej koronnej sekretarza».

На зв. арк. 4: «Cancellariatu illustrissimi excellentissimi domini d[omi]ni Hyacynthi comitis Nalecz a Małachowice Małachowski, supremi regni cancellarii radoszycensis, grodecensis, sannicensis etc. capitanei sigillatum est in actis».

(АЮЗР. ч. 5, т. 1, стор. 125—132).

563. Петербург, 1792 р., квітня 27.

Генерал-аншеф Олександр Суворов скорочує термін служби та нагороджує орденом за мужність і хоробрість при штурмі Ізмаїла полкового квартирмейстера Сіверського карабінерного полку Федора Романовича.

Два аркуші: 23,2 × 37,7 см.

«Ея императорскаго величества всеимилостивѣйшей государыни от арміи генерал аншеф полков лейб-гвардіи Преображенскаго подполковник Фанагорійскаго гроднерскаго, шеф главнокомандующій Финляндскою дивизією, Роченсаямским портом и Саймскою флотилією, орденов російских с[вято]го апостола Андрея Первозваннаго, с[вято]го Александра Невскаго, с[вято]го великомученика и победоносца Георгія, с[вято]го равноапостолскаго князя Владимира первых степеней и великокняжескаго голстинскаго с[вяты]я Анны кавалер, обейх имперій граф Александр Суворов-Рымникскій».

Мова російська, реставрований.

Печатка О. Суворова, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір 4 × 4,5 см, зображення майже стерте.

564. Петербург, 1792 р., квітня 27.

Генерал-аншеф Олександр Суворов скорочує термін служби та нагороджує орденом за мужність і хоробрість при штурмі Ізмаїла полкового квартирмейстера Фанагорійського гренадерського полку Льва Романовича.

Два аркуші: 23,2 × 37,7 см.

«Ея императорскаго величества всеимилостивѣйшей государыни от арміи генерал аншеф полков лейб-гвардіи Преображенскаго подполковник Фанагорійскаго гроднерскаго, шеф главнокомандующій Финляндскою дивизією, Роченсаямским портом и Саймскою флотилією орденов російских с[вято]го апостола Андрея Первозваннаго, с[вято]го Александра Невскаго, с[вято]го великомученика и победоносца Георгія, с[вято]го равноапостолскаго князя Владимира первых степеней и великокняжескаго голстинскаго с[вяты]я Анны кавалер, обейх имперій граф Александр Суворов-Рымникскій».

Мова російська, реставрований.

Печатка О. Суворова, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір 4 × 4,5 см, зображення стерте.

На зв. арк. 2: «Черниговская палата уголовного суда по дѣлу о опекунах над имѣніем князя Жевахова майоръ Львъ Романовъ и других, сужденных за уклонение от дачи за время управления ими тѣм имѣніем отчета — приговором 22 декабря 1831 года состоявшимся заключила: с подсудимых бывших опекунов майору Романовичу за медленность и уклонение от дачи по имѣнію князя Жевахова отчетов по уваженію к прежней добропорядочной военной службѣ, на основаніи 170 пункта наказа комисіи о сочиненіи проэкта Нового уложенія, выѣнать в наказаніе бытіе под судом и внушать, дабы он впредь при прохожденіи должностей повелѣнія начальства исполнял немедленно и в самой точности. Декабря 16 дня 1832 года. Засѣдатель Александр [...]. В должности секретаря [...].».

565. Люблін, 1792 р., грудня 7.

Генерал-поручик Іван Дунін рекомендує до головної команди ротмістра Сіверського карабінерного полку Федора Романовича за особисту хоробрість в битві з польськими військами при м. Полонне.

Два аркуші: 21,5 × 36 см.

«Ея императорскаго величества всемилостивѣйшей государыни моей от арміи генерал-порутчик, командующій войскъ второю частію Украинской арміи, Елисаветградскаго конноегерскаго полку шеф, и орденовъ святого великомученика и победоносца Георгія четвертаго класса и святыхъ Анны кавалера Иванъ Дунин».

Мова російська, реставрований.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 1077).

Печатка Дуніна, овальної форми, сургучна, червоного кольору, розмір $2,3 \times 2,8$ см, зображення стерте.

566. Петербург, 1792 р., грудня 31.

Катерина II надає секунд-майорові Іванові Стоянову чин прем'єр-майора.

40×25 см.

«Екатерина; генерал [...]».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, по краях пошксований вогкістю.

Під текстом: «В Военной коллегіи записан под № 267-м.» «Лифляндского егерскаго корпуса».

567. Петербург, 1793 р., травня 8.

Великий князь Павло Петрович повідомляє генерал-майора І. М. Неплюєва про включення його до кавалерів ордену св. Анни.

$13,5 \times 19$ см.

«Павел».

Мова російська, стан задовільний.

Печатка ордену св. Анни, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 4,2 см. Зображення ордену, довкола печатки напис: «печать императорскаго ордену св. Анни».

568. Царське Село, 1793 р., травня 16.

Катерина II призначає мінського губернатора І. М. Неплюєва головнокомандуючим губернії замість хворого генерал-губернатора Кречетникова.

Два аркуші: 20×22 см.

«Екатерина».

Мова російська, стан задовільний.

569. Царське Село, 1793 р., травня 16.

Граф Платон Зубов повідомляє сенатора І. М. Неплюєва про призначення його головнокомандуючим губернії замість хворого губернатора гр. М. М. Кречетникова.

20×22 см.

«Граф Платон Зубов».

Мова російська, стан задовільний.

570. Стародуб, 1793 р., листопада 1.

Орендар Григорій Беліков повідомляє генерал-майора Якіма Семеновича Сулиму про перебудовування його дому в Стародубі.

Два аркуші: $22,3 \times 34,5$ см.

«Вашего высокопревосходительства всепокорный слуга Григорей Беликов».

Автограф, мова російська, пом'ятий, пошкоджений зверху вогкістю.

На зв.: «Его превосходительству господину генерал-маіору Акиму Семеновичу Сулиму».

571. [Новгород-Сіверськ], 1795 р., вересня 19.

Губернський предводитель дворянства Григорій Кирицький і повітові дворянські депутати Новгород-Сіверської губернії підтверджують дворянське походження Дем'яна Ботяновського-Скорчевського.

$49,3 \times 41,5$ см.

«Губернскій предводитель дворянства, надворній совѣтник Григорій Кирицкій, депутат уезда Новгородско-Севѣрскаго, титулярной совѣтник Степан Зѣневич; депутат уезда Стародубовскаго, маіор Павел Миклашевскій; депутат уезда Погарскаго, войсковой то-

варищ Федор Сулима; депутат уѣзда Мглинского, порутчик Василий Велинович; депутат уѣзда Кролевецкого, порутчик Василий Боровиков; депутат уезда Короповского, коллежский ассесор Дмитрий [...], депутат уезда Конотопского, капитан [...] Драгомиров; депутат уезда Новомѣского, коллежский ассесор Петр Немирович-Данченко; депутат уезда Суражского, секунд-майор Петр Бороздня.

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, долішня частина пошкоджена вогкістю, частина тексту вицвіла.

Текст оточений друкованим орнаментом зі зброї.

Над текстом друкований герб Росії і вензель імператриці в сяйві, на грудях орла герб Новгород-Сіверська, вправо і вліво по 5 гербів міст губернії: Коропа, Сосниці, Конотопа, Нового Міста, Суража, Стародуба, Погара, Мглина, Глухова, Кролівця (Первое полное собрание законов Российской империи, т. 1, № 421, стор. 734—748).

572. Петербург, 1796 р., жовтня 3.

Катерина II надає колезькому протоколісту Михайлу Гуляку чин губернського секретаря.

38,2 × 28 см.

«Сенатор і кавалер князь Петр Голицын; сенатор и кавалер князь Андрей Щербатов; сенатор и кавалер Михаил [...]; сенатор и кавалер граф Николай Румянцев; сенатор и кавалер Андрей [...]; коллежский советник и кавалер Евграф Кросин; секретарь Павел Безаю».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний.

Під текстом: «В Сенатъ в книгу записан под № 641».

На зв.: «При запечатаніи в коллегіи Иностранных дѣл, № 1967».

573. Москва, 1797 р., квітня 15.

Павло I нагороджує дмитрівського єпископа Серапіона орденом св. Анни.

Два аркуші: 20 × 33 см.

«Павел».

Мова російська, реставрований.

Печатка ордена св. Анни, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 4,2 см. Зображення: орден св. Анни, докола напис: «Печать императорскаго ордена святаго Анны».

Під текстом: «Имѣл шастіе получитъ августа 29 дня 1797 года».

574. Москва, 1797 р., квітня 24.

Військова колегія звільняє від військової служби майора Льва Романовича.

Два аркуші: 19,5 × 32 см.

«Генерал-лейтенант Зайцев, генерал-майор і кавалер Лециано; генерал-провіантмейстер і кавалер Оболенскій; за обер секретаря подполковник Иван Милованов; секретарь Никифор Тарутин; подпоручик Иван Мыльников».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (Наук.-інф. бюл., 1964, № 1, стор. 16).

Під текстом: «У сего указа Государственной Военной коллегіи печать. Данной съ отставке указ майору Романовичу».

На зв.: «Черниговская палата уголовного суда по дѣлу о опекунах над имѣніем князя Жевахова майорѣ Львѣ Романовичѣ и других сужденных за уклонение от дачи за время управления ими тѣм имѣніем отчета — приговором 22 декабря 1831 года состоявшимся заключила: с подсудимых бывших опекунов майору Романовичу за медлинность и уклонение от дачи по имѣнію князя Жевахова отчетов по уваженію к прежней добропорядочной военной службѣ на основаніи 170 пункта наказа комисіи о сочиненіи проэкта Новаго уложенія вмѣнить в наказаніе бытіе под судом и внушить дабы он впредь при прохожденіи должностей повелѣнія начальства исполнял немедленно и в самой точности. Декабря 16 дня 1832 года. Заседатель Александр [...]».

575. Петербург, 1797 р., листопада 20.

Павло І наказує [командирів] Рязького мушкетерського полку прийняти згідно статуту нові прапори і здати старі до цейхгауза.

Два аркуші: 19,5 × 39,5 см.

«Павел».

Мова російська, текст в окремих місцях вицвів.

576. Бендери, XVIII ст.

Невстановлена особа повідомляє коменданта Алі-агу, що вона разом з 17-річним сином живе в Бендерах.

13,5 × 18 см.

Мова турецька, текст вицвів.

577. Пінськ, XVIII ст.*

Пінська консисторія дає копії грамоти київського митрополита Йосипа Нелюбовича Тукальського, виданої 3 грудня 1663 р. в Корсуні, про призначення своїм намісником у Великому князівстві Литовському случького архімандрита Феодосія Васильовича.

21 × 33 см.

«Самый оригинал сего листу при собѣ zostавши сей выпис подписую Феодосий Василевич, архимандрита случкий, намѣстник метрополитанский в Вел[икім] княз[івстві] Литовским».

Засвідчена копія XVIII ст., мова українська, стан задовільний.

Печатка архімандрита, овальної форми, паперова кустодія, розмір 2,7 × 3,5 см, зображення майже стерлось.

На зв.: «Kopia listu jm ojca metropolity dane[go] jmciu ojcu archimandrycie sluckiemu na układe namiesnictwa metropolitanskiego w Wielkim] księ[stwie] Lit[tewskim]».

(АЮЗР, ч. 1, т. IV, стор. 25—27).

XIX ст.

578. Львів, 1801 р., серпня 1.

Становий сейм Галичини й Лодомерії підтверджує шляхетство Івана, Антона, Ігнатія та другого Івана Семенівських.

70 × 54 см.

«Michael comes Wielhorski, supremus stabulorum regnorum Galicie et Lodomeriae magister ordinum Aquilae albae et S. Huberti eques; Joannes Cantius de Wysocki caes[areo] reg[i]i appellatorum tribunalis orientabis Galliciae consiliarius; Josephus comes ab Jaworski; Felix comes Bakowski ord[inis] S. Stanislai eques; Johannus Nepomucenus comes Moszyński; Michael de Karczewo Karczewski capit[aneus] Bidg[oscensis] Pol[on]icalium eques; Cajetanus, comes Potocki, ordinum Aquilae albae et S. Stanislai eques; Cajetanus [come]s de Kitki Kitcki, archiep[iscop]us metropolitani Leopoliensis, s[a]crae caes[are]e r[e]giae m[a]i[est]atis consiliarius intimus actualis seu status; Nicolaus Skorodyński, episcopus Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis; Alex Bielecki, caes[are]e regii fore nobilium Leopoliensis consiliarius; Joannes Symonowicz. m[anu] p[ro]p[ria], achiep[iscop]us Leopoliensis armen[orum]; Blasius Chobrzyński, burgrabius Radziejorien[sis]».

Мова латинська, пергамент, майже всі підписи вицвіли, напис на полі вицвів цілком.

Над текстом різнокольоровий герб Семяновських: щит з зображенням фортечної стіни, над ним лицарський шолом з короною і павином пір'ям, за щитом синій прапор і гілки горобини.

Всі підписи були засвідчені печатками, які не збереглися.

579. Москва, 1801 р., вересня 15.

Олександр І повідомляє сенатора І. М. Неплюєва про надіслання йому діамантових знаків ордена св. Анни.

* Дата встановлена по почерку.

20 × 22 см.

«Александр».

Мова російська, стан задовільний.

580. Петербург, 1802 р., травня 2.

Олександр І надає колезькому регістратору Петру Троціні чин губернського секретаря.

35,8 × 28,5 см.

«Сенатор и кавалер граф Александр Строганов; сенатор и кавалер Петр [...]; сенатор и кавалер Игнатий Т [...]; сенатор и кавалер Михайло Муравьев; герольдмейстер командор Грушецкий; секретарь Василий Крамотович».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний.

Печатка царя, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 8 см. Зображення: герб Росії в центрі і герби частин Росії довкола. Навколо печатки напис: «Александр I, божею милости імператор и самодержец всероссійскій».

Під текстом: «В Сенатѣ в книгу записан № 641-м».

На зв.: «При запечатаніи в коллегіи Иностранных дѣл, № 725».

581. Петербург, 1802 р., грудня 15.

Олександр І нагороджує сенатора І. М. Неплюєва орденом Георгія 4-го класу.

20 × 31 см.

«Александр».

Мова російська, стан задовільний.

582. Житомир, 1803 р., липня 2.

Волинське дворянське зібрання підтверджує дворянство братів Антона і Йосифа Станишевських.

50,7 × 44 см.

«Marszałek Wołyńskiej gubernii i kawaler Stanisław Worcel; Korol [...] Dubecki, p[owia]tu Dubińskiego deputat; Wojciech Drozowski, dep[ut]t[a]t z p[owia]tu Owruck[iego]; Maciej Nowoszycki, z pow[iatu] Zasł[awskiego] deput[at]; Aleksander Korwin Kochanowski p[owia]tu Starokonst[antynowskiego] dle[plu]t[a]t; Mikołaj Budzyński p[owia]tu Zytłomierskiego dep[ut]t[a]t; [...] Malinowski, p[owia]tu Włodzimierskiego dep[ut]t[a]t; Jakob [...] Kudłubiski p[owia]tu Ostrog[skiego] deputat; Szlachetcki Wołyńskiej gubernii sekretarz Michał Trypolski, m[anu] p[ropria]».

Мова польська, пергамент, текст вицвів в окремих місцях

Над текстом різнокольоровий герб Росії, на грудях орла червоний хрест.

Під текстом різнокольоровий герб Станишевських: на вирізаному щиті хрест з підковою, за щитом — 4 прапори і 2 ефеси шаблі, знизу — 2 гармати, над щитом — рицарський шолом з короною, на якій стоїть кінь.

Печатка дворянського зібрання, круглої форми, діаметр 7,2 см, зображення стерте.

583. Петербург, 1803 р., вересня 22.

Олександр І нагороджує підкоморія Мглинського повіту Чернігівської губернії Олександра Рославця орденом св. Володимира 4-го ступеня.

Два аркуші: 19,5 × 31,5 см.

«Александр; г[раф] Петр Завадовский».

Мова російська, реставрований.

584. [...] *, 1803 р., листопада 27.

Князь Прозоровський повідомляє сенатора І. М. Неплюєва про нагородження його орденом Георгія 4-го класу.

20 × 31 см.

«Князь Прозоровский».

Мова російська, стан задовільний.

* Місце написання документа не зазначено.

585. Петербург, 1804 р., березня 16.

Олександр І підтверджує гр. Олександрі Браницькій грамоти Катерини II від 18 серпня 1795 р. і Павла I від 19 грудня 1796 р. про її право на володіння Шумським ключем і с. Головинськ Волинської губернії; м. Ржищів, селами Березівка, Липовий Ріг, Уляники Київського намісництва; Сокальським староством і селами Чорнокозинці, Зінківці, Шустівці, Ниверка, Безносківці, Нігин, Хропотове, Степанівка, Демківці, Почапінці і м. Черч Подільської губернії, секвестрованими в учасників польського повстання 1795 р.

Три аркуші: 33 × 45,7 см.

«Александр; государственный канцлер, граф Александр Воронцов».

Мова російська, пергамент, стан задовільний.

Грамота оправлена в однотонову парчу. Кожний аркуш, крім 1-го, оточений рамкою, шириною 3,3 см, золотом та синьою фарбою і геометричним орнаментом під перламутр. Через рамку проходять зелені гілки. Над текстом в рамку вписаний вензель імператора. На арк. 1-му написаний золотом титул імператора, оточений золотою рамкою, в якій 45 різнокольорових гербів.

Над текстом в рамку вписаний різнокольоровий герб Росії.

На зв. арк. 3: «Со все милостивѣйше пожалованных сею высочайше конфирмованною грамотою штатс-дамѣ графинѣ Александрѣ Браницкой в губерніях: Подольской и Литовской четырех тысяч двадцати двух душ, слѣдующіе в казну по силѣ высочайшаго именнаго указа іюня 23-го дня 1794-го года. Пошлинные деньги по пятидесяти копѣек с каждой души, всего двѣ тысячи сто тринадцать рублей и пятдесят копѣек в Подольскую казенную палату и Литовской губерніи в Бржестское уѣздное казначейство внесены, как представленные в правительствующій Сенат от графини Браницкой квитанціи удостовѣряют. Марта 22 дня 1804-го года. Секретарь Антон Скобе [...]; титулярный совѣтник Павел Бохановский. Запечатана в коллегіи Иностранных дѣл, марта 22-го дня 1804 года».

586. Петербург, 1804 р., вересня 27.

Олександр І надає колезькому регістратору Івану Голяку чин губернського секретаря.

34 × 27 см.

«Сенатор и кавалер Николай Сушков; сенатор и кавалер Иван Ананьевской; сенатор и кавалер Николай Бехлешов; герольдмейстер и кавалер Владимир Грушецкий; секретарь Глѣб Мальгин».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний.

Під текстом: «В Сенатѣ в книгу записан под № 2229».

На зв.: «При запечатаніи в коллегіи Иностранных дѣл, № 5306».

587. Петербург, 1805 р., вересня 22.

Олександр І надає губернському секретареві Михайлу Голяку чин колезького секретаря.

38 × 27 см.

«Сенатор и кавалер Петр Свистунов; сенатор и кавалер граф Михаил Румянцов; сенатор и кавалер Алексей Корсаков; геральд-мейстер и кавалер Владимир Г[рушецкий] секретарь Глѣб Мальгин».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, текст починає вицвітати.

Печатка імператора, опис див. док. № 580.

Під текстом: «В Сенатѣ в книгу записан под № 2807».

На зв.: «При запечатаніи в коллегіи Иностранных дѣл, № 5110».

588. Петербург, 1808 р., травня 20.

Олександр І нагороджує штабс-капітана фон Рабена орденом св. Анни 3-го класу за хоробрість у битві з французькими військами.

Два аркуші: 20 × 31 см.

«Ваш Александр; военный министр Г. Оране [...]».

Мова російська, реставрований.

589. Київ, 1808 р., вересня 10.

Київське дворянське зібрання підтверджує дворянство Пилипа Мацевського.
56,3 × 47,2 см.

«Tajny konsyliarz, senator, Kijowskiej gubernii marszałek i kawaler Tadeusz Kozłowski; deputat powiatu Kijowskiego Tychon Kurbatow; deputat Radomyslskiego p[owia]tu Josif Mijanowski; deputat powiatu Bohusławskiego, podporucznik Karp Semczewski; deputat powiatu Zwinogradskiego Mikołaj Adam Sierakowski; deputat powiatu Czehryńskiego Andrzej Badarzewski; dworzanstw[a] archiwista kol[ezski] sekretarz Stefan Haczewski».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова польська, посередині дірка 8 × 6 см, реставрований.

Довкола грамоти друкований орнамент зі зброї.

Над текстом друкований герб Росії, від якого на обидва боки відходять герби міст Чигирин, Звенигорода, Тараші, Махнівця, Василькова, Києва, Радомишля, Сквир, Липівця, Умані, Богуслава, Черкас (Первое полное собрание законов Российской империи, т. I, № 421, стор. 734—738).

Під текстом: «Powiatu Umańskiego».

590. Ечміадзін, 1810 р., грудня 15.

Каталікос Єфрем призначає єпископа Григорія єпископом Волощини, Молдавії і Бессарабії.

35,5 × 47,7 см.

Підпис вірменськими літерами, мова старовірменська, реставрований.

Над текстом праворуч кольорове зображення церкви.

Над текстом печатка католікоса, круглої форми, червоного кольору, діаметр 4,5 см.
Зображення: св. Григорій, довкола напис вірменською мовою.

591. Петербург, 1811 р., жовтня 13.

Олександр I затверджує статут Першої київської гімназії.

Сім аркушів: 34,5 × 47,5 см.

«Александр; министр народного просвѣщенія г[раф] Алексей Разумовскій».

Мова російська, пергамент, стан задовільний.

На арк. 1-му в золотій рамці різнокольорове зображення 47 гербів. Над текстом вписаний в рамку різнокольоровий герб Росії. Всі аркуші обведені золотою рамкою з геометричним орнаментом, над текстом в рамку вписаний вензель імператора.

Грамота оправлена в червоний оксамит. На лицевій стороні в золотій парчевій рамці увінчаний короною випуклий парчевий вензель імператора.

На зв. випуклий герб Росії з різнокольоровою парчею, розмір 22 × 25 см.

На зв. арк. 7 — штат гімназії. На полі: «В С. Петербурге октября 13-го дня 1811». Над текстом: «Быть по сему, Александр». Під текстом: «В Государственной коллегии Иностранных дѣл запечатана октября в 18-й день 1811 года, № 4313-й».

592. Париж, 1815 р., вересень.

Французький король Людовик XVIII нагороджує генерал-майора російської армії Браницького орденом св. Людовика.

45 × 31,5 см.

Мова французька, пергамент, текст майже цілком вицвів.

Печатка військового міністра, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 4 см. Зображення: на круглому щиті три лілії, щит увінчаний короною, довкола щита орденська стрічка і орден. Довкола печатки напис: «De la Guerre ministere».

593. [Чернігів], 1816 р., серпня 10.

Чернігівське дворянське зібрання підтверджує дворянство Івана Романовича.

Два аркуші: 21,7 × 36,2 см.

Копія XIX ст., мова російська, стан задовільний.

594. [Чернігів], 1817 р., березня 8.

Предводитель дворянства Чернігівської губернії Іван Лизогуб повідомляє Льва

Петровича Романовича про нагородження його бронзовою медаллю за участь у війні 1812 р.
Два аркуші: 22,5 × 35 см.
Копія XIX ст., мова російська, стан задовільний.

595. Петербург, 1817 р., квітня 26.

Олександр І надає полковнику Івану Сухозанетові чин генерал-майора.

41 × 33,2 см.

«Александр; начальник Главного штаба князь Волконский».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний.

Печатка імператора, опис див. док. № 580.

На зв.: «Начальнику штаба по артиллерийской части в 1-й армии». «При запечатаніи в коллегіи Иностранных дѣл, № 3884».

596. Петербург, 1823 р., березня 5.

Олександр І надає лейб-гвардії прапорщикові Василеві Романовському чин поручика.

45,5 × 35,8 см.

«Начальник Главного штаба князь Волконский; дежурный генерал Закревский; вице-директор генерал-майор К[...]».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний.

Текст оточений внизу: барабан, зброя, штандари, на них напис: «За оказанные подвиги в сражении 17-го августа 1813-го года при Кульмъ». Над текстом двоголовий орел, увінчаний короною, в кігтях орла вінок і факел.

На зв.: «Лейб-гвардіи Драгунскаго полка». «При запечатаніи в коллегіи Иностран-ных дѣл. № 1949».

597. Петербург, 1823 р., квітня 4.

Олександр І надає колезькому секретареві Івану Голяку чин титулярного радника.

33,7 × 26 см.

«Сенатор и кавалер князь Иван Гагарин; сенатор и кавалер Гаврило Голотковский; сенатор и кавалер Петр Игумнов; товарищ герольдмейстера и кавалер Василий Романов; секретарь [...]».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний.

Під текстом: «В Сенатѣ в книгу записан под № 604-м».

На зв.: «При запечатаніи в коллегіи Иностранных дѣл, № 2884».

598 Петербург, 1825 р., грудня 25.

Микола І нагороджує київського митрополита Євгенія панатією з дорогоцінним камінням за вірність царю під час повстання декабристів на Сенатській площі 14 грудня.

19 × 21 см.

«Пребываю ваш доброжелательный Николай».

Мова російська, стан задовільний.

Під текстом: «Получено в 7 часов утра».

599. Петербург, 1826 р., грудня 27.

Микола І надає генерал-майору Івану Сухозанету чин генерал-лейтенанта.

52 × 41,5 см.

«Николай, начальник Главного штаба барон Дибич».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний.

Текст оточений зображенням, опис див. док. № 596.

На зв.: «Его императорского величества генерал-адъютанту начальнику артиллеріи гвардейскаго корпуса». «При запечатаніи в коллегіи Иностранных дѣл, № 30».

600. Павлівське, 1827 р., липня 22.

Мати Миколи І Марія Федорівна нагороджує Катерину Олександрівну Сухозанет меншим хрестом ордену св. Катерини.

20 × 24 см.

«Марія».

Мова російська, стан задовільний.

Печатка ордену, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 4,3 см. Зображення: орден Катерини з написом: «Отъчество за любовь». Довкола печатки напис: «Печать императорскаго ордена святой Екатерины».

Під текстом: «Екатери́нѢ АлександровнѢ СухозанетѢ».

601. Петербург, 1828 р., вересня 28.

Микола І нагороджує генерал-ад'ютанта Івана Сухозанеті орденем св. Георгія за хоробрість під час облоги фортеці Браїлова.

Два аркуші: 23 × 36 см.

«Императорских российских орденов канцлер князь Алексей Куракин, императорских российских орденов казначей Крижановский».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, проколотий при пересиланні.

602. Москва, 1829 р., березня 28.

Московське дворянське зібрання підтверджує дворянство колезького асесора Максима Купріянова.

52,5 × 43,5 см.

«Московский губернский предводитель, генерал от инфантерии Петр Оболянинов; московской депутат дворянства, гвардії подпоручик князь Никита Долгоруков; бронницкий депутат дворянства, надворный совѣтник Дмитрий Яковлев; дмитровский депутат дворянства от армии майор и кавалер Павел Головин; клинский депутат дворянства, титулярный совѣтник Николай Кашинцов; волоколамский депутат дворянства, ротмистр и кавалер Андрей Соловьев; Подольского уѣзда депутат дворянства кригсцалмейстер и кавалер Петр Демидов; коломенской депутат дворянства Александр Янков; верейский депутат дворянства и кавалер граф Николай Шереметьев; московского дворянства секретарь Шалимов».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний.

Текст оточений друкованою рамкою, що складається зі зброї. Над текстом друкований герб Росії, від якого на обидва боки відходять герби Верейська, Дмитровська, Клина, Волоколамська, Можайська, Рузи, Звенигорода, Подольська, Серпухова, Коломни, Бронника, Богородська. На грудях орла в центрі герб Москви (Первое полное собрание законов Российской империи, т. 1, № 421, стор. 734—738).

Слід від печатки зборів.

603. Москва, 1829 р., березня 28.

Московське дворянське зібрання підтверджує дворянство колезького асесора Максима Купріянова.

53 × 43 см.

«Московский губернский предводитель, генерал от инфантерии Петр Оболянинов; бронницкий депутат дворянства, надворный совѣтник Дмитрий Яковлев; дмитровский депутат дворянства армии майор и кавалер Павел Головин; московский депутат дворянства гвардії подполковник князь Никита Долгорукий; клинский депутат дворянства, титулярный совѣтник Николай Кашинцов; волоколамский депутат дворянства ротмистр и кавалер Андрей Соковнин; Подольского уѣзда депутат дворянства кригсцалмейстер и кавалер Петр Демидов; коломенский депутат дворянства Александр Янков; верейский депутат дворянства и кавалер граф Николай Шереметьев; московского дворянства секретарь Шалимов».

Тогочасна копія, друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний.

Грамота оточена різнокольоровим друкованим орнаментом, опис див. док. № 602.

604. Москва, 1829 р., травня 16.

Московське дворянське зібрання підтверджує дворянство Миколи Купріянова.

52,5 × 43,5 см.

«Московский губернский предводитель, генерал от инфантерии Петр Оболянинов; московской депутат дворянства, гвардии подпоручик князь Никита Долгоруков; волоколамский депутат дворянства ротмистр и кавалер Андрей Соловьев; клинский депутат дворянства, титулярной советник Николай Кашинцов; богородской депутат дворянства, корнет Николай [...]; верейский депутат дворянства, титулярной советник и кавалер граф Николай Шереметьев; бронницкий депутат дворянства, надворный советник Дмитрий Яковлев; Звенигородского уезда депутат, лейб-гвардии поручик [...]; московского дворянства секретарь Шалимов».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний.

Грамота оточена друкованим орнаментом, опис див. док. № 602.

Печатка зборів, круглої форми, паперова вирізна кустодія, діаметр 9 см. Зображення майже стерте. Довкола печатки напис: «Печать Московской губернии губернского собрания о разборѣ прав [...] дворянства [...]».

605. Москва, 1829 р., травня 16.

Московське дворянське зібрання підтверджує дворянство підканцеляриста Олексія Купріянова.

52,5 × 43,5 см.

«Московский губернский предводитель, генерал от инфантерии Петр Оболянинов, московской депутат дворянства, гвардии подпоручик князь Никита Долгоруков, волоколамский депутат дворянства, ротмистр и кавалер Андрей Соловьев; клинский депутат дворянства, титулярной советник Николай Кашинцов; богородской депутат дворянства, корнет Николай [...]; верейский депутат дворянства, титулярной советник и кавалер граф Николай Шереметьев; бронницкий депутат дворянства, надворный советник Дмитрий Яковлев; Звенигородского уезда депутат, лейб-гвардии поручик [...]; московского дворянства секретарь Шалимов».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний.

Грамота оточена друкованим орнаментом, опис див. док. № 602..

Слід від печатки зборів.

606. Вільно, 1830 р., січня 27.

Ректор Віленського університету та префект медичного факультету цього ж університету Вацлав Пелікан надає Павлові Никифоровичеві Яновицькому з Волині звання доктора медицини.

72 × 55,5 см.

«Venceslaus Pelikan; Leo Rogalski, cons[ilarius]; tit[ularis] iuris utriusque candidatus senatui academicae a litteris; d[octo]r Nicolaus Mianowski status a consil[iis] artis [.] professor P. O. ordinis medicorum decanus».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова латинська, пергамент, текст частково вицвів.

На шнурах висить залізна кустодія з-під печатки.

607. Рим, 1832 р., грудня 12.

Папа Григорій XVI повідомляє каноніків базилики св. Марії Більшої у Римі, що він призначив Андрія-Марію Фраттіні каноніком цієї ж базилики.

35 × 22 × 4 см.

Підписи нерозбірливі.

Мова латинська, пергамент, стан задовільний. В окремих місцях довкола тексту рослинний орнамент.

На крученому шнурі печатка папи, круглої форми, свинцева, діаметр 4,5 см. Зображення: на лицевій стороні обличчя апостолів Петра і Павла в ореолі, між ними хрест, зверху двічі одно під другим скорочення S. P.; на зв.—хрест в саяві, напис: «Gregorius papa XVI»

608. Петербург, 1837 р., липня 15.

Микола I надає юнкерові Іполітові Меринському чин корнета.

46,2 × 37,5 см.

«Военный министр, граф [...]; дежурный генерал Главного штаба е[го] и[мператорского] в[еличества], генерал-адъютант [...]; исполняющий должность вице-директора [...]».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний.

Під текстом зображення зброї і бойових прапорів з написами: «Кульм, Лейпциг, Кацбах, Бриенн, Фершампенуаз, Париж, Переход через Балкани, Кулевча, Ахалцых, Варна, Шуша, Елисаветополь».

Над текстом герб Росії.

609. [...] *, 1845 р., серпень.

Православні єпископи Іраклії — Діонісій, Кизика — Іоанім, Никодії — Діонісій, Халкидона — Ієрофій, Дернона — Неофій, Неонесарії — Кирил, Боснії — Ігнатій, Маронії — Анфілій, Стромниці — Іоан, Дирахіона — Іоанікій повідомляють християн Анкирської митрополії про обрання Ієрофія митрополитом Анкири.

50 × 75 см.

Підписи грецькими літерами, мова новогрецька, реставрований.

610. Петербург, 1848 р., грудня 30.

Микола I надає поручикові Степану Деконському чин штабс-капітана.

45,5 × 37,2 см.

«Военный министр князь Чернышов; дежурный генерал Главного штаба е[го] и[мператорского] в[еличества] генерал-адъютант И. Матвеев; вице-директор, генерал-майор [...]».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний. Слід від печатки імператора.

Опис малюнків патенту див. док. № 596.

Під текстом: «В Инспекторском департаменте Военного министерства записан под № 1791». «При запечатаніи в министерствѣ Иностранных дѣл под № 7534».

611. Петербург, 1848 р., грудня 30.

Микола I надає портупей-прапорщиківі Олександрю Сухозанету чин прапорщика лейб-гвардії.

45,5 × 37,2 см.

«Военный министр князь [Чернышов]; дежурный генерал Главного штаба е[го] и[мператорского] в[еличества] генерал-адъютант [И. Матвеев]; вице-директор, генерал-майор [...]».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний. Опис рамки патенту див. док. № 596.

Слід від печатки імператора.

Під текстом: «В Инспекторском департаментѣ Военного министерства записан под № 1264». «При запечатаніи в министерствѣ Иностранных дѣл под № 7607».

612. Петербург, 1854 р., травня 25.

Микола I надає унтер-офіцерові Василеві Добришину чин прапорщика.

33,5 × 22,5 см.

«Дежурный генерал Главного штаба е[го] и[мператорского] в[еличества] генерал-адъютант [...]; исправляющий должность вице-директора флигель-адъютант полковник Анненков».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний.

Під текстом зображення зброї, над текстом двоголовий орел.

Під текстом: «При запечатаніи в министерствѣ Иностранных дѣл под № 8154».

613. Петербург, 1854 р., травня 25.

Микола I надає прапорщиківі Володимирові Добришину чин підпоручика.

33 × 22,5 см.

* Місце написання документа не зазначено.

«Дежурный генерал Главного штаба е[го] и[мператорского] в[еличества] генерал-адъютант К [...]; исправляющий должность вице-директора, флигель-адъютант полковник Анненков».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний. Під текстом зображення зброї, над текстом двоголовий орел.

Під текстом: «При запечатаніи в министерствѣ Иностранных дѣл под № 8007»

614. Петербург, 1857 р., січень.

Олександр II надає колезькому раднику Афанасію Роговичу чин статського радника.

46,7 × 39,5 см.

«Сенатор и кавалер Сергій Коно [...]; сенатор и кавалер Николай [...]; сенатор и кавалер [...]; сенатор и кавалер Александр [...]; сенатор и кавалер Алексей Войцеховский; сенатор и кавалер Андрей Каменский».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний.

Під текстом друкований герб Росії, від якого відходять дві дубові гілки, на яких є 6 гербів.

Слід від печатки імператора.

Під текстом: «В Сенатѣ в книгу записан под № 1380». «При запечатаніи в министерствѣ Иностранных дѣл под № 4076».

615. Петербург, 1858 р., жовтня 28.

Олександр II надає підпоручику Олександрю Сухозанету чин поручика.

34,5 × 25 см.

«Дежурный генерал Главного штаба е[го] и[мператорского] в[еличества] свиты его величества генерал-майор [...]; вице-директор, флигель-адъютант полковник граф Сиверс».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний.

Під текстом друковане зображення зброї і прапорів з написом: «В 1854, 24 іюля 1854 г.».

Над текстом друкований герб Росії.

Під текстом: «При запечатаніи в министерствѣ Иностранных дѣл под № 11837».

«В Инспекторском департаментѣ Военнаго Министерства записан под № 2869».

616. Казерта, 1860 р., жовтня 19.

Джузеппе Гарібальді підтверджує, що генералові Людвикові Мирославському доручено допомагати французькому комітетові і його уповноваженому М. Бешару в створенні іноземного легіону.

24,5 × 19 см.

«G. Garibaldi».

Автограф, мова французька, воскований папір, стан задовільний.

Печатка головного військового командування, круглої форми, копчена, діаметр 3,3 см. Зображення: на щиті хрест, внизу прапори і орден, щит увінчаний короною. Довкола печатки напис: «Comando Generale dell'esercito».

На зв. власноручний лист Людвика Мирославського з Парижа від 4 листопада 1860 р. польською мовою про негайне створення польського легіону в Італії за прикладом угорців.

617. Кам'янець-Подільський, 1864 р., червня 2.

Кам'янецький римсько-католицький єпископ Антоній Фіалковський висвячує Акакія Тарановського в сан священника.

39 × 28 см.

«Antonius episcopus Camenecensis, m[anu] p[ro]pria; secretarius curiae fr [...].»

Друкований бланк, заповнений рукою, мова латинська, стан задовільний.

Довкола тексту друкована рамка.

Печатка єпископа, круглої форми, діаметр 4,2 см. Зображення: на щиті птах з кільцем і підковою, внизу ордені, зверху корона, над нею німб з шнурками. Довкола печатки напис: «Sigillum episcopus Camenecensis».

618. Херсон, 1865 р., листопада 10.

Херсонське губернське дворянське зібрання підтверджує дворянство колезького реєстратора Валеріана Маньковського.

55 × 44 см.

«Херсонській губернській предводитель дворянства К[...]; депутат дворянства Одеського уѣзда, барон А. В.[...]; депутат дворянства Тираспольського уѣзда, Ч[...]; депутат дворянства Елисаветградського уѣзда А. Угричич-Требинський; депутат дворянства Ананьєвського уѣзда Н[овиц]кий; депутат дворянства Александрійського уѣзда А. Б[...]; секретарь дворянства Н. Плєскачевський».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний.

Текст оточений друкованим рослинним орнаментом, шириною 4,8 см, в який вписані лицарська зброя, корони, пам'ятник Мініну і Пожарському в Москві, церква. Над текстом герб Росії; на крилах орла по 4 герби.

Печатка зібрання, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 7,5 см. Зображення: двоголовий орел, увінчаний короною, з щитом на грудях, на ньому хрест. Довкола печатки напис: «Херсонск. губер. дворянскаго собранія».

619. Петербург, 1888 р., квітня 24.

Олександр III нагороджує дійсного статського радника Миколу Забугіна орденом св. Станіслава I ступеня.

Два аркуші; 22,5 × 36 см.

«Александр, канцлер орденов Воронцов-Дашков».

Мова російська, друкований, стан задовільний.

Печатка ордену, круглої форми, паперова кустодія, діаметр 4,8 см, зображення нечітке. Довкола печатки напис: «Печать императорскаго и царскаго ордена св. Станислава».

620. Варшава, 1888 р., травня 31.

Рада Варшавського університету видає Юліанові Сигізмунду Єзерському диплом про закінчення ним медичного факультету і присвоєння йому звання лікаря.

49,3 × 40 см.

«Ректор императорскаго Варшавскаго университета, заслуженный ординарный профессор, тайный совѣтник Н. Лаеровский; декан Медицинскаго факультета статскій совѣтник Мих. Чаусов; секретарь Совѣта и Правленія [...]».

Друкований бланк, заповнений рукою, мова російська, пергамент, стан задовільний.

Над текстом друкований герб Росії.

Печатка університету, круглої форми, синього кольору, діаметр 6,3 см. Зображення: герб Росії, довкола печатки напис: «Императорскаго Варшавскаго университета».

На зв. друкована присяга лікаря.

621. Париж, 1891 р., травня 12

Президент Французької республіки нагороджує статського радника Миколу Забугіна орденом Почесного легіону.

54 × 42 см.

Друкований бланк, заповнений рукою, мова французька, стан задовільний.

Текст оточений друкованою рамкою, 2,2 см ширини, з рослинним орнаментом.

Зверху тексту друковане зображення ордену.

622. Стокгольм, 1892 р., січня 21.

Шведський і норвезький король Оскар нагороджує таємного радника Миколу Забугіна орденом св. Олафа I ступеня.

Чотири аркуші: 21 × 39,5 см.

«Oscar».

Мова шведська, стан задовільний.

Печатка ордену, круглої форми, вирізна паперова кустодія, діаметр 3,3 см. Зображення: орден, довкола напис: «Ret og. sandhed. Den. kongl. Norske sf. Olafs orden».

Під текстом: «Diplom for kommander af 1sk klas sanct Olafs orden vice directer N. Zabougine».

На арк. 3-му і 4-му виклади змісту документа норвезькою, французькою і німецькою мовами

623. Нижній Новгород, 1896 р., червня 3.

Бухарський емір Сеїд-Абдулла-Ахад нагороджує таємного радника Миколу Забугіна орденом Бухарської зірки з алмазами I ступеня.

Два аркуші: $21 \times 33,3$ см.

Друкований бланк, заповнений рукою, мова арабська, стан задовільний.

Над текстом золота рамка.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 1082).

Печатка еміра, круглої форми, копчена, діаметр 2,3 см.

На арк. 2 російський переклад документа.

624. *, 1897 р., липня 1.

Пруський король Вільгельм II нагороджує таємного радника Миколу Забугіна орденом корони.

Два аркуші: 21×33 см.

«Wilhelm».

Мова німецька, друкований, стан задовільний.

Печатка ордену, овальної форми, витиснена на папері, розмір $3 \times 3,5$ см. Зображення: на щиті одноголовий орел, щит увінчаний короною, внизу — орден, по боках щита дві фігури. Над щитом корона з наметом.

625. *, 1897 р., листопада 26.

Китайський імператор нагороджує начальника управління Міністерства фінансів Росії Миколу Забугіна орденом Дорогоцінної зірки II ступеня.

64×58 см.

Мова китайська, стан задовільний.

Довкола тексту рамка рожевого кольору з зображенням драконів, ширина 6 см.

626. Рим, 1899 р., вересня 5.

Папа Лев XIII дає костьолові у Зв'язелі Луцької дієцезії право відпускати всі гріхи віруючим, що моляться в ньому перед іконою богоматері.

$40,3 \times 22,5$ см.

«Pro d[omi]no card[inali] Nicolaus Mearini».

Мова латинська, пергамент, стан задовільний.

ДОДАТКИ

627. Запис невідомою особою військових подій, що сталися під час визвольної війни українського народу під проводом Богдана Хмельницького (1648—1654 рр.).

Вісім аркушів: 19×31 см.

Мова польська, текст на першій сторінці майже весь вицвів.

(Памятники..., т. I, стор. 173—195).

628. 1649, 1688 рр.

Список членів Луцького братства.

Чотири аркуші: $10,5 \times 31$ см.

Чернетка, немає початку і кінця.

Мова українська, реставрований.

629. Історія м. Азова та боротьби донських козаків з турецько-татарськими агресорами в 1637—1641 рр.

Двадцять аркушів: $20 \times 30,5$ см.

---

* Місця написання в документі немає.

Мова російська, стан задовільний.

На арк. 11: «Тысяща семсот двадцать четвертого году, октября в 14-е перечел сию книгу и по гордени Олександрове і подписал Ілья Лонский. Мой г[осу]д[а]рь Григорей Гаврилович, прошу вас, пожалуй, не погневайся, что подписал сию книгу раб и слуга в[ашей] м[илости] Ілья Лонской. 14 октября 1724 приворотнѣя изба на столе дубовом писано».

На зв. арк. 11: «А та по указу преосвященного митрополита».

630. Москва, 1775 р., серпня 3.

Катерина II оголошує указ про ліквідацію Запорізької Січі.

Два аркуші: 22,5 × 36 см.

Друкований, мова російська, стан задовільний.

631. Петербург, 1785 р., липня 18.

Катерина II видає «Городовое положение» містам Російської імперії.

Тридцять чотири аркуші: 20,5 × 31,7 см.

Друкований, мова російська, стан задовільний.

Водяний знак (С. А. К л е п и к о в, вказ. праця, мал. № 21).

Грамота оправлена в червоний шовк, що вицвів. На 1-й стор. обкладинки з парчі герб Росії з імператорським вензелем на металевому щиті. На зворотній стороні: «высочайшая грамота городоваго положенія» — літери з парчі висотою 3 см.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Akta grodzkie ziemskie, t. V, Львів, 1875.
2. Акты, относящиеся к истории Западной России (Акты ЗР), т. V, К., 1853.
3. «Архив Юго-Западной России» (АЮЗР), ч. 1, т. IV, К., 1871; ч. 1, т. VI, К., 1883; ч. 5, т. I, К., 1869; ч. 8, т. VI, К., 1911.
4. Болсуновский К., Сфрагистические и геральдические памятники Юго-Западного края, вып. I, II, К., 1899, 1908.
5. Гераклитов А. А., Филигранные XVII века на бумаге рукописных и печатных документов русского происхождения, М., 1963.
6. Документи Богдана Хмельницького, упорядники Крип'якевич І., Бутич І, К., 1961.
7. Гумовський М., Печатки польських королів, Краків, 1910.
8. Каманін І., Вітвицька О., Водяні знаки на папері українських документів XVI—XVII вв., К., 1923.
9. Каменцева К., Устюгов М., Русская сфрагистика и геральдика, М., 1963.
10. Клепиков С. А., Филигранные и штампы на бумаге русского и иностранного производства XVII—XX века, М., 1959.
11. Крип'якевич І. П., З козацької сфрагістики.— Записки НТШ, 1917, т. 123—124.
12. Лихачев Н. П., Палеографическое значение бумажных водяных знаков, СПб., 1899.
13. Мациук О., Водяні знаки деяких українських папірень XVI — початку XX ст.— Науково-інформаційний бюлетень АУ УРСР, № 1, 1964.
14. Памятники, изданные Временной комиссией для разбора древних актов («Памятники...») т. I, К., 1846; т. II, К., 1848; т. III, К., 1852; т. IV, К., 1898.
15. Первое полное собрание законов Российской империи, т. I.
16. Український археографічний збірник, т. I, К., 1928.
17. Черепнин Л. В., Русская палеография, М., 1956.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

А

Август II, польський король (1697—1733)—
304, 305, 307
Август III, польський король (1733—1763) —
338, 349—351, 360, 361, 372, 384, 387,
392, 393
Авраам, дяк — 102
Адам з Ожека, перемиський ловчий — 5
Андріан, московський патріарх — 202**
Аксак Стефан, володимирський підстолий—
548
Акчурин Сергій, обер-прокурор — 492
Алі-ага, комендант м. Бендери — 576
Амтман Ульріх, член тунштеттенської гро-
мади — 340
Ананієвський Іван, сенатор — 586*
Анастасія, ігуменя Глухівського Спаського
монастиря — 201
Андрієва Анна, монахиня— 356
Андрій, священник в с. Рожичі — 60
Анна Іванівна, російська імператриця (1730—
1740) — 318, 322 — 324. 329, 330, 332,
334, 337
Анненков, полковник — 612*, 613*
Антоній, папський нунцій у Польщі та Ли-
тві — 424, 425
Антонов Роман, ієрей — 388
Апостол Данило, гетьман Лівобережної Укра-
їни (1727—1734) —306, 309—312, 314, 315,
316, 318 — 321, 323, 325
Апфілій, єпископ Маронії — 609
Арсеній, священник — 94*
Арслан-ґірей, син кримського хана —
368
Арцишевський Іван, шляхтич — 139, 141
Арцишевський Марціан, шляхтич — 139,
141
Арцишевський Микола, шляхтич — 139,
141
Афанасій, грек, монах Корецького мона-
стиря — 129
Афанасьєв Кирил, поручик — 355**

Б

Бадажевський Андрій, шляхтич — 589*
Баж Петро з Бложова, королівський секре-
тар — 31
Баковецький Григорій, шляхтич — 98*
Баковецький Христофор, королівський [се-
кретар] — 103*, 104*
Баковський Фелікс, князь — 578*
Балабан Дементій, член Луцького братства—
98*
Балабан Діонісій, київський митрополит
(1657—1663)—172
Баньковський Ян, шляхтич — 98*
Баранович Лазар, чернігівський єпископ
(1657—1693)—173
Барановська Анна, орендарка с. Коників-
ці — 24. 51
Барановський Войтех, королівський віце-
канцлер — 71*, 72*
Барановський Петро, шляхтич — 24
Барановський Стефан, полковий осавул —415
Барановський Стефан, київський полковий
суддя — 507
Бахирев, секретар кабінету Катерини II —
400
Бахметьев Іван, сенатор — 345*
Бедерман Іоан, королівський секретар —
113*, 120*, 133*
Безак Павло, секретар — 572*
Белицький Олександр, канцелярист — 578*
Беліков Григорій, орендар — 570
Бельський Серапіон, ігумен Києво-Пустинно-
Микільського монастиря — 113
Бенський Михайло, случький підскарбій —
279
Березовський Семен, стародубський полковий
осавул — 308
Беринда Степан, друкар — 105
Бестужев-Рюмін Олексій, віце-канцлер —
345*, 363*, 369*, 371*
Бех Матіас, королівський секретар — 62
Бехлешов Микола, сенатор — 586*

Бецький, генерал-поручик — 409**
 Бешар, уповноважений французького комітету — 616
 Беджицький Іван, доктор медицини і мистецтв, фізик — 58
 Бейковський Іван, орендар с. Кониківці — 51
 Бжостовський Костянтин Казимир, віленський єпископ — 179**
 Биба Оліфер, козак — 507*
 Бирин Іван, піддячий — 213**, 215**
 Блазіус, секретар ордену камедулів — 346*
 Ближинський Єжи, шляхтич — 140*
 Блудова Пелагея, власниця маєтку Дмитрієве Галицького пов. — 150
 Бобінін Василь, дяк — 220*
 Боблещевич Віктор, ігумен Макошинського монастиря — 173
 Богданов Михайло, чернігівський полковник — 316
 Боговитин-Козерадський Адам, кременецький підкоморій — 82*
 Боговитинович Василь, шляхтич — 74
 Боговитин-Шумбарський Михайло, шляхтич — 39, 54, 55
 Боговитин-Шумбарський Петро, зем'янин — 39, 55
 Боголюбський Андрій, київський князь — 288
 Богушевич Григорій, шляхтич — 93
 Бойсат, секретар — 348*
 Бокій Гаврило, луцький суддя — 42
 Болеслав, князь Мазовії і Русі (992—1025) — 2
 Бона, польська королева (1518—1556) — 185
 Боратинський Андрій, князь — 328
 Боратинський Іван, хорунжий Перемиської землі — 18
 Боратинський Іван, шляхтич — 53
 Боратинський Петро, королівський секретар, краківський віце-староста і бургграф — 25, 26, 29, 85
 Борецький Іов, київський митрополит — 111
 Борзаковський, секретар дворянства — 354*
 Боровиков Василь, поручик — 571*
 Бороздна Петро, секунд-майор — 571*
 Борсаковський Дмитро, шляхтич — 23
 Борсаковський Іван, шляхтич — 23
 Борушковський Криштоф, возний генерал Київського воєводства — 96*
 Ботяновський-Скорчевський Дем'ян, дворянин — 571
 Бохановський Павло, титулярний радник — 585*
 Браницька Олександра, графиня — 585
 Браницький, генерал-майор — 592
 Браницький Владислав, підпоручик лейб-гвардії Преображенського полку — 560
 Браницький Олександр, прапорщик лейб-гвардії Преображенського полку — 549

Браницький Франціск Ксаверій, коронний гетьман — 485, 561
 Братковський Богдан, шляхтич — 98*
 Бродович Теодор, секретар луцького і острозького єпископа — 426*, 427*, 433*, 436*
 Брусков, гренадер — 398
 Брюховецький Іван, гетьман Лівобережної України (1663—1668) — 180, 181
 Брянчанинов, обер-секретар — 410
 Бударазький Ієв, священник — 105
 Будзинський Микола, шляхтич — 582*
 Бунцевич Феодан, член Слуцького братства — 277*
 Буремський Лев, князь — 17
 Бурильський Андрій, королівський секретар — 139*

В

Вадковський Федір, підполковник — 494*
 Ваковський Ян, королівський купець — 338
 Вакулєнко Семен, пирятинський сотник — 229
 Валєнтович Криштоф, шляхтич — 99
 Ванічевський Іларіон, монах Луцького монастиря — 143**
 Варденський Андрій, лєтичівський стольник — 380
 Варклан Іоан, каштелян — 528**
 Варлаам, архімандрит Ніжинського і Фокшанського монастирів — 486, 487
 Варфоломій, публічний нотарій — 179
 Васечко Василь, заворницький отаман — 507*
 Василєвич Андрій, писар Генерального суду — 218*
 Василєвич Трохим, член Слуцького братства — 277*
 Василєвич Феодосій, случький архімандрит — 577
 Васненський Пляцит, абат Кастрокатинського монастиря — 179
 Ватківський, підполковник — 417
 Веймар, секретар — 410
 Велиновсєвич Василь, поручик — 571*
 Вєльгорський Михайло, королівський конюший — 578*
 Венцєль Андрій, прем'єр-майор — 476
 Верховський Юрій, свідок — 105*
 Верхратський Данило, писар львівського єпископа — 483*
 Верхрацький Іван, писар Луцької і Острозької консисторії — 373*, 374
 Виговський Іван, луцький намісник — 98*, 121**
 Виговський Іван, гетьман України (1657—1659) — 164, 166
 Вижка Клементій, голова Віленського братства — 193

Висоцький Іоан, князь — 578*
 Висоцький Іоакім, королівський секретар — 68*
 Вишек, власник маєтку Отвин — 7
 Вишиборський, шляхтич — 98*
 Вишневецький Андрій, князь — 45, 46
 Вишневецький Костянтин, князь — 45, 46
 Вишневецький Максим, князь — 45, 46
 Вишневецький Михайло, польський король — (1669—1673)—182, 183, 185, 187, 188, 190, 360
 Вишневецькі, князі — 43
 Вишпольський Стефан, володимирський бургграф — 44**
 Вілга Ярош, шляхтич — 56
 Вільгельм II, прусський король (1888—1918)—624
 Вінницький Антоній, київський митрополит — 195
 Вінцентій, магістр ордену францисканців — 331, 335
 Вігесновський Йосиф, єзуїт — 358
 Владислав III, польський король (1434—1444)—22
 Владислав IV, польський король (1632—1648)—115, 116, 119, 120, 122—125, 129, 130, 132—139, 141—145, 152, 185, 349, 360, 489
 Владислав на Острогу і Заславлю, князь — 128
 Власенко Роман, райця магістрату м. Києва — 514**
 Вобезе Якуб, королівський комісар — 271**
 Войнич Павло, київський війт — 330
 Войцеховський Олексій, сенатор — 614*
 Волан Томаш, ошмянський чашник — 279
 Волков Михайло, дяк — 207*
 Волкович Федір, случкий і копильський архімандрит — 271, 275, 282, 297
 Волкович Феодосій, ієромонах Слуцького братського монастиря — 238
 Волкович Якуб, член Слуцького братства — 277*
 Волкович Ян, член Слуцького братства — 277*
 Волковський Олександр, шляхтич — 98*
 Волковський Ян, підчаший — 98*
 Волконський, князь, начальник Головного штабу — 595*, 596*
 Волконський М., підполковник — 378*
 Володимир, великий князь — 70
 Володкович Феліціан Філіп, київський митрополит (1762—1778) — 440, 441, 442, 452
 Волянський Іоан, князь — 482
 Вольватєв Яків, радник — 175**
 Вольген Павло, шляхтич — 98*
 Вольський Яків, член ордену францисканців — 394*

Воронецький Єжи, член Луцького братства — 98*
 Воронов Яків, новгородець — 207
 Воронцов-Дашков, канцлер орденів — 619*
 Воронцов Олександр, державний канцлер, граф — 585*
 Воропаєвич Степан, шляхтич — 17
 Ворцель, галицький каштелян — 490**
 Ворцель Станіслав, маршалок Волинської губ. — 582*
 Вулнюс Іоан, міщанин — 559
 Вяземський Олександр, сенатор, князь — 451
 Вяземський Петро, дяк — 242**

Г

Габріель, пріор монастиря св. Тройці у Володимирі — 90
 Габрієлич Павло, торчинський бурмистр — 97**
 Гавриїл, архієпископ петербурзький і ревельський — 419, 423, 437, 445, 446, 448—451, 453—457, 460—464
 Гавриїл, київський митрополит (1770—1783)—486—488, 500
 Гагарин Іван, сенатор — 597*
 Галаган Гнат, прилуцький полковник — 291
 Галецький Семен, новгород-сіверський сотник — 298
 Галиновський Ян, житомирський підстароста — 96*
 Ганкевич Стефан, королівський секретар — 166*, 173*, 185*, 187*, 188*
 Ганко Ян, писар — 42*
 Гарабурда Михайло, писар — 50*
 Гарібальді Джузеппе керівник національно-визвольного і демократичного руху в Італії, полководець — 616
 Гаустетер Йоган, засновник староства в с. Нейдорф — 1
 Гачевський Стефан, колезький секретар — 589*
 Гедеон, новоставецький ієромонах — 121*
 Гейденштейн Іоан, магдебурзький підкоморій — 183
 Гембицький Іоан, королівський секретар — 122**, 144*
 Гембицький Лаврентій, кульменський єпископ, королівський секретар — 87*
 Гембицький Петро, королівський секретар — 123* — 125*, 129*, 130*
 Геннін Вільгельм, генерал-лейтенант — 332*
 Генріх IV, французький король (1589—1610)—77
 Генсинська Ганна, дружина зем'янина — 42
 Генсинський Щасний, зем'янин — 42

- Герасим, ієромонах — 121*
- Гжибовський Теофіл, черський підкоморій — 200
- Гжицький Бартоломей, вишегородський каштелян — 384
- Гізель Інокентій, архімандрит Києво-Печерської лаври — 146
- Глинський Іван, князь — 13
- Гнат, підданий Київської митрополії — 9
- Говель Теодор, королівський секретар — 338*
- Голіцин Микола, князь — 437
- Голіцин Михайло, київський генерал-губернатор, князь, генерал-майор — 244, 258, 266
- Голіцин Михайло, генерал-лейтенант, князь — 345
- Голіцин Олексій, сенатор — 345*
- Голіцин Петро, сенатор — 572*
- Голіцин Петро Олексійович, київський губернатор — 293
- Головін Павло, майор — 602*, 603*
- Головкін Андрій, канцлер, граф — 322*, 323*, 330*
- Головкін Гаврило, граф, царський постельничий — 241, 252*, 258, 273*, 274*
- Головня Габріель, секретар — 196**, 204**
- Голотківський Гаврило, сенатор — 597*
- Голуб Магдалена, шляхтичка — 126
- Голуб Юрій, шляхтич — 126
- Голяк Іван, губернський секретар — 586, 597
- Голяк Михайло, колезький секретар — 572, 587
- Горайський Альберт, королівський канцлер — 161*
- Горкавенко Федір, київський комісар — 514*
- Головнич Сильвестр, ректор Києво-братської колегії — 189
- Горленко Дмитро, військовий товариш — 268, 269
- Горленко Дмитро, прилуцький полковник — 228, 233
- Горленко Іван Андрійович, прем'єр-майор — 175**
- Горленко Лазар, прилуцький полковник — 175
- Горностай Іван, писар — 14*, 16*, 20*, 21*
- Горностай Самуель, білгородський державця — 57
- Горностай, підданий Київської митрополії — 9
- Горчинська Регіна, шляхтичка — 167
- Горчинський Станіслав, шляхтич — 167
- Горчинський Ян, шляхтич — 167
- Гостський Гаврило, київський каштелян — 113
- Гостський Гаврило, шляхтич — 82*
- Гостський Роман, володимирський підкоморій — 103, 104
- Грабовецький Абрам, шляхтич — 98*
- Григорій XVI, римський папа (1831—1846) — 607
- Григорій, єпископ Волощини, Молдавії і Бессарабії — 590
- Грімані Петро, князь Венеції — 358
- Гродецький Микола, племінник луцького і острозького єпископа Д. Жабокрицького — 224**
- Грушецький Володимир, герольдмейстер — 580*, 586*, 587*
- Гулевич Владислав, шляхтич — 128
- Гулевич Ежи, бурграбій м. Луцька — 224**
- Гулевич Іван, шляхтич — 98*
- Гулевич Катерина, шляхтянка — 128
- Гулевич Петро, шляхтич — 98*
- Гулевич Роман, шляхтич — 98*
- Гулевич Юрій, луцький підкоморій — 103, 104
- Гулевич Ян, шляхтич — 128
- Гулевич-Воютинський Михайло, підсудок — 98*
- Гулевич-Воютинський Семен, шляхтич — 98*
- Гулевич-Воютинський Федір, шляхтич — 98*
- Гулевич-Воютинський Ясько, шляхтич — 98*
- Гулиц Андрій, київський губернатор — 241
- Гуляк Михайло, губернський секретар — 572
- Гуляницький Томаш, шляхтич — 98*
- Гумецький Михайло, шляхтич — 23
- Гумовський Іоан, королівський секретар — 110*
- Гуревич Олександр, війт м. Глухова — 201*
- Гур'єв Василь, член Канцелярії міністерського правління — 328*
- Гутовська Анна, орендарка с. Чарноціна — 58
- Гутовська Дорота, орендарка с. Чарноціна — 58
- Гутовський Іван, орендар с. Чарноціна — 58
- Гутовський Матвій, орендар с. Чарноціна — 58
- Гутовський Петро, член Слуцького братства — 277*
- Гутовський Петро, орендар с. Чарноціна — 58
- Гутовський Станіслав, орендар с. Чарноціна — 58
- Гутовський Яків, орендар с. Чарноціна — 58

Д

- Давидовський Яків, писар Київського магістрату — 382*
- Давлат-Гірей, кримський хан (1699—1724) — 368

Данилович Ян, коронний підскарбій — 118
 Даній, молдавський митрополит — 391
 Дарбен Арнольд, доктор мистецтв — 348
 Дашко Ян, бурмистр м. Володимира — 349**
 Дашкович-Горбацький Гedeон, пінський і
 туровський єпископ — 526
 Дворецький Василь, київський полковник —
 177
 Девочка Онисифор Петрович, київський митрополит (1578—1588) — 68
 Деконський Степан, штабс-капітан — 610
 Демидов Петро, кригцалмейстер — 602*,
 603*
 Дем'янова Ірина, монахиня — 356
 Денгоф Єжи, коронний канцлер — 216*
 Денезка Симон, член Слуцького братства —
 277*
 Дельє де Соле Петро, канцлер академії в
 Бордо — 348
 Дереняк, власник маєтку Ожовиця — 34
 Дзиртко Олександр, член Слуцького братства — 277*
 Дибич, барон, начальник Головного штабу —
 599*
 Діонісій, єпископ Іраклії — 609
 Діонісій, єпископ Нікодії — 609
 Дмитрієвич Богухвал, писар — 13*
 Добеслав, перемиський каштелян — 5
 Добришин Василь, прапорщик — 612
 Добришин Володимир, підпоручик — 613
 Добрянський Михайло, бунчуковий товариш — 471*
 Долгорукий, князь — 345*
 Долгоруков Микита, князь — 602*—605*
 Домбровський Діонісій, ігумен Рихлівського монастиря — 280
 Дорошенко Петро, гетьман Правобережної України (1665—1676) — 191, 206
 Досифей, ієромонах — 317
 Драгомиров, капітан — 571*
 Древинський Василь, писар — 49*
 Древинський Лаврентій, волінський чашник — 98*, 127, 128, 130
 Дрозовський Войцех, шляхтич — 582*
 Друцький-Любецький Іосиф, князь — 281
 Друцький-Любецький Павло, луцький гродський суддя — 98*
 Дубецький Карл, шляхтич — 582*
 Дубицька Магдалена, дружина Лавріна Пісочинського — 67, 71, 72
 Дубицька Опросимія, дружина Федора Олеші — 67
 Дулеба Йозеф, королівський секретар — 434*, 479*
 Дунін Іван, командуючий 2-ю Українською армією — 565
 Дунін-Карвицький Йосиф, полковник — 393

е

Євгеній, київський митрополит — 598
 Єзерський Юліан, лікар — 620
 Єзниць Михайло, шляхтич — 176
 Єзниць Олександр, шляхтич — 176
 Єзниць Юхим, шляхтич — 176
 Єла-Малинський Михайло, зем'янин — 39
 Єла-Малинський Остафій, шляхтич — 82*
 Єлизавета, орендарка с. Колубаївці — 8
 Єлизавета Августа, дочка електора Баварії —
 271, 282, 289
 Єлизавета Петрівна, велика княгиня, російська імператриця (1741—1761)—336, 344,
 345, 354, 356, 357, 359, 363, 369, 371,
 377, 378
 Ельц Федір, шляхтич — 94
 Ельці, шляхтичі — 15
 Ємме, статський радник — 401
 Єндровський Станіслав, настоятель Берестейського монастиря св. Троїці — 65
 Єницький Андрій, декан — 526**
 Єнко Михайло, кредитор — 386
 Єремія, константинопольський патріарх —
 297
 Єрмолаєв Іван, секретар — 293*, 381*
 Єфрем, католикос — 590

ж

Жабокрицький Григорій, шляхтич — 98*
 Жабокрицький Діонісій, шляхтич — 224**
 Жабокрицький Дмитро, писар Луцького земського суду, луцький і острозький єпископ — 224
 Жданович Григорій, віленський священник —
 83
 Жевахов, князь — 564**, 574**
 Жиленко Ілля, власник с. Держанівка Козелецької сотні — 214
 Жирович, шляхтич — 296
 Житинський Гордій, зем'янин Брацлавського воєводства — 131
 Житинський Микола, зем'янин Брацлавського воєводства — 131, 140
 Жинський Дмитро, дозорця Сковшинської вол. — 92
 Жичевський Іоан, член Віленського братства — 193
 Жоравницький Михайло, шляхтич — 56
 Жоравницький Олександр, луцький староста — 42, 64
 Жоравницькі, шляхтичі — 42**
 Жураківський Василь, генеральний осавул —
 295*
 Жураківський Яків, ієрей — 388

Забезезинський Ян, троцький воєвода — 21*
 Забіла Михайло, генеральний військовий суддя — 317*
 Забугін Микола, статський радник — 619, 621—625
 Забудський Семен, заворицький дяк — 507*
 Завадовський Петро, граф — 583*
 Завадський Андрій, королівський возний — 304*
 Завальський Андрій, шляхтич — 98*
 Заvorsький Василь, попович — 507*
 Загодовський, шляхтич — 82*
 Загоровська-Сангушко Федора, племінниця кн. Богдани Четвертинської — 32, 35, 37, 38
 Загоровський Антон, шляхтич — 116**
 Загоровський Іван, шляхтич — 430
 Загоровський Петро, маршалок — 27, 28, 36, 37
 Задзик Якуб, кульменський єпископ, королівський секретар — 110*, 112*, 120**
 Зайончковський Ієв, ігумен Канівського Успенського монастиря — 170
 Зайцев, генерал-лейтенант — 574*
 Закревський, черговий генерал — 596*
 Залеський Леон, овруцький архімандрит — 145**
 Залузький Андрій, луцький і брестський єпископ — 351**
 Залуський Йозеф, писар — 303**
 Заранко, жемайтійський староста — 307
 Заславський Януш, князь, волинський воєвода, — 103, 104
 Збаравський Януш, князь, брацлавський воєвода — 430
 Зелада Франціск Ксаверій, кардинал — 558
 Зімницький Андрій, шляхтич — 34
 Зіневич Степан, титулярний радник — 571*
 Злотницький Іван, камергер — 448
 Злоторевич Шимон, бурмистр Луцька — 108, 115
 Зубов Платон, граф — 568
 Зубцевський Олександр, луцький мостовничий — 98*

I

Іван Андрієвич, князь, королівський підскарбій — 27, 28
 Іван з Бехова, підсудок Краківської землі — 11
 Іван, син Івана з Бехова — 11
 Іван, перемиський єпископ — 5
 Іваг, власник маєтку Отвин — 7

Іван Олексійович, російський цар (1682—1689) — 205, 207, 210, 212, 213, 215, 220, 223, 225, 288, 345
 Іваницький Костянтин Йозеф, шляхтич — 44**, 106**
 Іванова Мотря, монахиня — 356
 Івонинич Вікентій, белградський митрополит — 327
 Ігнатій, єпископ Боснії — 609
 Ігумнов Петро, сенатор — 597*
 Ієремія, константинопольський патріарх — 288
 Ієрофій, єпископ Халкидона — 609
 Ієрофій, митрополит Анкири — 609
 Іжицький Даниель, королівський секретар — 112*
 Іларіон, суздальський митрополит — 202
 Іллякевич Себастьян, економ кн. Чорторійського — 424, 428
 Ілляшенко Андрій, мірошник — 206
 Іоаким, московський патріарх — 202
 Іоан, краківський єпископ, канцлер — 22*
 Іоан, єпископ Стромниці — 609
 Іоанікій, константинопольський патріарх — 288
 Іоанікій, московський патріарх — 288
 Іоанікій, єпископ Дирахона — 609
 Іоанім, єпископ Кизика — 609
 Іов, переяславський і бориспільський єпископ — 474, 484
 Ісайковський Іван, шляхтич — 98*
 Ісакій, ієромонах — 98*
 Ісайя, ієромонах — 165*
 Іскра Захар, стародубський полковий обозний — 286

Й

Йосиф, київський митрополит (1499—1516) — 9
 Йосиф-Марія, генерал ордену францисканців — 342

К

Кадзеловський Альберт, королівський секретар — 143*
 Казимир III, польський король (1333—1370) — 34
 Казимир, князь Мазовії і Русі — 6
 Калачинський Прокопій, ректор Кнево-Моглянської академії — 234
 Калина Федір, священник — 209
 Каменський Андрій, сенатор — 614*
 Каневський Василь, чернігівський полковий суддя — 316*

Канерарі Філіп, секретар кардинала — 558*
 Кантакузен Георгій, молдавський господар — 355
 Карл Ксаверій, віце-канцлер — 348*
 Карл-Філіп, рейнський воєвода, електор Баварії — 271, 282, 289
 Карницький Ян (Іоан), королівський секретар — 489*, 495*, 527*, 528*
 Карташов Микола, сержант, прапорщик — 494
 Карчевський Михайло, староста — 578*
 Касьянов Федір, священник — 336
 Катерина I, російська імператриця (1725—1727)—299
 Катерина II, російська імператриця (1762—1796)—396—398, 400—412, 414, 416—423, 429, 431, 432, 437, 443—450, 453—457, 460—464, 468, 470, 473, 475, 476, 481, 486—488, 492, 494, 501, 506, 549, 556, 560, 566, 568, 572, 585, 630, 631
 Качановський Ян, священник — 441
 Кашевський Ян, шляхтич — 82
 Кашинцов Микола, титулярний радник — 602*—605*
 Квозіг Самуель, годинникар м. Тунштеттена — 340
 Кевлич Ян, свідок — 96*
 Кизаревич Філофей, ігумен Кнево-Золотоверхого Михайлівського монастиря — 137
 Кипріан, ієромонах — 94*
 Кирил, єпископ Неонесарії — 609
 Кирилович Коста, молдавський боярин — 532
 Кирицький Григорій, губернський предводитель дворянства — 571
 Кисіль Адам, чернігівський підкоморій, кнівський воєвода — 126, 173
 Кисилівський Авраам, священник — 474
 Кицький Каєтан, львівський архієпископ — 578*
 Климовський Йозеф, возний — 176**
 Кмит Криштоф, шляхтич — 48
 Кмит Філон, смоленський воєвода — 48, 72
 Кобер Андрій-Ернест, радник — 271*, 279
 Кобилинський Петро, шляхтич — 439**
 Ковальський Франциск, магістр ордену францисканців — 341, 394*
 Коженевський Еразм, луцький земський віце-регент — 197**
 Коженковський Теодор, шляхтич — 190**
 Козацький Іван, райця Луцького магістрату — 115
 Козачинський Мануїл, префект шкіл Белграда — 327
 Козачинський Михайло, случький архімандрит — 365
 Козловський Клемент, королівський секретар — 434*, 438*, 439*

Козловський Тадеуш, таємний радник — 589*
 Козловський Ципріан, член ордену францисканців — 394*
 Козюлич Роман, настоятель Слуцької архімандрії — 292
 Козьмін Матвій, обер-секретар — 330*
 Козьмін, радник Митної комісії — 404
 Колодка Кіндрат, возний генерал Волинського воєводства — 224**
 Колчицький Криштоф, скарбник Чернігівського воєводства — 98*
 Коломна Марк-Антоній, папський генеральний вікарій — 518
 Коляда Василь, шляхтич — 49
 Комар Ян, свідок — 131*
 Конарська Зофія, дружина зем'янина — 54
 Кониський Георгій, префект Київської академії — 367
 Кониців Іван, стольник, полковник — 242
 Концький Вацлав, ксьондз — 44**
 Копець Іоан Карл, троцький каштелян — 281**
 Копець Йосиф Карл, полоцький воєвода — 179
 Копинський Ісайя, київський митрополит (1631—1634)—114
 Копизинський Ян, свідок — 131*
 Копоть, писар — 74
 Корецька Анна, княгиня — 96
 Корецький Богуш, князь, луцький, брацлавський та вінницький староста — 46, 50, 52
 Корецький Кароль, князь — 117
 Корецький Петро, наказний стародубський полковник — 296
 Корецький Самуель, князь — 117
 Коритенський Микола, дворянський депутат — 354*
 Корняк Костянтин, шляхтич — 31**, 62, 84
 Корова Людвік, кременецький гродський суддя — 21**
 Коронка Семен, старший Львівського братства — 110
 Корсаков Олексій, сенатор — 587*
 Корф. сенатор — 401
 Косов Сильвестр, київський митрополит — 147, 151, 163
 Костенецький Федір, бунчуковий товариш — 395
 Костомлоцький Олехно, зем'янин — 65
 Костянтин Павлович, великий князь — 519
 Кохановський Єжи, королівський секретар — 134
 Кохановський Олександр, шляхтич — 582*
 Коцьоровський Себастьян, луцький канонік — 428

Краматович Василь, секретар — 580*
 Крамер Генріх, надворний радник короля Баварії — 289
 Красенський Василь, королівський секретар — 64
 Красиловець Петро, секретар Чернігівського намісницького правління — 175**
 Красинський Іона, луцький і острозький єпископ — 60
 Кр сновський Микола, королівський секретар — 130*
 Краснодарський Іван, шляхтич — 76
 Краснодарський Тимош Маркович, шляхтич — 76
 Креховецький Феофан, случький архімандрит — 195
 Креховський Федір, священник — 526
 Кречетников Михайло, генерал-губернатор — 568, 569
 Крижанівський, казначей російських орденів — 601*
 Крижанівський Антон, глиньський сотник — 375
 Криський Павло, ковельський староста — 103, 104
 Крицький Антоній, намісник Києво-Софійського монастиря — 9
 Кроковський Іосаф, ректор Києво-Могилянської колегії, київський митрополит (1708—1718)—219, 220, 247*, 275, 288
 Кропивницький Михайло, підсудок — 98*
 Кросин Євграф, колезький радник — 572*
 Круневич Симон, шляхтич — 86
 Крупов Кирил, київський міщанин — 514*
 Кувчинський Герасим, київський бурмистр — 514**
 Кудлубинський Яків, шляхтич — 582*
 Кузьмич Федір, шляхтич — 98*
 Куликовський Іозеф, шляхтич — 393**
 Куліш Кузьма, райця Київського магістрату — 382
 Кульчицький Єжи, шляхтич — 98*
 Куневський Андрій, суддя Кременецького земського суду — 39, 52, 54—56
 Купріянов Максим, колезький асесор — 602, 603
 Купріянов Микола, дворянин — 604
 Купріянов Олексій, підканцелярист — 605
 Куракін Олексій, князь — 345, 521, 601*
 Курбатов Петро, царський секретар — 259, 261*, 265*, 270*, 272*, 276*
 Курбатов Тихон, шляхтич — 589*
 Курдвановський Іосиф, голова генеральної капітули бенедиктинської конгрегації в Польщі — 281
 Курцевич Єзекііл, трахтемирівський архімандрит — 98*

Курцевич Іозеф, намісник володимирський — 152**
 Куцборський Іоан, краківський парафіяльний священник — 89*
 Кучарський Лукаш, член Віленського братства — 193
 Кучеренда Базилій, торчинський бурмистр — 97**
 Кшиський Фелікс, королівський секретар — 93*

Л

Лабунський Софроній, ігумен Києво-Кирилівського монастиря — 109
 Лаговчин Василь, стольник — 205, 223
 Лаєровський, ректор Варшавського університету — 620*
 Лайкович Степан, дворянський депутат — 354*
 Лангенвальтер Емерик, помічник магістра ордену домініканців — 352*
 Лапицький Йосип, случький і копильський архімандрит — 271, 279
 Лапицький Стефан, член Слуцького братства — 277*
 Лапицький Якуб, член Слуцького братства — 277*
 Лапицький Ян, член Слуцького братства — 277*
 Лаптев Федір Іванович, власник маєтку Дмитрієве Галицького пов. — 150
 Ларіонович Костянтин, війт м. Стародуба — 184*
 Ласка Богдан, шляхтич — 48
 Ластовецький Станіслав, шляхтич — 140*
 Ластовецький Ян, шляхтич — 140*
 Ласько Іоган, гнезненський коадьютор, королівський канцлер — 11*
 Лаш Станіслав, зем'янин Кременецького пов. — 54
 Лев XIII, папа римський (1878—1903)—626
 Левандовський, шляхтич — 387*
 Ледуховський Михайло, волинський каштелян — 384
 Лентовський, поручик — 528
 Леонтьєв Михайло, київський генерал-губернатор — 343, 353, 355, 364, 368
 Леопольд II, австрійський цісар (1790—1792)—559
 Леціано, генерал-майор — 574*
 Лещинський Ян Станіслав, королівський комісар — 271**
 Лжедмитрій II, політичний авантюрист (1608—1610)—88

Лігенза Станіслав, власник маєтку Гожиці — 7
 Лизогуб Іван, предводитель дворянства Чернігівської губ. — 594
 Липський Іоан, королівський секретар — 97*
 Липський Станіслав, королівський канцлер — 182*
 Лисенко Федір, член Канцелярії міністерського правління — 328*
 Лисицький Булгак, шляхтич — 15
 Ліпавський Петро, володимирський намісник — 349**
 Лісовський Теодор, священник — 390
 Лісовський Федір, гадацький протопоп, новгородський сотник — 262
 Літук Антон, поручик — 466
 Ловцов Єгор, дворянський депутат — 354*
 Логвинов Дем'ян, міщанин — 382
 Логвинович Григорій, священник — 424 — 428, 433, 436
 Лодзь Адам, литовський маршалок — 490**
 Лойкович Григорій, свідок — 101*
 Лойцевич Антон, священник — 170**
 Лонський Ілля, писар — 629**
 Лубенецький-Рудницький Сильвестр, луцький і острозький єпископ — 373, 374, 376, 383, 426—428, 433, 436
 Лука, намісник, архімандрит Києво-Печерської лаври — 371
 Лукашевич Михайло, переяславський полковий осавул — 370
 Лукін Петро, асесор — 408
 Лукьянович Михайло, канцелярист — 382*
 Любич Микола, секретар луцького і острозького єпископа — 504*
 Любомирський, князь — 435
 Любомирський Йоахім, князь — 89
 Любомирський Станіслав, сандецький староста — 89
 Любцевський Олександр, луцький мостовничий — 98*
 Людвиг з Вагрів, князь — 304, 305
 Людовик XVIII, французький король (1814—1815)—592
 Людовіка Каролотта, дочка бранденбурзького електора — 144
 Лянккоронський, коронний мечник — 154
 Лянккоронський Іван, шляхтич — 112

М

Мазепа Іван, гетьман Лівобережної України (1687—1708)—210—212, 214, 215, 217, 219—221, 228—231, 233, 235, 237, 239, 245, 260, 262, 267, 269

Максим, константинопольський патріарх — 288
 Максимович Василь, регент Київського магістрату — 514**
 Малаховський, сандецький староста — 528**, 562**
 Малий Павло, священник — 440
 Малиновський, шляхтич — 582*
 Малиновський Василь, член ордену францисканців — 394*
 Мальявський Михайло, священник — 376*
 Мальгін Гліб, секретар — 586*, 587*
 Манківський Валеріан, колезький регістратор — 618
 Мануйлович Іван, генеральний військовий есаул — 317*
 Мануйлович Іван, глухівський сотник — 201*
 Мануйлович Семен, міщанин м. Києва — 101
 Марія Павлівна, велика княгиня — 552
 Марія Федорівна, дружина Павла I — 497, 498, 502, 509, 520, 538, 541, 547, 554, 600
 Маркевич Андрій, лубенський полковник — 295*
 Маркевич Іван, шляхтич — 76
 Маркевич Тимош, шляхтич — 76
 Маркович Андрій, генеральний обозний — 354
 Маркович Андрій, член Канцелярії міністерського правління — 328*
 Марковичі-Жоравницькі, шляхтичі — 42**
 Марковський Ян, шляхтич — 98*
 Мартинович Іосиф, підписок Стародубського магістрату — 184*
 Марчезіні Гіролямо, секретар князя Венеції — 358*
 Масловський Павло, касир Київського комісарства — 471*
 Масюта Мартин, міщанин м. Ломжі — 6
 Матвій, черговий генерал Головного штабу — 610*, 611*
 Матвій, єпископ перемиський — 10*
 Машевський Пилип, шляхтич — 589
 Машевич Семен, возний — 121*
 Мелешко Микола, новгородський стольник — 140*
 Мелешко Теодор, намісник гродський брестський — 304**, 305*
 Мелинков Іван, наглядач — 299*
 Мельхior, магістр теології, пріор провінції домініканців у Польщі — 44
 Меншиков Олександр, князь — 258
 Меринський Іполіт, корнет — 608
 Метельський Ілля, ксьондз — 548
 Мефедович Самойло, київський вїйт — 105**
 Мидляр Андрій, міщанин м. Львова — 110
 Миклашевський Павло, майор — 571*
 Микола I, російський імператор (1825—1855)—598—601, 608, 610—613

Микола, підсудок Сандомирської землі — 4
 Микола з Добра, пріор Володимирського до-
 мініканського монастиря — 63
 Микола з с. Шиманова, підконюший — 2
 Милованов Іван, підполковник — 574*
 Милорадович Михайло, гадяцький полков-
 ник — 270
 Мильников Іван, підпоручик — 574*
 Мильський Петро, маршалок — 35, 36, 38
 Мирославський Людвіг, генерал — 616
 Мисловський Афанасій, архимандрит Києво-
 Печерської лаври — 288
 Михайло, секретар — 313*
 Михайлов Борис, дяк — 213*, 215*
 Михайлов Василь, канцелярист — 407
 Михайлович Іван, бурмистр Стародубського
 магістрату — 184
 Михайлович Іван, шляхтич — 15
 Михайлович Петро, князь, троцький город-
 нищий — 20
 Михневич Григорій, писар Слуцької капи-
 тули — 246
 Мишинський Теодор, житомирський писар —
 96*
 Мишко Варковський Михайло, волинський
 каштелян — 79
 Мишко Холоневський Михайло, шляхтич —
 98*
 Мініх, генерал-фельдмаршал — 333
 Мінуччі Іоанн, магістр ордену францискан-
 ців — 347
 Міске Людовик, помічник магістра ордену
 францисканців — 347
 Міяновський Йосиф, шляхтич — 539*
 Млодзевський Антон, королівський канцлер —
 430*
 Млодзевський Йосиф, священик — 434
 Мнішек Георгій, підкоморій — 331, 341, 342,
 346, 347, 352, 366, 394
 Мнішек Йосиф, маршалок, князь — 313
 Мнішек Констанца-Більгільда, княгиня —
 313, 335, 347, 352
 Мнішек Юрій, князь, сокальський старо-
 ста — 59
 Многогрішний Дем'ян Ігнатович, гетьман
 Лівобережної України (1669 — 1672) —
 186
 Могила Петро, київський митрополит (1633—
 1646)—128, 220
 Мозелі Олександр, шляхтич — 128 — 130,
 143, 145
 Мокієвич Федір, поручик — 369
 Мокрієвич Михайло, чернігівський полковий
 осавул — 316*
 Мокрицький Георгій, секретар київського
 митрополита — 440*, 441*
 Мостицький Теодор, возний генерал — 105*

Моткович-Гянца Павло, ігумен Чорненського
 монастиря — 121
 Мошинський Йоган, князь — 578*
 Мужилівський Андрій, случький протопоп —
 111
 Муравйов Михайло, сенатор — 580*
 Мурат-Паша, головнокомандуючий турець-
 ких військ — 154
 Муруз Костянтин Думитру, молдавський гос-
 подар — 532
 Мцецинівський Антон, шляхтич — 387*
 М्यानівський Микола, ординарний професор
 Віленського університету — 606*
 Мясоедов, воевода — 421

Н

Нагорний Ісая, сярб — 92
 Наковальнін Никифір, канцелярист—299*—
 301*
 Нападовський Микола, шляхтич — 98*
 Нарішкін Олександр, сенатор — 330*, 345*
 Наґушевич Микола, писар — 46* — 48*
 Наталія Олексіївна, дружина Павла I —
 491, 493
 Наталія, монахиня — 356
 Натуревський Кіндрат, писар Менського під-
 коморського суду — 514*
 Нелюбович-Тукальський Іосиф, київський
 митрополит (1663—1676) — 577
 Немирич Олександр, шляхтич Київського
 воеводства — 98*
 Немирич Стефан, київський підкоморій —
 113
 Немирович Андрій Якубович, київський вое-
 вода — 14, 16
 Немирович-Данченко Петро, колезький асе-
 сор — 571*
 Неофій, єпископ Дернона — 609
 Неплюєв Іван Іванович, сенатор — 337*,
 396—398, 400—412, 414, 416—418, 420—
 422, 429
 Неплюєв Іван Миколайович, генерал-майор,
 сенатор — 567 — 569, 579, 581, 584
 Нестеренко Андрій, понорницький сотник —
 211
 Нидецький Йозеф, секретар ордену фран-
 цисканців в Польщі — 335*
 Никон, московський патріарх (1652—1658)—
 155
 Новак Стефан, помічник магістра ордену
 францисканців — 366
 Новакович Іван, писар Київського комісар-
 ства — 514*
 Новаковський Іван, олицький декан —
 428

Новаковський Лев, дворянський депутат — 354*
 Новицький, депутат дворянства — 618*
 Новицький Віктор, бурмистр м. Володимира — 152**
 Новицький Ігнацій, королівський секретар — 360*, 361*
 Новосильцов Василь, таємний радник — 345*
 Новоторжцов Михайло, секретар — 312*, 330*, 345*
 Новошицький Мацей, шляхтич — 582*
 Носацький Ян, райця Луцького магістрату — 108

О

Оболенський, генерал-провіантмейстер — 574*
 Обольянинов Петро, предводитель дворянства — 602*—605*
 Обромпальський Юзеф, ректор ієзуїтського колегіуму в Слущку — 365
 Огородський Гіацинт (Яцек), регент королівської канцелярії — 349*—351*
 Олоєвський Іван, сенатор — 381*
 Оксана, сестра дяка Авраама — 102
 Олександр, литовський князь, польський король (1501—1506)—13, 61, 63, 106, 489
 Олександр I, російський імператор (1801—1825)—579—581, 583, 585—588, 591, 595—597
 Олександр II, російський імператор (1855—1881)—614, 615
 Олександр III, російський імператор (1881—1894)—619
 Олександр VII, римський папа (1655—1667)—179
 Олександрович Антон, військовий товариш — 471
 Олександрович Тимофій, запорозький товариш — 105
 Олексій Михайлович, російський цар (1645—1676) — 150, 156, 170, 175, 178, 181, 198, 288
 Олена Павлівна, велика княгиня — 545, 547
 Олеша Федір, шляхтич — 67, 69
 Олешко Флоріан, секретар, писар — 93*
 Ольшовський Андрій, королівський віцеканцлер — 167*, 190*
 Омелянович Федір, глухівський отаман — 201*
 Омельський Сидір, шляхтич — 190**
 Оникієвич Максим, писар Глухівської рагуші — 201*
 Оранський Йосиф, слущкий архімандрит — 289**, 363
 Оратинський Василь, свідок — 131*

Осипович Мацей, член Слущького братства — 277*
 Осипович Ян, міщанин — 97**
 Оскар, король норвезький і шведський (1872—1907)—622
 Оскерко Антон, мазирський маршалок — 279
 Оссолінський, маршалок — 82*
 Оссолінський Єжи, підканцлер — 133*, 138*, 141*
 Оссолінський Франциск, єпископ київський і чернігівський — 518**
 Останко, власник маєтку Ожовиця — 34
 Остафій, маршалок, писар — 35*, 36*, 39*, 43*, 45*
 Остерман Андрій, граф — 334*
 Острівська Ганна, шляхтичка — 52, 56
 Острозький Костянтин, князь, київський воевода — 57, 78, 79, 81
 Острозький Олександр Януш, син краківського воеводи, князь — 192
 Острозький Януш, краківський каштелян, князь — 122
 Отрох Грицько, козак — 507*
 Отто з Пільчі, власник села Пільче — 1, 34
 Очеський Іоан, канцлер, краківський і сандецький відкоморій — 34*

П

Павло Петрович, великий князь, російський імператор (1796—1801)—465, 467, 469, 472, 477, 478, 491, 493, 496, 498, 499, 500, 502, 503, 505, 508, 510—513, 515, 517, 519, 521—525, 529—531, 533, 534, 535, 537, 539, 540, 542—546, 505—553, 555, 557, 567, 573, 575, 585
 Павло з Свинева, шляхтич — 4
 Павлов Іван, корнет, прем'єр-майор — 378
 Павлов Іван, капітан, полковник — 332
 Павлович Віссаріон, сегодинський і ергаський єпископ — 333
 Павлович Денис, цехмістр м. Києва — 142
 Павловський Ян, шляхтич — 133**
 Паша Михайло, шляхтич — 12
 Паїсій, єрусалимський патріарх — 288
 Пакальський Симеон, священник — 200
 Пакосій з Шикорець, третейський суддя — 7
 Палій Семен, білоцерківський полковник — 253
 Палуцький Михайло, канонік — 518**
 Пальчевський Юрій, луцький єпископ — 97
 Панін Петро Іванович, граф, сенатор — 451
 Партичицев Нестор, райця магістрату м. Луцька — 108
 Парфеній, константинопольський патріарх — 288

- Патей Федір, писар — 65*
- Пацевський, ігумен Слуцького монастиря — 151
- Пашковський Даниїл, писар київського митрополита — 452*
- Пелікан Вацлав, ректор Віленського університету — 606
- Пенковський Іван, писар Буського гродського суду — 351
- Пересецький Андрій, шляхтич — 96*
- Петро I, російський цар, імператор (1682—1725) — 205, 207, 210, 212, 213, 215, 220, 223, 225, 232, 234, 240, 242, 252, 259—263, 265 — 267, 272 — 274, 276, 288, 293, 294, 344, 345, 463
- Петро II, царевич, російський імператор (1727—1730) — 274, 309, 344
- Петро III, великий князь, російський імператор (1761—1762) — 362, 367, 389, 395
- Петро з Ваповець, військовий — 5
- Петро, генеральний суддя Сандомирської землі — 4
- Петровський Стефан, власник с. Ждани Сенчанської сотні — 217
- Печиховський Іван, шляхтич — 19
- Пежхницький Мартин, шляхтич — 25
- Пеньонжек Іван, суддя Краківської землі — 18
- Пивоваров Григорій, війт м. Києва — 514**
- Пінощі Героним, королівський секретар — 160*, 183*
- Пісоцький Аннасій, власник частини с. Лукчани Хотинської волості — 102
- Пісочинський Лаврін, брацлавський підкоморій — 67, 69—71, 73
- Пісочинський Олександр, кам'янецький каштелян — 138
- Пісочинський Стефан, брацлавський підчаший — 161
- Пісочинський Ян, холмський каштелян, новогрудський староста — 190, 192
- Пісочинська Олена, дружина холмського каштеляна Яна Пісочинського — 190
- Плескачевський, секретар — 618*
- Плетенецький Єлісей, архімандрит Києво-Печерської лаври — 94
- Плеушин Семен, київський рейтар — 334**
- Пляхецький Алоїз, член ордену францисканців — 394*
- Полозович Іван, писар — 108
- Полозов Григорій, сержант, підпоручик — 329
- Полозов Іван, секунд-майор — 431
- Полозович Рак, брат овруцького намісника — 15
- Полозович Семен Федорович, овруцький намісник — 13, 15
- Полоцький Дмитро, війт м. Києва — 178, 232, 256, 299, 306, 308, 315, 317*, 320, 321, 330
- Полуботок Павло, чернігівський полковник, наказний гетьман (1722—1723) — 295, 296
- Поржницький Василь, священник — 373, 374, 376
- Порицький Василь, базилянський декан — 504
- Порицький Дмитро, шляхтич — 80
- Потій, київський митрополит (1600—1613) — 90
- Потоцький Адам, королівський повноважений — 67, 69
- Потоцький Каєтан, князь — 578*
- Потоцький Станіслав, брацлавський воевода — 117
- Потоцький Шенсний Казимир, коронний гетьман, краківський воевода — 222
- Потьомкін Григорій, сенатор, фельдмаршал, граф — 488, 549*
- Потурченко Мишко, орендар — 177
- Почаповський Ієреміяш, луцький і острозький єпископ — 108
- Празмовський Микола, луцький єпископ, королівський канцлер — 152, 176*
- Прозоровський, князь — 460
- Прокопович Сава, генеральний суддя — 213
- Пронський Фрідріх Глібович, київський воевода — 439
- Протопопов Олексій, піддячий Посольського приказу — 265**
- Прусиновський Адам, шляхтич — 82*
- Прусиновський Петро з Білобок, шляхтич — 10
- Прус-Яблоновський Антоній, познанський воевода — 392
- Пуговишников Олексій, секретар — 381*
- Пузина Афанасій, луцький і острозький єпископ — 128
- Пузина Єжи, шляхтич — 98*
- Пузина Олександр, луцький і острозький єпископ — 98*, 116
- Путивець Іосип, запорозький козак — 105
- Путивець Овдотія, київська мішанка — 105
- Пшерембський Іоан, віце-канцлер — 26*, 30*

Р

- Рабен, штабс-капітан — 588
- Равич Іван, шафар — 388*
- Радич Пантелеймон, чернігівський суддя — 215
- Радзівілл, князь — 144**
- Радзівілл Альберт Станіслав, литовський канцлер, князь — 91, 117

- Радзівілл Анна, княгиня — 290
 Радзівілл Богуслав, литовський конюший — 158
 Радзівілл Ієронім Флоріан, великий литовський хорунжий — 379
 Радзівілл Казимир, князь — 196**
 Радзівілл Карл Станіслав, великий литовський канцлер — 236, 283, 284
 Радзівілл Карл Станіслав, віленський воевода — 399, 466, 480
 Радзівілл Катерина, княгиня — 203
 Радзівілл Микола, литовський канцлер, віленський воевода — 33, 42, 45
 Радзівілл Микола Христофор, литовський князь — 91
 Радзівілл Михайло, литовський маршалок — 490*
 Радзівілл Михайло Казимир, князь — 302
 Радзівілл Михайло Казимир, віленський воевода — 390
 Радзівілл Станіслав, жемайтійський староста — 91
 Радзівілл Станіслав, маршалок Великого князівства Литовського — 75
 Радівіловський Антон, ігумен Києво-Пустинно-Микільського монастиря — 206
 Райчо Радіон, переяславський полковник — 212
 Раковський Войцех, підчаший, королівський секретар — 387*, 392*, 393*
 Рафаїл, київський митрополит (1743—1747) — 336, 337, 345, 356
 Рафаїл, константинопольський патріарх — 288
 Рей Станіслав, люблінський стольник — 117*
 Рейський Томаш, королівський секретар — 137*, 141*, 145*, 149*
 Реновський Микола, возний генерал Київського, Волинського і Брацлавського воеводств — 124
 Рибальський Яків, прихожанин Києво-Підільської церкви — 388*
 Рибинський Іван, волинський маршалок — 117*
 Рибка Андрій, священник — 379
 Ридкевич Юрій, суддя Ровенського пов. — 21**
 Риминський Юрій, шляхтич — 78
 Риполль Томас, магістр ордену домініканців — 352
 Робертсон Вільгельм, ловицький кустош, ксьондз — 326
 Рогальський Лев, член правління Віленського університету — 606*
 Рогов Федір, канцелярист — 234**
 Рогович Афанасій, статський радник — 614
 Рогозинський, комісар Луцького повіту — 143**
 Рогозинський Мацей, шляхтич — 140*
 Рогозинський Микола, шляхтич — 140*
 Рогозинський Сава, надворний таємний радник — 278
 Рогозинський Шимон, шляхтич — 140*
 Рогошевський Йозеф, секретар луцького і острозького єпископа — 383*, 428*
 Родостамов Михайло, дяк Посольського приказу — 232*, 234*, 240*
 Розлач Степан, київський міщанин — 514
 Розумовський Кирило, гетьман Лівобережної України (1750—1764) — 370, 375, 381, 385, 395, 413
 Розумовський Олексій, син К. Розумовського, міністр народної освіти — 591**
 Романов Василь, товариш герольдмейстера — 597*
 Романович Іван, дворянин — 593
 Романович Іван, монастирський сотник, полковий суддя — 413
 Романович Лев, квартирмейстер, майор — 564, 574, 594
 Романович Федір, квартирмейстер, ротмістр — 563, 565.
 Романовський Василь, гетьманський келермейстер — 385
 Романовський Василь, поручик — 596
 Рославець Олександр, підкоморій — 583
 Ростолінський Семен, шляхтич — 140*
 Руденський Михайло, шляхтич — 17
 Рудецький Андрій, волинський зем'янин — 42
 Рудецький Антон, волинський зем'янин — 42
 Рудецький Гневош, волинський зем'янин — 42
 Рудецькі, зем'яни Волинського воеводства — 42**
 Рудоміна Микола, брацлавський підстолій — 372*
 Румянцев Микола, сенатор — 572*
 Румянцев Михайло, сенатор — 587*
 Румянцев Петро, граф, генерал-поручик — 444

С

- Савицький Матис, писар — 33*
 Савицький Стефан, лубенський полковий писар — 260**, 261**, 263**
 Савич Семен, генеральний військовий писар — 295*
 Садовський Онуфрій, регент київський гродський — 562**
 Самойлович Іван, гетьман Лівобережної України (1672—1687) — 189, 201, 206, 208
 Самуель, єпископ полоцький та віце-канцлер, королівський секретар — 23*, 24*

- Самуїл, белгородський, крутицький, можайський єпископ, московський і ростовський архієпископ, архімандрит Києво-Печерської лаври—465, 467—470, 472, 473, 475, 477, 478, 481, 491—493, 496—499, 501—503, 505, 506, 508—513, 515, 517, 519—525, 529—531, 533, 534, 535, 537—547 550—555, 557
- Самуїл, архімандрит Києво-братського монастиря—443, 445—447
- Сангушко Адам Олександр, князь, подільський воевода, володимирський староста—106
- Сангушко Йосиф, кременецький староста—384, 495, 516
- Сангушко Олександр, князь, володимирський підкоморій—50
- Сангушко Роман, князь, житомирський староста—38, 40
- Сангушко Януш, князь, кременецький староста, війт—495, 527
- Сапега Казимир, князь, генерал—479
- Сапега Казимир Ян, великий литовський гетьман—226, 227
- Сапега Карл, берестейський воевода—384
- Сапега Лев, литовський канцлер—76
- Сапега Павло Ян, великий литовський гетьман, віленський воевода—171
- Сапега Ян Петро, київський староста—88
- Сахновський Іван, чернігівський полковий обозний—386*
- Свибицький Валентин, королівський секретар—52*, 56*
- Свинюський Михайло, шляхтич—42
- Свірський Олексій, суддя Прилуцького повітового земського суду—175**
- Свистунов Петро, сенатор—587*
- Свишовський Адам, шляхтич—98*
- Свічар Ференс, старший Львівського братства—110
- Святополк-Четвертинський, Микола, шляхтич—140*
- Святополк-Четвертинський Сильвестр, білоруський єпископ, київський митрополит—246, 247, 277, 279
- Святополк-Четвертинський Януш, шляхтич—140*
- Свяцький Лаврін, шляхтич—76
- Себастіанович Блажей, представник поспільства м. Луцька—115
- Севергін Павло, обер-секретар—345*
- Сеїд Абдулла Ахад, емір бухарський—623
- Селєцький Яков, пресвітер—526*
- Селім Гірей, кримський хан—353
- Семашко Микола, луцький староста—82
- Семашко Олександр, володимирський підкоморій—50
- Семашко Петро, кременецький староста—39
- Семен, службник—21
- Семенівський Антон, шляхтич—578
- Семенівський Ігнатій, шляхтич—578
- Семенівський Іван, шляхтич—578
- Семчевський Карпо, підпоручник—589*
- Сенко Федір, козак—507*
- Сенницький Григорій, шляхтич—98*
- Сенюта-Ляховецький Федір, кременецький військний—70
- Сенютович Іоанікій, ігумен Києво-Золотоверхо-Михайлівського монастиря, архімандрит Києво-Печерської лаври—265, 288
- Сенявський Адам, великий коронний гетьман—287
- Сераківський Микола, шляхтич—589*
- Серапіон, дмитрівський єпископ—573
- Серкевич Габріель, член Слуцького братства—277*
- Сіверс, полковник—615*
- Сигізмунд I, польський король (1506—1548)—10, 11, 13, 14, 16, 18—24, 58, 63, 97, 152, 349, 360
- Сигізмунд Август, польський король (1548—1572)—25, 26, 29—31, 34—36, 38—56, 58, 59, 61, 63, 66, 85, 87, 91, 97, 120, 152, 185, 349, 360, 439, 489, 562
- Сигізмунд III, польський король (1587—1632)—71—74, 81, 84—87, 89, 90, 93, 97, 99, 103, 104, 108—110, 112, 113, 120, 122, 134, 152, 182, 185, 349, 489, 562
- Сигізмунд з Ягелниці, суддя Подільської землі—8
- Сідра Діонісій, помічник магістра ордену францисканців—394
- Сікорський Антон, королівський секретар—485*, 536
- Сільвестр, ігумен Чорненського монастиря—121
- Симонович Іоан, архієпископ львівських вірмен—578*
- Синаїт Симеон, священник—333
- Сіруць Йосафат, ковенський гродський суддя—21**
- Сичевський Іван, війт м. Києва—377, 382
- Сичевський Костянтин, менський возний—514
- Скашевський Ян, холмський підкоморій—103, 104
- Скорина Григорій, свідок—101*
- Скорина Самуель, мішанин бобруйський—123
- Скорія Андрій, шляхтич—82*
- Скородинський Микола, львівський, галицький і кам'янецький єпископ—578*
- Скоропадський Іван, гетьман Лівобережної України (1708—1722)—249—251, 254—257,

- 259—270, 272, 274, 276, 278, 280, 285, 286, 291, 295, 310, 325
- Скребецький Ілля, прихожанин Києво-Поліської церкви — 388*
- Сливовський Фелікс, володимирський земський писар — 561**
- Слонимський Іоан, королівський секретар — 430*
- Слюсарський Данило, писар Київського магістрату — 514*
- Смирницький Кирил, канцелярист Київського магістрату — 514**
- Собеський Якуб-Людвиг, польський корольович — 303
- Совинський Кіпріан, королівський секретар — 561*
- Созанський Макарій, ігумен Луцького монастиря — 108
- Соколовський, київський підводова — 57
- Соколовський Базиль, шляхтич — 490
- Соловйов Андрій, ротмістр — 602*, 603*—605*
- Солтан Іван, суддя Київського гродського суду — 68
- Сомкович Богдан, війт м. Києва — 156, 165**
- Сомкович Катерина, дружина київського війта Богдана Сомковича — 169
- Софія Емілія, княжна — 196
- Софія Олексіївна, російська цариця — (1682—1689)—210, 212
- Станішевський Антон, шляхтич — 582
- Станішевський Йосиф, шляхтич — 582
- Станіслав-Август, польський король (1764—1795)—430, 434, 438, 439, 479, 485, 489, 490, 495, 516, 527, 528, 536, 561, 562
- Станіслав з Бжезя, сандомирський підчаший — 10
- Станіслав Йозеф, познанський єпископ — 326
- Станіславський Войцех, возний генерал Луцького пов. — 117*
- Станкевич Петро, священник — 484
- Стахович Агафія, мати І. Стаховича — 386
- Стахович Іван, військовий канцелярист—386
- Стебельський Євстафій, базалійський благочинний — 383
- Стебловський Ян, шляхтич — 562**
- Стейгер, нотаріус — 340*
- Степанов Василь, секретар — 260*, 262*, 263*, 266*, 274*
- Стефан, підданий Київської митрополії — 9
- Стефан Баторій, польський король (1576—1586)—61, 62, 63, 65, 66, 68, 72, 84, 106
- Стефан Іона, молдавський господар — 102
- Стефан Юстиніан, македонський архієпископ—297
- Стефанович Іоаким, учень Київської академії — 367 —
- Стецький Кіпріан, луцький і острозький єпископ — 504, 548
- Стоянов Іван, секунд-майор, прем'єр-майор—566
- Страховський, кременецький міщанин — 384*
- Стрекалов Степан, сенатор — 455, 457, 460—463
- Стрільченко Яцько, орендар — 177
- Строганов Олександр, сенатор — 580 *
- Струков, тамбовський секретар і нотарій — 407
- Студницький Габріель, шляхтич — 132, 136
- Студницький Іван, уповноважений пп. Тиша-Биковських — 132, 135, 136
- Сувалинський Якоб, член ордену францисканців — 394 *
- Суворов Олександр, генералісімус, російський полководець — 458, 459, 563, 564
- Суликовський Микола, шляхтич — 69
- Сулима Яким, генерал-майор—570
- Сулима Федір, військовий товариш — 571 *
- Сулим'янка Русіянова Раїна, шляхтичка—96
- Сумовський Йозеф, підсудок Володимирського земського суду — 44 **, 106 **
- Сурин Андрій, писар Київського гродського суду — 57
- Сурин Петро, шляхтич — 98 *
- Сухенко Максим, підписок Прилуцького повітового земського суду — 175 **
- Сухозанет Іван, генерал-майор, генерал-лейтенант — 595, 599, 601
- Сухозанет Катерина, придворна дама — 600
- Сухозанет Олександр, прапорщик, поручик—611, 615
- Сушков Микола, сенатор — 586 *

Т

- Танаєвський Олександр, мінський гродський писар — 173 **
- Тарановський Акакій, священник — 617
- Таранський Іліаш, шляхтич — 148
- Таранський Яцько, шляхтич — 148
- Тарасович Павло, бунчуковий товариш — 308
- Тарло Микола, сандомирський хорунжий—59
- Тарутин Никифор, секретар — 574 *
- Татаринський Тит, священник — 483
- Татішев Микола, прем'єр-майор — 560 *
- Ташницький Микола, підсудок Краківської землі — 18
- Теодор, священник — 391
- Теодор, пріор — 313 **
- Теплов Григорій, сенатор — 419, 423, 443, 445—449, 453, 470

Терлецький Кирил, луцький і острозький єпископ — 79, 81

Тетеря Павло, гетьман Правобережної України (1663—1665) — 165, 173, 174

Тимофій, київський митрополит (1748—1757) — 277, 344, 357, 359, 362, 379

Тихонович Петро, київський бурмистр — 382*, 388*

Тиша-Биковський Адам, шляхтич — 123

Тиша-Биковський Василь, шляхтич — 123 — 125, 133

Тиша-Биковський Габріель, шляхтич — 123, 125, 132, 133, 135, 136, 176

Тиша-Биковський Єреміяш, шляхтич — 123, 125, 132, 133, 135, 136, 176

Тиша-Биковський Михайло, шляхтич — 176

Тиша-Биковський Павло, шляхтич — 123, 125, 132, 133, 135, 136

Тиша-Биковський Теодор, шляхтич — 123 — 125, 132, 133, 135, 136

Тиша-Биковський Ян, шляхтич — 123, 125, 132, 133, 135, 136

Тишкевич Ян, київський воєвода — 134

Тоєтті М., кустош — 518*

Томіславський Микола, коронний канцлер — 224*

Торчинський Стефан, шляхтич — 121**

Тотлебен, генерал-майор — 401

Требинський Олександр, перемиський єпископ, королівський віце-канцлер — 139*

Трегубов Григорій, власник с. Жеребей Суздальського пов. — 225

Тризна Григорій, слонімський маршалок — 92

Трипольський Михайло, секретар — 582*

Трохмочив Антон, срібнянський сотник — 250, 251, 254

Трощина Антон, срібнянський сотник — 264, 291, 308, 325

Трощина Петро, губернський секретар — 580

Трош Даніель, член громади м. Тунштеттена — 340

Трубецький Іван, князь, київський генерал-губернатор — 299—301

Трубецький Іван, генерал-фельдмаршал — 330*, 345*

Трубецький Юрій, дійсний таємний радник — 330*

Труш Дмитро, козак — 415*

Тур Олексій, ігумен Києво-Пустинно-Микільського монастиря — 164, 180

Туранський Олексій, глухівський сотник — 230

Туранський Олексій, генеральний суддя — 255

У

Угричич-Требинський, депутат дворянства — 618*

Уманець Петро, козак — 328

Урбан VIII, римський папа (1623—1644) — 107

Урусов Григорій, князь — 345*

Усарський Павло, священник — 480

Ухаревич Марко, сябр — 92

Ушак-Куликовський Григорій, кременецький підсудок — 98*

Ушаков Андрій, генерал — 330*, 345*

Ф

Фальчевський Фронек, ковельський староста — 40

Федір, князь, володимирський староста — 63

Федір Олексійович, російський цар (1676—1682) — 198, 288

Федоров Дмитро, дяк — 205*

Фелінський Томаш, луцький намісник — 61**

Феофан ерусалимський і палестинський патріарх — 288

Феофан, ієромонах — 121*

Фіалковський Антоній, кам'янецький єпископ — 617

Фігура Іван, радник магістрату м. Варшави — 30

Філіп, магістр ордену кармелітів — 313

Фірлей Микола, каштелян — 103, 104

Фірлей Ян, шляхтич — 103, 104

Флемінг Юрій, литовський підскарбій — 372

Франціск-Ксаверій, магістр рицарського ордену, монтфорський князь — 482

Фраттіні Андрій Марія, каноник — 607

Фрідріх Казимир, князь — 196, 204

Фурі Йоан, генеральний скарбник Франції — 77

Фурсевич Григорій, священник — 452

Х

Хавлос Андрій, священник — 200

Хаджі Ібрагім, бендерський паша — 435

Ханенко Анна, дружина Ханенка Івана, бунчукового товариша — 415

Ханенко Іван, бунчуковий товариш — 415

Ханенко Ігнат, син бунчукового товариша Івана Ханенка — 415*

Ханенко Микола, стародубський суддя — 322

Хелховський Антон, ксьондз — 44**, 106**

Хилінський Андрій, люблінський староста — 439**

Хлебовський Іван Валеріан, ротмістр — 160
 Хлусович Михайло, волковський підкоморій — 365*
 Хмельницький Богдан, гетьман України (1647—1657)—148, 152 — 155, 157, 159, 162, 627
 Хмельницький Юрій, гетьман України (1659—1660)—168—170
 Хобринський Базиль, бургграфі — 578*
 Ходзинський Матіас, королівський секретар— 63*
 Ходика Федір, київський вїйт — 101**
 Ходкевич Григорій, троцький воевода — 42
 Хоенський Іоан, краківський єпископ, королівський секретар — 22*
 Холовко Григорій, власник с. Кулішівці—102
 Хорошко Костянтин, шляхтич — 98*
 Хребтович, шляхтич — 35**
 Хребтович Іоахим, литовський підканцлер— 490*
 Хреницький Іван, підсудок луцький — 82*
 Хреницький Олександр, волинський ловчий— 93
 Хризановський, полковник — 389
 Христинич Ян, член Слуцького братства — 277*

ц

Цедрович Вінцентій, секретар генеральної капітули бенедиктинської конгрегації в Польщі — 281*
 Цецишевський Каспр, єпископ — 558

ч

Чарниш Іван, генеральний суддя — 295 *
 Чарторійський Август, князь — 424
 Чарторійський Іван, князь — 35, 36
 Чарторійський Микола, волинський каштелян — 117
 Чарторійський Олександр, князь — 38
 Чаусов, декан медичного факультету Варшавського університету — 620*
 Черкаський Олексій, князь — 344*
 Черник Григорій, комірник — 98*
 Чернишов, військовий міністр — 610*, 611*
 Черчицький Адам Ласько, луцький намісник— 145**
 Чернишов Григорій, генерал, граф — 345*
 Чернишов Захар, генерал, граф — 431*, 476*
 Черняк Іван, полтавський полковник — 267
 Четвертинська Богдана, княгиня — 27, 28, 32, 33, 35—38
 Четвертинський Василь, князь — 33

Четвертинський Іван, князь — 33
 Четвертинський Матвій, князь — 33, 35, 36, 38, 42
 Чечіль Марко, чернігівський полковий хорунжий — 316*
 Чолганський Андрій, шляхтич — 47
 Чуйкевич Федір, бунчуковий товариш — 317*

ш

Шалудяк Іван, житель с. Гриденка — 184
 Шалимов, секретар — 602* — 605*
 Шаневський Криштоф, свідок — 105*
 Шафаренко Назар, заворийський житель — 507
 Шафіров Петро, сенатор, барон — 330*
 Шаховський Олександр, князь — 311, 312
 Шаховський Олексій, князь — 328*
 Швайковський Йозеф, писар — 97**
 Шембек Бонавентура, магістр — 335
 Шемєнський Юзеф, львівський каштелян — 384
 Шем'якін, інспектор — 405
 Шенський Микола, шляхтич — 138
 Шептицький Лев, львівський та кам'янецький єпископ — 442, 483
 Шереметєв, київський генерал-губернатор — 323
 Шереметєв Борис, фельдмаршал — 258
 Шереметєв Микола, граф, титулярний радник — 602*—605*
 Шеремєтєв Петро, севський житель — 318
 Шибета, див. Скорина Самуель
 Шидловецький Христофор, краківський воевода і староста, канцлер — 18*, 19*
 Шимкович Юрій, маршалок, писар — 40*
 Шимкович Ян, старокоштанівський староста — 47
 Ширай Петро, дворянський депутат — 354*
 Шляхов Семен, канцелярист — 312*
 Шляхтевич, писар — 200*
 Шолдрський Андрій, познанський єпископ — 200
 Шомовський Ян, королівський секретар і писар — 118*
 Шостаковський Григорій, свідок — 121*
 Шох Анна, київська міщанка — 101
 Шох Яцько, київський міщанин — 101
 Шуберт Фелікс, литовський метрикант — 490*
 Шуйський Матей, шляхтич — 304, 305
 Шульц Микола, королівський секретар — 204*
 Шумбарська Анна, шляхтичка — 55
 Шумлянський Іосиф, львівський єпископ — 172

Шумлянський Кирил, луцький, острозький і
перяславський православний єпископ—292

щ

Шебльовський Мацей, шляхтич — 490
Щербатов Андрій, сенатор — 572*
Щербатов Іван, сенатор — 381*
Щикитинський Дмитро, брацлавський зем-
ський возний — 67
Щука Станіслав, королівський секретар —
199*, 203*

ю

Юзефович Андрій, писар Прилуцького по-
вітового земського суду — 175**
Юрій, міщанин — 98*
Юскевич Іван, підсудок Прилуцького пові-
тового земського суду — 175**
Юсупов Борис, сенатор, князь — 330*, 381*

я

Яворовський Михайло, писар — 393**
Яворовський, священник — 526**
Яків, власник маєтку Отвин — 7
Яків з Кочина, третейський суддя — 7
Яків з Павшиць, третейський суддя—7
Яковлев Дмитро, надворний радник—602*—
605*
Якуб, князь — 144, 196
Якуб-Ага, секретар сераскер-паші —380
Якуб Бірецький з Білобоків, третейський
суддя — 5

Яловицький, шляхтич — 81*
Яловицький Криштоф, волинський підсто-
лій — 98*
Яловицький Томаш, кременецький війський,
секретар і писар — 90*
Яловицький Філон, шляхтич — 98*
Ян III, польський король (1674—1696) —
196, 197, 199, 203, 204, 209, 224, 360
Янішевський Ігнацій, секретар — 562**
Ян Казимир, польський король (1648—1668)—
148, 149, 152, 160, 161, 166, 167, 173, 176,
183, 349, 360
Янков Олександр, дворянин — 602*, 603*
Яновицький Павло, доктор медицини — 606
Яновський Себастьян, шляхтич — 18
Ян Семенович, служебник троцького воє-
води — 21
Янушек, млинар — 63
Янушкович Іван, чернігівський полковий
писар — 316*
Ярмолинський Юхнович, шляхтич — 47
Ясимонтовський Єгор, дворянський депутат—
354*
Ясинський Варлаам, київський митрополит
(1690—1707) — 198, 220, 238
Ястрембський Мацей Казимир, луцький на-
місник — 190**
Ястремський Петро, секретар папського нун-
ція — 424*, 425*
Яцько з Бібла, третейський суддя — 5
Ященко Анастасія, дочка київського бурго-
містра — 471
Ященко Катерина, вдова київського бурго-
містра — 388
Ященко Михайло, київський бургомістр —
388, 471

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

А

Абій, місто — 416*
 Австрія — 73
 Азов, місто — 629
 Азовська губернія — 272
 Анкира, місто — 609
 Аннопіль, місто — 392
 Аргентина — 480*

Б

Бабаешти, село — 532
 Бакарева пустош — 242
 Бакланська сотня — 298
 Баламутове, село — 223
 Бартів Верхній, містечко — 144
 Бартів Нижній, містечко — 144
 Батурин, місто — 189*, 206*, 211*, 214*, 217*,
 218*, 219*, 221*, 228*, 231*, 233*, 235*,
 239*
 Безносківці, село — 585
 Бельськ, місто — 562
 Бендери, місто — 364, 435*, 576
 Березань, містечко — 212
 Березівка, маєток, село — 187, 585
 Берестечко, місто — 439
 Берестя, місто — 65*
 Берлін, місто — 496
 Бессарабія — 590
 Белград, місто — 327*
 Бечський повіт — 59
 Бжесце, село — 59
 Бирківська земля — 177
 Бирковець, село — 319
 Бишковичі, село — 5
 Біла, місто — 283*, 284*
 Білгорай, місто — 458
 Білобоки, маєток, село — 5, 10
 Білогородська волость — 13
 Білоцерківське староство — 485
 Біскупщина, передмістя Києва — 319
 Бляшівода, маєток, село — 31
 Бложів, село — 138

Бобова пустош — 242
 Бобрин, село — 138
 Богданова околиця під Смоленськом — 142
 Богоеве, село — 333
 Боголюбське, село — 128
 Божиківці, село — 23
 Бойовичі, село — 18, 53
 Бордо, місто — 348
 Борове, займище — 213
 Боровицька земля — 33
 Борщівка, село — 78, 79
 Боснія — 609
 Браїлів, фортеця — 601
 Братовщина, село — 486*
 Брацлавське воєводство — 71 — 73, 124,
 131, 140, 216
 Брянськ, місто — 161
 Бубнів, містечко — 170
 Буг, річка — 131
 Буда, річка — 201
 Буди, село — 53
 Будище, село — 280
 Будораж, село — 78, 79
 Буше, село — 78, 79
 Буянки, село — 215

В

Вадків, острів — 173
 Варковичі, село — 79*
 Варшава, місто — 30, 47*, 54*, 55*, 56*,
 58*, 59*, 68*, 71*, 72*, 81*, 87*,
 90*, 93*, 97*, 99*, 103*, 104*, 109*, 110*,
 112*, 113*, 120, 122, 123* — 125*, 129*,
 130*, 132*, 133*, 135*, 136*, 139*, 141*,
 143* — 145, 148*, 152*, 167*, 171*,
 176*, 183*, 185, 188*, 190*, 199*, 204*,
 216*, 224*, 226*, 289*, 313*, 338*, 341*,
 342*, 349, 350*, 360, 361, 384*, 387*,
 392*, 393*, 424, 425*, 430*, 434*, 438*,
 439*, 442*, 479*, 485*, 489, 495*, 516*, 527*,
 528*, 536*, 561*, 562, 620*

Варшавський повіт — 2
 Велика Горожана, див. Горожана Велика
 Велика Слобода, див. Розволоззя
 Велике Струже, див. Струже Велике
 Великий Зайончків, див. Зайончків Великий
 Великий Мізоч, місто — 393
 Великі Очі, місто — 188
 Венеція — 69, 154,
 Вепринське, село — 126
 Верба, річка — 211
 Верба, село — 211
 Веринь, село — 59
 Верхів, містечко — 78*
 Верхній Бартів, див. Бартів Верхній
 Верхня Липиця, див. Липиця Верхня
 Вета, маєток — 187
 Вижва, місто — 103
 Витомль, село — 298
 Вишків, маєток — 27, 28, 32*
 Вишнівська земля — 6
 Вишня, річка — 53
 Відень, місто — 559*
 Вілавка, річка — 131
 Вільгощі, маєток — 17
 Вількомирський повіт — 490
 Вільно, місто — 13*, 14*, 16*, 20*, 21*, 27*, 28*, 31*, 33*, 40*—46*, 61, 63, 83, 97, 120, 137*, 138*, 193*, 360, 439, 489, 562, 606*
 Вінниця, місто — 67, 71, 131*, 140*
 Вінницький повіт — 131
 Віпарі, фільварк — 89
 Вітанці, село — 167
 Водеради, село — 224**
 Волинь — 27, 28, 32, 606
 Волинська губернія — 585
 Волинське воєводство — 20, 35, 73, 82, 116, 122, 124, 216, 224**, 392
 Володарське, городище — 430
 Володимир, місто — 41, 44, 63, 90, 106, 152, 349
 Воля, село — 78, 79
 Воля Мащова, див. Мащова Воля
 Вороне, село — 484
 Вороніж, містечко — 213
 Ворохобовичі, маєток — 199
 Воскресенська брама у Києві — 388
 Вочеллі, місто — 3*
 Вулька Фалімицька, село — 224**
 В'юниці, село — 165

г

Гадяч, місто — 180*
 Гайок, фільварк — 89
 Галицький повіт — 150
 Галка, річка — 264

Ганкішл, місто — 380*
 Гатчина, село — 550*
 Гданськ, місто — 25*, 26*
 Гейлінгенах, містечко — 144
 Гладковичі, маєток — 13
 Глеваха, маєток — 187
 Глинськ, село — 303
 Глухів, місто—201*, 230*, 250*, 251*, 254*—256*, 262**, 264*, 265, 268*, 269*, 280*, 285*, 286*, 291*, 295*, 306*, 308 — 312*, 314* — 321*, 325*, 328*, 413*
 Гнідава, село — 86
 Гнойниця, село — 160
 Годомнічі, село — 27, 28
 Голишівський маєток — 50
 Головинськ, село — 585
 Головки, село — 94
 Гориці, село — 59
 Городище, містечко — 219
 Городня, містечко — 72, 74*
 Горожана Велика, село — 59
 Горожана Мала, село — 59
 Горський монастир — 326*
 Гостомль, маєток, містечко — 13
 Грабів, село — 424
 Гребінкина пустош — 242
 Гриденка, село — 184
 Гробин, замок — 144
 Гродно, місто — 196*, 227*, 351*
 Губин, село — 224*
 Гуревська волость — 242
 Гусаків, місто — 29, 53, 84, 85
 Гусаковичі, маєток — 18

д

Демківці, село — 585
 Держанівка, село — 214
 Дешковичі, село — 322
 Дирчин, село — 211
 Дмитрієве, маєток — 150
 Дніпро, річка — 9**, 259**, 260**, 262**, 263, 265** — 267**, 272**, 274**, 276**, 323**
 Доблен, замок — 204
 Добрушин, село — 209
 Долішня Липиця, див. Липиця Долішня
 Домбровець, маєток — 59
 Дороговиж, село — 59
 Дранки, маєток — 199
 Дрезден, місто — 307*
 Дроздівці, село — 53
 Дубище, село — 224**
 Дубники, маєток — 71

Дубно, село, місто — 59, 192, 374*
Дюрбен, замок — 144
Дятлівський монастир — 146*, 147*

Е

Ечміадзин, місто — 590*

Ж

Жабенець, село — 201
Жаботин, містечко — 253
Жабче, село — 224**
Ждани, село — 217
Жемайтійське князівство — 307
Жеребей, село — 225
Житомир, місто — 96*, 582*
Житомирський повіт — 13
Жовква, місто — 209*
Жовківська воля — 303
Жовнин, село — 12**
Жолобів, село — 224**
Жорниці, село — 67, 71
Журавиця, маєток — 5**

З

Заблудів, місто — 195*
Заворичі, село — 415
Задиби, маєток, село — 40
Задібська Воля, село — 112
Зажече, село — 59
Зайончків Великий, село — 183
Закрочинський повіт — 132, 136
Залізня, село — 59
Запорізька Січ — 263, 630
Заславль, місто — 61, 128
Зелборк, замок — 45
Зінківці, село — 585
Змінка, річка — 255
Знобівка, річка — 255
Золочів, місто — 303*
Золочковичі, місто — 84
Зубковичі, маєток, село — 199
Зубцевський ґрунт у Луцьку — 143

І

Іванівська пустош — 242
Іванівський, маєток — 131
Ігнатіївська пустош — 242
Івоть, річка — 201
Ізмаїл, фортеця — 563, 564
Ілів, село — 59
Іннсбрук, місто — 271*
Інфляндське князівство — 434, 527**

Ірпін, річка — 240
Італія — 616**
Ішичі, село — 168

К

Казерта, містечко — 616*
Калитинський гай — 165
Каліш, місто — 394*
Кам'янець, місто — 8, 87, 182**, 617*
Кам'яногірка, маєток — 67, 71, 72
Кандибовська земля, див. Ладизинська земля
Карпилівка, село — 109**, 250, 251, 254, 325
Карпилівський ґрунт у м. Києві — 109
Катеринодар, місто — 417*
Керданівці, село — 167**
Кжинка, село — 89
Київ, місто — 9*, 12*, 68, 94*, 101, 105, 109, 111*, 114*, 134, 142, 151*, 163*, 165*, 169, 177, 178, 186*, 232, 238*, 241*, 245, 246*, 252*, 256, 257, 258*, 275*, 293*, 299, 300, 301, 308, 317, 321**, 339*, 343*, 359*, 367*, 382*, 388, 471*, 487*, 514, 543**, 556*, 589*
Київська губернія — 272
Київське воеводство — 48, 73, 113, 124, 199, 216, 430, 562
Київське намісництво — 585
Київський повіт — 13
Київський полк — 174, 235**
Киселева пустош — 242
Клим'ятин, село, див. Жовнин
Книшин, місто — 29*, 48*, 49*
Ковель, місто — 95, 120, 185
Ковельське староство — 103, 104
Ковенський повіт — 21**
Кожем'яки, передмістя Києва — 319
Кожина пустош — 242
Козелець, місто — 370*
Козелецька сотня — 214
Кокотів, маєток — 11
Колендовська земля, див. Ладизинська земля
Колодезь, село — 224**
Коломак, річка — 210*
Колубаївці, село — 8
Колчине, село — 224**
Кониківці, село — 24, 51
Копилі, маєток — 27, 28, 282
Корсунь, місто — 174*, 577
Косма, маєток — 34
Константинополь, місто — 129
Костомлоцьке, маєток — 65
Костюхнів, містечко — 548*
Краків, місто — 18, 19*, 22*, 23*, 39*, 63, 84* — 86*, 87, 115*, 116*, 152, 182*, 335*, 347*, 349, 360, 489

Краківська земля — 11, 18
Краківське воєводство — 89
Краківський повіт — 11
Красне Поле, село — 53
Кременець, місто — 74, 360, 361, 384, 438,
483, 495, 516

Кременецький повіт — 54, 55
Крилів, місто — 562
Кромський повіт — 205
Кудрівка, село — 213
Кузьмицьке, село — 92
Кулишівці, село — 102
Кунів, маєток — 56
Курляндія — 144, 196, 204

Л

Ладжинська земля — 49
Лебедин, місто — 181
Лебединська сіножать — 291**
Лезини, село — 59
Лелота, село — 167
Летичівський повіт — 167, 287
Літки, маєток, село — 199
Липниця Верхня, село — 89
Липниця Долішня, село — 89
Липовий Ріг, містечко — 585
Лисогора, річка — 264
Литва — 71, 424
Литовська губернія — 585**
Литовське князівство — 33, 91, 158, 179,
195, 236, 283, 284, 304*, 305*, 331, 341, 372,
379, 490, 577

Лібава, містечко — 144
Лівонія — 45, 144, 196, 204
Ліпляни, село — 224**
Літки, село — 113
Ліфляндія — 414
Ломжа, місто — 6
Ломжицьке староство — 58
Лубенський полк — 375
Луза, річка — 63
Луків, маєток — 27, 28
Лукомль, містечко — 375
Лукчани, село — 102
Луцьк, місто — 17*, 37, 49, 61, 63, 64, 75,
86, 98, 100, 108, 115, 121, 127*, 128*,
143, 387, 426*, 489
Луцький повіт — 20**, 33, 36, 37, 52, 56, 82,
130, 392, 393
Львів, місто — 63*, 110, 160*, 161*, 187*, 222*,
303**, 483*, 578*
Львівське староство — 59
Львівський повіт — 19
Люблін, місто — 50* — 53*, 61, 73*, 82*,
197, 360, 458*, 459*, 565*

Люб'ятова, село — 59
Люцинський замок — 434
Ляси, село — 59
Ляхівці, маєток, село — 70*

М

Мазовецьке воєводство — 351
Макарів, село — 205
Максимівка, містечко — 219
Мала Горожана, див. Горожана Мала
Мала Салтанівка, село — 253
Мале Струже, див. Струже Мале
Малий Мізоч, див. Мізоч Малий
Малі Харитоновичі, село — 21
Марієнбург, місто — 62*
Маркуська, село — 59
Махнівці, село — 134, 483
Машова Воля, село — 59
Мглинський повіт — 583
Межиріч, місто — 122
Межиріччя, село — 76*
Межирічка, містечко — 170
Менський повіт — 503**
Миколаїв, місто Летичівського пов. — 59, 287
Миргородський полк — 219
Михайлівка, село — 298
Мізоч Великий, див. Великий Мізоч
Мізоч Малий, село — 78, 79
Мікуличі, село — 34
Містатичі, село — 53
Мише, село — 59
Могилів (білор.), місто — 158
Можайський повіт — 242
Мозирський повіт — 168
Молдавія — 590
Молдавське князівство — 455
Москалі, хутір — 215
Москва, місто — 150*, 156*, 170*, 175*, 178*,
181*, 198*, 202*, 205*, 207*, 212*, 213*,
215*, 220*, 223*, 225*, 232*, 234, 240*,
242*, 260**, 265, 268, 269, 285, 288, 306,
315, 344*, 345*, 362*, 363*, 396, 398*,
400* — 412, 462, 473, 475, 481, 540**,
573*, 574*, 579*, 602*—605*, 630*
Московська держава — 46, 99
Мостище, село — 240
Мостиськ, місто — 53
Муромець, острів — 319

Н

Надріччя, село — 59
Навоз, маєток — 27, 28, 32, 33**
Насташки, село — 157
Недра, річка — 212

Нейбург, місто — 282*
 Нейдорф, село — 1
 Нелипівці, село — 102
 Несвіж, маєток — 75, 91, 196**
 Ниверка, село — 585
 Нижній Бартів, див. Бартів Нижній
 Нижній Новгород, місто — 623*
 Нігин, село — 585
 Нікунковичі, село — 25
 Ніжин, місто — 249*
 Ніжинський полк — 235**, 285, 328
 Нова Сербія, Петроварадинський шанець — 333*
 Новгород-Сіверськ, місто — 571*
 Новгород-Сіверська губернія — 571
 Новгородська сотня — 255
 Новгородський повіт — 207
 Нове Село, село — 1, 31
 Нові Млини, місто — 173*
 Новгородський повіт — 138
 Новогрудек, місто — 372
 Новогрудський повіт — 372
 Новоселиці, село — 102
 Носачевичі Руді, село — 37
 Нурська земля — 351

о

Овдіївка, село — 72
 Овруцьке староство — 113
 Овруцький повіт — 13, 199
 Овруч, місто — 15*
 Ожовиця, село — 34
 Олика, місто — 75, 91, 196**, 236, 283, 284, 290, 302
 Олшане, село — 175
 Орининські поля — 119
 Осетщина, острів — 319
 Остапи, село — 174**, 199
 Острів, вийтівство — 26
 Острог, місто — 57*, 128
 Острожець, маєток, місто — 20, 82

п

Павликова пустош — 242
 Павлівське, село — 534*, 600*
 Павшиці — 7
 Париж, місто — 77*, 592*, 616**, 621*
 Пастухів, острів — 173
 Пелище, маєток — 490
 Переворський повіт — 10
 Перегони, село — 322
 Перемиська земля — 10, 18
 Перемиське староство — 53

Перемиський замок — 53
 Перемишль, місто — 5*
 Переяслав, місто — 292*, 474*, 484*
 Переяславський полк — 212, 370
 Персія — 338
 Петербург, місто — 259*—263*, 265*—267*, 270*, 272*—274*, 276*, 288, 294*, 298*, 322*—324*, 329*, 330*, 332*, 334*, 337*, 354*, 357*, 359*, 369*, 371*, 375*, 377*, 378*, 381*, 385*, 389*, 395*, 396, 397, 403, 414, 416, 419*, 421*—423*, 431*, 432*, 437*, 443*—451*, 453*, 455*, 456, 457*, 463, 464*, 465*, 467*, 468*, 469*, 470*, 475*—478*, 481*, 492*, 494*, 496*—501*, 505*, 506*, 508*, 509*, 510*, 511*, 513*, 515*, 517*, 523*, 524*, 529*—531*, 533*, 537*—539*, 542*, 543*, 545*—547*, 549*, 551*—555*, 557*, 560*, 563*, 564*, 566*, 567*, 572*, 575*, 580*, 581*, 583*, 585*—588*, 591*, 595*—599*, 601*, 608*, 610*—615*, 619*, 631*
 Петергоф, село — 450*, 460*, 473*, 521*
 Петрашевичі, село — 37
 Петроварадинський шанець, див. Нова Сербія
 Півче, село — 78, 79
 Підбереззя, село — 224**
 Пільче, село — 1, 34
 Пінськ, місто — 526*, 577*
 Пішане, село — 71
 Пйотрків, місто — 10, 11*, 22, 24*, 34*, 35*, 36, 85, 185, 244*
 Плоцьк, місто — 281*
 Погари, місто — 298
 Погарська сотня — 298, 322
 Поділ, частина Києва — 299, 339, 382, 388
 Подільська губернія — 585
 Подільська земля — 8, 87
 Подільське воеводство — 167, 536
 Пожари, село — 224**
 Пологи, сіножать — 291
 Полонки, село — 224**
 Полонне, місто — 565
 Польща — 44, 73, 119, 154, 166, 223, 225, 281, 313**, 335, 347, 394, 399, 424, 425, 442
 Порубинці, село — 167*
 Почайна, річка — 317
 Почапинці, село — 585
 Почапів, місто — 172*
 Преварка, передмістя Києва — 245 319
 Прилепи, місто — 452*
 Прилуки, місто — 278*

Прилуцький полк — 175, 250, 251, 254, 264, 325
Присіцільське кладовище в Римі — 518
Пугачівка, село — 441

Р

Раброт, містечко — 89
Равський замок — 118*
Радогоща, село — 199
Радом, місто — 4*
Радомишль, місто — 440*, 441*
Радохонь, село — 53
Речица, замок — 46
Речинський стан — 205
Рига, місто — 261, 416
Рим, місто — 107*, 194*, 331*, 346*, 352*, 518, 558*, 607, 626*
Римська імперія — 282
Ричиків, село — 59
Роги, село — 59
Рогожці, річка — 211
Рожищі, містечко — 60, 224**, 373*, 376*, 383*, 427*, 428*, 433*, 436*, 504*, 585
Розвадів, село — 59
Розволосзя, селище — 430
Ройська сотня — 215
Рокитне, містечко — 157*
Росія — 175, 338, 550, 625, 631
Росошенія, село — 102
Ростов-на-Дону, місто — 519**, 540**, 542*
Руді Носачевичі, див. Носачевичі Руді
Рудів, містечко — 144
Рудки, село — 42
Русь — 2, 6
Руське воеводство — 25, 29, 31
Ряшів, місто — 107

С

Саксагань, річка — 229*
Салтанівка Мала, див. Мала Салтанівка
Сандомирська земля — 4
Сандомирське воеводство — 160
Сатанів, місто — 287*
Сахнівка, село — 215
Свиридове, село — 242
Себеш, місто — 466*
Севськ, місто — 359**
Седнівська сотня — 211, 215
Семігалія — 144
Сенатська площа в Петербурзі — 598
Сенчанська сотня — 217
Сирець, річка — 245
Сковшинська волость — 92

Славатичі, місто — 399*
Сладковичі, село — 53
Следзевичі, маєток — 11
Сліпорід, слобода — 328
Слобідські полки — 272
Слуцьк, місто — 111**, 146**, 147, 247, 277*, 279*, 282, 289, 297*, 365, 379, 390
Слуцьке князівство — 244
Смереків, маєток — 31
Смидин, село — 103, 104
Смоленськ, місто — 89*, 134, 142
Собакина пустош — 242
Соальське староство — 585
Сорока, село — 25
Сосницька сотня — 213
Срібнянська сотня — 250, 251, 254, 325
Ставок, маєток — 13
Стародуб, місто — 184, 296, 570
Степанівка, село — 585
Степань, місто — 203
Стирія — 358
Стільсько, село — 59
Стокгольм, місто — 622*
Стрельники, село — 319
Стрижня, річка — 215
Струже Велике, село — 59
Струже Мале, село — 59
Стугна, річка — 253
Студенка, село — 328
Судость, річка — 298
Суздальський повіт — 225
Сула, річка — 206
Сулимирка, село — 118
Суськ, село — 27, 28, 37
Сяноцьке староство — 59
Сяночок, село — 59

Т

Тамановичі, село — 53
Таргошин, село — 89
Татаринівська земля — 39
Татаринівці, село — 54, 55
Теремне, село — 130, 224**
Тернек, село — 224**
Тимбарк, місто — 89
Топольне, село — 224**
Торговиці, село — 40
Торчин, село, місто — 97
Торунь, місто — 61*, 166*
Точивеки, село — 81
Трубіж, річка — 165
Труханів, острів — 319
Тулигузове, село — 242
Тульський повіт — 223
Тунштеттен, місто — 340
Туреччина — 119, 129, 154, 205, 207, 260, 270

у

Угорщина — 366
 Удай, річка — 229
 Україна — 259, 260, 261, 263, 266, 272, 273, 276, 278, 318, 324
 Улиця, річка — 255
 Уляники, село — 585
 Устя, село — 59

ф

Фалімицька Вулька, див. Вулька Фалімицька
 Фалімичі, село — 224**
 Фастів, місто — 253*
 Флоренція, місто — 358*
 Франція — 77, 154, 402

х

Хамковичі, село — 53
 Харитонівка, село — 264
 Херсон, місто — 618*
 Ходорків, містечко — 125, 176
 Холмська земля — 190
 Хомутець, містечко — 208*
 Хотинська волость — 102
 Хребтівська земля — 35, 38
 Хропотове, село — 585

ц

Царське Село, село — 418*, 429*, 454*, 461*, 462*, 472*, 491*, 493*, 502*, 503*, 512*, 519*, 520*, 522*, 525*, 535*, 540*, 541*, 544*, 568*, 569*
 Циблі, село — 165

ч

Чарношін, село — 2, 58
 Черкаський повіт — 12, 253
 Чернелівці, село — 374, 376, 383
 Чернігів, місто — 215, 593*, 594*
 Чернігівська губернія — 583, 594
 Чернігівське воеводство — 124, 126
 Чернігівський полк — 162, 280, 316, 514**

Черня, річка — 255
 Черськ, місто — 200*
 Черська земля — 200
 Черч, містечко — 585
 Четвертня, маєток, село — 27, 28, 32, 35, 36, 38
 Чигирин, місто — 153*, 155*, 159*, 162*, 164*, 168*, 169*, 191*
 Чигирин-Дуброва, місто — 206
 Чигиринська сотня — 191
 Чоповичі, маєток — 94
 Чорненський монастир — 121*
 Чернокозинці, село — 585

ш

Шани, село — 104
 Шанів, село — 19
 Шедмярка, село — 224**
 Шепеличі, маєток — 199
 Шепіївка, див. Овдіївка
 Шили, село — 373
 Шиманів, село — 2
 Шишивнева пустош — 242
 Шостка, річка — 230
 Шрунден, замок — 144
 Шулявка, частина Києва — 362**
 Шумський ключ — 585
 Шустівці, село — 585

щ

Щирець, містечко — 25, 26

ю

Юр'ївка, маєток, село — 187
 Юсківська земля — 39
 Юсківці, маєток, село — 54, 55

я

Яворів, місто — 197*, 203*
 Яремківське, двір в с. Глинське — 303
 Ярославське намісництво — 506
 Ясмань, річка — 213, 230
 Ясси, місто — 154*, 355*, 455

ПОКАЖЧИК МОВ ДОКУМЕНТІВ

- Арабська мова — 623
 Італійська мова — 179, 358
 Китайська мова — 625
 Латинська мова — 1 — 8, 10, 11, 18, 19, 22—
 26, 29 — 31, 34, 44, 51, 53, 58, 59,
 61 — 63, 66, 75, 84, 85, 87, 89, 91, 97,
 107, 110, 112, 132, 135, 136, 144, 160, 161,
 166, 167, 179, 182, 183, 190, 192, 194, 196,
 200, 204, 271, 281, 282, 289, 313, 326, 331,
 335, 341, 342, 346 — 348, 351, 352, 355,
 358, 361, 366, 394, 424, 425, 428, 442, 480,
 482, 485, 489, 504, 518, 558, 578, 606,
 607, 617, 626
 Молдавська мова — 391, 532
 Німецька мова — 144, 340, 389, 559, 622, 624
 Новогрецька мова — 609
 Норвезька мова — 622
 Польська мова — 57, 76, 90, 99, 106, 109,
 113, 115, 117 — 120, 122 — 126, 129—131,
 133, 134, 137—143, 145, 148, 149, 152,
 154, 158, 171, 173, 176, 182, 183, 185, 187,
 188, 192, 193, 197, 199, 203, 209, 216, 222,
 224, 226, 227, 236, 277, 279, 283, 284,
 287, 290, 297, 302 — 305, 307, 326, 338,
 349, 350, 360, 364, 365, 372, 374, 379, 380,
 383, 384, 387, 390, 392, 393, 399,
 426, 427, 430, 433 — 436, 438 — 441,
 458, 459, 466, 479, 489, 490, 495, 516, 527,
 528, 536, 548, 561, 562, 582, 589, 616, 627
 Російська мова — 88, 150, 156, 170, 175, 178,
 181, 198, 202, 205, 207, 210, 212, 213, 215,
 220, 223, 225, 232, 234, 240 — 242, 244,
 252, 258 — 263, 265 — 267, 270, 272 —
 274, 276, 288, 293, 294, 299 — 301, 311,
 312, 322—324, 329, 330, 332, 334, 336,
 337, 339, 343 — 345, 354, 356, 357, 359,
 362, 363, 367, 369, 371, 377, 378, 381,
 395 — 398, 400 — 412, 414, 416 — 423,
 429, 431, 432, 437, 443 — 451, 453 — 457,
 460 — 465, 467 — 470, 472 — 478, 481,
 484, 486 — 488, 491 — 494, 496 — 503,
 505, 506, 508 — 513, 515, 517, 519 — 525,
 529—531, 533 — 535, 537 — 547, 549—557,
 560, 563 — 575, 579 — 581, 583 — 588, 591,
 593 — 605, 608, 610 — 615, 618 — 620,
 623, 629, 630, 631.
 Старовірменська мова — 590
 Старосербська мова — 327
 Турецька мова — 353, 368, 576
 Українська мова — 9, 12 — 17, 20, 21, 27,
 28, 32, 33, 35 — 43, 45 — 50, 52, 54—56,
 60, 64, 65, 67 — 75, 78 — 83, 86, 92 — 96,
 98, 100 — 105, 108, 111, 114, 116, 121,
 127, 128, 146, 147, 151, 153, 155, 157, 159,
 162 — 165, 168, 169, 172, 174, 175, 177,
 180, 184, 186, 189, 191, 195, 201, 206, 208,
 210, 211, 214, 217 — 219, 221, 228 — 231,
 233, 235, 237 — 239, 245, 251, 253 — 257,
 264, 268, 269, 275, 278, 280, 285, 286, 291,
 292, 295, 296, 298, 306, 308 — 310, 314 —
 321, 325, 328, 370, 375, 376, 382, 385,
 386, 388, 413, 415, 471, 507, 514, 577, 628.
 Французька мова — 77, 592, 616, 621, 622
 Церковнослов'янська мова — 333, 373, 452,
 483, 526
 Шведська мова — 622

ПОКАЖЧИК ПЕРГАМЕНТНИХ ДОКУМЕНТІВ

1 — 8, 10—13, 17 — 32, 34, 37, 41, 44, 48, 51, 53, 58, 59, 61 — 64, 66, 75, 77, 80, 82, 84, 85, 87, 89—91, 95, 97, 99, 102, 106, 107, 115, 116, 120, 144, 149, 152, 166, 179, 182, 183, 185, 187, 188, 194, 196, 203, 204, 209, 213, 215, 220, 224, 232, 234, 240,	288, 329, 330, 332, 340, 344, 345, 348, 349, 358, 360, 363, 369, 371, 377, 378, 392, 393, 431, 444, 476, 489, 494, 549, 559, 560, 562, 566, 571, 572, 578, 580, 582, 585 — 587, 591, 592, 595—597, 599, 602—607, 610—615, 618, 620, 626

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
КАТАЛОГ ДОКУМЕНТІВ	15
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	156
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	157
ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК	175
ПОКАЖЧИК МОВ ДОКУМЕНТІВ	182
ПОКАЖЧИК ПЕРГАМЕНТНИХ ДОКУМЕНТІВ	183

Каталог коллекции документов Киевской археографической комиссии
1369—1899.

(На украинском языке)

*Друкується за постановою вченої ради
Архівного управління при Раді Міністрів УРСР*

Редактори П. П. Лисюк, О. Х. Кудрик Художній редактор С. П. Квітка.
Оформлення художника В. Д. Квітки Технічний редактор І. П. Сави-
цька. Коректор А. В. Барянова

Здано до набору I VII 1971 р. Підписано до друку I.XI 1971 р. БФ 27643.
Зам. № 438 Вид. № 154 Тираж 2600. Бумага № 1, 70×90^{1/16}. Умовн. друк.
арк 13,45 Обл вид арк 18,51. Ціна 1 крб. 10 коп.

Видавництво «Наукова думка», Київ, Репіна, 3.
Київська книжкова друкарня № 5 Київ, Репіна, 4.

10510002

Ціна 1 крб. 10 коп.

«НАУКОВА ДУМКА»